

გონიერების

შოი გვეტაძე

მონანიება

თავი I

შეუსვენებლივ თოვს...

ქათქათა ზეწარში გახვეულ ქალაქს შუალამის სიწყნარე დაუფლებია.

ასეთი ზამთარი დიდი ხანია არ სწვევია ქუთაისს.

დეკემბრის ცივი, წვიმიანი ამინდების შემდეგ ახალი წელი თბილი მზის სხივებით შემოვიდა ქალაქში და თოვლის მომლოდინე პატარებს გუნება გაუფუჭა. მთელი ათი დღე ისეთი ამინდები დაიჭირა, ხეებს კვირტები დაებურცათ და სწორედ მაშინ, როდესაც ყველასდაავიწყდა ზამთარი, დილით გაღვიძებულმა ქუთათურებმა თეთრად გადაპენტილი იხილეს საყვარელი ქალაქი. თითქოს დაკარგულს ინაზღაურებდნენ, სამი დღე გადაუღებლივ თოვდა. ქალაქში ტრანსპორტის მოძრაობა შეფერხდა; ხვავრიელმა თოვლმა გაუვალი გახადა ქუჩები. მხოლოდ აქა-იქ, ისიც ქალაქის ცენტრალურ ნაწილში, თუ ჩაივლიდა თითო-ოროლა მანქანა საბურავებზე დამაგრებული ჯაჭვების ღრქიალით.

უჩვეულო ზამთარმა ქუთათურებს ახალი საზრუნავი გაუჩინა-ხის ნიჩბებით შეიარაღებულნი გულმოდგინედ თოვლავდნენ სახურავებს; ცენტრალურ ქუჩებს ბულდოზერები შეესივნენ. დაბინდებამდე არ ცხრებოდა ადამიანთა ჟრიამული და მოტორების გუგუნის ახვეტილი თოვლი ბორცვებად აღიმართა ქალაქის მოედანზე. შემდეგ ამბორცვებსაც ახალი საბურველი გადაეფარა და ფართო მოედანი აისბერგებით დაფარულ ყინულოვან ოკეანის მინიატურას დაამსგავსა. თოვლის მთებმა ისევ ჩახერგეს ჩიხები და შესახვევები, ადამიანებს მხოლოდ ვიწრო საცალფეხო გასასვლელებითღა შეეძლოთ სარგებლობა.

ღამის 2 საათია...

თოვს...

სიჩუმეა ქუჩებში...

თეთრნაბადწამოსხმული მარად მწვანე ნაძვები გოლიათებივით დგანან და გარინდულან.

ქალაქის პარკის გვერდით ცალკე სახლია. იქ შუქი ციმციმებს-არ სძინავთ მილიციის საქალაქო სამმართველოს უფროსის პოლკოვნიკ ბალანჩივაძის ბინაში.

პოლკოვნიკის მეუღლე ნინო და რძალი ციალა მაგიდას ალაგებენ. სავარძელში მოხერხებულად მჯდარი პოლკოვნიკი ნება-ნება აბოლებს თამბაქოს და მოფუსფუსე ქალებს ესაუბრება. 12 იანვარი ტრადიციული დღეა ბალანჩივაძის ოჯახში. ერთადერთ შვილიშვილს, ცელქსა და მოუსვენარ თამაზს დღეს 10 წელი შეუსრულდა, პაპამ მეათედ აღნიშნა ღირსშესანიშნავი თარიღი. როგორც ყოველთვის, დღესაც ყველაფერი პაპის განაწესით წარიმართა. საზეიმოდ მორთული პატარა იუბილარი კრავივით დასდევდა საყვარელ პაპას, თვალეგაბრწყინებული ეგებებოდა სტუმრებს და თავაზიანად უხდიდა მადლობას დაბადების დღის მომლოცველებს. ეს დღე დაუვიწყარი იყო მომავალში თამაზისათვის. ორი წლის წინათ პაპამ ნება დართო ღამის 12 საათამდე დარჩენილიყოფროსებთან. კმაყოფილი ბავშვი სიხარულით სარგებლობდა ამ უფლებით. არავის, მათ შორის მკაცრ ბებო ნინოსაც კი, არ შეეძლო დაერღვია დადგენილი წესი და უფრო ადრე გაესტუმრებინა შვილიშვილი საწოლ ოთახში.

დღესაც სტუმრებმა მხიარულად ივახშმეს, ჩინებულად გაატარეს დრო და ნახევარი საათის წინ წავიდ-წამოვიდნენ.

...სავარძელში ნახევრად მიწოლილი პოლკოვნიკი ტკბილ ფიქრს მისცემოდა...

ბედნიერი ოჯახი აქვს ბალანჩივაძეს: შვილი, ილია, ერთ-ერთი ქარხნის მთავარი ინჟინერია; რძალი ციალა ბარათელი, მთელ ქალაქში ცნობილი ქირურგი, უკვე სადოქტორო დისერტაციაზე მუშაობს; ნინო საოჯახო საქმეებს და თამაზის აღზრდას უნდება. თუ პაპა არავის ანებებდა თამაზის დღეობის გადახდას, ბებიამ განუყოფლად მიითვისა შვილიშვილის აღზრდის უფლება და აგერ უკვე ათი წელია თამაზი მისი პირადი მეთვალყურეობით იზრდება.

ახალგაზრდა ცოლ-ქმარი პირველად ვერ შეეგუა ამ მდგომარეობას, შემდეგ კი სიამოვნებით შეურიგდნენ მკაცრი, მაგრამ სამართლიანი ბების მიერ მოპოვებულ უფლებას.

წლებანდელი 12 იანვარი მაინც განსაკუთრებით სასიხარულო იყო ბალანჩივძეების ოჯახისათვის: პოლკოვნიკი რამდენიმე დღის წინ თბილისში გამოიძახეს. შინაგან საქმეთა სამინისტროს ორგანოებში ხანგრძლივი და უმწიკვლო მუშაობისთვის შრომის წითელი დროშის ორდენით დაჯილდოვებულს სსრ კავშირის საზოგადოებრივი წესრიგის დაცვის მინისტრის მოადგილემ სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის სახელით ჯილდო გადასცა. თავისი დაჯილდოვების აღნიშვნა პოლკოვნიკმა თამაზის დაბადების დღეს დაუკავშირა და ორი სიხარული ერთად იზეიმა.

...პოლკოვნიკი სავარძელში შესწორდა, შემდეგ საწოლ ოთახისაკენ გააპარა თვალი: ოჯახის ნებიერა მშვიდად ფშვინავდა. მძინარს ცალი ხელი თავქვეშ ამოედო და ტუჩებაბურცულს ოდნავ გადახდოდა მკერდზე საბანი. ბალანჩივადე სხარტად წამოდგა, ოთახში შევიდა, ბავშვს საბანი შეუკეცა, ნაზად აკოცა შუბლზე და ისევ სასადილო ოთახში დაბრუნდა.

ქალებმა მაგიდის ალაგება დაამთავრეს.

- დაწეკით, მამა, მოისვენეთ, უკვე გვიანაა, - წყნარად სთხოვა ციალამ მამამთილს.
- არა უშავს, შვილო, დავიცდი, საცაა ილიაც მოვა.
- ილიას დააგვიანდება, მამა, ტრანსპორტი ვერ მოძრაობს. ეთერი და ქეთევანი კი გორაზე ცხოვრობენ.
- მაინც რა უჩვეულო თოვლი მოვიდა. აგერ ქალი დავბერდი და ასეთი ბავშვობაში, მახსოვს, - ჩაერია ნინო.
- დიდი თოვლი მოვიდა, მაგრამ ეს არაფერია, გაუძლებთ, მოსავალი კი უხვი იქნება.
- დღეს თითქმის ყველა სახლი გადათოვლეს. ქუჩებში მხოლოდ ნიჩბებით შეიარაღებული ხალხი დადიოდა, - სიცილით თქვა ციალამ.
- მოედანთან გაიარე? ვედარ იცნობ, ისეა შეცვლილი.
- გავიარე, დედა, ლამაზი სანახაობაა.
- ქალები ტახტზე ჩამოსხდნენ.
- რა უცნაური კაცია გიორგის მოადგილე, - შეცვალა საუბრის თემა ნინომ.
- ბრეგვაძე?, სულ არ ჰგავს სხვებს, რაღაც ჩუმი და გულჩახვეული სჩანს.
- არა, ნინო, ბრეგვაძე ძალზე გულისხმიერი კაცია, თუმცა ერთი შეხედვით ასეთი არ გეგონება.
- მე მინდელის მსგავსი ხალხი უფრო მომწონს.
- მამამთილს გაელიმა.
- მესმოდა თქვენი დავა, რომელი პროფესია სჯობიაო, მაგრამ არ ვიცი, ვის აზრს იზიარებდა ლევანი.
- არავისას! ის გვიან ჩაერია კამათში. მოკამათებებს, როგორც იტყვიან, ცივი წყალი გადაასხა. დაუმტკიცა, რომ არც ერთი პროფესია არ არის რაღაც განსაკუთრებული - უპირატესობით გამოსარჩევი.
- ლევანი ყოველთვის ობიექტურად მსჯელობს.
- ყოველთვის?! არა მგონია, დღეს ის ამტკიცებდა, პაპას და ბეზიას არ ეკუთვნით უპირატესობა შვილიშვილის სახელის არჩევაშიო, - ცხარედ წარმოთქვა ნინომ
- შეუმჩნევლად ჩაუკრა თვალი.

ნინო ცოტა უკმაყოფილო იყო, რომ ერთადერთ შვილიშვილს ციალას თხოვნით თამაზი დაარქვეს და არა პაპის სახელი - დავითი. მთელი ათი წელია ნინო ამას მწვავედ განიცდიდა და ხშირად მსჯელობის საგნად აქცევდა. და ვაი მას, ვინც შეეკამათებოდა - ყველას „არაობიექტურთა კატეგორიას“, მიაკუთნებდა. ასე მოხდა ამ საღამოსაც.

თამადამ, ახლახან დანიშნულმა დირექტორმა იმ ქარხნისა, სადაც ილია ბალანჩივაძე მთავარ ინჟინრად მუშაობდა, გაიკვირვა, პირველი შვილიშვილი პაპის სახელს რომ არ ატარებდა. მისმა გაკვირვებამ გაცხოველებული კამათი გამოიწვია. პროკურატურის უფროსი გამომძიებელი - ლევან მინდელი თამადის მოწინააღმდეგეთა ჯგუფს მიემხრო და მაშინვე ნინომ იგი „არაობიექტურთა კატეგორიაში“, ჩარიცხა.

- რა გეცინება? სწორს არ ვამბობ თუ?

– კარგი, ნინო, გენაცვალე, ნულარ ვდაობთ ამ საკითხზე, – სთხოვა პოლკოვნიკმა საკმაოდ შემართულ მეუღლეს.

სახლში ილია შემოვიდა, შუშაბანდში ციალა მიეგება, დათოვლილი პალტო ჩამოართვა და სააბაზანო ოთახში გაიტანა ჩამოსაფერთხად.

- ისევ მაგრად თოვს, ილია? – შეეკითხა პოლკოვნიკი.
- მერედა როგორ! თითქოს პირთამდე უნდა აავსოს ქვეყანა, გარდა მთავარი ქუჩებისა, მხოლოდ ბილიკით შეიძლება გასვლა. – ილია მაგიდასთან ჩამოჯდა.
- თუ ასე ითოვს, ხვალ ტროლეიბუსიც ვერ იმოძრავენ. შეიძლება ქარხანასაც არ მისცენ დენი, – დაუმატა მოგვიანებით.
- მიაცილე ქალები? – შეეკითხა ნინო.
- სახლამდე მივაცილე, სწორედ... – ტელეფონის ზარმა სიტყვა გააწყვეტინა. პოლკოვნიკმა საათს დახედა – სამს 15 წუთი აკლდა.
- ვინ უნდა რეკავდეს? – იკითხა უნებურად და ყურმილი აიღო.
- პოლკოვნიკი ბალანჩივაძე გისმენთ... რაო? ნახევარი საათის წინ?... სევასტოპოლის ქუჩაზე? კარგი... კი უსათუოდ... არა, არ მეძინა, გელოდები... ბალანჩივაძემ წყნარად დასდო ყურმილი. პერანგის საყელო სწრაფად შეიკრა. ოთახში მყოფნი მოლოდინით მიაჩერდნენ უეცრად გუნებაშეცვლილ პოლკოვნიკს.
- რა მოხდა, დავით, ვინ დარეკა? – შეეკითხა შემკრთალი მეუღლე.
- ოჯახი გაუძარცავთ, ბინის პატრონი მძიმედ დაუჭრიათ, – წარმოთქვა დაღვრემილმა პოლკოვნიკმა.
- ღმერთო ჩემო, რა უბედურებაა! – დაიკვნესა ნინომ.
- ალბათ უნდა წახვიდე, მამა, არა? – შეეკითხა ციალა და ზეზე წამოიწია.
- ჰო, უნდა წავიდე, ლევანი გამომივლის მანქანით. ბალანჩივაძე წასასვლელად მოემზადა.
- გეთაყვა, ციალა, პალტო მომაწოდე.
- ახლავე, მამა!
- თქვენ ნუ დამელოდებით, მე ალბათ დამაგვიანდება.
- პოლკოვნიკმა პალტო ჩაიცვა და ფანჯარაში გაიხედა. ქუჩაში მანქანა შეჩერდა.
- მინდელია, წავედი, – წარმოთქვა დავითმა და აჩქარებით დაემზა კიბეზე.

§ § §

სევასტოპოლის ქუჩის №... სახლში ხალხს მოეყარა თავი. ერთი ყაყანი და ჩოჩქოლი იდგა.

ოპერატიული მუშაკების მისვლისთანავე ხალხი გაჩუმდა. ორად გაიპო და ბინაში შესასვლელი გზა გაათავისუფლა.

ტყეშელაიძის ბინა სამთვალისანი იყო. სასადილო, საწოლი და ერთი პატარა ოთახი, რომელშიაც წიგნების კარადა და საწერი მაგიდა იდგა, ეტყობოდა, სამუშაო კაბინეტი უნდა ყოფილიყო.

საწოლ ოთახის კარებში მილიციელი იდგა. სასადილო ოთახში მწუხარებისაგან თითქმის შეშლილი, ტყეშელაიძის სახედაკაწრული მეუღლე ხმამაღლა კიოდა და ცდილობდა ხელიდან დასხლტომოდა მეზობელ ქალებს, რომლებიც თმების დაგლეჯისა და სახის დაკაწრის საშვალელებას არ აძლევდნენ.

საწოლი ოთახი ცარიელი იყო. ოპერატიული ჯგუფისათვის სასწრაფო დახმარებას დაესწრო და მძიმედ დაჟრილი. თითქმის მომაკვდავი ტყეშელაიძე ს ა ავადმყოფოში წაეყვანა.

ბალანჩივაძემ, გარდა ორი ქალისა, ყველანი დაითხოვა ოთახიდან, შემდეგ მტირალ ქალს მიუახლოვდა და რბილად უთხრა:

– ბოდიშს ვიხდი, ქალბატონო, ასეთ მდგომარეობაში მყოფი ადამიანის შეწუხება ძნელია, მაგრამ საჭიროა ახლავ შევუდგეთ ბოროტმოქმედთა ძებნას. ეს კი თქვენი დახმარების გარეშე შეუძლებელია.

ქალმა ყურადღება პრ მიაქცია ბალანჩივაძის სიტყვებს, ჩანდა, ვერც გაიგო ნათქვამი, კვლავ მოთქვამდა და, მიუხედავად იმისა, რომ გაკავებული ჰყავდათ, ცდილობდა თავი კედლისათვის მიეხეთქებინა.

– ქალბატონო, გთხოვთ ცოტა ხნით როგორმე დამშვიდდეთ და რამოდენიმე კითხვაზე მიპასუხოთ, – გაუმეორა თხოვნა პოლკოვნიკმა.

– თინა, თინა, როგორ შეიძლება ასე, ქალო, ცოცხალი კაცის ტირილი ვის გაუგონია, გონება მოიკრიბე, დამშვიდდი და უპასუხე, – სიტყვა შეაწია პოლკოვნიკს ქალმა, რომელსაც მტირალის მარჯვენა ეკავა.

სახე დაკაწრულმა ქალმა დასიებული თვალები უაზროდ მიაპყრო უცნობს, ერთი წამით მოთქმაც შეწყვიტა, შემდეგ ტახტზე წაიქცა, თავი ბალიშში ჩარგო და კვლავ აქვითინდა.

ბალანჩივაძე სკამზე ჩამოჯდა და მოთმინებით დაელოდა, როდის შეიძლებოდა ტყეშელაიძის მეუღლე ოდნავ დამშვიდებას, რომ მომხდარი ამბავი გადმოეცა.

ასე გავიდა რამდენიმე წუთი. მერე ქალმა თავი ასწია, ცრემლი მოიწმინდა და მხოლოდ ახლა შეამჩნია, ტანზე მოსხმული ხალათიდან თითქმის შიშველი მკერდი მოუჩანდა. დარცხვენილმა მჭიდროდ შემოიხვია ხალათი, ტახტზე შესწორდა, მაგრამ ტირილის შეკავება მაინც ვერ შესძლო.

– ქალბატონო, ახლა ტირილი კი არა, მოქმედებაა საჭირო, გთხოვთ, დამშვიდდეთ და კითხვებზე მიპასუხოთ: – რა მოხდა, ვინ და როგორ დაგესხათ თავს? – კვლავ შეეკითხა პოლკოვნიკი.

ქალი ცოტა ხანს კიდევ ტიროდა, შემდეგ ოდნავ დამშვიდდა და ცრემლიანი თვალებით საცოდავად შეხედა ბალანჩივაძეს.

– მე და ჩემმა ქმარმა, – დაიწყო მან აკანკალებული ხმით, – დაახლოებით 11 საათზე ვივანშმეთ და დავიძინეთ. არ ვიცი, რამდენ ხანს გვეძინა. უეცრად ყვირილმა გამაღვიძა და დავინახე, ალექსანდრე ვიღაც კაცს ებრძოდა. შიშისაგან პირველად ენა ჩამივარდა, ხმაც ვერ ამოვიღე, შემდეგ კი, როდესაც გონს

მოვედი, კვილი ავტეხე და საწოლიდან წამოვვარდი. მომხვდურის ხელში დანამ გაიელვა, ჩემი ქმარი მაშინვე დაეცა. თავდამსხმელი ღია ფანჯარაში გადახტა და გაუჩინარდა. მე მაშინვე ალექსანდრეს მივვარდი, თან შეუსვენებლივ ვკიოდი ის უგონოდ იწვა და სისხლში ცურავდა. მერე ის იყო კვილის ხმაზე მეზობლებმა კარები შემოტეხეს, რამდენიმე წუთში სასწრაფო დახმარებაც მოვიდა და ალექსანდრეც წაიყვანეს.

ქალმა კვლავ ტირილი დაიწყო.

– თავდამსხმელი ერთი იყო?

– დიახ, ერთი.

– ხომ არავის ამგვანებთ?

– არა არავის.

– ფრიად სამწუხარო ამბავია, მაგრამ იმედი ვიქონიოთ, თქვენს მეუღლეს არა განუჭირდება რა. ახლა კი თქვენი ნებართვით ბინა უნდა დავათვალიეროთ. მოქვითინე ქალმა თავის დაქნევით მისცა დასტური. პოლკოვნიკი წამოდგა.

– ჩვენს მოსვლამდე ალბათ ვინმე შევიდა საწოლ ოთახში? – შეეკითხა მილიციელს.

– დიახ, ამხანაგო პოლკოვნიკო, მეზობლებიდა სასწრაფო დახმარების ხალხი; ტყეშელაიძე ხომ საწოლ ოთახიდან წაიყვანეს.

– დასანანია, მაგრამ შევიდეთ, დავათვალიეროთ, – წარმოთქვა პოლკოვნიკმა და კარი შეაღო. ოთახში მხოლოდ მინდელი შეჰყვა, ექიმი ექსპერტი და ფოტოგრაფი ადგილზე დარჩნენ.

– ოთახში ციოდა. ფართოდ გაღებული სარკმლიდან თოვლის ფანტელები მოფარფატებდნენ; ტანსაცმლის კარადასთან სისხლის შედედებული გუბე იდგა; ერთი კარი ღია იყო; თაროზე უწესრიგოდ არეული თეთრეული ეყარა. მინდელმა და ბალანჩივაძემ ფრთხილად გაადააბიჯეს სისხლის გუბესდა ოთახის დათვალიერებას შეუდგნენ.

აღმოსავლეთ მხარეზე შეტყუპებული წყვილი საწოლი იდგა; მარჯვნივ, პატარა ტუმბზე „ყაზბეგის“, გახსნილი კოლოფი. საფერფლე და ასანთი იდო; საფერფლეში ორი ღერი ბოლომდე მოწეული პაპიროსი და ასანთის სამიოდე თავმომწვარი წკირი ეყარა; კოლოფს რამოდენიმე ღერი პაპიროსი აკლდა; საწოლთან სკამზე მამაკაცის შარვალ, პიჯაკი და ცისფერი პერანგი იყო გადაკიდებული; ტანსაცმელს ზემოდან შავი ფერის გასკვნილი ყელსახვევი იდო; ღია ფანჯარასთან მცირე ოდენობით სისხლის ლაქები ჩანდა; კარადასა და ფანჯარას შორის, იატაკზე, საშუალო სიდიდის საოჯახო დანა ეგდო სისხლით მოსვრილი. მინდელმა ფრთხილად, მხოლოდ წვერსა და ტარზე შეხებით, აიღო დანა და ქალაღდში შეახვია. შემდეგ ტანსაცმელი გასინჯა: პიჯაკის ერთ ჯიბეში ტყეშელაიძის პირადობის მოწმობა, პარტიული ბილეთი, მივლინების ბარათი და ორი ცალი სამგზავრო ბილეთი იპოვნა; მეორეში – პატარა უბის წიგნაკი სხვადასხვა ჩანაწერებითა და ტელეფონების ნომრებით; შარვლის ჯიბეში 10 მანეთამდე წვრილი ფული და ჭრელი ცხვირსახოცი აღმოჩნდა. თუმცა ლოგინი აშლილი იყო, საწოლთან ბრძოლის არავითარი კვალი არ აღმოჩნდა.

მინდელმა სისხლის გუბეს გადააბიჯა და ფანჯარასთან მივდა. პოლკოვნიკი გამადიდებელი შუშით გულმოდგინედ ათვალიერებდა ფანჯრის ერთ კუთხეში ჩაჭედებულ პატარა ქუდმოდრეცილ ღრმანს, რომელზედაც მოწითალო ლაქათი დასვრილი რამდენიმე ძაფი იყო შერჩენილი. დიდხანს სინჯავდა ძაფებს, შემდეგ ფრთხილად ჩამოხსნა და მინდელს გადასცდა.

ლევანმა ღია ფანჯარა მოსინჯა, იგი თავისუფლად იკეტებოდა. ასევე თავისუფლად მოძრაობდა რკინის საკეტი არავითარი ნიშნები გატეხვისა არ ეტყობოდა. კარადის სამი კარიდან ორი დაკეტილი აღმოჩნდა. შუა კარის კლიტეში გასაღები იყო გაჩრილი, რომლის რგოლზე გასაღებების აცმა ეკიდა. მინდელმა გასაღები გადაატრიალა, კარადა სავსე იყო ქალისა და მამაკაცის ტანსაცმელით. ჩანდა, ბოროტმომქმედს ვერ მოესწრო ბოროტი საქმის ბოლომდე მიყვანა.

გამომძიებელმა დიდი გულმოდგინებით დაათვალიერა ღია ფანჯარა, დიდხანს უტრიალა გამადიდებელი შუშით, შემდეგ ეზოში გავიდა, სახლს ღია სარკმლის მხრიდან შემოუარა და კვალს დაუწყო ძებნა.

მიუხედავად ბარაქიანი თოვლისა, გამომძიებელმა ფანჯრის ქვეშ ფეხის მრავალი კვალი შენიშნა. ელექტრომაშუქი მოიმარჯვა და დათვალიერებას შეუდგა. მაგრამ მალე დარწმუნდა, კვალის აღება შეუძლებელი იყო. თოვლს უკვე მოესწრო მისი წაშლა და მხოლოდ ზოგადი, გამოუსადეგარი კონტურებიღა ემჩნეოდა.

გამომძიებელმა სინანულით გაიქნია თავი და ფანჯარას მიუახლოვდა.

ტყეშელაიძის ბინა ბელეტაჟიან სახლში იყო. ფანჯრიდან მიწამდე ორი მეტრი და 80 სანტიმეტრი იქნებოდა. ელექტრობატარეის შუქზე მინდელი დიდხანს ათვალიერებდა კედელს ფანჯრის ქვემოთ. შემდეგ უბის მოზრდილი წიგნაკი ამოიღო, უკვე ჩაწერილს რამდენიმე შენიშვნა მიუმატა და სახლში შებრუნდა.

ბალანჩივაძემ ექსპერტი და ფოტოგრაფი მიიწვია. ექსპერტმა შედეგებული სისხლის კოლტები ფრთხილად ჩაასხა სინჯარებში და იქვე დალუქა.

ფოტოგრაფმა ფირზე აღბეჭდა ღია ფანჯარა, აშლილი ლოგინები, სისხლის დიდი და მცირე გუბე და ოთახის საერთო მდგომარეობა.

შემთხვევის ადგილის დათვალიერება დამთავრდა. პოლკოვნიკმა საათს დახედა – 4 საათი და 15 წუთი იყო.

– ლევან, – მიუბრუნდა გამომძიებელს, – შენ აქ დარჩი, დათვალიერების ოქმი გააფორმე და შემთხვევის პირველი მოწმეები დაჰკითხე, მე კი წავალ, იქნებ დაჭრილ ტყეშელაიძის დაკითხვა მოხერხდეს.

– კეთილი, წადით. ექსპერტი და ფოტოგრაფიც აღარ არიან საჭირო, თუ მოვასწარ, მეც მოვალ საავადმყოფოში.

მინდელი მარტო დარჩა. უბის წიგნაკი ამოიღო, დათვალიერების დროს ჩაწერილი შენიშვნები გადაიკითხა, შემდეგ იქვე პატარა მაგიდასთან ჩამოჯდა და ოქმის გაფორმებას შეუდგა.

... თინა ტყეშელაიძის დაკითხვა არ მოხერხდა. ვიდრე მინდელი ოქმს აფორმებდა, ის საავადმყოფოში წასულიყო. მეზობლებმა, რომლებიც სახლში ქალის კივილზე შემოცვენილიყვნენ, საგულისხმო ვერაფერი უთხრეს გამომძიებელს.

თითქმის 6 საათი იყო, როცა მინდელი საქმეს მორჩა და საავდმყოფოში გაემართა. კვლავ შეუსვენებლივ თოვდა.

გამომძიებელი მძიმედ მიაბიჯებდა თეთრ წყვდიადში და ფიქრებში წასული ვერც კი ამჩნევდა, რომ ქუდი ხელში ეჭირა, ხოლო გრუზა თმებს ნელ–ნელა უფარავდა თეთრი პეპლებივით მოფარფატე თოვლის ფანტელები. საავდმყოფოს კარებში მოღუშული პოლკოვნიკი შემოხვდა. მძიმედ დაჭრილი ტყეშელაიძე გონს მოუსვლელად გარდაცვლიყო.

§ § §

დილის 10 საათია. ქალაქის პროკურორის, გიორგი ხომერიკის, კაბინეტში თავი მოეყარათ ტყეაიძის მკვლელობასთან დაკავშირებით შექმნილ ოპერატიული ჯგუფის წევრებს. აქ იყო პოლკოვნიკი ბალანჩივაძეც. ხომერიკმა თათბირი გახსნა და სიტყვა იმფორმაციისათვის მინდელს მისცა.

ლევანმა მოკლედ მოახსენა საქმის ვითარება: მოკლულის ვინაობა, ადგილობრივი დათვალიერების შედეგები და ექსპერტთა პირველპი დასკვნები.

– თავდამსხმელი ორი მაინც იყო, ერთი მათგანი დაჭრილია, მხოლოდ, არ ვიცი, მსუბუქად თუ მძიმედ. უდავოა, ბრძოლაში პურის საჭრელი დანაა გამოყენებული, მაგრამ ვის მიერ, ამას კრიმინალისტური ექსპერტიზა გვეტყვის, – დაამთავრა იმფორმაცია მინდელმა.

– რა საფუძველი გვაქვს ვიფიქროთ, რომ ბოროტმოქმედი მარტო არ მოქმედებდა და ერთი მათგანი დაჭრილია? – ერთბაშად ორი კითხვა დასვა კაპიტანმა ჩრდილელმა

– უეჭველი! უპასუხა მინდელმა. – ჯერ ერთი, ტყეშელაიძის ბინის ფანჯარაში სხვის დაუხმარებლად შესვლა შეუძლებელია, ხოლო კიბე ან სხვა რაიმე დამხმარე საშვალეა ადგილზე არ აღმოჩნდა. კიბის მიტანა და შემდეგ უკანვე წაღება კონკრეტულ შემთხვევაში გამორიცხებულია მეორე, ოთახში დიდი გუბის გარდა ფანჯარასთან სისხლის შედარებით პატარა ლაქებიც იქნა აღმოჩენილი.

ექსპერტის დასკვნით სისხლის დიდი გუბე, რაც ყველა საფუძველი გვაქვს ვიფიქროთ ტყეშელაიძეს ეკუთვნოდა, პირველი ჯგუფისაა, მაშინ, როდესაც მცირე ლაქები სისხლის მესამე ჯგუფს შეადგენს.

– რატომ მიგაჩნიათ, ბოროტმოქმედნი უეჭველად ფანჯრიდან შევიდნენ? განა გამორიცხებულია გასაღების გამოყენება? – იკითხა ახალგაზრდა ლეიტენანტმა.

– ამ შემთხვევაში გამორიცხებულია, – უპასუხა ცოტა არ იყოს უკმაყოფილოდ მინდელმა, – ჯერ ერთი, მე უკვე აღვნიშნე, რომ კარები თინა ტყეშელაიძის კივილზე მეზობლებმა შეამტვრიეს, მეორე, ფანჯრის გარეთა რაფაზე აღმოჩენილია ბოროტმოქმედის ფეხსაცმლის სველი კვალი. მართალია, კვალი სრული არ არის, მაგრამ ჩანს, ფეხსაცმელი სქელლანჩიანი და ქუსლ დალურსმული ყოფილა. კვალის მდებარეობა გარედან შიგნით ნათლად

მიუთითებს მიმართულებას. ფანჯრის ძირა კედლის დათვალთვარებამაც დაადასტურა ეს, და კიდევ ერთი გარემოებაც: ბოროტმოქმედი, რომელიც პირველად გადავიდა ფანჯარაში, მეორის დახმარებით სარგებლობდა, რადგან ფანჯრის ქვეშ თოვლი საგრძნობლად იყო დატკეპნილი, გარდა ამისა, კედელზე მიწიდან 1 მეტრსა და 96 სმ.–ზე იმავე ფეხსაცმლის უფრო სუსტი კვალია დატოვებული.

– ზამთრის გამო ფანჯრის ღიად დატოვება გამორიცხებულია. თქვენი იმფორმაციიდან კი ჩანს, რომ ფანჯრის გატეხვას ან შუშის ამოღებას ადგილი არ ჰქონია. როგორი ვერსია გაქვთ ამ საკითხზე? – მორიგი კითხვა დასვა ოპერატიული ჯგუფის უფროსმა

– აქ ჯერჯერობით ერთი ვარიანტია: უნდა ვიფიქროთ, რომ ფანჯარა ტყეშელაიძეებს ჩაუკტავი დარჩათ. ამჟამად ამ საკითხზე სხვა პასუხის გაცემა შეუძლებელია, – მიუგო ბალანჩივაძემ.

– გულმავიწყობით ფანჯარის ჩაუკეტობაში ვერ დაგეთანხმებით, – განაცხადა პროკურორის მოადგილემ. – ასეთ შემთხვევას შეიძლება მართლაც ჰქონდა ადგილი, მაგრამ ბოროტმოქმედებს ხომ არ შეეძლოთ ამის გათვალისწინება. მით უმეტეს, დანაშაული უეჭველად წინასწარ შემუშავებული გეგმით არის ჩადენილი.

– მე არ გედავებით, პატივცემულო პავლე, მაგრამ ამჟამად სხვა ვარიანტი გამორიცხებულია.

– რას ფიქრობთ მკვლელობის მოტივზე? – ახალი კითხვა დასვა ხომერიკმა.

– ამ კითხვაზე ჯერჯერობით ძნელია პასუხის გაცემა. სახლიდან წაღებულია მოკლულისა და მისი მეუღლის ოქროს საათები და 25000 მანეთის 3 პროცენტის შინაგანი სესხის ობლიგაცია. მაგრამ ეს ჯერ კიდევ არ გვაძლევს საფუძველს ვიფიქროთ, დანაშაული გამარცხის მიზნით იქნა ჩადენილი. ის ფაქტი, რომ სხვა ნივთები არ არის წაღებული და ტანსაცმლების კარადაც ხელუხლებელია, გვაფიქრებინებს, მძარცველებს ვიღაცამ, შესაძლოა თვით ტყეშელაიძემ, შეუშალა ხელი დანაშაულის დამთავრებაში, რასაც მკვლელობა მოჰყვა. ეს ვერსია პირობითია, დაბეჯითებით მხოლოდ ის შეიძლება ითქვას, რომ ბოროტმოქმედება, სულ ერთია ძარცვაა ის თუ სხვა უფრო მძიმე დანაშაული, წინასწარ მოფიქრებით, სათანადოდ შედგენილი გეგმით იქნა ჩადენილი. სხვა ყველაფერი პირობითია, რადგან მთელი რიგი არსებითი მნიშვნელობის საკითხები ჯერ დაზუსტებული არ არის.

კაბინეტში ცოტა ხნით დუმილი ჩამოვარდა.

– მაშ ასე, – დაიწყო ხომერიკმა, – ჯერჯერობით დაბეჯითებით მხოლოდ ის შეიძლება ითქვას, რომ თავდამსხმელები სულ ცოტა ორი იყო, ტყეშელაიძის ბინაში ფანჯრიდან შევიდნენ დაერთი მათგანი დაჭრილია. ეს კი ძალიან ცოტაა. უფრო სწორად – არაფერი, საჭიროა სასწრაფოდ დავადგინოთ ბოროტმოქმედი. დანაშაულის მოტივის სწორად განსაზღვრა ძალზე გაადვილებდა გამოძიების

წარმოებას, მაგრამ მოტივს წინასწარ ვერ განვსაზღვრვთ. ამან შეიძლება სწორ გზას აგვაცდინოს. საჭიროა შემუშავებულ იქნეს სათანადო ოპერატიული გეგმა.

– მე უკვე შევიძუშავე რაღაც გეგმის მაგვარი, – დაიწყო მინდელმა.

– გაგვაცანით! – ბრძანა ხომერიკმა.

– პირველ რიგში, აუცილებელია სასწრაფოდ შემოწმდეს ქალაქის ყველა საავადმყოფო და პოლიკლინიკა – ხომ არ გამოცხადებულა ვინმე დაჭრილი მოქალაქე სამედიცინო დახმარებისათვის. უფრო საფიქრებელია ბოროტმოქმედმა პოლიკლინიკას და საავადმყოფოს გვერდი აუაროს და კერძო პრაქტიკის მქონე ექიმთან მისვლა არჩიოს, ამიტომ ეს საკითხიც უნდა გავითვალისწინოთ; შემდეგ, საჭიროა სასწრაფოდ დაიკითხოს მეზობლები, ტყეშელაიძის ნათესავები, განსაკუთრებით ძმის შვილები, რომლებიც დიდხანს ცხოვრობდნენ მის სახლში, აგრეთვე ტყეშელაიძის ცოლის დისშვილი ჩიკვაძე, რომელიც გუშინ სოფელში წასულა დედის ავადმყოფობის გამო; უნდა გაირკვეს, იყო თუ არა ვინმე მტრულ დამოკიდებულებაში ტყეშელაიძის ოჯახთან, რადგან გამორიცხული არ არის, რომ მკვლელობა შურისძიებით იქნა ჩადენილი; ჩატარდეს ექსპერტიზა და დადგინდეს, არის თუ არა ტყეშელაიძეზე მიყენებული ჭრილობა გამოწვეული დანაშაულის ადგილზე აღმოჩენილი დანით; და ბოლოს გადაეცეს ფინანსთა სამინისტროს საშვალებით ყველა შემნახველ სალაროებს დატაცებული ობილიგაციების ნომრები, რაც საბედნიეროდ ჩაწერილი აღმოჩნდა ტყეშელაიძის მეუღლეს

– სულ ეს არის? – შეეკითხა პროკურორი.

– დიახ ეს არის.

– თქვენს მიერ წამოყენებული საკითხები უეჭველად საყურადღებოა, ამხანაგო ლევან, მაგრამ გამოძიების გეგმა არ არის. გავალებთ, მიიღოთ საქმე თქვენს წარმოებაში და დღის ბოლოს დასამტკიცებლად წარმომიდგინოთ კონკრეტული გეგმა. განსაკუთრებით ყურადღება მიაქციეთ ფანჯრის საკითხს, დაიხმარეთ ოპერატიული ჯგუფის უფროსი კაპიტანი ჩრდილელი. თუ შეკითხვები არ არის, ამით დავამთავროთ.

ოფიცრები წამოიშალნენ და წყნარად გაიკრიფენ კაბინეტიდან.

ხომერიკმა საათს დახედა.

– ამხანაგო დავით, – მიუბრუნდა ბალანჩივაძეს, – თორმეტის ნახევარია, 12 საათზე ქალაქკომის მდივანი გველოდება ტყავის ქარხნის საქმე უნდა მოვახსენოთ, არ გაგფრთხილეს?

– როგორ არა, წავიდეთ, – უპასუხა პოლკოვნიკმა და ფეხზე წამოდგა.... პოლკოვნიკი სავარძელში შესწორდა, შემდეგ საწოლ ოთახისაკენ გააპარა თვალი: ოჯახის ნებიერა მშვიდად ფშვინავდა. მძინარს ცალი ხელი თავქვეშ ამოედო და ტუჩებაბურცულს ოდნავ გადახდოდა მკერდზე საბანი. ბალანჩივაძე სხარტად წამოდგა, ოთახში შევიდა, ბავშვს საბანი შეუკეცა, ნაზად აკოცა შუბლზე და ისევ სასადილო ოთახში დაბრუნდა.

თავი II

მინდელი თავის სამუშაო კაბინეტში იჯდა და ტყეშელაიძის მკვლელობის საქმის მასალებს გულდასმით ეცნობოდა. მოკლულის ცოლის ჩვენებით, ტყეშელაიძე 9 იანვარს დილით მივლინებით წავიდა, თბილისში, თან ცოლიც წაიყვანა. სახლში ალექსანდრეს ცოლის დისშვილი—სტუდენტი ანზორ ჩიკვაიძე დარჩა.

თავდაპირველი გადაწყვეტილებით ცოლ—ქმარი თბილისიდან 14 იანვარს უნდა დაბრუნებულიყვნენ, მაგრამ გიორგიმ 2 დღეში მოაგვარა სამსახურებრივი დავალება და მესამე დღეს თბილისი—ქუთაისის მატარებლით უკან დაბრუნდა. ჩამმოსულებს ანზორი არ უნახავთ, მეზობელმა გადასცა ბინის გასაღები და უთხრა: ანზორს სოფლიდან დეპეშა მოუვიდა და დღეს შუადღისას გაემგზავრაო. ცოლ—ქმარმა ივახშმა და დაახლოებით ღამის 11 საათსა და 30 წუთზე დაიძინა. მინდელმა საქალაქო მოძებნა ტყეშელაიძის ჯიბეში აღმოჩენილი მივლინების ბარათი და თინა ტყეშელაიძის ჩვენებას შეუდარა. თბილისში გამგზავრებისა და უკან დაბრუნების თარიღი ზუსტად დაემთხვა ჩვენებას. ამასვე ადასტურებდა რკინიგზის ორი ცალი სამგზავრო ბილეთი, ქუთაისიდან თბილისამდე და თბილისიდან ქუთაისამდე.

თინა ტყეშელაიძე გადაჭრით უარყოფდა სახლშიმისვლის შემდეგ ფანჯრის გაღებას. რაც თუ მას დაეჯერებოდა, სავსებით გამორიცხავდა ფანჯრის შემთხვევით ჩაუკეტავად დატოვებას. თბილისიდან დაბრუნების შემდეგ დაზარალებულის ბინაში რამდენიმე მეზობელი შესულა, მაგრამ მოკლულის მეუღლე მათ ყველას ეჭვს გარეშე აყენებდა.

მინდელმა დაჰკითხა ტყეშელაიძის თითქმის ყველა მეზობელი და გააკეთა დასკვნა, რომ ტყეშელაიძეებს ძალზე ტკბილი ცოლ—ქმრობა ჰქონდათ. თუმცა შვილი არ ჰყავდავთ, მათი უკმაყოფილება მეზობლებს არასოდეს შეუმჩნევიათ. ალექსანდრე ტყეშელაიძეს, ქარხნის მთავარი ბუღალტრის მოადგილეს, გამრჯე და პატიოსანი ადამიანის სახელი ჰქონდა. თინა არ მუშაობდა. უკანასკნელი 12 წლის განმავლობაში ცოლ—ქმარი არასდროს ყოფილან მარტო, მათი სახლი მუდამ ღია იყო ალექსანდრეს თუ მისი მეუღლის ნათესავებისათვის, განსაკუთრებით სწავლის მოსურნე ახალგაზრდებისათვის ალექსანდრეს ორმა ძმისშვილმა ქუთაისში დაამთავრა სასოფლო—სამეურნეო ინსტიტუტი და სტუდენტობის წლები ბიძის ოჯახში გაატარა. ალექსანდრეს გულწრფელად უყვარდა ძმისშვილები, ხელს

უწყობდა და ეხმარებოდა ხელმოკლე სტუდენტებს. ინსტიტუტის დამთავრების შემდეგ მანვე გადაუხადა ორთავეს ვაზნაში და გულწრფელი ცრემლებიც ღვარა ძმისშვილების მისგან გადასვლის გამო.

არა ნაკლებ უყვარდა თინა ყმაწვილებს.

მინდელმა მათი დაკითხვის ოქმები გადაათვალიერა: შოთა და რევაზი, ბიძის ვერაგული მკვლელობით შეწუხებლნი, თინას დედად თვლიდნენ. მათ ვერაფრით აეხსნათ ალექსანდრეს სიცოცხლის ხელყოფა მინდელმა ახალგაზრდა

სპეციალისტების დაკითხვის ოქმები გვერდზე გადასდო და ჩაფიქრდა:
„ბოროტმომქმედი ტყეშელაიძის ბინაში ფანჯრიდან შევიდა, ეს უდავოა, მაგრამ
იცოდა თუ არა მან, რომ ფანჯარა დაკეტილი არ იყო. ფანჯრის წინასწარ
განზრახვით ღიად დატოვების ვერსია თითქმის გამორიცხულია. ან ვის უნდა
დაეტოვებინა ღიად და რა მიზნით? ანზორმა გასაღები ივანე გორდელაძეს
დაუტოვა. მისი პიროვნება თითქმის ეჭვს არ იწვევს, დამსახურებული პედაგოგი,
ღვაწმოსილი პენსიონერი, – მინდელს მისდა უნებურად გაეღიმა, – არცთუ
მაინცდამაინც სახარბიელო თანამდებობაა გამომძიებლობა: ჭეშმარიტების
ძებნაში იძულებული ხარ, ყველას და ყველაფერს ფრთხილი თვალით უცქირო.
ვიდრე ამა თუ იმ ადამიანის უდანაშაულობაში ფაქტებით არ დარწმუნდები,
რაიმეს გამორიცხვა შეუძლებელია, მიუხედავად იმისა, ეს პიროვნება
გორდელაძის მსგავსია, თუ რამდენიმეჯერ ნასამართლევი, რეციდივისტი.
იქნებ ფანჯარა რაიმე იარაღით იქნა გაღებული და დათვალიერებისას ვერ
შევამჩნიე? მაგრამ არა, ეს შეუძლებელია: მცირე კვალი რომ მაინც დარჩენილიყო
ნამდვილად შევამჩნევდი. კი, ფანჯარა ჩაურაზავი იყო ალბათ – ფიქრობდა
გამომძიებელი.

ტელეფონის ყურმილი აიღო.

– მილიციის საქალაქო განყოფილების კომპუტატორი მომეცით, – სთხოვა
ტელეფონისტ ქალს. – მილიციის კომპუტატორია? მალაპარაკეთ კაპიტან
ჩრდილელთან შალვა! ლევანი გელაპარაკებით. დაკითხეთ თუ არა ანზორ
ჩიკვაიძე? ახლა აწარმოებთ დაკითხვას? კეთილი! დაკითხვის მასალები ამაღამვე
მომიტანეთ... კი..კი.. მე გვიან ღამემდე აქვიქნები, ჯერ მხოლოდ პირველის
ნახევარია.

მინდელმა ყურმილი დადო, სავარძლიდან წამოდგა, ფანჯარის ფარდა გასწია და
ქალაქს გახედა: ბარაქიანად ბარდნიდა, ქუჩაში კანტიკუნტად მიმავალი
მგზავრები თოვლის მოძრავ ბაზუებს დამსგავსებოდნენ; აქა–იქ მიმავალ მსუბუქ
მანქანებს სპეტაკი თოვლის საკმაოდ სქელი ფენა დასდებოდა; დღის მეორე
ნახევარში წამოსულ ხვავრიელ თოვლს თეთრად დაეფარა დილით გაწმენდილი
ქუჩების სავალი ნაწილი.

„ თუ მთელი ღამე ასე ითოვა, ხვალ ვერავითარი ტრანსპორტი ვერ იმოდრავებს, –
ჩაილაპარაკა მინდელმა და საწერ მაგიდას დაუბრუნდა. შუშის ქვეშ დადებულ
გოგონების სურათს დააცქერდა, გაეღიმა: რუსუდანი და მზია ეშმაკური
გამოხედვით შესცქეროდნენ მამას, თითქოს საცაა დაილაპარაკებნო.

„ჩემსავით უყვართ ცუგრუმელებს თოვლი,“ – გაიფიქრა მინდელმა და გაახსენდა:
ყოველ ზაფხულს ბავშვები პირობას ართმევდნენ, ზამთრის არდადეგები
ბაკურიანში გაეტარებინათ, თავის მხრივკი, სწავლაში ფრიადოსნობას
პირდებოდნენ. აგერ ხუთი წელია ორივე მხარე პირნათლად ასრულებდა
პირობას–ბავშვები წარჩინებულად სწავლობდნენ. ხოლო მინდელი ყოველ 28
დეკემბერს თხილამურებითა და ბარგით დატვირთული გოგონებს ბაკურიანში
აიყვანდა. იქ დედასთან ერთად ტოვებდა და თვითონ უკან ბრუნდებოდა შემდეგ,

ათი დღის განმავლობაში, რესტორანში უხდებოდა სადილობა უცოლშვილო კაცივით.

„კარგია ბავშვობა, კარგი და ნათელი ბავშვობა!“, – სიყვარულით გაესაუბრა ლევანი ბავშვებს. მერე საწერი მაგიდის უჯრიდან ახალი საქმე ამოიღო და ყურადღებით ლდაიწყო კითხვა.

ოთახში გამეფებული სიმშვიდე ტელეფონის ზარის წკრიალმა დაარღვია.

– გამომძიებელი მინდელი გისმენთ! რაო? კარგი, ძალიან კარგი! ახლავე, ახლავე წამოვალ, – აჩქარებით ჩასძახა ყურმილში, შემდეგ იგი ხმაურით დააგდო ბერკეტზე და ისე სწრაფად გავარდა კარებში, წინ შეხვედრილი პროკურორის მოადგილე კინალამ წააქცია.

– რა მოხდა, სად გარბიხარ ასე უპალტოოდ? – შეეკითხა გაკვირვებული ბრეგვაძე.

– ბოდიშს ვიხდი, ბატონო პავლე, მილიციის საქალაქო განყოფილების უფროსმა დამირეკა, წუხელ დამის 4 საათზე ვიღაც უცნობ პირებს ქირურგი გრძელიძე ავადმყოფთან მიუწვევიათ, სახლიდან გამოსვლისთანავე თვალეზი აუხვევიათ და ახლა, სულ რაღაც ნახევარი საათის წინ, ისევ თვალახვეული ჩამოუსვამთ ქუჩაში, – სხაპასხუპით უპასუხა მინდელმა, შემდეგ პალტო მოისხა და კიბეებზე დაეშვა. დაახლოებით 15 წუთის შემდეგ მინდელი განყოფილების უფროსის კაბინეტში იყო.

– გაიცანით გამომძიებელი მინდელი, – მიმართა პოლკოვნიკმა ბალანჩივაძემ პირდაპირ მჯდომ შუახნის სათვალეებიან, მელოტ მამაკაცს. მერე მინდელს მოუბრუნდა: უცნობი ავადმყოფის სამკურნალოდ მოტაცებული ექიმი გრძელიძე. გრძელიძე წამოდგა, მინდელს თავი დაუკრა და ხელი ჩამოართვა.

- დაბრძანდით, დაბრძანდით! – მინდელმა სკამი გაუწოდა ექიმს და თვითონაც მის პირდაპირ ჩამოჯდა. – დაკითხეთ? – შეეკითხა მილიციის განყოფილების უფროსს.

– მხოლოდ ვესაუბრე, ამხანაგ გრძელიძემ არ ისურვა თავისი მოსვლის მიზეზი მორიგესათვის გაენდო, პირდაპირ ჩემთან მოვიდა, მოვუსმინე თუ არა, ვიფიქრე, იქნებ ეს მოტაცება ტყეშელაიძის საქმესთან იყო დაკავშირებული, ამიტომ დაგირეკეთ, – უპასუხა ბალანჩივაძემ, შემდეგ წამოდგა, მინდელს თავის სავარძელზე მიუთითა და დაუმატა: – აქ დაჯექით, ლევან, და თქვენ დაკითხეთ, მეც მოგისმენთ.

გამომძიებელი სავარძელში გადაჯდა, თან მოტანილი საქალაქო დედან სუფთა ფურცლები ამოიღო და გრძელიძის დაკითხვას შეუდგა.

- პატივცემულო ექიმო, გთხოვთ გვიამბოთ ყოველივე. ეცადეთ არაფერი, თქვენთვის უმნიშვნელო წვრილმანიც კი, არ გამოგჩრეთ.

– პირველ რიგში, – დაიწყო გრძელიძემ, – გთხოვთ არავინ გაიგოს, მით უმეტეს ჩემმა წამყვანებმა, რომ ჩემი ფეხით მოვედი მილიციაში, თორემ სიკვდილი არ ამცდება, ასე გამაფრთხილეს წუხანდელმა პაციენტებმა და ვფიქრობ, ისინი არაფრის წინაშე არ დაიხვევენ უკან. თუმცა მე ბევრი არაფერი ვიცი და მათი ვინაობაც არ შემიძლია დავასახელო, თანმივდევრობით გადმოგცემთ, რაც მოხდა: წუხელ ჩემი სიძე და ქალიშვილი, რომლებიც სტუმრად იყვნენ ჩამოსული ქ.

თბილისიდან ღამის მატარებელზე გავაცილე ცოტა ნასვამიც ვიყავი და სადგურიდან დაბრუნებისთანავე დავიძინე. რამდენ ხანს მეძინა არ ვიცი, უეცრად ზარის ხმამ გამაღვიძა. წამოვდექი, ჯერ ტელეფონი მეგონა, მაგრამ შემდეგ მივხვდი, კიბიდან რეკავდნენ. შუქი ავანთე, კარი გავაღე, მაგრამ ჯაჭვი არ მომიხსნია, ისე შევეკითხე ვინ უნდოდათ.

- „ქირურგი გრძელიძე სახლში ბრძანდება?“, – მკითხეს გარედან.

- „მე გახლავართ, – ვუპასუხე, – რაშია საქმე?“,

- „ექიმო, თქვენი გადაუდებელი დახმარება გვესაჭიროება, დაგვდეთ პატივი და გამოგვყევით, კაცი გვიკვდება“, – მიპასუხა მეორემ.

- მართალი გითხრათ, ცოტა შემეშინდა და ვიდრე კარს გავაღებდი, მოსულნი შევათვალე. ორნი იყვნენ, ერთი შედარებით ახალგაზრდა, მოკლე შეკრეჭილი უღვაშებით. მეორე კი ჭალარა წვერიანი, თავზე ჩაბალახწაკრული, ჩემი ვიკითხე, როცა ქუჩაში გამოვედი შეხედულებით სოფლის გლეხი კაცი. რადგან კარების გაღება დავაყოვნე, მოსულთაგან უფროსმა მითხრა: „ჩვენი არ შეგეშინდეთ ექიმო, მართალია, ძალიან გვიანაა, მაგრამ ცუდი განსაზღვრით არ გეგონოთ მოსული, გაგვიღეთ კარი, კაცი გყავს დაჭრილი და ყოველი წუთი ძვირფასია, ნუ დააგვიანებთ, თორემ თქვენს სინდისზე დარჩება უმწეო ადამიანის სიკვდილი.“, მოგეხსენებათ, ექიმს ხშირად გვიანაც მიმართავენ დახმარებისათვის რადგან ავადმყოფობამ მით უმეტეს ფათერაკმა, დრო არ იცის ამიტომ კარი გავაღე და ორთავე შემოვუშვი. უცნობები თავაზიანად მომესალმნენ და კვლავ გამიმეორეს თხოვნა. ბევრი აღარ მიფიქრია, სასწრაფოდ ჩავიცვი, ქირურგიული იარაღები პატარა ჩომოდანში ჩავაწყვე და გავყევი.

„შორს არის თქვენი ავადმყოფი?“, – ვიკითხე, როცა ქუჩაში გამოვედი.

„არც ისე ახლოა, მაგრამ ჩვენი მანქანით წავალთ“, – მიპასუხა ახალგაზრდამ და თავაზიანად გამიღო ჩემი სახლის წინ გაჩერებული მანქანის უკანა კარი. ჩავჯექი. ახალგაზრდა საჭესთან დაჯდა, მეორე ჩემს გვერდით მოთავსდა და მანქანაც დაიძრა.

ჩემი სახლიდან სულ რაღაც ასიოდე მეტრის გავლის შემდეგ მანქანამ ბნელ ქუჩაში შეუხვია და გაჩერდა. მე გაკვირვებაც ვერ მოვასწარი, რომ ჭალარამ საფეთქელთან როველვერის ლულა მომადლო და ჩუმი, მაგრამ მტკიცე ხმით მითხრა:

„პატივცემულო ექიმო, თუ ხმაურს არ ატეხთ, თქვენს სიცლცხლეს არავითარი საფრთხე არ ემუქრება, ხოლო თუ ჩვენს პირობებს მიიღებთ და არ გაჯიუტდებით, თქვენი შრომა უხვად იქნება ანაზღაურებული. ახლავე უნდა გითხრათ ისიც, რომ უარის შემთხვევაში სიკვდილი გელით“,

„რა გინდათ ჩემგან? თუ გამარცვას მიპირებთ, მე თან არავითარი ძვირფასი ნივთი, გარდა მაჯის საათისა, არ გამაჩნია“, – მივუგე მე.

„როგორ გეკადრებათ, პატივცემულო ექიმო, ჩვენი მძარცველებად მიჩნევა, – მიპასუხა ახალგაზრდამ და ახლა შევამჩნიე, რომ იმასაც რევოლვერი ეჭირა ხელში. – პირიქით, როგორც ბიძაჩემმა გითხრათ, თქვენი შრომა უხვად იქნება ანაზღაურებული, მხოლოდ საჭიროა წამოყენებულ პირობებს დაეთანხმოთ და უსიტყვოდ აასრულოთ ჩვენი არცთუ ზრდილობიანი მოთხოვნა.“

„რა პირობებს მიყენებთ?„ – შევეკითხე ორთავეს.

„სულ უბრალოს, რითაც არც თქვენი ღირსება შეილახება და არც სინდისი, – დაიწყო ჭაღარამ, – ჩვენ არ გატყვევლებთ, მართლაც გვყავს დაჭრილი, რომელსაც თქვენი გადაუდებელი დახმარება ესაჭიროება, მაგრამ თქვენთვის უცნობი უნდა დარჩეს მისი ვინაობა. არ დაგიმაღავთ, დაჭრილი ახალგაზრდა სასიძო ბიჭია, მშვენიერი ვაჟკაცი. დაჭრეს ქალის გამო და თუ გაიგეს მისი ვინაობა, ციხე არ აცდება. აი ამიტომ მე ახლავე აგიხვევთ თვალებს და ისე წაგიყვანთ, სახლში, ავალდმყოფთან. არავითარი შეკითხვებით არ მიმართავთ არც მას, არც სხვა ვინმეს. შეასრულებთ თქვენს მოვალეობას, რის შემდეგ სათანადო გასამრჯელოს მოგართმევთ და ასევე უვნებელს, მხოლოდ თვალახვეულს, მიგიყვანთ სახლში. თანახმა ხართ?„

„რა გაეწყობა, – ვუპასუხე, – თქვენ ხელთა ვარ და სხვა რა გამოსავალი მაქვს... ჭაღარამ რევოლვერი შეინახა, პალტოს შიგნითა ჯიბიდან შარფი ამოიღო, თავაზიანად მოიხადა ბოდიში და თვალები ამიხვია. შემდეგ ისევ შემახო რევოლვერის ლულა და გამაფრთხილა: „გახსოვდეთ, ერთი დაყვირება ან ცდა შარფის მოძრობისა და... გესვრით...“

მე ხმა არ ამომიღია.

მანქანა დაიდრა...

ვიარეთ დაახლოებით 30–35 წუთი. შემდეგ გავჩერდით.

„მივედით! – მომესმა ჭაღარას ხმა, – გახსოვდეთ, როცა საჭირო იქნება, შარფს ჩვენ თვითონ მოგხსნით, ახლა კი მანქანიდან გადმობრძანდით, მე დაგეხმარებით სიარულში...“

მანქანის კარი გააღო, გადავიდა, შემდეგ ხელი მომკიდა და გადმომიყვანა.

ცალ ხელზე თათმანი არ მეკეთა, შიშველ ხელზე თოვლისფიფქის დაცემით მივხვდი, რომ საკმაოდ თოვდა. ჭაღარამ ხელი გამომდო და წამიყვანა. გავიგონე ჭიშკრის გაღების ხმა.

როდესაც ჭიშკარს გადავაბიჯე, ჩემდაუნებურად საკუთარი ნაბიჯების თვლა დავიწყე. ოცდამერვე ნაბიჯზე გამყოლმა გამაჩერა.

„რაშია საქმე?„ – ვიკითხე.

„არაფერი, პატივცემულო ექიმო, აქ კიბე იწყება და არ დაიმტვრეთ...“

მე ხელის ფათურით მოვძებნე მოაჯირი და კიბეზე ფეხი შევდგი. მეორე მხარეს გამყოლს ვეჭირე. როცა ჩვიდმეტი საფეხური გავიარე, მოაჯირმა მკვეთრად მოუხვია, ვიფიქრე კიბე გათავდა – მეთქი და შევჩერდი. გამყოლი ალბათ მიხვდა ჩემი შეჩერების მიზეზს.

„იარეთ, იარეთ, – მითხრა მან–კიბე არ გათავებულა...“

მე წინ წავდგი ერთი ნაბიჯი და წავიფორხილე, რადგან მოძრაობით კიბის შემდეგ საფეხურს ვგულისხმობდი, მაგრამ დავრწმუნდი, რომ ეს მხოლოდ ბაქანი იყო.

მართლაც მეორე ნაბიჯი უკვე კიბეზე შევდგი და სვლა განვაგრძე. ახლაც არ ვიცი რატომ, კვლავ საფეხურების თვლა განვაგრძე ანგარიში უცემლად მექანიკურად.

22 საფეხურისავლის შემდეგ კიბე გათავდა. ჭაღარამ კარი შეაღო, სახლში

შევედით, სითბო ვიგრძენი. გამყოლმა კიდევ 10 ნაბიჯი გამატარა, კარი გააღო და

შემიყვანა. იქ შედარებით უფრო თბილოდა. მე ვიდექი და ხმას არ ვიღებდი. ჭაღარამ ხელის ერთი მოძრაობით მომაშორა თვალსაბურავი. ელექტრონის შუქმა სიბნელეს შეჩვეული თვალი მომჭრა და დავხუჭე. შემდეგ ისევ გავახილე და დავინახე, რომ და ჭაღარა საკმაოდ მოზრდილ ოთახში ვიყავით.

„დამთავრდა, ბატონო ექიმო, მასკარადის პირველი ნაწილი, – გაიღიმა მან და შემდეგ დაუმატა: – სულითა და გულით გთხოვთ, მაპატიოთ ჩემი უხეში მოქმედება, იმედია გამიგებთ, რომ სხვა გამოსავალი არ მქონია,“.

პასუხი არ გამიცია. თვალეზით ავადმყოფს ვეძებდი, მაგრამ შეკითხვის მიცემისაგან თავი შევიკავე.

ჭაღარა მიხვდა.

„ახლავე ყველაფერი მზად იქნება,“ – მიპასუხა ჩემს უტყვ კითხვაზე.

იმავე წუთს გაიღო კარი და ახალგაზრდა შემოვიდა, რომელსაც ხელში ჩაიდანო, საპონი და პირსახოცი ეჭირა. ჭაღარამ ტაშტი მოძებნა, სკამზე დადგა და თავაზიანად მთხლვა ხელი დაიბანო.

ხელის ბანას შევუდექი. წყალს ახალგაზრდა მისხამდა, ჭაღარამ ელექტროქურა ჩართო, შემდეგ ჩემს დაუკითხავად ჩემოდანი გახსნა, სტერილიზატორი ამოიღო, წყალი ჩაასხა შიგ, სკალპერი, პინცეტი და სხვა იარაღები ჩაყარა და ქურაზე დადო. ხელების ბანა დავამთავრე.

„მაჩვენეთ ავადმყოფი,“ – მივმართე ჭაღარას.

მან უხმოდ გააღო მეორე ოთახში გასასვლელი კარი ლდა ჟესტით მიმიწვია.

უსიტყვოდ გავყევი.

ეს ოთახი პირველთან შედარებით უფრო დიდი იყო. ერთ მხარეს ორი საწოლი იდგა, პირველ საწოლზე ვიღაც მამაკაცი იწვა და კვნესოდა. ღამის სანათური იმდენად მცირე სინათლეს გადმოსცემდა, რომ ავადმყოფის სახე ვერ გავარჩიე.

„ანთეთ სინათლე!“, – მივმართე ჭაღარას.

მან უხმოდ მოძებნა ამომრთველი და ბოლოს ჭალი აანთო.

ავადმყოფს საბანი გადავხადე, გასისხლიანებული პერანგი ავუწიე და დავინახე, მუცლის არე სისხლიანი სახვევებით ჰქონდა შეხვეული.

„შეიძლება ერთი შეკითხვა მოგცეთ?“, – ეს მხოლოდ ავადმყოფთან იქნება დაკავშირებული,“ – ვკითხე ჭაღარას.

„ბრძანეთ!“,

„ვინ შეუხვია ჭრილობა?“,

„მე“,

„შეიძლება გავხსნა?“,

„ცხადია,“ – მიპასუხა მან.

ავადმყოფს სისხლიანი სახვევები გავაცალე და ჭრილობა გავსინჯე უცნობი მუცელში იყო დაჭრილი. სხეულის შიგნით ბევრი სისხლი ჩაქცეოდა და ეტყობოდა მუცლის ღრუ გაეღო, დაჭრილს დიდი რაოდენობით დაეკაოვა სისხლი და უგონოდ იყო.

„რას იტყვით?“, – შემეკითხა ჩემი მიმყვანი.

„ავადმყოფის მდგომარეობა სერიოზულია, საჭიროა სასწრაფო ქირურგიული ჩარევა, სისხლის გადასხმა; ყოველივე ამის მარტო ჩემს მიერ ყოვლად შეუძლებელია. თუ დაჭრილს ახლავე საავადმყოფოში არ წაიყვანთ, აუცილებლად დაიღუპება„ – მივუგე მე..

ჭაღარას თვალებში მკაცრი, ბოროტი ნაპერწკლები აციალდნენ.

„არა ექიმო, ყველაფერი, რაც საჭიროა, აქ გაკეთდება და გაკეთდება მხოლოდ თქვენს მიერ, მე თვით ვიქნები ასისტენტი და ექთანიც. რაც შეეხება სისხლის გადასხმას მოვაგვარებთ, ჩემს სისხლს გადაუსხამთ..“

გაკვირვებით შევხედე.

„როგორ თუ თქვენ სისხლს? ეს შეუძლებელია! დაჭრილს შეიძლება სულ სხვა ჯგუფის სისხლი აქვს, ასეთ შემთხვევაში თქვენი სისხლის რამოდენიმე გრამი მას აუცილებლად დაღუპავს..“

„მაგაზე ნუ წუხართ, ჩვენ ერთი ჯგუფის სისხლი გვაქვს..“

„თქვენ რა მამა ხართ დაჭრილის?“ – დამავიწყდა გაფრთხილება.

„მე გაგაფრთხილეთ, კითხვების მიცემისაგან თავი შეგეკავებინათ..“ – მკვახედ მესროლა მან.

„კი მაგრამ ეს შეუძლებელია! სხვა არა იყოს რა, სისხლის გადასხმის ხელსაწყოებიც არა მაქვს..“ – არ ვნებდებოდი მე.

„გიშოვნით. ახლა კი დროს ნუ კარგავთ, მიხედეთ ავადმყოფს!..“ – ქვასავით მომიგდო ჭაღარამ. შემდეგ ახალგაზრდას დაუძახა, ჩემთან დატოვა და თვითონ ოთახიდან გავიდა.

რამდენიმე წუთის შემდეგ ჭაღარა სისხლის გადასახსნამი აპარატით დაბრუნდა და ახალგაზრდას უბრძანა, ელექტროქურა, სტერილიზატორი და ჩემი ჩემოდანი შემოეტანა. როდესაც ყველაფერი ეს ოთახში შემოიტანეს, ჭაღარამ ხელები დაიბანა. ახალგაზრდასაც დააბანინა და შემდეგ მე მომმართა:

„ასისტენტი მზად არიან ექიმო. გთხოვთ, საქმეს შეუდგეთ!..“

ჩემოდანიდან ხალათი ამოვიღე, ჩავიცვი და ამ მეტად უცნაურ პირობებში ოპერაციისათვის მზადებას შევუდექი.

ჭაღარამ თეთრეულის კარადა გააღო, რამდენიმე ზეწარი გამოიღო და უსიტყვოდ მომაწოდა.

მე უკანასკნელად ვეცადე გაბრძოლება.

„იცოდეთ ასეთ პირობებში გაკეთებული ოპერაცია ავადმყოფის მკვლელობას უდრის, ნუ მაიძულებთ ასეთ საშინელებას, ნუ გამხდით მკვლელად, დაჭრილი მაინც შეიბრალებთ..“

„ექიმო გთხოვთ საქმეს შეუდგეთ! აი თქვენი ჩემოდანი, შპრიცი და საანესთეზიო საშუალებანი..“ – მიპასუხა ჭაღარამ და ჩემოდანი ახლოს მომიწია.

მე კვლავ ვყოყმანობდი, ახალგაზრდამ ჯიბიდან ბეზუთი ამოიღო.

„გაძლევთ 30 წამს..“ – მშვიდი, შეუვალი ტონით მითხრა მან და მე მივხვდი, ჩემი სიცოცხლე მხოლოდ ოპერაციის გაკეთებაზე იყო დამოკიდებული.

„რეზინის მილი მომეცით, – მივუბრუნდი ახალგაზრდას, – თქვენ კი – მივმართე ჭაღარას – მოემზადეთ! გახსოვდეთ, მე სიკვდილის მუქარით მაიძულებთ თქვენი სისხლის გადავუსხა დაჭრილს„.

ჭაღარამ უხმოდ გაიხადა პიჯაკი, პერანგის სახელო გაიხსნა და დაკუნთული, ჭაღარა წვერისათვის შეუფერებელი ძლიერი მკლავი გამოაჩინა.

დიდი წვალეებით გადავუსხი დაჭრილს სისხლი, შემდეგ ჭრილობა გავხსენი, მუცლის ღრუ ამოვუსუფთავე და როდესაც ყოველივეს მოვრჩი კიდევაც გათენდა. ახალგაზრდამ ოთახში კონიაკი, ღვინო, ცხელი ჩაი და საუზმე შემოიტანა. მე უკვე ვიცოდი, რომ დაჭრილი გადარჩა. დავრწმუნდი იმაშიც, რომ დაჭრილი და ჭაღარა ახლობელი ნათესავები – შეიძლება მამაშვილიც იყვნენ და ახლა, როდესაც ყველაფერი გათავდა, შიშის ნაცვლად ცნობის მოყვარეობა მომერია. ვინ არის ეს ხალხი? სად ვარ? ვინ ქალის გატაცებაზე დაიჭრა ეს მშვენიერი ვაჟკაცი და რატომ ასე მაღავენ მის დაჭრას?

ჭაღარა მადიანად ილუკმებოდა, გადავწყვიტე, დამერღვია მიცემული პირობა და ზოგიერთი კითხვით მიმემართა ჩემი მოძალადე მასპინძლისათვის, მაგრამ თითქოს ჩემი ფიქრები ამოიციო, ჭაღარამ ძლივს შესამჩნევი დაცივნით, რომელშიაც მუქარაც გამოსჭვიოდა, გამაფრთხილა

„პატივცემულო ექიმო, მე თქვენ აგიკრძალეთ კითხვების მოცემა და ჩემს ნათქვამს არ შეეცვლი, თუმცა თქვენი მოქმედებით დიდად დავალებული ვარ. სანაცვლოდ შრომის გასამრჯელოს უხვად აგინაზღაურებთ. უადგილო, ცუდმა ცნობისმოყვარეობამ კი შესაძლოა კარგი თავი და მძღლიანი მარჯვენა დაგარკარგვინოთ. ბორის, – მიუბრუნდა ახალგაზრდას, – მოიტა ფული„.

ახალგაზრდა წამოდგა, სკამზე გადაკიდებული პიჯაკიდან ქაღალდის ფულების დასტა ამოიღო, რამოდენიმე ბანკნოტი გამოაძრო და ჭაღარას გაუწოდა.

„ეს რა არის? აი შე ძუნწო! მოიტა კილდევ!„

ახალგაზრდამ მთელი კიპა მიაწოდა. ჭაღარამ ოცდაათი ცალი 100–მანეთიანი ბანკნოტი გადაითვალა, გამომიწოდა და მითხრა:

„ეს თქვენი შრომის საზღაური. მოცემულ სიტყვას მტკიცედ ვიცავ. აიღეთ, აიღეთ–მეთქი!„ – აუწია ხმას, რადგან შემატყო ვყოყმანობდი და ფულის აღება არ მინდოდა.

ფული ჩამოვართვი.

ჭაღარამ ჩაიციინა და კონიაკი გადაჰკრა.

„მე ახლა საჭირო აღარ ვარ, გთხოვთ გამიშვათ„, – მივმართე.

მან ისევ გაიციინა.

„არა ექიმო, თქვენი ახლა გაშვება ყოვლად შეუძლებელია, უკვე გათენდა და აქედან თვალახვეული კაცის გაყვანა ცოტა არ იყოს, უხერხულია. მოითმინეთ საღამომდის, დაღამდება თუ არა, სრულიად უვნებელს მიგიყვანთ სახლში. თუ დაიღალეთ, მოისვენეთ, თუ არა და ისე იგრძენით თავი, როგორც ძვირფასმა სტუმარმა მოყვარული მასპინძლის ჭერქვეშ„.

ისევ კონიაკი გადაჰკრა.

პირდაპირ საკვირველი იყო, ამ საკმაოდ ჭაღარა კაცმა თითქმის ერთი ბოთლი კონიაკი შესვა, მაგრამ სიმთვრალის ნატამალიც არ ეტყობოდა ორის მაგივრად სვამდა, ჭამდა და ჩემთან საუბარს განაგრძობდა. გამაკვირვა იმანაც, რომ საკმაოდ ერკვეოდა სამედიცინო ტერმინოლოგიაში.

ერთისიტყვით დაღამებამდე იმ გამოუცნობ ბინაში დავრჩი. ჩემს ძალად მასპინძლებს ერთი წუთითაც არ მიუტოვებია მარტოდ და თუმცა ამ ორ ოთახში თავისუფლად სიარულის ნებას მაძლევდნენ, კატეგორიულად ამიკრძალეს ფანჯარასთან მისვლა. ოთახიდან კი ჩამოკეტილ დარაბებში მარტოდნენ სინათლის წვრილ ზოლს ვხედავდი. კიდევ კარგი, საათი არ ჩამომართვეს, თორემ დროსაც არ გავიგებდი.

როგორც იყო დაღამდა, მაგრამ ჩემს გაშვებას არავინ ჩქარობდა. ღამით თორმეტის ნახევარზე ოთახში ჭაღარა შემოვიდა.

„ბატონო ექიმო, ახა ერთი კიდევ დახედეთ ჩვენს ავადმყოფს, შემდეგ დაგვარიგეთ, როგორ მოვიქცეთ და გავემზავრეთ...“

მე სიხარულით შევასრულე მისი ეს სურვილი.

ავადმყოფს ეძინა. ოპერაციის შემდეგ. საგრძნობლად გაუმჯობესდა მდგომარეობა. მაჯა სუსტად, მაგრამ რითმულად მუშაობდა. სიკვდილის შიში აღარ არსებობდა. ყოველივე ეს ჭაღარას ვუთხარი, შემდეგ დავარიგე, როგორ მოქცეულიყვნენ, განსაკუთრებით ავუკრძალე ავადმყოფის განძრევა, და წასასვლელად გავემზადე.

„როდის შეიძლება წამოდგეს ავადმყოფი?, – მკითხა ახალგაზრდამ.

„ერთი კვირა მაინც უნდა იწვეს...“ – მივუგე ამ კითხვით გაცოცხულმა.

ჭაღარამ ჩაიცვა, შემდეგ კვლავ ზრდილობიანად მოიხადა ბოდიში უხეშობისათვის და ახლა უკვე ჩემი საკუთარი შარფით მაგრად ამიხვია თვალები. ირგვლივ ყველაფერი წყვდიადმა მოიცვა. იმავე გზით, იმავე კიბეებით, ჭაღარას უშუალო დახმარებით, გამოვედი ეზოში, იქიდან ჭიშკარში, სადაც ჩამსვეს მანქანაში და წამომიყვანეს.

რამდენიმე ხნის შემდეგ მანქანა გაჩერდა.

„მოვედით, აქედან თქვენს სახლამდე 200–300 მეტრია ბოდიშს ვიხდი, რომ სიფრთხილის გამო სახლამდის ვერ მიგაცილეთ. კიდევ ორი პირობა და თავისუფალი ბრძანდებით...“ – ჩაილაპარაკა ჭაღარამ ჩუმად და რევოლვერის შეხებაც ვიგრძენი.

„კიდევ რა გინდათ ჩემგან?“, – შევეკითხე.

„ცოტა რამ. პირველი, მანქანიდან გადასვლის შემდეგ 30 წუთი თვალსახვევს არ მოიხსნით, მეორე, დაივიწყებთ ჩვენს ვიზიტს! თქვენ არსად არ ყოფილხართ და არავითარი ოპერაცია არ გაგიკეთებიათ. თქვენ უკვე იცით, რომ პირობას მტკიცედ ვასრულებ, თუ ნახევარი საათის განმავლობაში თვალსახვევის მოხსნა გაბედეთ, სინათლეს სამუდამოდ გამოეთხოვებით, ხოლო თუ ვინმესთან დაგცდათ სტუმრობა, იცოდეთ მიწაშიც რომ ჩამვრეთ, მოგნახავთ და სიცოცხლეს გამოგასალმებთ, თანახმა ხართ?“,

„ჩემს სურვილს რა მნიშვნელობა აქვს, როცა ძალა თქვენს ხელშია...“ – მივუგე მე.

„კეთილი! მაშასადამე შევთანხმდით.გადმობრძანდით მანქანიდან!„
ჭალარამ კარები გააღო, ხელი შემაშველა და მანქანიდან გადმომიყვანა.
„აქ დადექით, ამ შესახვევში, ყურადღებას არავინ მოგაქცევთ. დინჯად დაითვალეთ ორი ათასამდე,შემდეგ შეგიძლიათ თვალსახვევი მოიხსნათ. მშვიდობით! არ გისურვებდით კიდევ შეგხვდეთ სადმე, მით უმეტეს ნახევარი საათის გასვლამდე„ – დამემუქრა ის და ხელი გამიშვა. არ გასულა ნახევარი წუთიც მანქანის ძრავა ამუშავდა და მე მარტო დავრჩი.
რამდეჯერმე გადავწყვიტე თვალსახვევის მოხსნა, მაგრამ იმის შიში, რომ ჭალარა იქ სადმე ახლოს იდგა და მითვალთვალეზდა, გამბედაობას მიკარგავდა. ასე გავიდა მტანჯველი დაახლოებით ნახევარი საათი, რის შემდეგ გავბედე და თვალეზიდან შარფი მოვიგლიჯე. მარტოდ–მარტო ვიდექი შესახვევში, თუ რომელში, მაშინვე ვერ გავერკვიე. შემდეგ განათებული ქუჩა დავინახე და იქით ავიღე გეზი. როდესაც სინათლეზე გამოვედი, დავრწმუნდი, წერეთლის ქუჩაზე ვიყავი და მაშინვე მილიციის განყოფილებაში წამოვედი.
აი, სულ ეს არის. მე მგონია არაფერი გამომრჩენია,– დაამთავრა გრძელიძემ.
შემდეგ სათვალე მოიხსნა, გულდასმით გაწმინდა, ისევ გაიკეთა და გამომძიებელს მიაჩერდა. მინდელმა და ბალანჩივაძემ გულდასმით მოისმინეს ექიმის ვრცელი ნაამბობი.
კაბინეტში სიჩუმე ჩამოვარდა, გამომძიებელი მაგიდაზე დადებულ ფურცელს ჩასცქეროდა, რომელზეც შენიშვნები ჩაიწერა და პაიროსს პაპიროსზე აბოლებდა. დუმდა ბალანჩივაძეც მასზე დიდი შთაბეჭდილება მოახდინა ექიმის ნაამბობმა.პოლკოვნიკს ეჭვი არ ეპარებოდა, რომ გრძელიძის „ვიზიტორები„ და დაჭრილი ახალგაზრდა ქალის მოტაცებაში არ იყვნენ გარეული, მაგრამ ვინ იყვნენ? ჰქონდათ თუ არა რაიმე დამოკიდებულება ტყეშელაიძის მკვლელობასთან? სად იყვნენ დაბინავებულნი და როგორ უნდა მოენახათ? ასეთივე კითხვები აწუხებდა მინდელსაც. ის როგორც გამოცდილი გამომძიებელი, დიდ ანგარიშს უწევდა პროფესიულ ინტუიციას. აქ კი გარდა ინტუიციისა ფაქტების ისეთ დამთხვევასაც ჰქონდა ადგილი, რომელიც თითქმის უეჭველს ხდიდა ამ ორი საქმის კავშირს.
– ხომ ვერ გვეტყვით, რა დრო იქნებოდა სახლიდან რომ გამოხვედით? – დაარღვია დუმილი მინდელმა.
– როგორ არა ჩემს სახლიდან 3 საათსა და 40 წუთზე გამოვედით. ეს მე დაბეჯითებით მახსოვს, რადგან ვიდრე სინათლეს გამოვრთავდი, საათს დავხედე.
– თქვენი აზრით, რამდენი კილომეტრი გაიარეთ?
– მე მგონია, არა ნაკლებ 30 კილომეტრისა.
– რატომ გგონიათ?
– საქმე იმაშია,რომ მე თვითონ აგერ 10 წელია საკუთარი ავტომანქანა „პოხედა„ მაქვს, ვატარებ და თვალახვეულსაც მოტორის ხმაურის მიხედვით შემიძლია სიჩქარის მიახლოებით განსაზღვრა.
– თქვენი წაყვანა „პოხედით„ მოხდა? – შეეკითხა პოლკოვნიკი ბალანჩივაძე.

- მაგას ვერ გეტყვით. სამწუხაროდ, ყურადღება არ მიმიქცევია, შეიძლება „პობედა,, იყო ან „მოსკვიჩი,,
- მანქანაში რომელ მხარეს იჯექით. – ისევ მინდელმა გააგრძელა დაკითხვა.
- მარცხენა მხარეს და ძალიანაც შევწუხდი.
- რამ შეგაწუხათ?
- მანქანის სავარძლის საჯდომი ნაწილი, როგორც ჩანდა დაზიანებული იყო, ზამბარას ქსოვილი გაეჭრა და მხოლოდ ძალითა იჭერდა მოგეხსენებათ, ასეთ სავარძელში ჯდომა არცთუ ისე სასიამოვნოა. ისე შემაწუხა, ადგილის შეცვლაც დავაპირე, მაგრამ შემეშინდა, ჩემი მოძრაობა წინააღმდეგობის გაწევად ან თვალსახვევის მოხსნის ცდად არ მიეღოთ და შეპირებისამებრ ადგილზე არ გავეთავებინეთ.
- თქვენი აზრით სად წაგიყვანს?
- აბა რა ვიცი დარწმუნებული ვარ ქალაქარეთ ვიყავი, უფრო მაიაკოვსკის რაიონისკენ, მაგრამ სად, წარმოდგენა არა მაქვს.
- რამ შეგიქმნათ ასეთი რწმენა?
- ჯერ ერთი, იმან, რომ დაახლოებით 30 კილომეტრი ვიარეთ; მეორეც, თუმცა მცირე მანძილი, მაგრამ საკმაოდ საგრძნობი დაღმართი გავიარეთ. უნდა მოგახსენოთ, წნევის ცვალებადობა ჩემზე ცუდად მოქმედებს. მე არა ერთხელ ვყოფილვარ მანქანით მოსკოვში, როგორც მგზავრად, ისე მანქანის საჭესთან და სადგურ რიონის დაღმართს თვალდახუჭულიც კი ვცნობდი. დაეშვებოდა თუ არა მანქანა იმ დაღმართზე, ყურები მაშინვე შემიგუბდებოდა.
- კი მაგრამ დაღმართი სხვა მიმართულებითაც არის, მაგალითად ზესტაფონის გზაზე. გაცდებით თუ არა რკინიგზის ხიდს, იქაც ასეთივე დაღმართი იწყება, – ჩაურთო ბალანჩივაძემ
- მართალია! ამ გზაზეც მივლია და იგივე მიგვრძნია, რაც სხვა დაღმართის ჩავლისას, ამიტომ მე არ ვამტკიცებ რომ უეჭველად მაიაკოვსკისკენ ვიყავი, ეს მხოლოდ ვარაუდია აგებული სამ გარემოზე: ერთი, დაღმართი დაახლოებით 10–15 კმ გავლის შემდეგ ვიგრძენი, ხოლო ჩემი სახლიდან საფიჩხიამდე 2 კმ თუ იქნება; მეორე უკან დაბრუნებისას დაღმართი არ მიგვრძნია, და მესამე, როდესაც იმ ჩიხიდან გამოვედი, სადაც უცნობებმა ჩამომსვეს, შევამჩნიე, რომ ჩემი მომყვანი მანქანა წერეთლის ქუჩით აბრეშუმკომბინატისაკენ წასულა მანქანის საბურავების კვალი კარგად ემჩნეოდა, თუმცა იმ დროის განმავლობაში, რაც მე თვალახვეული ვიდექი, კვალი საკმაოდ ამოვესო თოვლს.
- თუ შეგიძლიათ აგვიწერეთ თქვენი წამყვანები და დაჭრილი, – თხოვა ექიმს მინდელმა.
- სიამოვნებით ჭაღარა დაახლოებით 50–55 წლისა იქნება, საშუალოზე მაღალი ტანისა გახლავთ, თვალების ფერს ვერ გეტყვით, რადგან დღის შუქზე არ მინახავს; კარგად მოყვანილი მოგრძო, ლამაზი და მიმზიდველი სახე, ფართო შუქი, ძალზე მეტყველი ალერსიანი გამოხედვა აქვს; გაბრაზების დროს თვალები საოცრად ენთება, ბოროტ ნაპერწკლებს აკვესებს და მთელი სახე რაღაც საშინელ ბოროტ გამომეტყველებას ღებულობს; ხმა ოდნავ ჩახრინწული, სიცილი ცივი,

მეტად უსიამოვნო აქვს. ლაპარაკობს დინჯად, კილო მტკიცე და მომთხოვნი; ცხვირი საშუალო ზომის, სწორი; მსხვილი ერთმანეთზე გადაბმული წარბები: მის ასაკთან შედარებით ძლიერი, კარგად განვითარებული კუნთები აქვს; წვერი როგორც მოგახსენეთ, ჭაღარა; ოდნავ მელოტი; დადის გამართული; სასიამოვნო მოსაუბრეა; ქცევით ზრდილობიანი სჩანს, შეიძლება ითქვას ნატიფი; ნაკითხი კაცის შთაბეჭდილებას ტოვებს და საკმაოდ ერკვევა მედიცინაში.

მისი თანმხლები 30–35 წლის ახალგაზრდა იქნება. საშუალო სიმაღლის; პატარა ჭროლა ჩავარდნილი თვალები, თითქმის სწორი წარბები; საკმაოდ დიდი თავი; შუბლი წამოწეული; თმა წინიდან უკან აქვს გადავარცხნილი: ოდნავ კეხიანი ცხვირი; მოკლედ შეკრეჭილი ქერა უღვაშები; ლაპარაკობს წვრილი, ქალური ხმით; გამოხედვა ცივი; ბეჭებში ოდნავ მოხრილი.

ავადმყოფის სახესა და თვალებზე ვერაფერს გეტყვით. თმა ქერა, უფრო ოქროსფერი, ოდნავ ხუჭუჭი; 30–32 წლისა იქნება, შედარებით პატარა ტანისაა; ხელები თეთრი, ქალივით ნაზი, ალბათ ფიზიკურად არასდროს უმუშავებია; წარბები საკმაოდ მოხრილი; მოკლედ შეკრეჭილი უღვაშები; შედარებით გამხდარი და სუსტი აგებულებისაა, – დაამთავრა ექიმმა.

– რაიმე განსაკუთრებული ნიშნები ხომ არ შეგიძინებიათ რომელიმე მათგანისათვის? – კითხვა დაუსვა ბალანჩივამ.

ექიმი კარგად დაფიქრდა და შემდეგ გადაჭრით უპასუხა.

- არა, არვითარი, თუ მხედველობაში არ მივიღებთ ერთ გარემოებას: ჭაღარას საოცრად თეთრი, ლამაზი და როგორც ეტყობა, საკმაოდ მაგარი კბილები აქვს.

– თქვენ დაჭრილი რამოდენიმეჯერ ნახეთ, როგორც აღნიშნეთ პულსიც გაუსინჯეთ. ხომ არ მიგიქცევიათ ყურადღება მარჯვენა ხელის თითებზე? – შეეკითხა მინდელი.

- განსაკუთრებული ყურადღება არ მიმიქცევია, როგორც მოგახსენეთ, მე მხოლოდ ის შევამჩნიე, რომ ხელები ნაზი და უფრო ქალური აქვს, ვიდრე მამაკაცის ხელებია.

– რაიმე განსაკუთრებული ნიშანი ხომ არა აქვს? – გაიმეორა კითხვა მინდელმა.

– არა ამხანაგო გამომძიებელო, ეს კია, მარჯვენა ხელის შუათითზე პატარა ნაჩხვლეტი ჭრილობა შევამჩნიე, მაგრამ ეს ხო რაიმე განსაკუთრებული ნიშანი არაა, რომ თქვენ გამოგადგეთ.

მინდელს გაეღიმა.

– ჩვენ ყველაფერი გამოგვადგება, თუ გნებავთ ასეთი წვრილმანიც, ამიტომ გთხოვთ შეძლებისდაგვარად ყველაფერი გაიხსენოთ. ის რასაც თქვენთვის მნიშვნელობა არა აქვს, შეიძლება გამოძიებას გამოადგეს.

გრძელიმე ჩაფიქრდა. სათვალე ისევ მოიხსნა, გულმდაგულ გაწმინდა ცხვირსახოცით, ისევ გაიკეთა და მიუგო:

– არა სხვარაიმე არ შემიმჩნევია.

– ექიმო, გთხოვთ საწყენად არ მიმიღოთ, ყველას თუ არა, ადამიანთა დიდ უმრავლესობას მაინც რაღაც თავისებური ახასიათებს, რაღაც სხვისგან განსხვავებული ჩვევა აქვს ეს კი ჩვენთვის მნიშვნელოვანია. აი თქვენი,

მაგალითად , ამ ერთი საათის განმავლობაში სათვალე 7–ჯერ გაწმინდეთ, ეს ალბათ ჩვეულების ამბავია და ადამიანი უანგარიშოდ აკეთებს, – მინდელს კვლავ გაეღიმა.

გრძელიძე შეცბა, სიწითლე მოერია, შემდეგ გაცეზებით შეხედა მინდელს.

– თქვენ მართალი ხართ, ეს ჩემი ჩვეულებაა და თითქმის მექანიკურად ვაკეთებ, არც მიფიქრია, რომ შეამჩნევდით, თქვენ კი დაგითვისლიათ კიდევაც.

ექიმი ერთი წამით დაფიქრდა და შემდეგ ყოყმანით დაუმატა:

– იცით რა, დაბეჯითებით ვერ გეტყვით, მაგრამ მგონია ჭალარა ფრჩხილებს იკვნეტავს.

ბალანჩივაძემ გაიცინა.

– აი, ხომ ხედავთ, ექიმო, თქვენც შეგიმჩნევიათ ისეთი რამ, რაც ჭალარას თავისებურ, არცთუ მეტად ჰიგიენურ ჩვევაზე მიუთითებს.

– დიახ, დიახ, მართალი ბრძანდებით! მე არ მეგონა , თუ ასეთ წვრილმანებს რაიმე მნიშვნელობა ჰქონდა.

– თქვენ ნამდვილად გახსოვთ კიბის საფეხურების რიცხვი? – შემდეგი კითხვა დასვა მინდელმა.

– ნამდვილად ამხანაგო გამომძიებელო, აკი მოგახსენეთ, საფეხურები ისე, ანგარიშში უცემლად, მეც არ ვიცი რატომ, მაგრამ ნამდვილად დავთვალე. მათი რაოდენობა მტკიცედ დამამახსოვრდა – 17, შემდეგ ბაქანი და კვლავ საფეხურები– 22 დამაცადეთ, დამაცადეთ... ახლა გამახსენდა, რომ იმ 22 საფეხურიდან ერთ ერთს, მერვეს თუ მეათეს, მარცხენა მხარე მოაჯირისაკენ ჩამოტეხი აქვს. თვალახვეულმა ცხადია ვერ შევამჩნიე და კინალამ დავეცი. ჭალარამ ბოდიშიც კიმოიხადა ამის გამო.

– მოაჯირი ხისაა,

– არა, რკინის, დაკუთხული რკინის. როდესაც კიბეზე ავდიოდი, საცხელურს უთათმანო ხელით ვეხებოდი,

– შეგიძლიათ აგვიწეროთ ოთახები?

გრძელიძე ჩაფიქრდა და შემდეგ უპასუხა:

პირველი ოთახი დაახლოებით 16–18 კვ. მეტრი იქნება: მაღალი ჭერი, შუაში ოთხკუთხა მაგიდა, რამოდენიმე სკამი, კუთხეში წიგნების თარო, ტახტი, მის პირდაპირ კედელზე ხალიჩა გახლავთ ჩამოკიდებული, რაც ტახტის ნაწილსაც ფარავს. სხვა ნივთები არ შემიმჩნევია. მეორე ოთახი უფრო დიდია, 20–22 კვ მეტრი. ძვირფასი ხის ორი საწოლი, სარკე, ჩინური ვაზა, ტუმბები, ტანსაცმლის დიდი კარადა, ჭერზე პატარა ზომის ბროლის ჭაღი, ნათურების რაოდენობა არ მახსოვს, მაგიდის პატარა აბაჟური.

– ხომ არ მიგიქცევიათ ყურადღება წიგნებისათვის?

– არა ამხანაგო გამომძიებელო, მხოლოდ ი. ჭავჭავაძის თხზულებათა რამოდენიმე ტომი დავინახე. მართალი გითხრათ ტყვეობაში დროის მოკვლის მიზნით მინდოდა რაიმე წიგნით გამერთო თავი, მაგრამ ნება არ მომცეს, ახლოსაც არ მიმაკარეს თაროს.

– გარდა თქვენი მომტაცებლებისა, სხვა ხომ არავინ გინახავთ იქ?

– არა, არავინ.

– ლაპარაკიც არ მოგისმენიათ? – კვლავ შეეკითხა მინდელი

– არა, არ მომისმენია, როგორც მოგახსენეთ, დილას სასმე–საჭმელი ახალგაზრდამ შემოიტანა, საღამოს მანვე მოიტანა მოხარშული ქათამი და შემწვარი ხორცი, რა თქმა უნდა, ღვინო და კონიაკიც. სხვა არავინ მინახავს, არც საუბარი მსმენია. ჭალარა ოთახიდან არ გასულა, თითქმის მთელი დრო დაჭრილთან გაატარა. ხანდახან გამოდიოდა ჩემთან, მესაუბრებოდა, და უკანვე გადიოდა. ახალგაზრდა კი მთელი დღე ჩემს ოთახში იჯდა, მხოლოდ წამოსვლამდე რამდენიმე წუთით გავიდა გარეთ.

დუმილი ჩამოვარდა. მინდელმა კალმისტარი აიღო, სუფთა ფურცელი გადანომრა და გრძელიძეს მიმართა:

– ექიმო მართალია გვიან არის, მაგრამ ცოტა ხნით კიდევ უნდა გაგაჩეროთ, ვიდრე თქვენს ჩვენებას წერილობით გავაფორმებთ და ხელს მოგაწერინებთ. შემდეგ კი მივიღებთ ზომებს თქვენი სახლში გაცილებისა და უშიშროებისათვის.

- მადლობას მოგახსენებთ, ამხანაგო გამომძიებელო, მაგრამ მე მგონია, თქვენ მთავარი დაგავიწყდათ. ამ თავაზიანმა ყაჩაღებმა ჩემი შრომისა და შიშის მეფური საზღაური გადამიხადეს. მე ავადმყოფის საშველად ხშირად ღამით ფეხით თუ ცხენით 10–20 კმ. გამივლია, მაგრამ ფული პატიოსანი ხალხიდანაც არ ამიღია, მხოლოდ ექიმის მოვალეობას ვასრულებდი. და მით უმეტეს, დღეს ასეთი გზით აღებული ფული ჩემთვის არ არის საჭირო.

გრძელიძემ ჯიბეში ხელი ჩაიყო, გაკეცილი ასმანეთიანები ამოიღო და მინდელს წინ მაგიდაზე დააწყო.

ბალანჩივაძეს გაეღიმა.

- თქვენი უანგარობის მტკიცება ჩვენთვის საჭირო არ არის, საკმაოდ გიცნობთ და ეჭვი არ გვეპარება რაიმეში, ფულს კი უსათუოდ დავიტოვებთ. ის საქმეს უნდა დაერთოს.

- პატივცემულო დავით! – მიმართა მინდელმა ბალანჩივაძეს, – მე ისე სასწრაფოდ წამოვედი თქვენთან, არც კი მომგონებია კაპიტან ჩრდილელის გაფრთხილება, ის ალბათ პროკურატურაში მეძებს. იქნებ გააფრთხილოთ მორიგე აქ გამოგზავნოს ჩრდილელი. ვატყობ, ამაღამ არ ერთ ჩვენგანს ძილი არ გვიწერია. საჭირო იქნება სწრაფი მოქმედება. ვიდრე მე ამხანაგ გრძელიძის ჩვენებას გავაფორმებ, აუცილებელია ოპერბრ/ატიული ჯგუფის თავმოყრა და შემდგომი მოქმედების გეგმის შემუშავება.

– კეთილი, კეთილი! ოპერმუშაკები ყველანი ადგილზეა, შეტყობინების გარეშე არც ერთი მათგანი არ მიდის განყოფილებიდან.

ბალანჩივაძემ ზარის ღილაკს თითი დააჭირა და შემოსულ სერჟანტს უბრძანა: 20 წუთის განმავლობაში შეეკრიბა მი კაბინეტში ყველა ოპერატიული მუშაკი.

კვლავ გადაუღებლივ თოვდა.

ეძინა ქუთაისს, შრომით დაღლილი ქალაქი ისვენებდა, ღონეს იკრებდა. არ ეძინა მხოლოდ მილიციის საქალაქო განყოფილებას, სადაც თავი მოეყარა მთელ აპარატს. ბალანჩივადის კაბინეტში თათბირი მიმდინარეობდა. აქ იყო პროკურორი ხომერიკიც.

მინდელმა შეკრებილთ გააცნო ქირურგ გრძელიძის მოტაცების ამბავი და მისი დაკითხვიდან გაკეთებული დასკვნები.

– საქმე მეტად სერიოზულია, – განაცხადა მან ინფორმაციის დასასრულს. – მართალია ჯერჯერობით არავითარი იურიდიული მონაცემები არ გაგვაჩნია, რომ გრძელიძის მოტაცება ტყემელაიძის მკვლელობასთან იყოს დაკავშირებული, მაგრამ ვფიქრობ, სწორედ ეს დაჭრილი დაესხა თავს ტყემელაიძის ოჯახს. დაბეჯითებით შეიძლება ითქვას, ბოროტმომქმედნი გამოცდილნი, თავისი საქმის მცოდნე, მოხერხებული და გამბედავი ნაძირალები არიან. მაგრამ როგორი ძლიერი და ჭკვიანიც არ უნდა იყოს დამნაშავე, როგორც არ უნდა ფრთხილობდეს იგი, კვალს მაინც ტოვებს. არ არსებობს დანაშაული კვალის გარეშე. უნდა შეგვეძლოს ამ კვალის პოვნა, უნდა შეგვეძლოს მოვლენათა ჯაჭვში მხოლოდ მთავარი რგოლის მოძებნა, რომ ხელი ჩავჭიდოთ და მისი საშუალებით დანაშაულის მთელი არსი გამოვიტანოთ დღის სინათლეზე.

ექიმ გრძელიძის ჩვენება მეტად საინტერესო მონაცემებს შეიცავს, რაც სასწრაფო შემოწმებას და მთელი ოპერატიული ჯგუფის დაძაბულ შრომას მოითხოვს. არც ის უნდა დაგვავიწყდეს, დამნაშავენი ფრთხილობენ. დაჭრილი ოპერირებულია და პირველი შემღებობისთანავე შეეცდებიან დატოვონ ქუთაისი. დიახ, ქუთაისი! რადგან მე დარწმუნებული ვარ, ისინი ქუთაისში იმყოფებიან, თუმცა გრძელიძე ამტკიცებს, რომ ის ქალაქგარედ ჰყავდათ წაყვანილი. საჭიროა დაუყოვნებლივ მივიღოთ ზომები ბანდიტების ბუნაგის აღმოსაჩენად. ეს არის მთავარი რგოლი ტყემელაიძის საქმეში და ჩვენც მას უნდა ჩავჭიდოთ ხელი. ჩვენ გვაქვს სამი დამნაშავის, თუმცა არასრული, მაგრამ მაინც საკმაოდ ნათელი სიტყვიერი პორტრეტი. ვიცით რომ სახლი, რომელშიაც ისინი იმალებიან, ორსართულიანია, შესასვლელი ეზოდან აქვს და ბინას უკავშირდება ორ მარშიანი კიბით. კიბე გადაუხურავია. ქვის 39 საფეხურს შეიცავს, მეორე მარშის ერთ–ერთი საფეხური მარცხენა მოაჯირისაკენ ჩამოტეხილია. ასეთი მონაცემებით არცთუ ისე ადვილია სახლის პოვნა, თანაც ქუთაისი საკმაოდ დიდი ქალაქია და ორსართულიანი სახლიც ბევრია, მაგრამ გვაქვს კიდევ ერთი თავისებურება–დიდი თოვლის გამო გარეუბანში ტრანსპორტი თითქმის არ მოძრაობს. აქედან დასკვნა: ჩვენთვის საინტერესო სახლი ქალაქის ცენტრალურ ნაწილში მდებარეობს და ძეზნაც აქ უნდა ვაწარმოოთ.– მინდელმა პნგაპიროსს მოუკიდა. ღრმად მოქაჩა, შემდეგ საათს დახედა და განაგრძო:–ახლა დამის 3 საათია. არ უნდა დავკარგოთ არც ერთი წუთი. საჭიროდ მიმაჩნია შემდეგი ღონისძიების გატარება: უნდა გაისინჯოს ქუჩებში მოძრავი ყველა მსუბუქი მანქანა. ექვის გარეშე, ბანდიტებს საკუთარი მანქანა ჰყავთ, ეს დადასტურებულია ექიმის ჩვენებით. დამნაშავეთა მანქანის

უკანა სავარძლის მარცხენა ნაწილი დაზიანებულია, ზამზარა აქვს ამოვარდნილი. აღმოჩენის შემთხვევაში მანქანა და შიგ მსხდომი დაკვევებული უნდა იქნენ რაიმე უმნიშვნელო მიზეზით: საჭიროა ახლავე დაუკავშირდეთ ქალაქის საარქიტექტურო სამმართველოს დატექნიკური აღრიცხვის ბიუროს.

ხვალისათვის ჩვენს ხელთ უნდა იყოს ჩემს მიერ აღწერილ სახლების სია, რის შემდეგ მოვახერხებთ საბაზის პოვნას ამ ბინებში შესასვლელად. გახსოვდეთ, ჭადარა და მისი დამქაშები ჩვეულებრივი ქურდბაცაცები როდი არიან მცირედი ეჭვი, რომმათ ჩავარდნის საფრთხე ნმუქრებათ, საკმარისია ახალი მკვლელობის ჩასადენად. ამიტომ განსაკუთრებული სიფრთხილე გვმართებს, – დაამთავრა მინდელმა. შემდეგ ისევ პაპიროსს მოუკიდა და დაჯდა.

– შეიძლება? – წამოდგა ოპერატიული ქვეგანყოფილების უფროსი, მაიორი თედიაშვილი. ბალანჩივაძემ უსიტყვოდ დაუქნია თავი.

– რა მონაცემები გვაქვს ვიფიქროთ, რომ ჩვენთვის საინტერესო სახლი ქუთაისში მდებარეობს? გრძელიძე ამტკიცებს, მანქანამ დაახლოებით 30 კმ გაიარაო.

ამტკიცებს აგრეთვე, რომ გადალახეს საკმაოდ დამრეცი დაღმართი და ეს მან წნევის ცვალებადობით იგრძნო. ავტონისპექტორ დევდარიანის ნახაზითაც დადგენილია, რომ ჩიხში გრძელიძის მიტოვების შემდეგ მანქანა წერეთლის ქუჩით ლითოფონის ქარხნის ე.ი. მაიაკოვსკის მიმართულებით წასულა. განა ყველა ეს არ გვაფიქრებინებს, რომ ექიმი ქალაქგარეთ ჰყავდათ წყავანილი?

– არა! – უპასუხა პროკურორმა ხომერიკმა, – ჩვენთვის საინტერესო სახლი ქუთაისში მდებარეობს. ეს დასკვნა მე, ამხანაგ ბალანჩივაძემ და მინდელმა სწორი ლოგიკური ფაქტების ანალიზის შედეგად გავაკეთეთ. როგორც ირკვევა, ტყეშელაიძის მკვლელი საკმაოდ მძიმედ არის დაჭრილი, ისე მძიმედ, რომ ჭადარა ჩავარდნასაც არ მოერიდა და დაჭრილის საოპერაციოდ ქალაქის ერთ–ერთი ცნობილი ქირურგიც კი მოიტაცა, და მოიტაცა დანაშაულის ჩადენიდან დაახლოებით ერთნახევარი, ორი საათის შემდეგ. ხოლო ამ დროის განმავლობაში ბანდიტები რაიონში ჩასვლას და უკანვე ჩამოსვლას ვერ მოასწრებდნენ. ნუ დაგავიწყდებათ. აგრეთვე ისიც, რომ ვიდრე ექიმის მოტაცებას გადაწყვეტდნენ, ჭადარამ თვით აღმოუჩინა დაჭრილს სათანადო სამედიცინო დახმარება, ამასაც დრო სჭირდება. ლოგიკურია ისიც, რომ ჭადარამ დიდი ჭოჭმანისა და უკიდურესი აუცილებლობის გამო გასწია რისკი ექიმის წყავანისა და ვიდრე ეს გადაწყვეტილება მიიღო, საკმაოდ დრო გავიდა. თუ ყველა ამას გავითვალისწინებთ, მივალთ დასკვნამდე, რომ ბანდიტები ქუთაისში არიან მოკალათებულნი.

– გარდა ამისა, პროფესიული დამნაშავეები ყოველთვის ერიდებიან სოფელ–დაბებში დაბინავებას. კარგად იციან, იქ უცხო ხალხი ადვილი შესამჩნევია. ესეც მინდელის მინდელის დასკვნის სასარგებლოდ ლაპარაკობს, – დაუმატა პოლკოვნიკმა.

– რაც შეეხება დაღმართს და 30 წუთის განმავლობაში მგზავრობას, – განმარტა მინდელმა, – ეს ჭადარას ჭკვიანური მოსაზრების ნაყოფია. მიუხედავად მუქარისა, ის უეჭველად ითვალისწინებდა გრძელიძის მოტაცების გამჟღავნების შესაძლებლობას, ამიტომ შეეცადა მოხერხებულად დაებნია კვალი მანქანა

ქალაქში ატარა, ხოლო ჯაფარიძის, მისანიკოვის, მახარაძისა და თბილისის ქუჩებს ისეთი დაქანება აქვთ, რომ მანქანის დაშვება დაავადებულ კაცს წნევის ცვალებადობას. არის კიდევ ერთი გარემოება, რაც სავსებით გამორიცხავს დამნაშავეთა ბუნაგის ქალაქის ტერიტორიის გარეთ არსებობას: ყოველი დამნაშავე როგორი მოხერხებულიც არ უნდა იყოს იგი, აუცილებლად უშვებს ერთი შეხედვით მცირე, თითქმის შეუმჩნეველ, შეცდომას. ასე მოუვიდა ჭალარასაც: მანი ჩიხში მიტოვებულ გრძელიძეს სიკვდილის მუქარით აუკრძალა წუთის განმავლობაში თვალსახვევის მოხსნა. ეს დრო სავსებით საკმარისია წერეთლის ქუჩის მეოთხე ჩიხიდან ქალაქის, რომელიც გნებავთ ცენტრალურ ნაწილში მდებარე ქუჩაზე მისასვლელად, ხოლო ძალზე მცირეა რაიონში ჩასასვლელად.

კაბინეტში ცოტა ხნით სიწყნარე ჩამოვარდა.

– მაშ ასე ამხანაგებო, – წამოდგა პოლკოვნიკი, – ამოცანა ნათელია. თუმცა დაჭრილი მძიმე მდგომარეობაშია დაექიმმაც აუკრძალა ჭალარას მისი განძრევა, მაგრამ გამორიცხული არ არის, რომ ისინი ამაღამვე შეეცდებიან თანამზრახველებით ქალაქიდან გასვლას. ქალაქის ყველა მისასვლელეები უნდა ჩაიკეტოს, შეიკრას! ქუთაისიდან შეუმოწმებელი ვერ უნდა გავიდეს ვერც ერთი მანქანა!

– ამხანაგო გრიგოლ! – მიმართა მან მელოტ მაიორს, ერთერთი განყოფილების უფროსს, – დაუკვირდით სამტრედიას, ზესტაფონსა და ხაშურს, გადაეცით შეამოწმონ ქუთაისიდან მიმავალი ყველა მანქანა, გამორიცხული არ არის, რომ დამნაშავეთა ჯგუფი უკვე გავიდა ქალაქის ტერიტორიიდან. საქმის საერთო გამოძიებას ამხანაგი მინდელი ხელმძღვანელობს მილიციის ოპერატიული ჯგუფის ხელმძღვანელობას კი კაპიტან ჩრდილელს ვავალებ. თუ შეკითხვები არ არის, შეუდექით დავალების შესრულებას.

ყველა წამოდგა.

– ამხანაგო შალვა, თქვენ ცოტა ხნით დარჩით, ზოგიერთ საკითხზე უნდა მოგელაპარაკოთ, თან ჩიკვაიძის დაკითხვის მასალებს გაგაცნობთ, – მიმართა მინდელმა კაპიტანს.

– ახლავე, – უპასუხა ჩრდილელმა, – ამხანაგებს დავალებას გავუნაწილებ და დავბრუნდები.

კაბინეტში ბალაჩივაძე, ხომერიკი და მინდელი დარჩნენ.

ბალაჩივაძემ ბორჯომის ბოთლი გახსნა, წყალი ჭიქაში ჩაასხა, ხომერიკსა და მინდელს შესთავაზა და თვითონაც დალია. შემდეგ ტელეფონის ყურმილი აიღო და თავის ბინას დაუკავშირდა.

– ნინა, დავითი ვარ, როგორ არის ბავშვი? ჰო, კარგი, კარგი, მე დამაგვიანდება. შეიძლება დილამდე ვერ მოვიდე. ნუ დარდობ, შიმშილით არ მოგკვდები, – დაუმატა ღიმილით და ყურმილი დაკიდა.

ხომერიკს გაეცინა.

– ყველგან ასეა, ჩემი მუშაობის 15 წლის მანძილზე გამოძიების ყველა მუშაკის ოჯახში ერთი და იგივე მესმის: „როდის დაიძინებ?“, „როდისისადილებ?“,

„როდის მოიცლი ოჯახისთვის?“, „ბავშვებისთვის?“, და იცით რა, მე მგონია, თავისებურად მართალნი არიან ცოლები. მათაც ხომ აქვთ მოითხოვონ ქმრისაგან ის, რაც ჩვეულებრივი და ასე ხელმისაწვდომია სხვა დარგის მუშაკთა ცოლებისათვის?

– რა თქმა უნდა თავისებურად არიან მართალნი, – ღიმილით უპასუხა პოლკოვნიკმა და განაგრძო: – მაგრამ არც ჩვენ ვართ მტყუანი. ჩვენ მათ და სხვა ასეებისა დაათი ათასების ძილს ვდარაჯობთ, ხოლო როცა სადარაჯოზე ხარ ფხიზლად უნდა იყო. ნინას ეს ესმის, სხვებსაც, მაგრამ ოჯახი თავისას მოითხოვს. ხანდახან ხომ რამდენიმე ღამე ისე გაივლის მხოლოდ ერთი ორი საათით თუ წაიძინებ. ასეთ დროს ჩემი მეუღლე უეჭველად აბუზღუნდება და გულს იმით იოხებს რომ, სერიოზულად მარწმუნებს, – შენ ერთადერთი ღამურა ხარ ჩვენს ოჯახში და ღმერთმა ნუ ქნას, შვილებიც შენს გზას დაადგენო. სამივეს გაეცინა.

კაბინეტის კარი ჩრდილელმა შემოაღო.

– შეიძლება? – იკითხა მან.

– შემოდი, შალვა, შემოდი!–ნება დართო პოლკოვნიკმა.

ჩრდილელი მაგიდასთან ლევანის გვერდით დაჯდა,საქალაქედან რამდენიმე ფურცელი ამოიღო და გამომძიებელს გაუწოდა.

– დაკითხვის ოქმებია, – განმარტა მან.

ლევანმა ქალაქები ჩამოართვა, ჩუმად გადაიკითხა,რამდენიმე სტრიქონს წითელი ფანქრით ხაზი გაავლო და შემდეგ ჩრდილელს ჰკითხა:

– როგორ იქცეოდა ჩიკვაიძე დაკითხვაზე?

კაპიტანი არ აჩქარებულა, ერთხანს დუმდა, შემდეგ კი უპასუხა:

– ჩიკვაიძე მე პირველად დღის 6 საათზე დავკითხე. ცოტა უხერხულიც იყო მისი გამოწვევა, რადგან ის არის ახლა ერთადერთი ნუგეში დაქვრივებული ქალისა და ტყეშელაიძის დაკრძალვამდე არ მინდოდა ოჯახის შეწუხება, მაგრამ მაინც გავუგზავნე უწყება. მოვიდა. ძალზე შეწუხებულია. მხოლოდ ეს არის,რატომღაც მომეჩვენა, რომ მისი მწუხარება უფრო ღრმაა,ვიდრე მოკლულის ნათესავს ან შვილს შეიძლება ჰქონდეს.

დაწვრილებით გამოვკითხე ყველაფერი: სოფელ იანეთიდან, სადაც მისი დედა ცხოვრობს, დეპეშა მიუღია დედის ავადმყოფობის შესახებ.ბინის გასაღები მეზობელ გორდელაძისთვის დაუტოვებია და ავტობუსით სოფელში წასულა.

სოფლიდან 13 იანვარს უნდა დაბრუნებულიყო, ასე დაუბარებია

გორდელაძისათვის. მეორე დღის 2 საათზე შეატყობინეს ალექსანდრე

ტყეშელაიძის სიკვდილი. არაფრით არ დაეჯერებინა, რადგან დედამისი და

ალექსანდრე თბილისში იყვნენ წასული და იცოდა 15 იანვრამდე არ

დაბრუნდებოდნენ. შემდეგ როდესაც დაერწმუნებიათ, თავის დედასთან ერთად ჩამოსულა.

– დედასთან ერთად? – გაუეკვირდა მინდელს.

– დიახ დედასთან ერთად! ამას მეც მივაქციე ყურადღება, მაგრამ ჩიკვაიძისათვის არ მიგრძნობინებია, გავუშვი. შემდეგ სასწრაფოდ ტელეგრაფში წავედი და იანეთიდან 11 იანვარს გამოგზავნილი დეპეშის ასლი მოვითხოვე. არ აღმოჩნდა. ჩემი თხოვნით ტელეგრაფის უფროსი მაშინვე დაუკავშირდა იანეთის სფოსტო განყოფილებას, საიდანაც გვიპასუხეს, რომ არავითარი დეპეშა ტყეშელაიძის, არც ჩიკვაიძის სახელზე საფოსტო განყოფილებაში მიღებული არ ყოფილა.

– შემდეგ? – იკითხა ხომერიკმა, რომელიც ბალანჩივაძესთან ერთად ყურადღებით უსმენდა ჩრდილელს.

– მე უკვე ექვი დამებადა ჩიკვაიძიყ ჩვენების სისწორეში და გადავწყვიტე მისი პირვნების შეახებ ცნობები შემეკრიბა. პირველ რიგში ინსტიტუტში წავედი. კომკავშირის კომიტეტის მდივანმა არასახარბიელოდ დაახასიათა ჩიკვაიძე: ცუდად სწავლობს, ხშირად სვამს, ინსტიტუტში არავისთან არ მეგობრობს, სტილიაგობს. გასული წლის ოქტომბერში უღირსი საქციელისათვის, რაც მისივე სოფლელი სტუდენტი ქალიშვილის გალახვაში გამოიხატა, ჩიკვაიძის საკითხი დირექციისა და კომკავშირის კომიტეტის მსჯელობის საგანი გამხდარა. ინსტიტუტში პირობით დაუტოვებიათ, ხოლო კომკავშირის კომიტეტს სასტიკი საყვედური ჩაუწერია საადრიცხვო ბარათში.

– რატომ უცემია ქალიშვილი ჩიკვიძეს?–გააწყვეტინა მოხსენება პოლკოვნიკმა ჩრდილელს.

– საბედნიეროდ გალახული გოგონა ინსტიტუტში აღმოჩნდა, ვესაუბრე, შემდეგ დავეკითხე,– ჩრდილელმა სსაქალაქიდან რამოდენიმე ფურცელი ამოიღო და განაგრძო: – მე ვფიქრობ, ეს გოგონა გულგრილი არ არის ანზორ ჩიკვაიძისადმი. მაგრამ ამის თაობაზე არაფერი მიკითხავს, მოვერიდე როგორც ეტყობა, თამარ ლეჟავას–ასე ჰქვია სტუდენტ ქალიშვილს, – არ მოსწონდა ჩიკვაიძის ქცევა, მისი სისტემატიური სმა და საეჭვო პირებთან მეგობრობა. ანზორი გატაცებული ყოფილა პოკერის თამაშით. ერთხელ ნასვამს თვითონვე დაუტრაბახებია ქალიშვილთან გუმინ 2000 მანეთი მოვიგეო. ლეჟავა აღშფოთებულა და დამუქრებია, თუ ამ სისამაგლეს არ მოეშვები, დეიდაშენს ვეტყვიო ანზორმა პირობა მისცა, მაგრამ არ შეასრულა. რამდენიმე ხნის შემდეგ თამარს მუქარა აუსრულებია და ანზორის დეიდასთვის ყველაფერი უთქვამს. რა ზომები მიიღო ტყეშელაიძის მეუღლემ, ეს ლეჟავასთვის უცნობია, ხოლო მეორე დღეს ინსტიტუტში მოსულ ანზორს საჯაროდ გაულანძღავს ქალიშვილი და ხელითაც შეხებია.

როგორც ჩანს, ინსტიტუტში კარგად ვერ დგას ახალგაზრდობის აღზრდის საქმე. კომკავშირის კომიტეტმა და დირექციამ არც კი იციან საქმის ნამდვილი არსი, რადგან პოკერის თამაშის შესახებ ლეჟავას არაფერი გაუმხელია, ცემა რაღაც სხვა გარემოებით აუხსნიათ და საქმე ამით გათავებულა, რომ ჩიკვამძეს ბიუროზე ბოდიში მოუხდია და პატიება უთხოვია.

– გამოარკვეეთ ვისთან მეგობრობს ჩიკვაიძე? – იკითხა მინდელმა.

– ვერა, ლეჟავა ჩიკვაიძის მეგობრებს არ იცნობს. უნახავს რამდენიმეჯერ ორ ახალგაზრდასთან ერთად ქალაქში, მაგრამ მათი ვინაობა არ იცის, სახით ორივეს

იცნობს, ხოლო ვინ არიან, ქუთაისში ცხოვრობენ თუ სხვაგან, ან რა საქმიანობას ეწევიან, მისთვის ცნობილი არ არის.

შევკრიბე რა ეს ცნობები, ხელმეორედ გამოვიძახე ჩიკვაიძე. მან კატეგორიულად უარყო ყველაფერი. ლეჟავას ცემა კი დაადასტურა და განაცხადა: გასაქანს არ მამღევდა, სულ კუდში დამსდევდა, საშინლად ეჭვიანობდა ყველა ქალიშვილზე და პრეტენზიებს აცხადებდა ჩემზე, თუმცა ამის საბაზი არ მიმიციაო. მოვთხოვე დეპეშა. მიპასუხა სადღაც დაგვარგეო.

თქვენგან არაერთხელ მსმენია გამომძიებლის ინტუიციისა და იმის შესახებ, რომ უნდა გჯეროდეს ამ გრძნობისა, ამიტომ გადავწყვიტე ჩიკვაიძე კიდევაც დამეკავებინა, მაგრამ საამისო საფუძველი ჯერ არ მქონდა და შევყოყმანდი, მერე უხერხულადაც ჩავთვალე ეს ღონისძიება. შეიძლება ჩემი ვარაუდი არ გამართლებულიყო და, წარუხოცელ ჩირქს მოვცხებდი ახალგაზრდა კაცს. ზოგიერთის თვალში ის თავისი აღმზრდელი ბიძის, დეიდის ქმრის მკვლეელი დარჩებოდა, და ეს სამუდამოდ დაამახინჯებდა მის ცხოვრებას. ამიტომ დავამთავრე თუ არა დაკითხვა, ჩიკვაიძე გავუშვი.

– რომელ საათზე გაუშვით ჩიკვაიძე? – მოუთმენლად იკითხა მინდელმა.

– პირველ საათს ხუთი წუთი აკლდა.

– უსწოროდ მოქცეულხართ, ამხანაგო შალვა, ჩვენი თანხმობის გარეშე მეორედ არ უნდა დაგებარებიათ ჩიკვაიძე, ეს შეცდომაა, ხოლო მეორე შეცდომა ის გახლავთ, რომ არ დააკავეთ. როგორ ფიქრობთ, თუ ჩიკვაიძე ტყეშელაიძის მკვლელობის მონაწილეა, თანამზრახველები თვალყურს არ ადევნებენ? ეს ხომ ჩვენი მუშაობის სრული გაშიფვრაა! როგორ დაუშვით ასეთი რამ? – მკაცრად მიმართა ხომერიკმა.

ჩრდილელი შეკრთა.

კაბინეტში შემოსვლამდე დარწმუნებული იყო, რომ ყველაფერი ჩინებურად გააკეთა, სწრაფი ოპერატიული მოქმედებით ამხილა ჩიკვაიძის სიყალბე.

საჭმელიც არ გახსენებია, მთელი დღე საჭირო ცნობების შეკრებასა და ლეჟავას მოანდომა. ახლა კი ... ხომერიკის მკაცრი შენიშვნის შემდეგ მიხვდა, თუ რა დიდი ვნება შეეძლო მოეტანა საქმისათვის მის თვითნებურ მოქმედებას.

– მკვლელობაში ჩიკვაიძის მონაწილეობა წარმოუდგენლად მიმაჩნია. ადამი აფთარი უნდა იყო, რომ აღმზრდელი ბიძა ასე ვერაგულად გაიმეტო. მერე და, რისთვის უნდა მოეკლა? თუ გამარცვა სურდა, ბინა მის განკარგულებაში იყო, შეეძლო თავისუფლად გაეტანა რაც უნდოდა. გარდა ამისა, შეგროვილი მასალებიდან ჩანს, რომ ტყეშელაიძე ფულსა და ძვირფასეულობას დაკეტილშიარ ინახავდა. 2500 მანეთის სამპროცენტიანი შინაგანი მომგებიანი სესხის ობილიგაცია, რაც ბოროტმოქმედებმა საათებთან ერთად გაიტაცეს, დაუკეტავ კარადაში ინახებოდა. ეს ანზორმაც იცოდა, მაგრამ ობლიგაციისათვის ხელი არასოდეს უხლია. არა, მე არ ვამართლებ ჩრდილელის მოქმედებას, ეს ოპერატიული თვალსაზრისით შეცდომაა, დიდი შეცდომაა, მაგრამ არა მგონია ჩიკვაიძეს რაიმე კავშირი ჰქონდეს ტყეშელაიძის მკვლელობასთან, – წარმოთქვა პოლკოვნიკმა და მინდელს შეხედა.

მინდელი დუმდა. პაპიროსის ნამწვავი საფერფლეში ჩასრისა, ჩააქრო, შემდეგ ახალ პაპიროსს მოუკიდა.

– მე...მე არ მეგონა, ამხანაგო პროკურორო, თუ ჩემი მოქმედება საფრთხეს შეუქმნიდა საქმის გახსნას, ახლა კი ვგრძნობ, შეცდომა დამიშვია, – სინანულით ჩაილაპარაკა ჩრდილელმა და თავი ჩაკიდა.

– ეს მარტო ჩრდილელის შეცდომა არ არის, მეც ვარ დამნაშავე, ჩიკვაიძის დაკითხვა სხვისთვის არ უნდა მიმენდო. ამ საქმისათვის თვითონ უნდა მომეკიდა ხელ. მით უმეტეს რომ...

ტელეფონის ზარმა მინდელს სიტყვა გააწყვეტინა.

ბალანჩივაძემ ყურმილი აიღო.

– გისმენთ! სად? რომელ საათზე? კარგი, გასაგებია, – ყრუდ დაამთავრა მოკლე საუბარი.

– რა მოხდა? – შეეკითხა ხომერიკი გაფითრებულ პოლკოვნიკს

– 35 წუთის წინ, ღამის 4 საათზე, წულუკიძის ბაღში საბაგირო გზის სადგურთან შემოსვლისას, გუშაგმა მილიციელმა გვამი აღმოაჩინა, როგორც ჯიბეში ნაპოვნი საბუთებით დასტურდება, მოკლული ახალგაზრდა ანზორ ილიას ძე ჩიკვაიძეა.

ხომერიკს ასანთის ასაღებად გაწვდილი ხელი გაუშემდა. ჩრდილელი მოწყვეტით დაეცა სკამზე.

– კიდევ ერთი მსხვერპლი! კიდევ ერთი მკვლელობა! ჭაღარას ბანდა მტკიცედ მოქმედებს, – დაიგმინა მინდელმა.

თავი IV

გათენდა. მთელი ღამის უძილო, დაღლილი მინდელი თავის საწერ მაგიდასთან იჯდა და გვამის აღმომჩენ მილიციელის ჩვენებას აფორმებდა.

მილიციის უფროსი სერჟანტი, ახვლედიანი, დინჯად და დალაგებით

გადასცემდა მომხდარ ამბავს:

– ცვლა ღამის 12 საათზე ჩავიბარე. მოგეხსენებათ, ჩემი საპატრულო უბანი არც თუ ისე მცირე ტერიტორიას მოიცავს. ღამის ლდაახლოებით 12 საათსა 40 წუთზე სასტუმრო „ქუთაისიდან“, თეთრი ხიდის მიმართულებით წავედი. ხიდთან მდებარე სკვერი და საბაგირო გზის სადგური დავათვალიერე, შემდეგ ქუჩის მეორე მხარეს გავედი და მაღაზიები შევამოწმე. რადგან საეჭვო არაფერი შემიმჩნევია, უკანვე, სასტუმროსაკენ დავბრუნდი.

გადაუღებლივ თოვდა. ქუჩაში თითქმის არავინ იყო.

როდესაც სასტუმროს მიუახლოვდი, ორი ახალგაზრდა დავინახე, ერთმანეთს ათიოდე მეტრით დაშორებულნი, თეთრი ხიდის მიმართულებით მიდიოდნენ.

ყურადღებასაც არ მივაქცევდი ალბათ, მაგრამ როგორც აღვნიშნე,

დაცარიელებულ ქუჩაში სხვა არავინ იყო. უხმოდ ამიარეს გვერდი და შესახვევში თვალს მიეფარენ. დაახლოებით ერთი საათი სასტუმროსთან დავყავი, შემდეგ ისევ გავაგრძელე საპატრულო უბნის შემოვლა. როცა სკვერთან მივედი, საათს

დავხედე, – 3 სრულდებოდა. აქ ჩემი ყურადღება ერთმა გარემოებამ მიიქცია – გზის მარჯვენა მხრიდან სკვერის მიმართულებით გაუტეხავ თოვლში აშკარად ჩანდა ფეხის კვალი. გამიკვირდა, საბაგირო გზა არ მუშაობდა, რა საქმე უნდა ჰქონოდა ვინმეს სკვერში? გულდასმით დავაკვირდი ფიფქი თოვლით თითქმის ამოვსებულ ნაკვალევს. სულ ადვილად გავარკვიე, რომ ორ ადამიანს გაეგლო. მაგრამ საკვირველი ის უფრო იყო, უკან დაბრუნების კვალი არ ჩანდა. მამასადამე, ისინი, ვინც რამდენიმე ხნის წინ სკვერში შევიდნენ, ჯერ ისევ იქ იყვნენ. გადავწყვიტე, გამომერკვია. რაში იყო საქმე და კვალს მივყევი. ბევრი არ მივლია, მივუახლოვდი თუ არა საბაგირო გზის სადგურს, ვაგონის მისაღებ ბაქნის ქვეშ თოვლისაგან დაუფარავ ადგილზე რაღაც შავი საგანი შევამჩნიე, მწოლიარე ადამიანად მივიღე და შევუძახე. ის არ განძრეულა. ახლოს მივედი, მართლაც ადამიანი აღმოჩნდა ცემენტის იატაკზე გულაღმა გაწოლილი. მთვრალია, გავიფიქრე მე და ხელი მოვკიდე, მაგრამ შევხე თუ არა დავრწმუნდი, უკვე მკვდარი იყო. რაღა უნდა მექნა საგანგაშოდ გავისროლე. რამდენიმე წუთში მეზობელ საგუშაგოდან მილიციელი მოვიდა. ის გვამთან დავტოვე, მე კი ყოველივე ტელეფონით ვაცნობე მილიციის განყოფილების მორიგეს, – დაამთავრა ახვლედიანმა.

– ხომ არ დაკვირვებხართ სასტუმროსთან შეხვედრილ ორ მოქალაქეს? – შეეკითხა მინდელი.

– არა, არ დაკვირვებოვარ.

– ხომ არ ფიქრობთ რომ ისინი ერთად იყვნენ?

უფროსი სერჟანტი ცოტა ხანს დადუმდა.

– არა, არ ვფიქრობ. მე მგონი ისინი ერთმანეთის სრულიად უცნობი იყვნენ და თვითეული მათგანი თავისი გზით მიდიოდა. მე არ ვიცი ვინ იყვნენ გამვლელები, მაგრამ ჩემი აზრით, ის მოკლული რომელიმე მათგანი არ არის.

– რატომ გგონიათ?

– ამის ახსნა არ შემიძლია, ამხანაგო გამომძიებელო, მაგრამ ვფიქრობ, მოკლული არც ერთ მათგანს არ ჰგავს.

– განა თქვენ დააკვირდით უცნობებს?

– არა არ დაკვირვებოვარ, მაგრამ მაგრამ მოკლულს მაინც ვერ ვამგვაგნებ რომელიმე მათგანს.

– კეთილი.

მინდელს მეტი კითხვა არ დაუსვამს. სწრაფად გააფორმა ჩვენება და ახვლედიანი გაუშვა. შემდეგ შუბლი მოისრისა და ჩაფიქრდა.

უფროსი სერჟანტის ჩვენებას ახალი არაფერი მოუტანია უკვე შეკრებილი მასალებისათვის.

ჯერ კიდევ გათენებამდე მინდელმა, ხომერიკმა და ბალანჩივაძემ სასმართლო – სამედიცინო ექსპერტთან ერთად გულდასმით გამოიკვლიეს მკვლელობის ადგილი. დათვალიერებაში გართულთ შეუმჩნევლად შემოეღიათ ღამე და ალიონის მკრთალ, ნაცრისფერ სინათლეზე ოთხივემ კარგად გაარჩია, ბებერი

ჭადრისაკენ წასული მკვლელი ქვის გალავანზე აფოფხებულიყო და გალავნის იქით მდებარე სკოლის ეზოდან უკვალოდ გამქრალიყო.

მკვლელობის ადგილზე რაიმე თვალსაჩინო კვალი ვერ იქნა აღმოჩენილი.

მინდელმა ისიც კი არ იცოდა, რამდენ ხანს იდგნენ საბაგირო გზის სადგურთან მკვლელი და მოკლული, რადგან დგომის ადგილს ბაქანი ფარავდა და ცემენტის იატაკი თოვლით არ იყო დაფარული. მხოლოდ ერთი რამ დაადგინა მტკიცედ: ჩიტკვაიძის მკვლელი მარტო იყო, ჭადრისაკენ მხოლოდ ერთი ადამიანის კვალი მიდიოდა. ადგილზე მისვლამდე მინდელს კიდევ გააჩნდა მცირე იმედი, იქნებ მოკლული სხვა იყოსო, მაგრამ ეს იმედი მალე გაქრა, ჩრდილელმა ამოიცნო მასთან რამდენიმე საათის წინ დაკითხვაზე მყოფი ჩიკვაიძე.

როდესაც გვამი გასინჯეს, ყველა სხატად დარჩა–ცხედარს მარცხენა ძუძუში თვითნაკეთი ბეჭუთის სისტემის დანა ბოლომდე ჰქონდა ჩასობილი. პირისა და ტარის გამყოფი ჩანგალიც კი ჭრილობაში იყო შესული. ექსპერტმა იქვე ივარაუდა: დანის დარტყმა დიდი ძალით იყო მომხდარი, სიკვდილი ელვისებური იქნებოდა. გვამის გაკვეთამ დაადასტურა ექსპერტის წინასწარი მოსაზრება. დანას ნეკნი გაეტეხა და ანზორისათვის გული გაეგმირა.

ყველაფერი ეს ლოგიკურად მიუთითებდა, რომ ჩიკვაიძე მკვლელობის მსხვერპლი იყო. მაგრამ, როდესაც საავადმყოფოში ჭრილობიდან ამოღებული დანა დაათვალიერეს, გამომძიებლის გაკვირვებას საზღვარი არ ჰქონდა: დანის ტარზე გარკვევით ჩანდა ამოჭრილი სახელი „ანზორი“.

„ვისია დანა? ნუთუ ანზორის? ხოლო თუ ჩიკვაიძისაა, საიდან გაჩნდა ის მკვლელის ხელში? იქნებ ჩიკვაიძემ ვერ აიტანა ბიძის სიკვდილი და თავი მოიკლა? – ზედიზედ გაუელვა ამ კითხვებმა გონებაში გამომძიებელს დანის დათვალიერებისას, – არა, – დაასკვნა მან, – ყველაფრის დაშვება შეიძლება, მაგრამ თვითმკვლელობისა კი არა. დანის დარტყმის მიმართულეობა და ჭრილობა ამასარგვაფიქრებინებს. ასეც არ იყოს, ანზორ არ შეეძლო თავი მოეკლა. მაგრამ დავუშვათ, ჩიკვაიძე ბიძის სიკვდილში ერია და ჩრდილელის მიერ მეორედ დაკითხვისას დარწმუნდა, გამომძიებამ რაღაც კვალს მიაგნო? იქნებ საშინელი სინამდვილის გამომჟღავნებას სიკვდილი არჩია? მაგრამ მაშინ რა უნდოდა სკვერში? ან ვინ არის ის, ვინც თან შეჰყვა საბაგირო გზის სადგურში?“, – ფიქრობდა გამომძიებელი.

თოვლში დარჩენილი კვალის დათვალიერებით და გაზომვით უდავო იყო, რომ ჩიკვაიძე და მასთან მყოფი უცნობი. ქვაფენილიდან ერთად, გვერდიგვერდ მიმავალნი გავიდნენ უკვალავ თოვლში, ასევე ერთად მივიდნენ მანქანამდე და იქ ცემენტის იატაკზე შეჩერდნენ. ჩიკვაიძე სამუდამოდ დარჩა ადგილზე გულგანგმირული, მასთან მყოფი კი უკვალოდ მიიმალა. მარტოდენ ეს ფაქტი სავსებით გამორიცხავდა თვითმკვლელობის ვერსიას, მპგრამ დანა... როგორ მოხვდა ანზორის დანა მკვლელის ხელში? თუ დანა მართლაც ანზორისაა, – განაგრძობდა გამომძიებელი, – ბუნებრივია, უნდა დავასკვნათ, რომ მკვლელი ახლო ნაცნობია ჩიკვაიძისა და განიზრახა რა მკვლელობა, კვალის არევის მიზნით, წინასწარ ინათხოვრა იარაღი ანზორისაგან. ასეთ შემთხვევაში დამნაშავე

ჩიკვაიძის ახლობელთა წრეში უნდა მოიძებნოს. უცნობს ხომ არ ათხოვებდა დანას იგი?

მინდელმა ამ სამი დღის განმავლობაში ოპერატიულ ჯგუფთან ერთად გულდასმით, საფუძვლიანად შეისწავლა სასამართლოს არქივი, ეძებდა ანალოგიურ საქმეს, მაგრამ უშედეგოდ. გამომძიებელს მანამდეც არ ეპარებოდა ეჭვი, რომ მკვლელობა კვალიფიციური დამნაშავეს მიერ იყო ჩადენილი, ხოლო არქივის შესწავლამ და რეგისტრირებულ დამნაშავეთა ბარათების დაბეჯითებით შემოწმებამ დაარწმუნა, რომ ბოროტმომქმედნი მძიმე ყოველ შემთხვევაში მკვლელი, ქუთაისში რეგისტრირებულ დამნაშავე ელემენტებს არ ეკუთვნოდა. ახლა კი ეჭვი შეეპარა მუშა ჰიპოტეზის სისწორეში. იქნება ორთავე მკვლელობა შურისძიებით იქნა ჩადენილი და მარცვა მხოლოდ ფანდია გამომძიების ცრუ კვალზე გასაყვანად?

ხოლო თუ მარცვაა, რა ურთიერთობა ჰქონდა ჩიკვაიძეს მკვლელებთან, საიდან იყვნენ ისინი ჩამოსულნი? როგორ დაუკავშირდნენ ჩიკვაიძეს და რამ გახადა ბოროტმომქმედნი იძულებულნი ანზორიც მოეკლათ?

მინდელს თვალწინ წარმოუდგა ჩიკვაიძის სახედაკაწრული, თითქმის შეშლილი დედა, რომელიც ცრემგამშრალი თვალებით უაზროდ მისჩერებოდა საავადმყოფოს მორგს და გამეტებით ურტყამდა თავს კარებს. გამომძიებელს გულწრფელად შეებრაღა მრავალტანჯული დედა. უზომო ჯაფის ისედაც ნაადრევად დაებერებინა ერთ დროს შესამჩნევად ლამაზი ქალი, ხოლო ზედიზედ თავს დამტყდარ საშინელ უბედურებას ისე მოექცია, ღრმა მოხუცი ეგონებოდა ადამიანს.

„შვილო! დედის ერთად-ერთო იმედო! ვინ გაგიმეტაა? ვის რა დაუშავე ჩემო უმამოდ გაზრდილო ხუჭუჭა ბიჭოო! ვისთვის ვიცოცხლო ორთავეს დამკარგავმა, ვინ დამიხუჭავს დასამიწებელ თვალებს... შვილოო!„ – მოსთქვამდა იგი და მისი შემზარავი ხმა გატეხილი ზარივით ჟღერიალებდა განთიადის სიჩუმეში.

ვერც მინდელმა, ვერც სხვებმა ვერ მოძებნეს ორი ძვირფასი ადამიანის ასე ტრაგიკულად დამკარგავი, გაუბედურებული ქალის დამამშვიდებელი სიტყვები. გრძნობდნენ, რომ ნუგეში ასეთ მდგომარეობაში მყოფისათვის ახლა, მხოლოდ ლიტონი სიტყვა იქნებოდა. დუმდნენ და უსიტყვოდ, მოკრძალებით, პატივისცემით თანაუგრძნობენ ნაადრევად გათეთრებული დედის მწუხარებას. ძლივს დაიყოლიეს გაკერპებული ქალი შვილის გვაში დროებით დაეტოვებინა საავადმყოფოში. გაგონებაც კიარ სურდა გაკვეთისა, მხოლოდ ხომერიკის ნათქვამმა, რომ ეს აუცილებელი იყო მკვლელის აღმოსაჩენად, მოსტეხა იგი და დასთანხმდა.

ბალანჩივაძემ თავის მანქანით გაისტუმრა ჩიკვაიძის დედა და მათთან მყოფ ქალებს სთხოვა თვალყური ედევნებინათ, რომ თავისი თავისათვის არაფერი აეტეხა გაუბედურებულს. ასეთ პირობებში ლაპარაკიც კი არ შეიძლებოდა მის დაკითხვაზე, მინდელს არც უცდია ეს. მხოლოდ ნაწყვეტ-ნაწყვეტ ქალის მოთქმასა და საუბარში გამოარკვია, რაც პირველ რიგში აინტერესებდა: ჩიკვაიძე

ადრე დაობლდა, ამამ 1943 წელს ფრონტზე ჟდაელუპა. ხუთმ წლის ანზორი დედპმისმა გაზარდა. საშუალო სასწავლებლის დამთავრების შემდეგ ალექსანდრე ტყეშელაიძემ ქუთაისში წაიყვანა ცოლის ობოლი დისშვილი. დაეკხმარა, ინსტიტუტში მოაწყო და თავისთან დააბინავა. ანზორს არ უცხოვრია თბილისში ან დიდ ქალაქში. ყოფილა დედაქალაქში, მაგრამ რამოდენიმე დღით. მასაშადამე, ანზორს ბოროტმომქმედთა ჯგუფი ქუთაისში დაუკავშირდა, მაგრამ როდის? რამდენი ხნის წინათ?

მინდელს კარგად ესმოდა, კვალიფიციური ბოროტმომქმედნი უცხო და შედარებით პატარა ქალაქში დიდხანს არ ჩერდებიან უსაქმოდ. მოახდენენ რამდენიმე თავდასხმასდა სწრაფად მიმალებიან. იქნებ ადრე ჰქონდათ დაგეგმილი ტყეშელაიძის ოჯახის ამოწყვეტა? იქნებ შემთხვევამ შეუშალათ ხელი ტყეშელაიძის ცოლის მოკვლაში, და ანზორიც იმიტომ გადარჩა რამოდენიმე დღით, რომ მკვლელობის დამეს სახლში არ იყო? თუ ტყეშელაიძისა და შემდგომ ანზორის მკვლელობა შურისძიების ნიადაგზე მოხდა, მაშინ... მაშინ ჭაღარა, დაჭრილი და მათთან მესამე მინდელმა მანქანის მძღოლს ეს სახელი უწოდა ტყეშელაიძის ოჯახს კარგად იცნობენ. ხოლო თუ ეს ასეა, რატომ არჩიეს თავდასხმისათვის 12 იანვარი? ამ დღეს ხომ ტყეშელაიძე და მისი ცოლი შემთხვევით დაბრუნდნენ თბილისიდან? განა შურისძიებით ჩადენილ მკვლელობას მოფიქრებულად, წინასწარ შედგენილი გეგმით არ ამზადებენ? იქნებ თბილისიდან გამოყვით მკვლელები?

...არა! – განაგრძობდა ფიქრს მინდელი, – ტყეშელაიძის მოკვლა ბოროტმომქმედთა თავდაპირველ გეგმაში არ შედიოდა. ამას საქმის ყველა მონაცემი ადასტურებს. თავდასხმის მიზანი უეჭველად გამარცვა იყო, ხოლო ჩიკვაიძე ან მონაწილეა ან ...რალაც იცოდა და ...თავიდან მოიშორეს, დაადუმეს. ყოველ შემთხვევაში, მხედველობაში უნდა ვიქონიოთ შესაძლო ვერსიაც შურისძიების შესახებ.

მთავარია ბოროტმომქმედთა აღმოჩენა, დეტალები კი დაზუსტდება.

კაბინეტის კარები წყნარად გაიღო და ოთახში სამედიცინო ექსპერტი

შემოვიდა. მინდელი გამოერკვა, წამოდგა, შემოსულს მიეგება.

ექსპერტმა ხმაურით გასწია სკამი, ტახტზე ჩამრჯდა.

– ფიქრობ, ლევან?

– ვფიქრობ, ავთანდილ, – მოწყენილად გაიღიმა გამომძიებელმა, – ამ დანამ მთლად ათრია ყველაფერი.

– მდაა! – ჩაილაპარაკა ექსპერტმა, – მართლაც რომ არია, ასეთი ჭრილობა არ მინახავს. მკვლელი, ეტყობა, ფიზიკურად ძალზე განვითარებული და დიდი ღონის პატრონია.

– ეგ ჭრილობით დაასკვენნი?

– ჭრილობით, ასეთ დარტყმას საშუალო ღონის ადამიანი ვერავითარ შემთხვევაში ვერ შესძლებს.

– გაამზადე დასკვნა?

– გავამზადე. დარტყმა ისეთი ძლიერი იყო, რომ სიკვდილი რამდენიმე წამში დადგა. გვამს სხვა ჭრილობა არა აქვს. სისხლის ჩაქცევები მარჯვენა მაჯაზე და

ნიკაპის არეში დაზიანების მსუბუქ კატეგორიას მიეკუთვნება და სიკვდილის წინ აქვს მიყენებული, – ექიმმა გულის ჯიბიდან ორად გაკეცილი ფურცელი ამოიღო, მინდელს გაუწოდა და ტახტიდან წამოდგა

– დაწვრილებით აქ წერია ყოველივე.

– კეთილი, გმადლობთ. – მინდელმა დასკვნა ჩამოართვა და გადაათვალიერა.

– მე წავალ, ლევან, შენ დასკვნას გაეცანი. თუ საჭირო შევიქენი, დამირეკე, დღის ბოლომდე კაბინეტში ვიქნები.

მინდელი მარტო დარჩა. რამდენჯერმე გადაიკითხა გვამის სასამართლო–მედიკური გაკვეთის აქტი, ზოგი რამ ცალკე ფურცელზე ამოიწერა. კარი უეცრად გაიღო და კაბინეტში საარქიტექტურო სამმართველოს უფროსი ლევიძე და ქალაქის აღმასკომის ტექნიკური აღრიცხვის ბიუროს გამგე აბაშიძე შემოვიდნენ.

– მობრძანდით, ამხანაგებო, ეს არის დარეკვას ვაპირებდი, – მიეგება შემოსულთ მინდელი, შემდეგ ორთავეს ხელი ჩამოართვა, სკამები შესთავაზა და ვიდრე თვითონაც დაჯდებოდა შეეკითხა: – როგორ არის საქმე, შეასრულეთ ჩვენი დავალება?

– მთლიანად ვერა, ამხანაგო ლევან, დილის 9 საათიდან მთელი აპარატი შეუსვენებლივ მუშაობს, მაგრამ თქვენთვის საინტერესო ყველა ქუჩის შემოწმება ვერ შევძელით, – მიუგო აბაშიძემ.

– ომის შემდეგ ბევრი ორსართულიანი სახლი აშენდა ქუთაისში, განსაკუთრებით ცენტრალურ ქუჩებში. ასე რომ, რამდენიმე საათში თქვენი დავალების შესრულება ძნელია.

– საჭირო ცნობები ფრიად სასწრაფოა ბარემ გადმოგვეცით სახლების სია, რომლებიც უკვე შემოწმებულია და უდგებიან ჩვენთვის საინტერესო ნიშნებს. რაც შეეხება სხვა სახლებს, ისინი დღესვე უნდა შემოწმდეს, ხვალ შეიძლება გვიან იყოს. თუ ამ ამოცანის დაძლევა საკუთარ ძალებით არ შეგიძლიათ, აღმასკომის თავმჯდომარეს ვთხოვ, სხვა განყოფილებიდან დაგვეხმარონ მუშაკები.

– არა, ამხანაგო ლევან, დახმარება საჭირო არ არის, კიდევ რამდენიმე საათი და ყველა ქუჩა შემოწმებული იქნება.

– კეთილი, როგორც კი დაამთავრებთ, ცნობა დაუყოვნებლივ გამომიგზავნეთ, მე დაგელოდებით.

კაბინეტში ხომერიკი შემოვიდა. ის ძალზე დაღვრემილი იყო, ფეხზე წამომდგარ მინდელს ხელით ანიშნა დამჯდარიყო, თვითონაც დაჯდა, შემდეგ პაპიროსს მოუკიდა, მოქაჩა და ბოლი ლუკმასავით გადაყლაპა.

– არის ახალი რაიმე, – იკითხა მან, როგორც კი გამომძიებელთან მარტო დარჩა.

– დიახ, ამხანაგო პროკურორო. ამ დილით კრიმინალისტური ლაბორატორიის საექსპორტო დასკვნა მივიღეთ. დანაზე, რომელიც ტყემელაიძის მკვლელობის ადგილზე ვიპოვეთ, აღმოჩენილია მხოლოდ ერთი ადამიანის თითების ანაბეჭდი და იგი განსვენებულ ტყემელაიძეს ეკუთვნის, რაც შეეხება ფანჯარასთან ლურსმანზე აღმოჩენილ რამოდენიმე ძაფს, ექსპერტი ასკვნის, რომ ეს ძაფები ფაბრიკული ნაწარმის ქალის მსუბუქი ხელთათმანისაა.

– მაშ ექსპერტის ვარაუდით მკვლელობაში ქალიც ურევია? – კვლავ დასვა კითხვა ხომერიკმა.

მინდელმა მხრები აიჩეჩა.

– თინა ტყეშელაიძე ამტკიცებს, რომ მან ოთახში მხოლოდ ერთი ადამიანი – მამაკაცი დაინახა, მაგრამ ამ ჩვენების სრულ ჭეშმარიტებად მიჩნევა, ჩემი აზრით, ჯერ ნაადრევია, მით უმეტეს, რომ თავდამსხმელი ერთი არ ყოფილა, შესაძლებელია მეორე ან მესამე თინა ტყეშელაიძის გამოღვიძებამდე გადახტა ფანჯრიდან, გამორიცხული არ არის სხვა ვერსიაც.

სიჩუმე ჩამოვარდა.

ხომერიკი წამოდგა, რამდეჯერმე გაიარა, შემდეგ კუთხეში ტახტზე ჩამოჯდა.

– დაკითხე ვინმე ჩიკვაიძის დანის შესახებ? – დაარღვია დუმილი პროკურორმა.

– ჯერ არა, გიორგი ასლანიჩი, ლეჟავა და ანზორის სხვა რამდენიმე ამხანაგი დავიზარე, დღის ბოლოს დავკითხავ, დანის ამოცნობასაც მოვახდენ. თუმცა ძნელია, მაგრამ იქნებ თინა ტყეშელაიძისა და ანზორის დედის დაკითხვაც მოვახერხო ამ საკითხზე. საღამოს მინდა პანაშვიდზე მინდა წავიდე. იქ შევძლებ მათთან გასაუბრებას.

– ჩიკვაიძის მკვლელობაზე რას ფიქრობ? – მოულოდნელად, ჯიქურ დასვა კითხვა პროკურორმა.

მინდელი ერთხანს დუმდა.

– მიმდომს პასუხის გაცემა, პატივცემულო გიორგი, ეს მეტად რთული საკითხია, თუ დანა ჩიკვაიძისა აღმოჩნდა, მაშინ...

– მაშინ რა?

– მაშინ შეიძლება სულ სხვა რამ გამოირკვეს, – დაამთავრა მინდელმა.

– სახელდობრ?

– ვინ იცის, ჩიკვაიძის მკვლელობა იქნებ სულაც არ არის დაკავშირებული ტყეშელაიძის მკვლელობასთან და ეს ორი სიკვდილი შემთხვევით დაემთხვა ერთმანეთს, – მიუგო ყოყმანით მინდელმა.

– შეიძლება, – დაეთანხმა ხომერიკი, – მაგრამ უფრო დასაშვებია, რომ ორივეს მკვლელობა ერთი და იგივე პირის ან პირთა ჯგუფის მიერ არის ჩადენილი. გინდა გითხრა, რას ვფიქრობ? თითქმის ეჭვი არ მეპარება, რომ დანა ჩიკვაიძის კუთვნილებაა და მკვლელმა, რომელიც ახლო ურთიერთობაში იმყოფებოდა ანზორთან, წინასწარ ინათხოვრა ან მოიპარა ეს დანა, რათა გამოძიება ცრუ კვალზე გაეყვანა.

– მეც ვიფიქრე, გიორგი ასლანიჩი, ამასთან ჩიკვაიძეს შეიძლება უთვალთვალებს. იფიქრეს, გაიყვანდა გამოძიებას დამნაშავეთა კვალზე და სწორედ ამიტომ მოკლეს.

ხომერიკმა მსუბუქად ამოიოხრა.

– ასეა თუ ისე, ჩრდილელის შეცლომა ძვირად დაგვიჯდა. ანზორ ჩიკვაიძეს უეჭველად იმავე დამნაშავეთა ჯგუფმა მოულო ბოლო, რომელმაც ბიძამისი გამოასალმა სიცოცხლეს. ეს მწარე, ძალზე მწარე გაკვეთილია. მართმსაჯულების

მუშაკთა შეცდომას ყოველთვის ადამიანის სიკვდილი თუ არა დიდი მორალური ტრამვა მაინც მოსდევს.

– გეთანხმებით გიორგი ასლანიჩ, მაგრამ ჩრდილელის შეცდომაც ხომ სწორედ ამ მეორე ფაქტორის თავიდან აცილების ცდამ განაპირობა. ის მოერიდა ჩიკვაიძის სახელს, შეეშინდა სწორედ მორალურად არ დაემახინჯებინა ანზორი, ჩირქი არ მოეცხო ხალხის თვალში, მეორე და ვინმესარ ჩაეთვალა ანზორი ბიძის მკვლელობის მონაწილედ და აი, იგი დაიღუპა. ძნელი მეტად ძნელია ჩვენი სამუშაო. დიდ სიფრთხილეს, ასჯერ გაზომვას, მაგრამ ხშირად ძალზე სწრაფად მოქმედებას მოითხოვს. ჩრდილელი რომ ნახოთ, ვერ იცნობთ, ამ ერთ ღამეში ათი წლით მაინც დაბერდა კაპიტანი. თადარიგში გასვლასაც კი აპირებს.

– თადარიგში გასვლა იოლია. იქ ასეთ შეცდომას არ დაუშვებ, მაგრამ ყველა თუ თადარიგში გავიდა, ჩვენს სამუშაოს ვინლა შეასრულებს? ჩრდილელმა დააშავა და დაისჯება კიდეც, მაგრამ ახლა მე სულ სხვა რამ მინდა გითხრა. ზოგიერთი ჩვენი მუშაკი ცუდად ერკვევა საზოგადოებრივ აზრში. აი შენც, თუმცა საკმაოდ კვალიფიცირებული გამოძიებელი ხარ, ამ საკვირზე ჩრდილელის შეხედულებას იზიარებ: „ჩირქი არ მოეცხოს, ვინმეს მიერ ბიძის მკვლელად არ იქნეს აღიარებული„. მერე და ვინ არის ეს „ვინმე„? ობივალეტურად მოაზროვნე ვიღაც კაცუნები, რომლებიც სამწუხაროდ, ჯერ კიდევ შემორჩნენ ჩვენს საზოგადოებას! განა მათ აზრს ჩვენი საზოგადოებისათვის მნიშვნელობა აქვს? ხდება ხოლმე, ადამიანს, პატიოსან კაცს, არა მარტო აკავებენ, არამედ აპატიმრებენ კიდეც, ამას მოითხოვს საქმე, ჩვენი საზოგადოების ინტერესები. შემდეგ გამოძიებით ირკვევა ამ კაცის უდანაშაულობა და მას არა მარტო ათავისუფლებენ, არამედ სრულ რეაბილიტაციასაც უკეთებენ. ასეთი შემთხვევები თუმცა ძალიან მცირეა, მაგრამ არის და მომავალშიც იქნება, საზოგადოება რეაბილიტირებულეს სიხარულით ღებულობს ჩემთვის, როგორც პროკურორისათვის, სამწუხაროა შეცდომა, მაგრამ სასიამოვნოა დაპატიმრებულის უდანაშაულოდ ცნობა.

საზოგადოებრივი აზრი ჩვენ თვითონ უნდა შევქმნათ ჩვენი სამართლიანი მოქმედებით, ამიტომ დაგვსვეს აქ მეც, თქვენც, ჩრდილელიც და ათასობით სხვა. ჩვენ არ გვეპატიება მსგავსი შეცდომები. ჩრდილელი ახალგაზრდა მუშაკია, მან თავი შორლოკ ჰოლმსად წარმოიდგინა, „სწრაფად, ოპერატიულად„ ამხილა ჩიკვაიძის სიცრუე და რამდენიმე საათის შემდეგ კვლავ გამოიძახა დაკითხვაზე. შედეგი? ჩიკვაიძე მოკლეს! დაიღუპა ადამიანი, ჩვენ კი ჯერჯერობით მხოლოდ ის შეგვიძლია ვთქვათ, უფრო სწორედ ვიფიქროთ, რომ მას უთვალთვალებდნენ. რატომ? შესაძლოა რაიმე იცოდა, შეეძლო დამნაშავეთა კვალზე დავეყენებინეთ. ეს შესაძლებლობაც დაიკარგა, მკვლელებს კი თავის თავისადმი რწმენა მოემატათ. ორ ღამეში ორი მკვლელობა ქუთაისში! გესმით ეს რას ნიშნავს?

ხომერიკის ხმა ძალზე მკაცრად ჟღერდა.

– მართალს ბრძანებთ, გიორგი ასლანიჩ, როცა უდანაშაულო კაცს აპატიმრებენ და პასუხისგებაში აძლევენ, მაშინ თვით სჩადიან დანაშაულს საგამომძიებლო ორგანოები. აბა წარმოვიდგინოთ ჩვენს თავზე – უდანაშაულოდ ციხეში ამოგვაცოფინონ თავი, მერე გაგვამართლონ და ბოდიში მოგვიხადონ. განა

ბოდიშები აანაზღაურებს იმ სულიერ ტრამვას, რასაც განიცდის თვით უკანონოდ დასჯილი, მისი ნათესავები, მეგობრები და საზოგადოება? რომელ ბლდიშს შეუძლია აანაზღაუროს ადამიანის სიცოცხლის ანგარიშზე ცხოვრებისაგან იზოლირება, საზოგადოებისაგან მოწყვეტა? თავისუფლების დაკარგვა – ეს ხომ სიკვდიოლია, და ვინ მოგვცა ჩვენ უფლება მოვკლათ ადამიანი, წავართვათ მას სიცოცხლე, როცა ჩვენ მისთვის იგი არ მიგვიცია და ვერც მივცემთ. ჩვენ, მართმსაჯულების მუშაკებმა უნდა ვიხეიძვანელოთ უდანაშაულობის პრეზუმპციით–დავადასტუროთ ბრალდება, წინააღმდეგ შემთხვევაში თავი შევიკავოთ ყოველგვარი დასჯითი ღონისძიებებისაგან. თუმცა რაც ჩრდილელს შეემთხვა, ჩემის აზრით საგანგებო შემთხვევაა.

ხომერიკმა კვლავ პაპიროსს მოუკიდა, რამდენჯერმე გაიარ–გამოიარა და უკან მიუხედავად შეეკითხა მინდელს:

– სახლების ნუსხა როდის იქნება მზად?

– ერთ საათში ან ცოტა უფრო ადრე. მუშაობენ.

– სალამოსათვის უკვე დადგენილი უნდა იყოს საეჭვო სახლი. დრო არ ითმენს.

„ჭადარას,, ბანდა ყოველ წუთში შეეცდება დატოვოს ქუთაისი. ეს კი არ უნდა მოხდეს.

– ყველაფერს გავაკეთებთ, გიორგი ასლანიჩ, ჩიკვაიძე „ჭადარას,, უკანასკნელი მსხვერპლია. ძვირად დაუჯდებათ ავაზაკებს ორი სიცოცხლე.

ხომერიკს თვალწინ წარმოუდგა დარდისაგან გამშრალი ანზორის დედა

– საბრალო ქალი, – კვლავ ამოიოხრა მან, – ორ დღეში ორი ძვირფასი ადამიანის დაღუპვა, ეს მართლაც დიდი საშინელებაა...წაასვენეს ჩიკვაიძე?

– არა ორთავეს აქ, ქუთაისში ასაფლავებენ. განკარგულება მივეცი ოპერატიულ მუშაკებს ყოველ პანაშვიდს დაესწრონ, მეც მინდა წავიდე. გამორიცხული არ არის გამორიცხული არ არის ამ გზითაც რაიმე კვალის მიგნება.

პროკურორმა თანხმობის ნიშნად თავი დააქნია, პაპიროსის ნაშწავი საფერფლეში ჩასრისა, ახალს მოუკიდა და წარმოთქვა:

– როდის გამოვიდა ჩიკვაიძე ბინიდან და ვისთან ერთად?

– ჩიკვაიძე ჩრდილელთან ღამის 11 საათზე გამოცხადდა. როგორც გამოძიებით ირკვევა, სახლიდან მარტო წამოვიდა. ჩრდილელმა იგი გორდელადის ბინის ტელოფონით გამოიძახა. შეხვდა თუ არა ვინმეს, პირველი დაკითხვის შემდეგ, ჯერჯერობით დაუდგენელია.

– თქვენი აზრით, რა ვითარებაში მოკლეს ჩიკვაიძე?

მინდელი ჩაფიქრდა, შემდეგ არცთუ მტკიცედ მიუგო:

– აქ რამდენიმე ვერსია შეიძლება, მაგრამ უფრო საფიქრალია, რომ ჩიკვაიძემ რაღაც იცოდა ტყეშელაიძის მკვლელობის ირგვლივ, მას უთვალთვალეზდნენ, საფიქრელია, კიდევ შეეხვდნენ პირველი დაკითხვიდან მიმავალს, ესაუბრნენ, შეიძლება დაემუქრნენ, თვალთვალის გააგრძელეს. მეორე დაკითხვა 11 საათზე დაიწყო და თითქმის პირველ საათზე დამთავრდა. დამნაშავეთათვის ცნობილი გახდა ჩიკვაიძის მილიციაში მეორედ მისვლა, დაუდარაჯდნენ, შეხვდნენ,

მუქარით ან მოტყუებით გაიყვანეს რიონის პირას და მოკლეს, რითაც თავიდან მოიცილეს საშიში მოწმე.

– რატომ ფიქრობ, რომ მხოლოდ მოწმე?

– როგორ გითხრათ პატივცემულო გიორგი, ჩიკვაიძე მე არ მინახავს და არ დავლაპარაკებია, მაგრამ რატომღაც მისი მკვლელობაში მონაწილეობა გამორიცხულად მიმაჩნია. დეიდასთან და ბიძასთან ძალზე კარგი ურთიერთობა ჰქონდა, ტყემლაიძე შვილივით ზრდიდა. ანზორი რაიმე დანაშაულში არ ყოფილა შემჩნეული, როგორც გამოირკვა, ნასამართლევიც არ ყოფილა. ცხადია, შეიძლება მისი დანაშაულში ჩათრევა, მაგრამ მკვლელობაში არა მგონია. ყოველ შემთხვევაში, მკვლელობაში ჩათრევა ასე არ ხდება. გარდა ამისა თუ მან მონაწილეობა მიიღო მკვლელობაში, რა აუცილებელი იყო სხვა მონაწილეთა მიერ მისი თავიდან მოშორება?

– დავუშვათ თქვენ სწორი ხართ, მაშინ რა დამოკიდებულება შეიძლება ჰქონოდა მას კვალიფიციურ დამნაშავეებთან?

– ვინ იცის, თუ მკვლელობა წურისძიებით არ არის ჩადენილი, შეიძლება ანზორმა იცოდა რაიმე. ეს კი მკვლელებისათვის ცნობილი იყო და თავიდან მოიშორეს, დაადუმეს.

ორივენი გაჩუმდნენ.

ხომერიკი ბოლთას სცემდა და შეუსვენებლივ ეწეოდა პაპიროსს.

მინდელი, საწერ მაგიდას დაყრდნობილი, თვალს ადევნებდა მოღუშულ პროკურორს. მას კარგად ჰყავდა შესწავლილი ხომერიკი–დინჯი, აუღვევლებელი მუშაკი, არასოდეს არ კარგავდა მოთმინებას. 8 წლის მუშაობის მანძილზე მინდელს ერთხელაც არ უნახავს ის ადელვებული, ერთხელაც არ გაუგონია, რომ რომელიმე მუშაკისათვის ეყვიროს, დღეს კი ხომერიკი გარეგნულად თუმცა დამშვიდებული ჩანდა, მაგრამ მინდელს არ გამოპარვია, ამ ორ მკვლელობას ხომერიკი ძალზე აედელვებინა. მას ადელვებდა ისიც, რომ საქმის გახსნა სწრაფ მოქმედებას მოითხოვდა, მაგრამ ახლო მომავალში ეს პრესპექტივა საეჭვო იყო. არადა, მკვლელებს ყოველ წუთს შეეძლოთ დაეტოვებინათ ქალაქი და შემდეგ მათი პოვნა უფრო მეტად გამწვანდებოდა. გამოძიებას კი ჯერჯერობით ერთი ძაფიც არ მოეპოვებოდა ხელჩასაჭიდი. არ იყო რაიმე კვალი, რაიმე ეჭვი, მინდელს იმის საფუძველიც კი არ ჰქონდა, დაბეჯითებით გადაეწყვიტა, რომ მკვლელობა გამარცხის მიზნით იყო ჩადენილი. მინდელს არა ერთი საქმე გაეხსნა, როდესაც შურისძიებით ჩადენილი მკვლელობის კვალის დაფარვისა და გამოძიების მცდარ გზაზე დაყენების მიზნით დამნაშავეს განგებ გაუძარცავს მრკლული.

– მკვლელები პროფესიული დამნაშავენი არიან, – დაარღვია დუმილი პროკურორმა, – ის ფაქტი, რომ დანაშაულის ჩადენის ადგილზე არავითარი ხელჩასაჭიდი კვალი არ არის, ამის უდაო დადასტურებაა. გამოუცდელი დამნაშავენი ხელთათმანებით არ აკეთებენ თავიანთ შავბნელ საქმეებს. საჭიროა კვლავ გულდასმით გაისინჯოს ბარათები, ხომ არ დაბრუნებულა ან გამოქცეულა რომელიმე კვალიფიციური არამზადა. გარდა ამისა, ჩემი აზრით, საჭიროა დაწვრილებითი ცნობები შეიკრიბოს ჩიკვაიძეზე, როგორც ინსტიტუტში, ისე

ამხანაგებსა და მეზობლებში. იმოქმედეთ ისე, რომ არც საქმე დაზიანდეს და არც ვისმეს ინტერესი. უნდა გაირკვეს, როგორ ცხოვრებას ეწეოდა ჩიკვაიძე, ვისთან მეგობრობდა, სად ატარებდა თავისუფალ დროს, ვის ხვდებოდა, ვისთან იყო ცუდ ან მტრულ დამოკიდებულებაში. თუმცა ნაკლებად საფიქრებელია, მაგრამ გამორიცხული არ არის, რომ ორთავე მკვლელობა შურისძიების ნიადაგზე იქნა ჩადენილი, წინასწარ საბოლოო დასკვნის გამოტანა სიმართლის დედინაცვალია მხოლოდ.

– გასაგებია, გიორგი ასლანიჩი! მე უკვე მივიღე საჭირო ზომები. დღეს დილით თბილისში გადავეცი ტელეფონოგრამა მილიციის რესპუბლიკურ სამმართველოში. შემპირდნენ, რომ პასუხს სადამომდე მაცნობებენ. შესაძლებელია მართლაც გვეწვია კვალიფიციურ დამნაშავეთა ბანდა. იგივე ვთხოვეთ ბათუმს, სოხუმს; ვაცნობეთ „ჭალარას“, და მისი ამხანაგების გარეგნული აღწერილობა, უფრო სწორად ის ნიშნები, რაც გრძელიძემ გვიჩვენა. გარდა ამისა, ინსტიტუტის დირექციას გამოვართვი სია სტუდენტებისა, რომლებიც ასე თუ ისე ახლოს იყვნენ ჩიკვაიძესთან. დღეს ყველა მათგანი დკითხული იქნება. დავიბარე აგრეთვე ლეჟავას ქალიც, საჭიროდ მიმაჩნია მისი დაწვრილებითი დაკითხვა. ვფიქრობ, სადამოსთვის ხელთ მექნება საქმისათვის საჭირო ზოგიერთი მონაცემები.

– ლეჟავასა და ანზორის სხვა ამხანაგებს უჩემოდ ნუ დაკითხავთ. საერთოდ, თუ რაიმე საჭიროებამ მოითხოვოს, დამირეკე ან თვითონვე მოდი – ხომერიკმა საათს დახედა და დაუმატა – მე საქალაქო კომიტეტში ვიქნები, ბიუროს სხდომაა. გარდა ამისა, ქალაქკომის მდივანმა მოითხოვა მოვახსენო, რა ღონისძიება გატარდება მკვლელობის გასახსნელად.

ხომერიკი მძიმე ნაბიჯით გავიდა კაბინეტიდან.

დღის ზუსტად ორ საათზე კაბინეტში აბაშიძე შემოვიდა.

– დაამთავრეთ? – მიეგება მინდელი.

– დავამთავრეთ, სულ ექვსი სახლი აღმოჩნდა, ასეთი. აი მისამართებიც, – მიუგო მან და ფურცელი გაუწოდა.

მინდელმა ჩამოართვა, ჩათვალიერა, შემდეგ საქალაქალდეში ჩადო.

– გმადლობთ, თქვენგან სხვა არა გვესაჭიროება რა.

აბაშიძემ წასვლა შეაყოვნა, შემდეგ ყოყმანით თქვა:

– თუ შეიძლება ერთი რამ მინდა გკითხოთ.

– ბრძანეთ!

მინდელმა წარბები შეიკრა. ეს აბაშიძემაც შეამჩნია, შეწუხდა, ბოდიშის მოხდა დააპირა, მაგრამ ვიდრე რაიმეს იტყოდა, გამომძიებელმა შეკრული წარბები გახსნა, გათიღიმა.

– კანონით მე ამ კითხვაზე არ უნდა გიპასუხოთ, მაგრამ როგორც გამონაკლისი შემთხვევა, დავაკმაყოფილებ თქვენს ცნობისმოყვარეობას: ჩვენთან შემოსული ცნობებით ერთ–ერთი ასეთი სახლი აშენებულია მსხვილი კომბინატორის მიერ სხვის გვარზე. კომბინატორი გაება, ძიებას კი სახლიც აინტერესებს, აი რატომ დაგვჭირდა სახლების სია. კმაყოფილი ხართ?

აბაშიძემ თავი დახარა, მეტი კითხვა არ დაუსვამს. თავაზიანად გამოემშვიდობა გამომძიებელს და წყნარად გაიხურა კარი.

მარტოდ დარჩენილი მინდელი საწერ მაგიდას დაუბრუნდა და გულდასმით შეუდგა სიის დამუშავებას. ნახევარი საათის შემდეგ გამომძიებელმა გამოარკვია: საექვოდ მიჩნეული ექვსი სახლიდან ოთხი ექვს არ იწვევდა. ეს სახლები ეკუთვნოდა: თადარიგის გენერალ მაისურაძეს; ძველ კომუნისტს, პერსონალურ პენსიონერ დოლიძეს; პარტიის საქალაქო კომიტეტის წევრს, ინსტიტუტის დოცენტს იაშვილს და საავტომობილო ქარხნის ხარატს, უმაღლესი საბჭოს დეპუტატს აბუანდაძეს. დანარჩენი ორი სახლიდან ერთი დაკავებული ქონდა მდგმურებს—3 ოჯახს, სახლის მეპატრონე კი თბილისში ცხოვრობდა; ხოლო მეორე – ვინმე დევძეს. თუმცა გამომძიებლის ყურადღება ორ სახლზე შეჩერდა, მან მაინც გადაწყვიტა ფრთხილად შეემოწმებინა ყველი ექვსი სახლი.

მიიღო რა ეს გადაწყვეტილება, მინდელი სწრაფად წამოდგა, პნალტო ჩაიცვა და პირდაპირ საქალაქო კომიტეტში გაემურა. სახლების შემოწმების საკითხი პროკურორთან და მილიციის საქალაქო განყოფილების უფროსთან უნდა შეეთანხმებინა. მინდელმა იცოდა: სულ მცირე ექვი, რომელიც სახლების შემოწმებისას შეიძლებოდა აღძროდათ ბოროტმოქმედებს, არა მარტო საქმეს შეაფერხებდა, შესაძლოა, ახალი მსხვერპლი მოჰყოლოდა.

დღის სამ საათზე ხომერიკი და მინდელი მილიციის საქალაქო განყოფილების უფროსის, პოლკოვნიკ ბალანჩივაძის კაბინეტში იყვნენ. პოლკოვნიკმა აწრაფად მოუყარა თავი ჯგუფის ყველა წევრს. ჩრდილელმა მოკლედ მოახსენა, მანქანების შემოწმებას ჯერჯერობით არავითარი შედეგი არ მოჰყოლია, ავტონისპექტორები ძებნას განაგრძობენ და ქალაქგარეთ მიმავალ ყველა მსუბუქი ავტომობილი მოწმდება.

ბალანჩივაძემ მოკლე თათბირი ჩაატარა.

– მაშ ასე ამხანაგებო – ამბობდა ის, – ბანდიტები შეიარაღებულნი არიან, მათი რიცხვი არ ვიცით, თავშესაფარი კი, ერთი მაინც ამ ექვსი სახლიდანერთ – ერთში აქვთ. ჩვენი მიზანია რაც შეიძლება სწრაფად შევამოწმოთ საექვო სახლები, მაგრამ ვერც ერთი ჩვენი მუშაკი უშუალო შემოწმებაში მონაწილეობას ვერ მიიღებს. სახლებში ბანდიტების სამებრად ვერ შევალთ. გარდა იმისა რომ, არ ვიცით ამ ექვსი სახლიდან რომელში ცხოვრობენ ბანდიტები, ასე ხელალებით ბინებსაც ვერ გავჩხრიკავთ. რჩება, –საექვო სახლებში რაღაც საბაბით უნდა შევიდნენ სახალხო რაზმელები. ამ საქმისათვის საჭირო იქნება 14 კაცი. მე და ამხანაგმა ხომერიკმა უკვე შევარჩიეთ ისინი. მათ დაევალებათ სახლების შემოწმება, თქვენ კი შორიდან უნდა ადევნოთ თვალყური. სახლებში ორ–ორი რაზმელი შევა, თითოეულ წყვილს გაჰყვება 2 ოპერმუშაკისაგან შემდგარი ჯგუფი. ამოცანა თქვენთვის ცნობილია.. გაფრთხილებთ, დრომდე ვერავინ ვერ უნდა გაიგოს, ვის ან რას ვეძებთ. რაზმელებს ინსტრუქტაჟი მიცემული აქვთ. საჭირო შემთხვევაში იმოქმედეთ შეხედულებისამებრ. ჯგუფებს შორის კავშირი არ იქნება. სახლები სხვადასხვა ქუჩაზე მდებარეობს. ჩვენთვის საინტერესო სახლის აღმომჩენი ჯგუფის ერთი წევრი ადგილზე რჩება, მეორე დაუყოვნებლივ ჩემთან ცხადდება

რაზმელებითურთ. ადგილზე დარჩენილმა სათვალთვალოდ ისეთი ადგილი შეარჩიეთ, რაც მცირე ეჭვსაც არ გამოიწვევს. ახლა 3 საათი და 15 წუთია. 10 წუთის შემდეგ ოპერაციაზე გახვალთ. ჯგუფის უფროსებად ვნიშნავ ბურდულს, ჟორჟოლიანს, ჩაფიძეს, ჭანტურიას, დავიდოვს, მეგრელიძეს და აბშილავას. თუ შეკითხვები არ არის, თქვენ-თქვენ სამუშაო ოთახებში დაიცადეთ. 10 წუთში როაზმელები აქ იქნებიან.

ყველანი წამოიშალნენ. კაბინეტში მხოლოდ ბალანჩივაძე, ხომერიკი და მინდელი დარჩნენ.

ბალანჩივაძემ სერჟანტი იხმო და უბრძანა, მოსაცდელში მყოფი რაზმელები შემოეშვა.

- ამხანაგებო, – მიმართა მათ ბალანჩივაძემ, – ამოცანა ზოგადად თქვენთვის ცნობილია, საქმისათვის საჭირო სახლების შემოწმება. შემოწმების მიზანი: დადგენილ იქნას ორსართულიანი სახლი ცალკე ეზოთი, აუცილებლად ორ მარშიანი ქვის კიბით. კიბეს მარცხენა მხარეს კუთხოვანი რკინის სახელური აქვს, შედგება 17 და 22 საფეხურისაგან და მეორე მარშის მე-8 თუ მე-10 საფეხურის მარცხენა მხარე ჩამოტეხილია. შემოწმების საბაზი: თქვენ ქალაქის წარმომადგენლები ხართ, ამოწმებთ ელექტრო წერტილებს, ელექტროენერჯის ხარჯვას. პირადობის მოწმობებს ახლავთ გადმოგცემთ. სახლში შესვლისას გასინჯეთ ყველა სათავსო; დაიხსომეთ ოთახების განლაგება; ყურადღება მიაქციეთ ილია ჭავჭავაძის თხზულებათა ტომებს, მაგრამ ისე, რომ ბინის პატრონისთვის უეჭველად შეუმჩნეველი დარჩეს. რაიმე დარღვევის აღმოჩენის შემთხვევაში სათანადო აქტი გააფორმეთ. საჭირო ინსტრუქტაჟი უკვე მიღებული გაქვთ. დავალება მეტად მნიშვნელოვანი და საიდუმლოა. ზედმეტია გაფრთხილება, რომ ამის შესახებ არავინ არ უნდა გაიგოს. საჭიროა საქმით გაამართლოთ ამხანაგების ნდობა და სახალხო რაზმელის წოდება. არავითარი ზედმეტი სიტყვა, თქვენ მხოლოდ „ქელასის“, თანამშრომლები ხართ და სამსახურებრივ მოვალეობას ასრულებთ. შეკითხვები გაქვთ?

– საჭირო სახლის აღმოჩენის შემთხვევაში როგორ უნდა მოვიქცეთ? – იკითხა ხუჭუჭთმიანმა ახალგაზრდა რაზმელმა.

– დაბრუნდებით და მოგეხსენებათ, სხვა არაფერი. – უპასუხა ხომერიკმა.

– თუ ყველაფერი გასაგებია, მერვე ოთახში უფროს ლეიტენანტ ბურდულთან გამოცხადდით, რაიმე ეჭვის თავიდან აცილების მიზნით სამუშაო საათებში უნდა დამთავრდეს, – დასძინა პოლკოვნიკმა და წამოდგა.

ყველა წამოიშალა. კაბინეტში კვლავ ბალანჩივაძე, ხომერიკი და მინდელი დარჩნენ.

– ასეა, – გაიღიმა პოლკოვნიკმა, – საქმის მთელი სიმძიმე მილიციას აწყდება, პროკურატურას კი... მიჰგვარეთ დატყვევებული ბანდიტი.

– რა ვუყოთ, – ღიმილითვე გამოეხმაურა ხომერიკი, – ეს მართლაც ასეა. მილიციის მუშაკები ყოველ წუთში საფრთხეში იგდებენ სიცოცხლეს. აკი ამიტომაც გიმდეროდათ მაიაკოვსკი. გახსოვთ? – „მე მიცავს ჩემი მილიცია“, ხოლო პროკურორზე კი დამწყებ პოეტსაც არდაუწერია ჯერ ლექსი.

– ჩვენ ვხუმრობთ, ეგ კი მართლა საწყენია. რატომ არ უნდა წერდნენ ჩვენ მუშაკებზე? რამდენის სიცოცხლე შეიწირა საზოგადოების ხორცმეტებთან ბრძოლამ და ვინ იცის, კიდეც რამდენი იქნება მსხვერპლი. ხალხმა უნდა გაიცნოს ისინი თავიანთი საგმირო საქმეებით. განა ჩვენ თავისებურ ფრონტზე არ ვიბრძვით?

– გულს ნუ გაიტეხთ პატივცემულო დავით, ხალხს უყვარს მილიცია, თავისი სიცოცხლის, ჯანმრთელობის და ქონების უანგარო დარაჯი. განა ბიჭები, ახლა რომ ჩვენს დავალებას ასრულებენ, ხალხმადარ მოგვცა? – დინჯად ჩაურთო მინდელმა.

– დიახ! ხალაი, მასები! თითოეული პატიოსანი საბჭოთა მოქალაქე! – სწორედ ამაშია ჩვენი ძალა. წარმოუდგენელია მათ გარეშე საგამომძიებლო ორგანოების მუშაობა. მაგრამ სამწუხაროდ, ზოგიერთ ადამიანში ჯერ კიდეც ცოცხლობს „სხვის საქმეში,“ ჩაურევლობის პრინციპი. მათ გვერდით ადამიანი რომ მოკლან, თითსაც არ გაანძრევენ, დანაშაულის აღსაკვეთად თავს არ შეიწუხებენ. მათი აზრით, ეს მხოლოდ მილიციის საქმეა. ყველაზე სამწუხარო კი ის არის, რომ ასეთი ადამიანების მიმართ სისხლის სამართლის ნორმებს ვერ მოიძარჯვებ, თუმცა მათი შეგნებული უმოქმედობა არაფრით არ განსხვავდება დანაშაულისა და დამნაშავესათვის ხელშეწყობისაგან.

– მართალი ხართ ამხანაგო დავით, ასეთები ჯერ კიდეც არიან და არცთუ ცოტა. ავიღოთთუ გნებავთ ტყავის ქარხნის საქმე. იქ მოკალათებული კომბინატორთა დიდი ჯგუფი ორი წლის მანძილზე იტაცებდა სახელმწიფო ქონებას. რევიზიამ, დაუდევრობით თუ სხვა მიზეზით, ეს ვერ გამოამჟღავნა, მაგრამ ამ კომბინატორთა მეზობლებისათვის, ყველა იმათთვის, ვინც მათთან ახლო ურთიერთობაში იმყოფებოდა, ცნობილი იყო, რომ ეს ხალხი ხელგამლილად ცხოვრობდა და გაცილებით მეტს ხარჯავდა შემოსავალთან შედარებით. რატომ არც ერთი მათგანი არ შეეცადა ჩვენამდე მოეტანა ეს ამბავი? თქვენ ალბათ გახსოვთ ერთ–ერთი დამნაშავეს ახლო მეზობელმა, რომელიც ამ საქმეზე დავეკითხეთ, პროტესტიც კი განაცხადა, როგორ მაკადრეთ ჯამუშობა მეკისრაო. მერე და ვინ არის ეს კაცი? ერთიშეხედვით მეტად პატიოსანი ადამიანი, სამსახურში თავის საქმის წესიერად შემსრულებელი, შვილების კარგი აღმზრდელი, მაგრამ საზოგადოებისათვის რა სარგებლობა მოაქვს მას? არაფერი. სამსახურეობრივი მოვალეობის კარგად შესრულება ჩვენს დროში საკმარისი რომ არ არის, ეს იმის გაგებას აღემატება. ასეთებს არ უნდათ გაიგონ, რომ მათი „ჩაურევლობის პოლიტიკა,“ არსებითად ღალატია, როგორც სახელმწიფოსი, ისე იმისა, ვის საქმეშიც არერევიან. რა იქნებოდა, რომ გამფლანგველის მეზობელს ჩვენამდე მოეტანა ის, რაც ასე შესამჩნევი იყო? გაფლანგვას გადარჩებოდა ათეული ათასი მანეთი და გამფლანგველიცარ მიიღებდა მკაცრ სასჯელს. ეს მარტივი ჭეშმარიტება ზოგიერთ გონებაჩლუნგ პიროვნებას ჯამუშობად მიაჩნია და თავისი უმოქმედობით ხელს უწყობს ადამიანი უფსკრულში გადაიჩეხოს, – გულმოსულად გაეპასუხა ხომერიკი.

– ასეთ ხალხს უნდა ვებრძოლოთ და შევაგნებინოთ, რომ გამფლანგველის ან კომბინატორის მხილება თითოეული მოქალაქის ვალდებულებაა და არა ჯაშუშობა.

ბალანჩივაძე სავარძლიდან წამოდგა, რამდენიმეჯერ გაიარ–გამოიარა და განაგრძო:

– აი სწორედ იმ პატიოსან მოქალაქეს, რომელიც თქვენ ახსენეთ, ჯიბგირმა რომ რამოდენიმე გროში ამოაცალოს, ქვეყანას შეძრავს და ას განცხადებას მაინც გაუგზავნის ზემდგომ ორგანოებს მილიციის უმოქმედობაზე, ხოლო თუ მისი მეზობელი თვეში რამდენიმე ათეულ ათასს ამოიღებს სახელმწიფოს ჯიბიდან,, ეს მას არ ეხება ,, და ,,ჯაშუშობას,, არ იკისრებს. ამგვარად მოაზროვნე ადამიანები უფრო საშიშნი არიან, ვიდრე ის ქურდბაცაცები, – დაამთავრა პოლკოვნიკმა. ხომერიკმა საათს დახედა 5 სრულდებოდა. თითქმის ორი საათი საუბარში გაეტარებინათ, და თუმცა არც ერთ მათგანს არ უხსენებია ჭადარას საქმე, სამთავეს აზრი მხოლოდ მას დასტრიალებდა.

– აგვიანებენ, – ყველას აზრი გამოხატა ბალანჩივაძემ.

ხომერიკმა მზერა კაბინეტის კუთხეში მდგარ ვებერთელა საათზე გადაიტანა და ჩაილაპარაკა:

– მართლაც რატომ დააგვიანდათ ამდენი, ხომ არა შეემთხვათ რა?

– ეგ ყოვლად შეუძლებელია, რაზემელებს ზუსტი ინსტრუქტაჟი მიეცათ, – წარმოთქვა პოლკოვნიკმა.

არავინ შედავებია.

მინდელი სავარძლიდან წამოდგა, ფანჯრის ფარდა გასწია. ოთახში ჩამავალი მზის სუსტი სხივები აციმციმდა. მინდელმა სიამოვნებით მიუშვირა სახე საამოდ მოსალბუნე სითბოს. ფანჯარაში გაიხედა – ქალაქი თოვლში იყო ჩაფლული. თბილად ჩაცმული ლოყათურაშაული ბიჭუნების ჯგუფი დიდი სახლის ეზოში ჟივილხივილით გუნდებს ესროდნენ ერთმანეთს შუა ეზოში ვებერთელა თოვლის კაცი ცოცხით შეეიარაღებინათ. ბავშვების ერთი ჯგუფი ომობანათი ერთობოდა. თოვლისგან გაწმენდილ ქუჩებში მსუბუქი მანქანები დასრიალებდნენ. დინჯად ვიდოდნენ გაჭედილი კრიალა ტროლეიბუსები. შორიდან ბულდოზერის გუგუნი ისმოდა. „წერეთლის ქუჩას თოვლისაგან წმენდენ,, – გაიფიქრა მინდელმა.

კაბინეტის კარი გაიღო, ზღურბლზე ბურდული გამოჩნდა.

– შეიძლება?

– შემოდი, შემოდი, რა ხანია გელოდებით, – მიუგო პოლკოვნიკმა.

– რა ამბავი მოიტანეთ? – იკითხა ხომერიკმა

– ჩვენთვის საინტერესო სახლი აღმოჩენილია, იგი ნატალია დევიძეს ეკუთვნის, – მიუგო ბურდულმა, – რაზემელებმა მშვენივრად იმუშავეს. შესანიშნავად შეასრულეს „ქელასის,, კონტროლიორთა როლი, თუმცა ამაში თვითონვე დარწმუნდებით, როდესაც მოუსმენთ.

– სად არიან? – გაეღიმა ბალანჩივაძეს.

– „ქელასში„ წავიდნენ. სადაცაა მოვლენ, რა თქმა უნდა, ცალ–ცალკე, – ღიმილით უპასუხა ბურდულმა.

– ხომ არავინ გამოგყოლიათ უკან? – იკითხა მინდელმა.

– დარწმუნებული ვარ, არავინ . რაზემელები დევიდის ბინაში დაახლოებით 10 წუთი დარჩნენ ჩვენ შორიდან ვუთვალთვალელებდით. მათ იქ ყოფნაში სახლიდან არავინ გამოსულა, ხოლო „ქელასის კონტროლიორების„ წასვლის შემდეგ თითქმის 10 წუთი ადგილზე დავრჩით, შემდეგ მე წამოვედი, ზვიადაძე კი დავალებისამებრადგილზე დავტოვე. – მიუგო ბურდულმა კაბინეტში სერჟანტი შემოვიდა.

– ამხანაგო პოლკოვნიკო „ქელასის კონტროლიორები„ თქვენთან შემოსვლას ითხოვენ.

– შემოუშვი!

სერჟანტი სხარტად გატრიალდა. მაშინვე კარებში ორი 22–24 წლის ახალგაზრდა შემოვიდა. მაგიდას უხერხულად მიუახლოვდნენ.

– აბა „კონტროლიორებო„, – ღიმილით მიმართა პოლკოვნიკმა, – დასხედით და მოგვახსენეთ.

რაზემელები ერთმანეთს უცქერდნენ და არ იცოდნენ, საიდან დაეწყოთ, ბოლოს ერთი მათგანი წამოდგა, უხერხულად ჩაახველა და დაიწყო:

– დევიდის სახლს მართლაც ორმარშიანი კიბე აქვს კუთხოვანი რკინის სახელურით. კიბე გადაუხურავია, მეორე მარშის მეცხრე საფეხურის მარცხენა კუთხე ჩამოტეხილია. კიბე პირდაპირ შუშაბანდში შედის.

თვით დევიდე სახლში დაგვხვდა. მისი გადმოცემით, დღეს სამსახურიდან თავისუფალია. შევამოწმეთ ელექტროწერტილები. მრიცხველი არა აქვს.

აღმოვაჩინეთ ჩართული ელექტროლუმელი, სათანადო ჯარიმაც გამოვწერეთ. ყველა ოთახები დავათვალიერეთ, მაგრამ წიგნების კარადა არ გვინახავს.

მაგიდაზე ვნახეთ ერთად ერთი წიგნი „ვაზის ყვავილობა„, სხვა წიგნები დევიდის სახლში ვერ აღმოვაჩინეთ. ბინა, რომელიც დევიდეს უჭირავს, სამი ოთახისა, შუშაბანდისა და დამხმარე სათავსოებისაგან შესდგება. ოთახები ერთმანეთში გასასვლელია. ყველაზე დიდ ოთახს შესავალი შუშაბანდიდან აქვს. მესამე ოთახის ერთი კარები გაუქმებულია.

– რატომ სამი ოთახისაგან? – გაუკვირდა მინდელს, – ავი გეგმაში ხუთი ოთახია?

– ხუთი ოთახია მაგრამ დევიდეს ორი ოთახი გაქირავებულიაქვს. მდგმურები, ახალგაზრდა ცოლ–ქმარი 10 დღეა ლენინგრადში არიან წასული. ოთახები კი დაკეტილია.

– სწორედ ამ ოთახებში გასავალი კარია გაუქმებული, – უპასუხა მეორე რაზემელმა.

– დევიდე როგორ იქცეოდა? – იკითხა ხომერიკმა

– ჩვეულებრივად, საეჭვო არაფერი შეგვინიშნავს.

– კარგი, შემოწმების შედეგებზე მოხსენებითი ბარათი დასწერეთ, შემდეგ თავისუფალი ხართ. დავალების სააუცხოოდ შესრულებისათვის მადლობას გიცხადებთ, – წარმოთქვა პოლკოვნიკმა.

რაზმელები გაბრწყინებული თვალებით გავიდნენ კაბინეტიდან.

– გამოსარკვევია მეტად საინტერესო ფაქტი: შეცდა ექიმი, მდებარეობა შეუცვალეს ნივთებს თუ სხვაგან უნდა ვეძებოთ ბანდის თავშესაფარი? – დასვა კითხვა ბალანჩივაძემ.

– რას გვეტყვის ჯგუფის უფროსი? – მიუბრუნდა ხომერიკი ბურდულს.

– ყველა სხვა სახლის საფეხურები მთელია, 4 მათგანს სახელოურები ხისა აქვს, ესეც არ იყოს, თვით მობინადრეთა პიროვნება არ იწვევს ეჭვს. არის კიდევ ერთი გარემოება, რომელიც მაფიქრებინებს, რომ ბანდიტები დევიძის ბინაში იმალებიან...

– დაკეტილ ოთახებში? – სიტყვა გააწყვეტინა მინდელმა.

– დიახ, დაკეტილ ოთახებში. მე უკვე შევკრიბე ზოგიერთი ცნობები, ვესაუბრე საუბნო – სამეთვალყურეო კომისიის თავმჯდომარეს. გამოირკვა: დევიძე მთელ სახლში მარტოკა ცხოვრობს. იგი მეუღლეა ალექსანდრე გაიოზის ძე გიორგაძისა, რომელსაც მარცვისათვის ხუთი წლის წინათ ხანგრძლივი პატიმრობა აქვს მისჯილი. დევიძის ორი ოთახი დაახლოებით ორი წლის წინათ გაუქირავებია. მდგმურები – ახალგაზრდა ცოლ-ქმარი–ზავიალოვები საავტომობილო ქარხანაში მუშაობენ. ქმარი ინჟინერია, ცოლი მოანგარიშე. ზუსტად 10 დღის წინათ შვებულებით ლენინგრადში წასულან მშობლების სანახავად. თვით დევიძე მუშაობს...

– საავადმყოფოში ან სადმე პოლიკლინიკაში ექიმად თუ ექთნად, – მოულოდნელად ჩაურთო მინდელმა.

– მართალია, მაგრამ თქვენ საიდან იცით? – გაუკვირდა ბურდულს.

– ჭაღარამ მიაშბო, – გაიცინა მინდელმა და დასძინა: – დაგავიწყდათ აპარატი? ეს მან მისცა ექიმს სისხლის გადასხმისათვის.

– მართალია ეს აღარ მომგონებია. დევიძე ექთანია. თითქმის 12 წელიწადია ქალაქის პირველ საავადმყოფოში მუშაობს. წყნარ ცხოვრებას ეწევა და, სამეთვალყურეო კომისიის თავმჯდომარის აზრით, ძალზე პატიოსანი ქალია. მიუხედავად იმისა, რომ უღლე გამოუსწორებელი ქურდია, ნატალიას არ მიუტოვებია იგი და თავის შემოსავლის დიდ ნაწილს სისტემატიურად ხან ფულად, ხან ამანათის სახით შორეულ გადასახლებაში მყოფ ქმარს უგზავნის. ბინის პატრონისა და მის მდგმურებს შორის ძალზე კარგი განწყობილებაა, – დაამთავრა ბურდულმა.

პოლკოვნიკს წესად ქონდა ბოლომდე მოესმინა განყოფილების მუშაკების აზრი და შეემოწმებინა რამდენად სწორი დასკვნები გამოჰქონდათ შეგროვებული ფაქტებიდან. ამჯერადაც დაამთავრა თუ არა ბურდულმა, ბალანჩივაძემ არ დააყოვნა კითხვის დასმა

– რა დასკვნა გააკეთეთ შეკრებილ ცნობებიდან?

– ერთი უეჭველია, ზავიალოვებმა ოთახების გასაღები დევიძეს დაუტოვეს. მეორე: ჭაღარას ბანდა ამ სახლის შემთხვევითი სტუმარი არ არის, დევიძე ასეთ სტუმრებს შემთხვევით არ მიიღებდა. ის დაკავშირებულია ბანდიტებთან. სწორედ მით უნდა ავხსნათ, რომ ისინი დევიძეს, ზავიალოვების ლენინგრადში

გამგზავრების შემდეგ ეწვივნენ. ამაზე მიუთითებს ნატალიას მიერ ბანდიტების დაკეტილ ოთახებში დამალვა და დაჭრილისათვის საიდუმლო დახმარების ამოჩენა. ვფიქრობ, საჭიროა ბუნაგის სწრაფი ლიკვიდაცია და დევიდის დაპატიმრება.

პოლკოვნიკი ჩაფიქრდა შემდეგ წყნარად წარმოთქვა:

- დასკვნას ძირითადად ვეთანხმები, მაგრამ დევიდის ბანდიტებთან დაკავშირების ვერსია ჯერ ნაადრევია. შეიძლება მან არც იცოდეს მათი საქმიანობა, ყოველ შემთხვევაში ეს საკითხი ზუსტად უნდა დადგინდეს. რაც შეეხება ბანდიტების შეპყრობას ესეც ნაადრევია, ჩვენ არ ვიცით ჭაღარა და მისი ხალხი ახლაც დევიდესთან არიან თუ უკვე გამოიცვალეს ბინა. ჯერ უნდა დავრწმუნდეთ, რომ ისინი იქიდან არ წასულან. ბინა მისი აღმოჩენის წამიდან ჩვენი თვალთვალის ქვეშ იმყოფება, ახალი დანაშაული გამოორიცხულია. ამის საშუალებას არ მივცემთ, ხოლო დევიდის დაპატიმრებამ ან დაკავებამ შეიძლება მთელი ჩვენი შრომა წყალში ჩაყაროს და ბანდიტებიც ხელიდან დაგვიძვრნენ.
- გარდა ამისა, – დაურთო მინდელმა, – შეუპყრობელი არ უნდა დავგრჩეს ბანდის არც ერთი წევრი, ექიმმა სამი მათგანი ნახა, მაგრამ ეს არ ნიშნავს, რომ ისინი მეტნი არ არიან. ახლა ისინი დაჭრილის მომჯობინებას უცდიან, რომ სწრაფად გაეცალონ ქუთაისს. უეჭველია, ჯერჯერობით ეს მათ ვერ მოახერხებს, ან უფრო სწორად არ უცდიათ. ქალაქიდან გამავალი ყველა მანქანა კონტროლდება, მოწმდება, აგრეთვე მატარებლებიც. აეროპორტიც ჩვენი კონტროლის ქვეშ არის. მკვლელობის დღიდან მხოლოდ დღეს იყო ფრენის ამინდი. არც ერთი საექვო პირი, დაჭრილი ან ავადმყოფი მათ პიროვნების შემოწმების გარეშე ქალაქიდან არ გასულა. მაშასადამე, ჭაღარას ბანდა ჯერ კიდევ ქუთაისშია. შეიძლება დევიდის ბინაში, შეიძლება სხვაგან. ეს კი ამ ორ დღეში გამოირკვევა.
- დევიდის ბინის ჩხრეკა და ბანდიტების შეპყრობა მართლაც ნაადრევია, საქმეს გააფუჭებს. უნდა გამოვამჟღავნოთ ბანდის ყველა წევრი და დამხმარე. ამაში თვითონ ბოროტმომქმედები დაგვეხმარებიან. ისინი ფრთხილად, მაგრამ მაინც ხვდებიან ერთმანეთს. მთელი ბანდა არ შეიძლება დევიდის ბინაში იყოს მოკალათებული. მთავარი რამ გაკეთებულია – ჭაღარას ადგილსამყოფელი აღმოვაჩინეთ. ეს კი უმოქმედოდ არ გაჩერდება, შეეცდება, თუ ახალი დანაშაულის ჩადენას არა ქალაქიდან გასვლისას მაინც დაუკავშირდება ვისმეს. შეხვდება ან პირადად, ან ბანდის რომელიმე წევრის საშუალებით. ჩვენ უპირატესობა გვაქვს: ჭაღარამ არ იცის, რომ უკვე ვუთვალთვალეთ, ეს კი ცოტა როდია. მე სავსებით ვეთანხმებამხანაგ დავითს. ბანდის შეპყრობა რამდენიმე დღით უნდა გადავდოთ და ისე მოვახერხოთ მისი ლიკვიდაცია, რომ ახალი მსხვერპლი არ მოითხოვოს. ასეთი ტიპები ცოცხლად არ უვარდებიან ხელში გამოძიებას, მათი შეპყრობისათვის დიდი სიფრთხილე და ზუსტად დამუშავებული გეგმაა საჭირო. – დასძინა ცხომერიკმა.
- კეთილი, – დაასკვნა პოლკოვნიკმა, – ასე მოვიქცეთ, მაგრამ საჭიროა იმის გათვალისწინებაც, რომ ჭაღარა ჭკვიანი და გამოცდილი ბოროტმომქმედია. გამორიცხული არ არის, მან უკვე იყნოსა რა კონტროლიორებიც იყვნენ დღეს

დევიდესთან, შეიძლება შეამოწმოს, გააგზავნოს ვინმე „ქელასში„. საჭიროა დაარწმუნოთ იგი, რომ დევიდე ნამდვილად კონტროლიორებმა დააჯარიმეს. ამხანაგო უფროსო ლეიტენანტო, – მიუბრუნდა ბურდულს, – ეეს საკითხი დაუყოვნებლივ მოაგვარეთ. გააფრთხილეთ ქელასის უფროსი. – პოლკოვნიკმა ზარის ღილაკს დააჭირა თითი. – მაიორ ცინცაძეს უხმეთ! – უბრძანა შემოსულ სერჟანტს.

– არის, ამხანაგო უფროსო! – უპასუხა სერჟანტმა და შეტრიალდა.

ბალანჩივაძემ კალმისტარი აიღო, სუფთა ფურცელზე რამდენიმე სიტყვა დაწერა. კაბინეტში ახოვანი აღნაგობის მელოტი მაიორი შემოვიდა.

– ამხანაგო გრიგოლ, არ აცადა პატაკი პოლკოვნიკმა, – სასწრაფოდ გასინჯეთ ბარათები, დაადგინეთ, როდის და რა დანაშაულზე იქნა დაპატიმრებული ალექსანდრე გაიოზის ძეი გიორგაძე, შეამოწმეთ აგრეთვე, ხომ არ მოგვეპოვება რაიმე მონაცემები მის მეუღლეზე – ნატალია პავლეს ასულ დევიდეზე: დაუკავშირდით №1 საავადმყოფოს და გამოარკვიეთ, რომელ განყოფილებაში, რა თანამდებობაზე მუშაობს დევიდე და იყო თუ არა ამაწლის 12 იანვარს. ცნობები დილის 9 საათზე მზად იყოს.

– გასაგებია, ამხანაგო პოლკოვნიკო. შეიძლება წავიდე?

– წადით.

მაშასე ამხანაგებო, – განაგრძო ბალანჩივაძემ, როდესაც მაიორი გავიდა, – საკითხი ძირითადადში გარკვეულია. ახლა მთავარია დევიდის ბინის განუწყვეტელი თვალთვალი. ჩვენ აუცილებლად უნდა დავადგინოთ, ვის ხვდება „ჭალარა„ ბანდის სხვა წევრები ან მასთან მივლენ, ან ის გაგზავნის მათთან ვინმეს. უნდა აღმოვაჩინოთ ყველა მათი თანამზრახველი.

– ამხანაგო უფროსო ლეიტენანტო, ზვიადაძეს ორი საათის შემდეგ შევცვლით, სათვალთვალო პუნქტად შეიძლება გამოვიყენოთ ლუდის ბარიც. ის სწორედ დევიდის სახლის წინ მდებარეობს. იქიდან თვალთვალი უფრო მოსახერხებელია, ნაკლებად შესამჩნევი იქნებით, – პოლკოვნიკმა საათს დახედა 5 საათი და 50 წუთია. 6 საათზე რიგგარეშე პარტიული კრება გვაქვს, ჩრდილელის საკითხს ვიხილავთ. ამხანაგო გიორგი, – მიუბრუნდა ის ხომერიკს, – თუ საშუალება გაქვთ, სასურველია კრებას დაესწროს თქვენი გამომძიებელი, ამხანაგი მინდელიც.

– სიამოვნებით, თუკი დრო აქვს, – ხომერიკმა მინდელს შეხედა.

– დავესწრები, დრო მაქვს, – უპასუხა მინდელმა, – ლეჟავა და ჩიკვაიძის სხვა ამხანაგები ხვალ დილისათვის დავიბარე, პანაშვიდზე წასვლა კი ჯერ ადრეა.

– ჩინებულია! – თქვა პოლკოვნიკმა და წამოდგა. – წავიდეთ.

ბალანჩივაძემ კარი გააღო, ოთახში მყოფნი გაატარა და შუქი გამორთო.

დაცარიელებულ კაბინეტში გაცრეცილი ბინდი ჩამრწვა. – საავადმყოფოში ან სადმე პოლიკლინიკაში ექიმად თუ ექთნად, – მოულოდნელად ჩაურთო მინდელმა.

თავი V

სახლი, რომელშიაც ნატალია დევძე ცხოვრობდა, სადღეღამისო თვალთვალქვეშ იქნა აყვანილი. ბალანჩივაძემ ისე გაანაწილა ოპერატიული მუშაკები, რომ ყოველგვარი შემთხვევითობა თავიდან აცილებული ყოფილიყო. სახლს ორი შესასვლელი ჰქონდა –სადარბაზო და ეზოდან. მეორე სართულის 2 ფანჯარა სხვა ქუჩაზე გადიოდა და გამორიცხული არ იყო, საჭიროების შემთხვევაში, სწორედ ფანჯრებით ესარგებლათ ბოროტმოქმედთ.

ეს მხარე ბურდულსა და ჩრდილელს ეზარათ. პოლკოვნიკმა პირველად თავი შეიკავა ჩრდილელის კანდიდატურაზე, მაგრამ ბურდულმა, რომელიც ახლა ჯგუფის უფროსად იყო დანიშნული, თვითონვე დაბეჯითებით მოითხოვა ჩრდილელის თავის ჯგუფში ჩარიცხვა.

ჩიკვაიძის დალუპვას ჩრდილელი ძალზე მტანჯველად განიცდიდა.

პარტორგანიზაციის კრებაზე, სადაც მისი საკითხი რიგგარეშე მსჯელობის საგანად იქცა, კაპიტანს ერთი სიტყვითაც არ უმართლებია თავი, თვითონვე აღიარა შეცდომა. არც ის გაჰკვირვებია, რომ ოპერატიულმა მუშაკებმა დაუზოგავად გააკრიტიკეს და მისი მკაცრად დასჯა მოითხოვეს. იჯდა სირცხვილით იწვოდა და ღიმილით უსმენდა ამხანაგების მკაცრ სიტყვებს. იქ კი, სადაც გულის კუნჭულში, მისდაუნებურად მაინც სწყინდა, რომ არავინ, არც ერთმა ამხანაგმა, არ ისურვა გამოსარჩლებოდა, ოდნავ მაინც გაემართლებინა მისი მოქმედება. ყველამ, ერთხმად, ყოყოჩად გამოაცხადა იგი. განსაკუთრებით გული ატკინა ბურდულმა, მისმა მეგობარმა ჯერ კიდევ სტუდენტობის წლებიდან.

– ჩრდილელი, – თქვა მან, – თავისთავში ზედმეტად დარწმუნებული კაცია, მას რატომღაც მიაჩნია, რომ სხვაზე მეტად ოპერატიულია და გამომძიებლის რაღაც ზებუნებრივი ნიჭით არის დაჯილდოვებული. თავბრუ დაასხა ორიოდვე საქმის წარმატებით გამომძიებამ, თავი ლეკოკად წარმოუდგენია და ხშირად ანგარიშს არ უწევს ამხანაგების რჩევას. საბჭოთა გამომძიებლისთვის შეუფერებელია თვითდარწმუნება და ყოყოჩობა, ჩრდილელი კი ამ „სიკეთიდან,, თავისუფალი არ არის.

– ის, რაც მას მოუვიდა, შეცდომა როდია, არამედ ყოყოჩობის შედეგია. ტყუილად ცდილობდა ამხანაგი მინდელი თავის თავზე აეღო ჩრდილელის დანაშაული.

როგორ, განა მილიციის ოპერატიულმა მუშაკმა, რომელიც თითქმისწელია საგამომძიებლო საქმიანობას ეწევა. ასეთი შეცდომა უნდა დაუმვას? მაგრამ საქმე იმაშია, რომ ჩრდილელმა გადაწყვიტა ყველასთვის გაესწრო „ოპერატიულობაში,, და ელვისებურად გაეხსნა ტყეშელაიძის მკვლელობის საქმე. ხოლო რა შედეგი მოჰყვა ამას, ჩვენ უკვე ვიცით. ის მკაცრად უნდა დაისაჯოს და ერთხელ და სამუდამოდ შეიგნოს, რომ ყოყოჩობით საქმე არ გაკეთდება.

დიდი კამათის შემდეგ ბალანჩივაძის წინადადებით ჩრდილელს საყვედური გამოუცხადეს და ჯგუფის უფროსობიდანაც მოხსნეს.

კრებიდან გამოსულს ბურდული თითქმის პირად მტრად მიაჩნდა და თუმცა ძალზე ესიამოვნა, გაუკვირდა, როდესაც სწორედ ბურდულმა და არა სხვამ ითხოვა მისი ამ მეტად სერიოზულ ოპერაციაზე გაშვება.

ღამის 12 საათზე ბურდული და ჩრდილელი დევიდის სახლის წინ მდებარე ბარში ისხდნენ, ლუდს შეექცეოდნენ და საუბრობდნენ. ბარში თბილოდა, თამბაქოს ბოლი ბუღივით ტრიალებდა და ხანგამოშვებით გაღებულ კარებში ბოლქვა-ბოლქვად იჭრებოდა გარეთ. საკმაოდ ბევრ ხალხში სამოქალაქო ტანსაცმელში გადაცმულ ოპერმუშაკებს მაინც და მაინც არავინ არ აქცევდა ყურადღებას. კუთხის მაგიდასთან მოკალათებულნი თვალს არ აშორებდნენ დევიდის ბინის ჩაბნელებულ ფანჯრებს.

ღამის 11 საათზე ბარში ოთხი კარგად ჩაცმული ახალგაზრდა შემოვიდა. ხმაურით დაიკავეს შემალლებული მაგიდა და კონიაკი, ლუდი და ცხელი ხინკალი დაუკვეთეს. ოფიცრებმა ძალაუნებურად ყურადღება მიაქციეს მხიარულ ახალგაზრდებს, რომლებიც მაგიდის ირგვლივ ფეხზე მდგარი ზედიზედ ცლიდნენ კონიაკის ჭიქებს და ლუდს აყოლებდნენ. მალე საკმაოდ შეხურდნენ და მთვრალი კაცის დამახასიათებელი დაუდევრობით ხმამაღლა საუბარი გამართეს.

– ბიჭებო, – დაიწყო მაღალმა, გამხდარმა ახალგაზრდამ, – მოდი ანზორის შესანდობარი დავლიოთ. ღმერთმა აცხონოს, თუ რაიმე არსებობს იმ ქვეყნად, მე რომ დღეს დედამისის საცოდაობა ვნახე, ზეზეურად გავთავდი კაცი.

– გაუმარჯოს, – უპასუხა მეორემ, – ხსოვნა იყოს საწყალი ანზორის.

ოთხივემ სულმოუთქმენლად გადაჰკრა.

– მაინც, ნეტავ ვინ მოჰკლა საწყალი ბიჭი? – იკითხა მესამემ.

– ვინ მოჰკლა, ეგ არ ვიცი, მაგრამ კლავას რომ გადააყოლა თავი, ეს ნაღია. – უპასუხა პირველმა.

ბურდულმა და ჩრდილელმა ერთმანეთს გადახედეს, ყურადღება გაამახვილეს და არც კი შეუმჩნევიათ, როგორ წამოადგათ თავზე უფროსი ლეიტენანტი კურცხალია.

– ბარიდან გადით. გარეთ მინდელი გიცდით, ნელა ჩაილაპარაკა კურცხალიამ და შემდეგ ხმამაღლა შეეკითხა:

– შეიძლება ჩამოვჯდე?

– დაბრძანდით, ჩვენ უკვე მივდივართ, – უპასუხა ბურდულმა და წამოდგა.

ჩრდილელმა დანახარჯი გადაიხადა.

ოფიცრებმა ბარი დატოვეს.

კურცხალიამ ტოლჩა ლუდი დაუკვეთა. ნელ-ნელა წრუპავდა და შეუმჩნევლად ახალგაზრდებს ათვალთვლებდა.

– კლავა რა შუაშია? – იკითხა ახალგაზრდამ.

– იმ შუაშია, რომ ფულით ვერ მოპირა, – უპასუხა პირველმა და განაგრძო: – ანზორა სიკვდილამდე ორი დღის წინ შემხვდა. დანა კბილს არ უხსნიდა.

– ვინ არის ეგ ვიღაცა კლავა? – იკითხა მეოთხემ, დაბალმა შავგვრემანმა ახალგაზრდამ.

– ერთი რესტორნის ოფიცინტკაა.

– ლამაზია?

– ისე რა, ანზორა დელფინით ჰყავდა გამოჭერილი, თვითონ თქვა, მე კლავას ვერ მოვშორდებიო.

– უყვარდა? – ისევ იკითხ დაბალმა.

– რა ვიცი, ალბათ უყვარდა, – მიუგო მეორემ და დაცლილი ჭიქები ისევ კონიაკით შეავსო, – დავლიოთ! – დაუმატა მანვე.

– მოიცა, დათო, მე მაინც ვერ გავიგე, რა დამოკიდებულება აქვს ამ ამბავს ანზორის მკვლელობასთან? – იკითხა აქამდე ჩუმად მყოფმა მესამემ ახალგაზრდამ.

– რა და, როდესაც ფული გჭირდება, სადმე უნდა იშოვო, უფულოდ კლავა ანზორას კი არა, მზეჭაბუკსაც არ იკარებს. ანზორას მისი სამყოფი ფული სად ჰქონდა. პოკერს თამაშობდა. ყოველთვის ხომ არ მოიგებდა, ჰოდა, ვინ იცის, რა მოხდა... გაგვიმარჯოს.

კვლავ შეავსეს ჭიქები.

– მე შენზე ნაწყენი ვარ, დათო, – შესცვალა საუბრის თემა შავი რატინის მოკლე პალტოში ჩაცმულმა ახალგაზრდამ.

– რა ნაწყენინე? – გაუკვირდა თამადას.

– კიდევ მეკითხები? რატომ მომატყუილე ამ სამი დღის წინ და დამტოვე ქორწილში წაუსვლელი?

– აკი გითხარი...

– არაფერიც არ მითხარი. წელან ანზორის პანაშვიდიდან რომ გამოვედით, იქაც გკითხე და სიტყვა ბანზე ამიგდე. რატომ არ მოხვედი?

– ხომ გითხარი, მანქანა გაფუჭდა–მეთქი.

– ჰოდა, ტყუილი მითხარი. კიარ გაგიფუჭდა, სადღაც იყავი.

– ღმკრთმანი არა, ზურაბ.

– როგორ თუ არა როცა მანქანა სახლში არ გყავდა და თვითონაც ორი დღე დაიკარგე, სად იყავი?

– მაგას კარგი დღე დაადგა შენი მოტყუებისათვის. გაიცინა დაბალმა.

– კარგი ახლა, – იწყინა თამადამ.

– მოიცა, დათო, დასამალი რა არის, – კვლავ გაიცინა დაბალმა და განაგრძო, – ვიღაც ძმაკაცს წაცყვა მგონი სამტრედიაში საქეიფოდ, ჰოდა კარგადაც შექვს და ორი დღე მანქანაც გზაში ჰყავდა დაყენებული.

– შექვს? – გაუკვირდა ზურაბს.

– მერე როგორ მანქანის ჩიხოლი სისხლით იყო შეღებილი, კიდევ კარგი, დედამისს არ გაუგია, გარეცხეს, – დაამთავრა დაბალმა და გადაიხარხარა.

– კარგი ერთი, მორჩი, – დათომ სავსე ჭიქა ასწია, მეგობრები ადღეგრძელა.

კურცხალია წამოდგა, ლუდის საფასური გადაიხადა, შემდეგ პაპიროსი ამოიღო, ხელში მოსრისა და ასანთი მოძებნა. ყველა ჯიბე მოიჩხრიკა, მაგრამ ვერ იპოვა.

მთვრალეებთან მივიდა, ზრდილობიანად სთხოვა პაპიროსს მომიკიდეთო.

ახალგაზრდებმა კოლოფი მიაწოდეს, კურცხალიამ გაჰკრა, მოუკიდა.

– ერთი ჭიქა დაგვილიეთ, – შეეპატიჟა დათო.

– მობრძანდით, დაგვლოცეთ, – სთხოვეს სხვებმაც

– გმადლობთ, არ ვსვამ, – იუარა კურცხალიამ

– როგორ გეკადრებათ უარის თქმა, ქართველი კაცი არა ხართ? დაგვილიე ერთი ჭიქა, – კვლავ შეეპატიჟა დათო.

კურცხალიამ განგებისად კიდევე უთხრა უარი. მაგრამ რომ აღარ მოეშვნენ, ჭიქა აიღო, ახალგაზრდები მოკლედ ადღეგრძელა და გადაჰკრა. მწველმა სითხემ საამო სითბო ჩაულვარა სხეულში.

დაცლილი ჭიქა ხელმეორედ შეუვსეს. ზურაბმა ცხელი ხინკალი მიაწოდა.

კურცხალიამ მადლობა გადაუხადა, ჩამოართვა და მადიანად შეუდგა ჭამას.

– აბა ერთიც და კიდეც წამოგეწევი, კვლავ მიაწოდა სავსე ჭიქა თამადამ.

კურცხალიამ გადაჭრით იუარა, ღვიძლი მტკივა და მაწყენსო.

– რა ღვიძლი, რომელი გული, ხომ ხნდავ როგორ ყინავს. სახლამდე არც კი მიგყვება–წააქეზა დაბალმა.

– ვერა ძმაო, ვერ დავლევ, დილის შვიდ საათზე ქარხანაში უნდა ვიყო, დავთვრები და სამუშაოზე დამაგვიანდება, – იუარა უფროსმა ლეიტენანტმა.

– რა დროის ქარხანაზე ლაპარაკია. დიდი ამბავი ერთი საათით თუ დააგვიანე, – არ ეშვებოდა თამადა.

– მაშინ ლუდს დავლევ, – დათმობაზე წავიდა კურცხალია.

– არა კონიაკი დალიეთ. ლუდი დასაყოლებლად არის კარგი, – ჩაება დავაში მეორე.

კურცხალიამ მეორე ჭიქაც გადაკრა. შემდეგ ლუდის ტოლჩა აიღო, ცოტა მოსვა და ხინკალი დააყოლა.

– აი ასე! – კმაყოფილებით წარმოთქვა დათომ, – რა ქართველები ვართ, თუ ორი ჭიქა კონიაკიც ველარ დავლევთ, – შემდეგ ახალი ბოთლი გახსნა, მცირე ჭიქები შეავსო და ახალი სადღეგრძელო წამოიწყო...

ოციოდე წუთის შემდეგ ახალგაზრდებთან „დამძობილებული„ კურცხალია ბარიდან გამოვიდა. მან უკვე იცოდა მოქეიფეთა ვინაობა. ბარის წინ გაჩერებული „პობედა„ შეათვალიერა. კარგად დაიხსომა ნომერი და ნელი ნაბიჯით წავიდა გაჩერებისაკენ, სადაც მინდელი და მილიციის ოფიცრები სხვებთან ერთად ტროლეიბუსს ელოდებოდნენ.

ქუჩაში ხალხის მოძრაობა შეთხელებულიყო. ყინავდა. ქვაფენილზე დარჩენილი თოვლი ელექტროშუქზე ქათქათებდა.

ტროლეიბუსი ჩამოდგა, მგზავრები ჩამოვიდნენ, მათი ადგილი სხვებმა დაიკავეს. ოფიცრები ტროლეიბუსიდან ჩამოსულებში გაერივნენ, მინდელმა რამდენიმე სიტყვა უთხრა კურცხალიას და ტროლეიბუსში შევიდა. ქუჩაში დარჩენილებმა კარგად დაინახეს, როგორ ჩაჯდა სავარძელში გამომძიებელი. ხმაურით დაიკეტა კარები და კრიალა მანქანა დინჯად გაცურდა თოვლისაგან გაწმენდილ ქუჩაზე. ოპერმუშაკებმა რამდენიმე ნაბიჯი გაიარეს, შემდეგ გვერდით ქუჩაში შეუხვიეს და გაჩერდნენ.

– ახალი ხომ არაფერია? – ჰკითხა კურცხალიამ და ამხანაგებს პაპიროსი მიაწოდა.

– არაფერი, ფანჯრები კვლავ ჩაბნელებულია, – ჩრდილელმა ასანთი გაკრა, პაპიროსს მოუკიდა და დაუმატა: – დაადგინე ვინ არიან?

– დავადგინე „დავმეგობრდით“, კიდეც თუმცა მათი გაცნობა კინალამ დათრობად დამიჯდა. მე ხომ არა ვსვამ, აქ კი ორი ჭიქა კონიაკი ერთბაშად გამოვცვალე. ვინ იცის, რა გზით ნაშოვნი ფულებით ლოთაობენ, თანაც ქართველობით ამაყობენ და ვაჟკაცობას ჩემულობენ.

– აი, ჩვენ უნივერსიტეტი ერთად დავამთავრეთ. ომისაგან განადგურებული ქვეყანა ჩვენი სტუდენტობის წლებში უკვე აღდგენილი იყო. ხალხს აღარ უჭირდა, ყველაფერი იშოვებოდა, მაგრამ მეორე კოსტიუმი სწავლის დამთავრების წინ ძლივს შევიკერეთ. სოფლიდან გამოგზავნილ მჭადს ვაცხოვდით და ხშირად სამი დღის ლობიოთიგაგვქონდა თავი. ესენი კი... ჩაცმაში მოდას წინ უსწრებენ.

რესტორანში ქეიფობენ, „პობედებს“, დააქროლებენ... საიდან? აი ის, თამადა, ქალაქის მთავარი უნივერმაგის დირექტორის შვილია. გავიქაჩე, ერთ ბოთლ კონიაკს მეც ვიყიდი–მეთქი, თავი კინალამ მოიკლა „ჩემს სუფრაზე კაპეიკს ვერავინ დახარჯავსო“, თქვა ამაყად, ცხადია, მამამისი ხელფასით არ ცხოვრობს.

– ისინი ბარში დასტოვე? – შეაწყვეტინა ჩრდილეღმა.

– ბარში, ძალზე მთვრალეები არიან – „პობედა“, გარეთ უცდით, გამოვლენ, მიუჯდებიან საჭეს და კიდეც კარგია თუ არავინ იმსხვერპლეს. ვერ იქნა ვერ აღვკვეთეთ რესტორნების წინ მანქანების დგომა. ამის შესახებ პოლკოვნიკს უნდა მოვახსენოთ.

– საქმისათვის საჭირო გაიგე რამე? – იკითხა ბურდულმა.

– ჯერ ვერ გეტყვი. მე მათ მინდელის დავალებით ტყეშელაიძის სახლიდან გავყევი. იქ მანქანაზე ლაპარაკობდნენ რალაცას. შემდეგ ბარში წასვლა გადაწყვიტეს. მინდელი დაინტერესდა მათი ვინაობით, მეც იმიტომ შემოვედი იქ.

– აინთო! – უეცრად წამოიძახა ჩრდილეღმა და ხელი გაიშვირა. ბურდულმა და კურცხალიამ იქით გაიხედეს, საითაც ამხანაგი ანიშნებდა.

დევიძის ბინის იმ ოთახებში, რომლებიც ცოლ–ქმარ ზავიალოვებს ეჭირათ, შუქი კიაფობდა. ბურდულმა საათს დახედა, პირველი სრულდებოდა. ქუჩაში ბარის წინ ხმაური გაისმა, კურცხალიამ ფრთხილად გაიხედა. დათო და მისი მეგობრები სიცილ–ხარხარით მანქანაში სხდებოდნენ. მანქანის კარები მძლავრი ხმაურით მიხურეს და იმავე წამს თავბრუდამხვევი სისწრაფით ჩაიქროლა „პობედამ“.

– აბა მე წავედი, – აჩქარდა კურცხალია, – მანქანა შორს ვერ წავა. ხიდთან ინსპექტორს დაახვედრებს მინდელი, საბაბიც შესაფერისია დაკავებისათვის, მთვრალეები უსხედან საჭეს, – უფროსი ლეიტენანტი ნისლივით გაქრა. ყრუ შესახვევში ორნი დარჩნენ.

– მაშ ასე, – ჩაილაპარაკა ბურდულმა, – დევიძის საიდუმლო მდგმურები ადგილზე არიან და ღამის პირველ საათზე იწყებენ „საქმიანობას“,

– ახლა როგორ მოვიქცეთ? – იკითხა ჩრდილეღმა.

– ველოდოთ. შენ აქ დარჩი, მე ბიჭებისაკენ გავივლი, გავაფრთხილებ. ახლა განსაკუთრებული სიფრთხილეა საჭირო. ჭადარასთან ან უკვე მოვიდა ვინმე, ან უნდა მივიდეს. შესაძლოა შუქი საამისო სიგნალიც იყოს, – უპასუხა ბურდულმა. შემდეგ მთავარი ქუჩა მოათვალიერა, პალტოს საყელო აიწია და მთვრალი კაცის დამახასიათებელი ნაბიჯით გასწია.

ჩრდილელს უნებურად გაედიმა. ბურდული ისეთნაირად იქნევდა ტანს და ბარბაცებდა, რომ კინაღამ მასაც შეეპარა ეჭვი. შესმულმა ორმა ტოლჩა ლუდმა ხომ არ დაათროო.

ბურდული თვალს მოეფარა.

ქუჩაში გამვლელები აღარ ჩანდნენ. ხანგამოშვებით მსუბუქი მანქანა ან ტროლეიბუსი თუ ჩაიქროლებდა, მხოლოდ.

ღამე და ყინვა მეფობდა ქალაქში.

ჩრდილელმა პაპიროსი ამოიღო, პალტოს შიგენით დიდი სიფრთხილით მოუკიდა, შემდეგ ორთავე ხელის მუჭში მოიმწყვდია და მაღიანად მოსწია. თოვლის სითეთრე ღამეს ებრძოდა. ღამის ჩრდილში შეფარებული ჩრდილელი ისე აკვროდა ელექტრობოძს, ერთი შეხედვით მისი განუყოფელი ნაწილი ეგონებოდა გამვლელს. ის იდგა სიცივეში, ყინვაში, მთელი დღის ნაშრომი, დაღლილი, წუთები კი მძიმედ მიდიოდა ამ დაუსრულებელ ზამთრის ღამეში.

§ § §

დათო ქავჭარაძის დაკავების ამბავი როგორღაც დილითვე გაიგო ჩიკვაძის დედამ. ცნობილი გახდა ისიც, რომ ჩხრეკის შედეგად ქავჭარაძის გარაჟში მანქანის სისხლიანიშალითები იქნა ნაპოვნი. ვიღაცამ გამწარებულ დედას ისიც ჩააწვეთა, ორი თვის წინ ქავჭარაძესა და ანზორს რომ ჩხუბი მოსვლოდათ და ნაცემი დათო მოკვლით დამუქრებია გამლახველს. ყოველივე ამან ისე გადარია, ისედაც სანახევროდ შეშლილი ქალი, რომ ორი მიცვალებულის ჭირისუფალი ქალები სისხამ დილით მილიციაში მივარდნენ.

– მიჩვენეთ მკვლეელი! გამოათრიეთ ჩემი ოჯახის დამღუპველი, დამანახეთ, რომ კბილებით დავგლიჯო, თვალები ამოვკაწრო! – ცივი ხმით კიოდა ის.

ვერაფრით ვერ შეძლეს გაშმაგებული ქალის დაწყნარება, ანზორის დედას არაფრის გაგონება არ სურდა და დაჟინებით მოითხოვდა მკვლელის ნახვას, ხოლო ორთავე მკვლელობა რომ ქავჭარაძის მიერ იყო ჩადენილი, ამაში არ მას და არც თინა ტყეშელაიძეს ეჭვი აღარ ეპარებოდათ.

სამმართველოს პასუხისმგებელი მორიგე დააფრთხო ჩიკვაძის დედის შემოტევამ. ქალმა არც კი მოუსმინა მის მუდარას, გამომძიებლის ან სამმართველოს უფროსის მოსვლას დალოდებოდა. უეცრად ღონემოცემული გააფრთხილებული ქალი ძუ ვეფხვივით ბრდღვინავდა და ქავჭარაძის დაუყოვნებლივ გამოყვანას მოითხოვდა.

გამოუვალ მდგომარეობაში ჩავარდნილი მორიგე ბოლოს და ბოლოს იძულებული გახდა გამომძიებლისათვის დაერეკა და სამმართველოში მოსვლა ეთხოვა.

ისედაც ღამენათევი მინდელი სასწრაფოდ მოვიდა. ძაძებში ჩაფლულ ქალებს დაუყვავა, ყველაფრის გარკვევას შეჰპირდა. გამომძიებლის მშვიდმა ტონმა უფრო გააცოფა ქალები.

– რის გამორკვევა, რა გამოძიება, მკვლელი, ორი კაცის მკვლელი გვიჩვენეთ, ჩვენი ხელით უნდა დავკლათ, ფრჩხილებით დაფვლითოთ! – საშინელი ხმით კივოდნენ დები და თვალებიდან ღვლეფს ისროდნენ.

9 საათზე ხომერიკიც მოვიდა სამმართველოში, პროკურორმა და გამომძიებელმა ძლივს შეძლეს გაცოფებული ქალების ოდნავ დამშვიდება და სახლში გასტუმრება.

ის იყო ქალები გაიყვანეს, რომ ბალანჩივაძეც შემოვიდა. თანაგრძნობით შეხედა უძილობისა და ნერვიულობისაგან მოქანცულ მინდელს.

– დაიქანცე? – შეეკითხა ღიმილით.

მინდელმა რაღაც გაუგებრად ჩაიბურტყუნა. სამთავენი ბალანჩივაძის კაბინეტში შევიდნენ. პოლკოვნიკმა პალტო გაიხადა, კაჩხაზე მიკიდა, შემდეგ მეგობრულად მხარზე ხელი მიუთათუნა გამომძიებელს.

– რას იზამ, ძვირფასო ადამიანების ასე ტრაგიკულად დამკარგავ ქალებს ბევრი ეპატიებათ, უნდა მოუთმინოთ, არა გიორგი?

– ცხადია – დაუდასტურა ხომერიკმა.

– მესმის, პატივცემულო დავით, მაგრამ დამიჯერეთ, იმდენი შრომა, რაც მე მათ დასამშვიდებლად გავწიე, ორი საქმის გამოძიებას მაინც უდრის ბალანჩივაძემ გაიღიმა.

– მკვლელობაა, ძმაო. ორი მკვლელობა. ეს კი ქალს კი არა მრავალ ჭირგამოვლილ ვაჟკაცსაც დაუკარგავს გონს.

პოლკოვნიკმა პაპიროსის კოლოფი გახსნა, ერთი ცალი ამოიღო.

– მომკლა ამ ოხერმა, – ჩაილაპარაკა უგემურად და ასანთს მოუკიდა.

მინდელი მდუმარედ იდგა ფანჯარასთან.

– დაკითხე ქავჟარაძე? – შეეკითხა პოლკოვნიკი.

– არა წუხელ ძალზე მთვრალი იყო, დღეს კი... თქვენც ნახეთ, აქამდე ქალების დამშვიდებას მოვუნდი.

– მაშ დააკითხოთ.

პოლკოვნიკმა სერჟანტი გამოიძახა და ქავჟარაძის ამოყვანა უბრძანა. შემდეგ ტელეფონზე დარეკა.

– გრძელიძე ბრძანდებით? სალამი, ბატონო გივი! პოლკოვნიკი ბალანჩივაძე ვარ. დიახ, გამოიცანით. ძალიან გვჭირდებით... 6 საათზე? კარგი, იყოს, გელოდებით! კაბინეტის კარი გაიღო. თავდახრილი ქავჟარაძე უხერხულად აიტუნა კარებთან.

– ახლოს მოდით, დაჯექით! – უთხრა ხომერიკმა და კუთხეში მდგომ სკამზე ანიშნა.

ქავჟარაძე უხმოდ ჩამოჯდა.

ბალანჩივაძემ დაკვირვებით შეათვალიერა თავჩაღუნული ახალგაზრდა.

წინაღამით ნაბახუსევს სახე შეშუპებოდა, თვალები ჩათლურჯებოდა, გაფითრებულ შუბლზე დაუვარცხნელი, გაწეწილი ქერა თმები ჩამოჟყროდა.

– დიდი ხანია მანქანა გაქვთ? – ჰკითხა მინდელმა.

ქავჟვრძემ თავი ასწია.

– სამი წელიწადია, – უპასუხა უღიმღამოდ.

– რატომ ჯდებით მთვრალი საჭესთან? ქავჭარაძე დუმდა.
 – სად იყავით წუხელ ბარში შესვლამდე? – განაგრძო მინდელმა.
 – ანზორ ჩიკვაიძის პანაშვიდზე ვიყავი, – მიუგო წყნარად დათომ.
 – იცნობდით ჩიკვაიძეს?
 – დიახ, ვიცნობდი.
 – როგორი დამოკიდებულება გქონდა მასთან?
 – ჩვეულებრივი, – უპასუხა განცვიფრებულმა ქავჭარაძემ.
 – რაიმე უკმაყოფილება ხომ არ მოგსვლიათ?
 – მე და ჩიკვაიძეს? – უფრო განცვიფრდა ქავჭარაძე – არა!
 – რატომ სტყუით? – შენიშნა მინდელმა მკაცრად.
 – ვსტყუი? მე არ ვსტყუი, მაგრამ რა კავშირი აქვს თქვენს კითხვებს ჩემს მიერ მთვრალ მდგომარეობაში მანქანის მართვასთან? – კითხვაზე კითხვითვე უპასუხა უფრო განცვიფრებულმა პატიმარმა.
 – მიპასუხეთ! კითხვებს აქ მე ვიძლევი.
 – არავითარი უკმაყოფილება არ მქონია ჩიკვაიძესთან, – მიუგო ჯიუტად ქავჭარაძემ.
 – ამ ორი თვის წინათ რატომ იჩხუბეთ?
 პატიმარი აირია.
 ვიჩხუბეთ... მერე რა რომ ვიჩხუბეთ. მაინც ამხანაგები ვიყავით, მტრები ხომ არა.
 – კარგი, ასე იყოს, – დათანხმდა გამომძიებელი და განაგრძო: – აბა კარგად მოიგონეთ და მიპასუხეთ, სად იყავით თქვენი მანქანით ამაწლის 12 იანვარს?
 – 12 იანვარს? თვალეები გაუფართოვდა დათოს. – დიახ, თორმეტ და ცამეტ იანვარს! – დააზუსტა მინდელმა ქავჭარაძემ წამით იყუჩა.
 – არ მახსოვს... – ჩაილაპარაკა გაუბედავად.
 – უნდა გაიხსენოთ, თქვეს პასუხზე ბევრი რამ არის დამოკიდებული.
 ქავჭარაძე გამომცდელად მიაჩერდა მინდელს, შემდეგ ჩუმად მყოფ ბალანჩივაძეს და ხომერიკს შეავლო თვალი და მიხვდა, რომ მთვრალ მდგომარეობაში მანქანის მართვა ამჟამად რაღაც წვრილმანი იყო და გამომძიებელს რაღაც სხვა, უფრო დიდი და მნიშვნელოვანი აინტერესებდა.
 – მიპასუხეთ!
 – არ მახსოვს, ვერ მოვიგონე, – მიუგო დაფანტულად.
 – კარგი, რატომ არის მანქანის შალითა სისხლით მოსვრილი?
 ქავჭარაძე უეცრად გაფართოებულ თვალებში შიში ჩაუდგა.
 – რა სისხლი! არავითარი სისხლი და საერთოდ...
 – ჩვენ უკვე ვნახეთ, მოქალაქე ქავჭარაძე, – მკაცრად შეაწყვეტინა მინდელმა და დარეკა: – შემოიტანეთ წუხანდელი ჩხრეკის შედეგად ქავჭარაძის სახლიდან წამოღებული შალითა! – უბრძანა შემოსულ სერჟანტს.
 პატიმარი მიცვალებულივით გაფითრდა, უენცრად დაუგრძელდა სახე და ხელები აუკანკალდა.
 მინდელს არ გამოჰარვია, რა გავლენაც მოახდინა პატიმარზე სისხლიანი შალითის ხსენებამ და გადაწყვიტა ესარგებლა ქავჭარაძის შეკრთომით.

– უარყოფას აზრი აღარ აქვს დათო, – დასძინა მტკიცედ ქავჭარაძე გამოერკვა.
– რა გინდათ ჩემთან? რას მამბრალეობთ? – ჰკითხა შიშით და ცუდად დაფარული მძულვარებით.

– ჩვენ არაფერს გაბრალეობთ. გვინდა გვითხრა, სად იყავით 12 და 13 იანვარს ღამით, – მშვიდად შენიშნა მინდელმა.

– ამას თქვენთვის არა აქვს მნიშვნელობა, – უპასუხა მკვახედ.

გამომძიებელს ცივად გაელიდა.

სერჟანტმა თოკი შეხსნა, გამალა, ღამაზე დეკორატიულ ქსოვილს უხვად აჩნდა სისხლის ლაქები.

– თქვენია შალითა? – შეეკითხა პრლკოვნიკი.

ქავჭარაძე დუმდა.

– შეხედეთ და გვიპასუხეთ! – სიმკაცრე დაეტყო პრლკოვნიკი.

პატიმარმა თავაუწევლად შუბლს ქვემოდან შეათვალიერა ქსოვილი.

– ჩემია, – ჩაიჩურჩულა წყნარად,

– ვისი სისხლით არის დასვრილი? – განაგრძო მინდელმა.

– არ ვიცი.

– როგორ თუ არ იცით? – გაიკვირვა ბალანჩივაძემ ესე იგი არ იცით, ვისი სისხლით არის დასვრილი თქვენი მანქანის შალითა?

ქავჭარაძე კვლავ დუმდა.

– მიპასუხეთ! – ხმას აუწია პოლკოვნიკმა.

– არ ვიცი! – გაიმეორა ჯიუტად პატიმარმა.

– თავს ნუ ისულელებთ, ქავჭარაძე, თქვენთვისვე ჯობს სიმართლე თქვათ.

– აკი გითხარით, არ ვიცი – მეთქი, – გაიმეორა დათომდა უტეხად შეხედა ბალანჩივაძეს.

მინდელს ბრაზი მოერია, მაგრამ თავი შეიკავა პაპიროსს მოუკიდა.

– ქავჭარაძე, – ჟდაიწყო მან წყნარად, – თქვენ უნდა გესმოდეთ, რომ ეგ პასუხი არ არის, შალითა თქვენია ჩვენ ის წუხელ ჩხრეკის შედეგად ამოვიღეთ თქვენი სახლის სარდაფიდან, გესმით? სარდაფიდან და არა გარაჟიდან! და ის ვინც შალითა დამალა, დაინტერესებული იყო არავის ენახა მასზე სისხლის ლაქები!

– ეს სერიოზული სამხილია და თქვენც მისი უარყოფა არ შეგიძლიათ, – დასძინა ხომერიკმა.

ქავჭარაძე არ განძრეულა.

– არ გსურთ მიპასუხოთ?

– მე გითხარით, არ ვიცი სად დაისვარა შალითა.

– მანქანას თქვენს გარდა ატარებს ვინმე?

– დიახ მამაჩემი.

– 12 იანვარს მამათქვენს ჰყავდა მანქანა წაყვანილი?

– არა, არა! რას ამბობთ, მამაჩემმა არც კი იცის, თუ ...

– არ დაამთავრა სათქმელი ქავჭარაძემ.

– თუ რა? დაამთავრეთ!

ქავჭარაძე შეეყოყმანდა, მუდარით შეაჩერდა გამომძიებელს.

– თუ მე სახლში არ ვიყავი, – ამოდერდა ბოლოს.

– მაშ მოიგონეთ?, რომ სახლში არ იყავით? კარგია! ახლა სთქვით, სად იყავით? – კვლავ ძველ კითხვას დაუბრუნდა გამომძიებელი.

ქავჭარაძე წამით დუმდა, შემდეგ თავი ასწია. გაბედულად შეხედა გამომძიებელს.

– ვხედავ, რაღაცას მაბრალეობთ, მაგრამ მე არ მეშინია, რადგან ვიცი, არავითარი ბოროტება არ ჩამიდენია. რაც შეეხება 12 იანვარს, გითხარით, რომ არ მახსოვს, მაგრამ თუ სადმე ვიყავ, ეს იმას არ ნიშნავს, რომ ვიჩხუბე და რაიმე დანაშაული ჩავიდინე.

მინდელი გააკვირვა ქავჭარაძის პასუხმა, მისმა ტონმა. „დამნაშავეა თუ არა?“, – გაუელვა ფიქრმა და გამომცდელად, ჩაციებით მიაჩერდა პატიმარს.

ქავჭარაძეს პირველმა შიშმა გაუარა. მშვიდად იჯდა სკამზე და ჯიუტად შეკრულ წარბებ ქვეშიდან გულმოსულად შეპყურებდა გამომძიებელს.

– ასე ფონს ვერ გახვალთ, ქავჭარაძე, – დაარღვია დუმილი გამომძიებელმა, – თქვენ არ გინდათ თქვათ სად იყავით 12–13 იანვარს ღამით, არ გინდათ თქვათ, რა ვითარებაში დაისვარა სისხლით თქვენი მანქანა, სისხლიანი შალითა სარდაფში დამალეთ. ყოველივე ეს საფუძველს გვაძლევს ვიფიქროთ, რომ სწორედ თქვენს მიერ არის ჩადენილი დანაშაული.

– რა დანაშაული? – ბრაზიანად ჩაიხიხინა ქავჭარაძემ.

– მკვლელობა! – ცივად მოჰკვეთა მინდელმა.

– მკვლელობა?! ვისი მკვლელობა? – ძლივს ამოილაპარაკა დათომ.

– ჩიკვაიძის, ანზორ ჩიკვაიძის მკვლელობა, – განუმარტა პოლკოვნიკმა.

ქავჭარაძე ელდანაცემი წამოიჭრა სკამიდან, გაფითრდა. შემდეგ უეცრად მოწოლილმა სისხლმა წითელი ლაქებით აუფორაჯა მოგოდო სახე, ციებიანივით აუცახცახდა ნიკაპი.

– თქვენ... თქვენ გაგიჟდით თუ ხუმრობთ? – იყვირა გაშმაგებით.

– აქ სახუმარო ადგილი როდია, – შენიშნა პოლკოვნიკმა.

ქავჭარაძემ უაზროდ შეხედა ორთავეს. გამომძიებლისა და პოლკოვნიკის ცივმა, მოღუშულმა გამოხედვამ დაარწმუნა დაკავებული, რომ არავითარ ხუმრობას ადგილი არ ჰქონდა და, მოცელილივით დაეცა სკამზე.

– დედა! ვაიმე, დედა! – დაიგმინა მან და ხმამაღლა ატირდა.

მინდელმა და ბალანჩივაძემ ერთმანეთს გადახედეს, შემდეგ დათოს მიაპყრეს მზერა, რომელსაც თავი ხელეებში ჩაერგო და მხრები უცახცახებდა.

კაბინეტში გამეფებულ დუმილს ქავჭარაძის ზღუქუნის არღვევდა მხოლოდ.

ასე გავიდა რამოდენიმე წუთი.

ქავჭარაძე ოდნავ დამშვიდდა, თავი ასწია, ცრემლიანი თვალებით გამომძიებელს მიაჩერდა.

მინდელი დუმდა და ელოდა როდის ალაპარაკდებოდა იგი.

– ბატონო, გამომძიებელი მე... მე არ მეგონა, გეფიცებით... მწამდა რომ მეხუმრებოდით. მე მკვლელი? როგორ იფიქრეთ...

– სად იყავით 12 იანვარს ღამით? – გააწყვეტინა მინდელმა.

– ვიყავი სხვაგან, ვიყავი, მაგრამ მანქანა... თან არ მყოლია... ის სხვას ვათხოვე.

- ვის ათხოვეთ?
- არ ვიცი ესე იგი გვარი არ ვიცი, ვახტანგის ეძახიან, სახეზე ვიცნობ, – ამოილულლულა ქაჯყარაძემ.
- მანქანა უცნობს ათხოვეთ? – იჭვნეულად შეეკითხა გამომძიებელი.
- გეფიცებით, ნამდვილად უცნობს ვათხოვე, ორი დღით სამტრედიიაში იყო წასული, დამიჯერეთ.
- რატომ ათხოვეთ?
- გეტყვით ყველაფერს, გეტყვით. ვახტანგის ფული მემართა 1000 მანეთი, ჰოდა უარი ვერ ვუთხარი, მითხრა თუ მანქანას მათხოვებ, ვალს გადახდილად ჩაგითვლიო და...
- დაუჯერებელს ლაპარაკობთ, ქაჯყარაძე! უცნობს მანქანა ათხოვეთ, უცნობისაგან ფული ისესხეთ, ისიც ამოდენა თანხა. გესმით რა სისულელეა?
- მე, მე არ მისესხებია... ეს ფული ისა... წავაგე... ზარში წავაგე... – ამოდერდა მან. მინდელი გამომცდელად მიაჩერდა.
- წააგეთ? როდის წააგეთ?
- ზაფხულში... თბილისში. შემთხვევით გადავეყარე. მას შემდეგ ახლოს არ გაგვარებვიარ თამაშს. დასანახად შემძულდა კამათლები. შევპირდი ფულს ჩავუტანდი. ვერ ვიშოვე, შიშით თბილისში ვერ ჩავდიოდი. 10 იანვარს მოულოდნელად აქ, ქუთაისში, გადავეყარე, შემეშინდა, უარი ვერ ვუთხარი. დამიჯერეთ სიმართლეს გეუბნებით.
- ვინ იცის, რომ მანქანა გაანათხოვრეთ?
- არავინ, არვისთვის მითქვამს. სახლიდანაც იმიტომ წავედი, რომ მანქანის განათხოვრება არ გაეგოთ.
- სად არის ახლა ის ვიღაც ვახტანგი? – ჩაერია პოლკოვნიკი.
- არ ვიცი, ალბათ თბილისში. მე ასე მითხრა, თბილისში მივდივარო ამაღამ.
- როდის გითხრათ?
- 13 იანვარს, როცა მანქანა მოიყვანა.
- ვინ არის ვახტანგი და რა საქმიანობას ეწევა?
- არ ვიცი, არაფერ არ ვიცი. შემთხვევით შევხვდი,სახეზე ვიცნობ მხოლოდ, არაფერი ვიცი მის შესახებ.
- სად გაასისხლიანეთ მანქანა?
- მე არა, დილით ვნახე, რომ შალითა სისხლიანი იყო,შემეშინდა, არავინ გაიგოს– მეთქი, იმიტომ დავმალე,რას ვიფიქრებდი თუ...
- გრძელიძეს იცნობთ? – ახალი კითხვა დასვა მინდელმა.
- ვინ გრძელიძეს?...
- ქირურგს.
- არ ვიცი ვინ არის.
- ნატალია დევიძეს?
- არც მას.
- კარგი, ამჟამად კმარა. გაიყვანეთ! – უბრძანა მინდელმა ზარის ხმაზე შემოსულ სერჟანტს.

ქავჟარაძე წამოდგა, მუდარით შეხედა გამომძიებელს.

– მე... მე თავისუფალი ვარ? შეიძლება სახლში წავიდე? – იკითხა ჩავარდნილი ხმით.

– მინდელმა გაკვირვებით შეხედა

– ის, რაც თქვენ მიამბუთ, ჯერჯერობით მხოლოდ უაზრო ზღაპარს ჰგავს. ვიდრე არ შევამოწმებთ, აქ დარჩებით, გაჰყევით.

მინდელი, ხომერიკი და ბალანჩივაძე მარტოდ დარჩნენ.

– რას იტყვით, ლევან? – დაარღვია დუმილი პოლკოვნიკმა.

– ჯერ ვერაფერს, ვნახოთ რას გვეტყვის ქავჟარაძე შემდეგ დაკითხვაზე. თუ ყველაფერი ის, რაც მან ახლა გვიჩვენა მოგონილია, მე კი მგონია, მართლაც მოგონილია, შემდეგ ჩვენებაში იოლად აერევა დეტალები. ორ–სამ დღეში მის პიროვნებას შევისწავლი, სხვა საკითხებსაც გავარკვევ. ახლა კი, უნდა გითხრათ, საქმის ყველა მონაცემი მის წინააღმდეგ ლაპარაკობს. ეჭვს არ იწვევს, რომ ამ მანქანით წაიყვანეს ბოროტმომქმედებმა დაჭრილი ბანდიტი, სისხლიც უთუოდ მისია, ამავე მანქანით არის გატაცებული გრძელიძე, ალბათ თვითონაც ამოიცნობს. მე კი წუხელ დამითვე შევამოწმე ქავჟარაძის მანქანის უკანა სავარძლის მარცხენა კუთხის ზამბარა დაზიანებული აქვს. ახლა მთავარია, რას გვეტყვის თვითონ გრძელიძე. არა მანქანის ამოცნობაზე, ამაში ეჭვი არ მეპარება, თვით ქავჟარაძის შესახებ. საჭესთან მჯდომი დამნაშავეს გარეგნობა, რაც გრძელიძემ აგვიწერა, ნაწილობრივ ემთხვევა ქავჟარაძის ნიშნებს. ასე რომ, ჯერჯერობით ფაქტები ქავჟარაძის საწინააღმდეგოდ ლაპარაკობს.

პოლკოვნიკი ჩაფიქრდა.

– თქვენ მართალი ხართ, შეკრებილი სამხილები ქავჟარაძის საწინააღმდეგოდ ლაპარაკობენ. პირდაპირ რომ ვთქვათ, ბრალდება თითქმის დამტკიცებულია, მაგრამ მისი ქცევა...

– ქავჟარაძის ჩვენება რაღაც უაზრო ზღაპარს ჰგავს, – დაფიქრებით წარმოთქვა ხომერიკმა. – შემდეგ... სისლიანი შალითა, გრძელიძის მოტაცება, სავარძლის დაზიანებული ზამბარა–ყველა ეს, დანაშაულის დამადასტურებელი რგოლია. თუ გრძელიძემ მანქანა ამოიცნო, ქავჟარაძის დაპატიმრება მოგვიწევს

– უსათუოდ –ფიქრიანად დაუდასტურა გამომძიებელმა.

კაბინეტის კარები გაიღო, ზღურბლზე ბურდული გამოჩნდა.

– შეიძლება? – იკითხა მორიდებით.

– შემოდით, შემოდით! – პოლკოვნიკი წამოდგა, ბურდულს ხელი ჩამოართვა.

– როგორაა საქმე? – ჰკითხა ღიმილით.

– კარგად, ამხანაგო პოლკოვნიკო.

ბურდული სხვებსაც მიესალმა და მაგიდასთან შეჩერდა.

– დაჯექით! – შეეპატიჟა პოლკოვნიკი, – დაჯევით და გვიამბუთ, როგორ გაიარა ღამემ.

– როგორც ნაბრძანები გვექონდა, – დაიწყო ბურდულმა, – ჩვენ დევიდის სახლზე სამი მხრიდან დავაწესეთ თვალთვალი. თვითოეულ საგუმბაგოზე ორი ამხანაგი მივამაგრე. ერთ–ერთ პუნქტად, თქვენი რჩევით, ამხანაგო პოლკოვნიკო, ლუდის

ბარი გამოვიყენეთ, სითბოშიც ვიყავით და ჩვენს საქმესაც შეუმჩნევლად ვაკეთებდით. მაგრამ, – ბურდულმა ღიმილით გადახედა მინდელს, – ლევანმა მალე გამოგვაბრძანა იქიდან. ერთ ხანს გაჩერებასთან ვიდექით, როგორც ტროლეიბუსის მომლოდინე მგზავრები, შემდეგ, როდესაც მინდელი წამოვიდა და ქუჩაშიც ხალხის მოძრაობა შემცირდა, იქვე ჩიხში შევედით. ზუსტად პირველ საათზე ზავიალოვების ოთახებში ელექტროშუქი აინთო. ჩრდილელი ჩიხში დავტოვე. მე კი დანარჩენები გავაფრთხილე შუქის ანთების შესახებ და ჩემს ადგილზე დავბრუნდი. ასე გავათენეთ მთელი ღამე. დევიძის სახლიდან არავინ გამოსულა. არც იქით წვევია ვინმე, – დაამთავრა ბურდულმა.

– შუქი დიდხანს ენთო? – იკითხა პოლკოვნიკმა.

– ზუსტად 40 წუთი. შემდეგ ჩაქრა და აღარ ანთებულა.

– დარწმუნებული ხართ, რომ სინათლე ზავიალოვების ოთახიდან გამოდიოდა?

– სავსებით, ამხანაგო ლევან. დევიძის სახლის ჩიხისაკენ 5 ფანჯარა აქვს, აქედან უკანასკნელი სამი ფანჯარა ზავიალოვების ოთახებისაა. სწორედ აქ აენთო შუქი. წინა ორ ფანჯარაში კი სინათლე დაღამებიდანვე იყო ანთებული, – განმარტა ბურდულმა.

– კეთილი, მაგრამ იქნებ გამოგეპარათ რაიმე, იქნებ ვერ შეამჩნიეთ მომსვლელი ან წამსვლელი? – ბალანჩივაძემ გამომცდელად შეხედა ბურდულს.

– არა, ამხანაგო პოლკოვნიკო, სახლის ყველა მისასვლელი ჩვენ განუწყვეტელ თვალთვალში იმყოფებოდა. სათვალთვალო პუნქტები საიმედო ადგილზე ჯერ კიდევ დღისით შევარჩიეთ. არც ეზოდან, არც სადარბაზო შესასვლელიდან დევიძის სახლში არავინ შესულა, არც იქიდან გამოსულა ვინმე, – მტკიცედ უპასუხა.

– სინათლის ანთების შემდეგ არც ვინმე შეჩერებულა დევიძის სახლთან?

– არავინ! მხოლოდ პირველ საათსა და 40 წუთზე ვიღაც კაცმა ჩაიარა, მაგრამ ის იქვე მეორე სახლის ეზოში შევიდა, ალბათ იქ ცხოვრობს.

პოლკოვნიკს გაეღიმა.

– ეგ „კაცი“ უეჭველად დევიძეს ესტუმრა, უდავოა სინათლე სიგნალი იყო, რომ მისვლა უხიფათოა. ჭადარამ ერთხელ კიდევ დაგვარწმუნა, რომ გამოცდილ დამნაშავეებთან გვაქვს საქმე.

– ესე იგი ბანდიტებმა უკვე იციან, რომ ვუთვალთვალეობთ? – შემფოთდა ბურდული.

– არა, – კვლავ გაიღიმა პოლკოვნიკმა, – ეგ გამორიცხულია. უცნობს რომ ოდნავ ეჭვიც შეპარვოდა, სათოფედაც არ მიუახლოვდებოდა დევიძის სახლს. მან მხოლოდ სიფრთხილე გამოიჩინა და დევიძის სახლში შესვლა მეზობლის ეზოს წინასწარ შეგულვებულ ადგილიდან აირჩია. თუმცა ეგ არაფერი, – განაგრძო პოლკოვნიკმა, რაკი შეამჩნია, რომ ბურდული დანალვლიანდა, – კიდევ რომ გაგეთვალისწინებინათ ის, რაც ვერ შეამჩნიეთ, ამით არაფერი შეიცვლებოდა. თქვენ ხომ ის გქონდათ ნაბრძანები, სახლიდან გამოსული დაგეკავებინათ, სახლშიკი დაუბრკოლებლად გაგეტარებინათ ყველა მიმსვლელი.

– დიახ, მაგრამ... მაინც...

– არავითარი მაინც... თუ ის უცნობი დევიდის სახლში მივიდა, ეს იმას ნიშნავს, რომ იქ მყოფთ კიდევ ერთი ბოროტმომქმედი შეემატათ. პატიოსანი კაცი სხვის ეზოზე ქურდულად გავლით არ მიდის სტუმრად მაშასადამე, მაშასადამე ხაფანგში ერთი ვირთხით მეტი შევიდა. ახლა სათაგურის კარი ისე უნდა დაიკეტოს, რომ ვირთხები ყველანი შიგ ადმოჩნდნენ. ამისათვის კი საჭიროა ეს საიდუმლო სავალიც ჩვენი თვალთვალის ქვეშ მოექცეს. იქ, სადაც შესვლა შეუძლებელია, გამოსვლაც არ არის შეუძლებელი. გასაგებია?

– დიახ, ამხანაგო პოლკოვნიკო!

– კეთილი, სხვები სად სრიან?

– ყველანი აქ არიან, ამხანაგო უფროსო.

– რომელ საათზე შეგცვალეს?

– 8 საათზე

– ვინ უთვალთვალეხს ახლა დევიდის სახლს?

– დავიდოვი, ჟორჟოლიანი, ჩაფიძე და ჭანტურია. დღისით მეტი არ არის საჭირო, რადგან ერთმანეთთან კავშირი აქვთ.

– დევიძე სახლშია?

– ალბათ, გუშინ ის არ მუშაობდა. ჩვენს შეცვლამდე სახლიდან არ გამოსულა, ხოლო თუ გამოვა, როგორც ნაბრძანებია „გააცილებენ“, პოლკოვნიკმა საათს დახედა.

– კეთილი, – წარმოთქვა მან, – ახლა 12 საათია. ვინც წუხელ მორიგეობდით, შეგიძლიათ წახვიდეთ, დაისვენოთ, 4 საათზე კი აქ იყავით. საღამოს ალბათ ყველა ჩვენგანს საკმაო სამუშაო ექნება.

– გასაგებია, ამხანაგო პოლკოვნიკოვნიკო.

ბურდული სხარტად გატრიალდა და კაბინეტიდან გავიდა.

პოლკოვნიკი წამოდგა.

– მაშ ასე ჩემო ლევან, – გაიღიმა მან, – რკალი თანდათან ვიწროვდება, კიდევ ცოტა და საშუალება გვექნება პირისპირ ვესაუბროთ ზოგიერთებს.

მინდელმა რაღაცის თქმა დააპირა, მაგრამ ხმა არ ამოუღია, რადგან გარეთ, მოსაცდელში რაღაც ხმაური ატყდა.

– ალბათ ისევ ჩიკვაიძის დედაა – წაილაპარაკა ხომერიკმა.

– არა მგონია, – უპასუხა ბალანჩივაძემ და ყური მიუგდო.

ხმაური გაძლიერდა.

„უფროსთან გიჩივლებ, ნახავ თუ გაგივა შარი პატიოსანი...“, – გარკვევით გაიგონა ორთავემ, მაგრამ დანარჩენი სიტყვები ვეღარ გაარჩიეს, რადგან კარი გაიღო და კაბინეტში ლეიტენანტი ჭანტურია შემოვიდა.

– ნება მიბოძეთ მოგახსენოთ, – მიმართა პოლკოვნიკს

– რაშია საქმე, ვინ ყვიროდა? – შეეკითხა პოლკოვნიკი.

– ახლავე მოგახსენებთ.

– როგორც თქვენთვის ცნობილია, დევიდის სახლის თვალთვალი დილის 8 საათიდან ჩემს ჯგუფს დაევალა. 9 საათსა და 45 წუთზე დევიძე სახლიდან

გამოვიდა მე ჩაფიქვს, შემუშავებული გეგმის მიხედვით, სამსახურამდე უნდა მიგვეცილებინა იგი, გავყევით.

დევიძე რუსთაველის ქუჩაზე ტროლეიბუსში ჩაჯდა, ჩვენც მის უკან თავისუფალ სავარძელში მოთავსდით. კიროვის ქუჩაზე ნატალია ტროლეიბუსიდან ჩამოვიდა და იქვე ქუჩის მარჯვენა მხარეს გასტრონომიულ მაღაზიაში შევიდა. ნახევარი კილოგრამი ძეხვი და ერთი ბოთლი არაყი იყიდა.

ჩვენ ორ გარემოებას მივაქციეთ ყურადღება. თუმცა სალაროსთან არავინ იყო, დევიძემ ჩვენი რატომღაც არ აიღო, პირდაპირ ძეხვეულის სექციას მიადგა და გამყიდველ ქალს შეეკითხა იოსკა ხოტოველი თუ მუშაობსო. ახლავო, უპასუხა ქალმა. შემდეგ ხმამაღლა გასძახა: „იოსებ!“, „აქა ვარ!“, – მოისმა ხმა მაღაზიის შიგა სათავსოდან და ცოტა ხნის შემდეგ ვიღაც მაღალი, მწითური კაცი გამოვიდა. „რა იყო? – იკითხა მან.

„თქვენ გკითხულობენ...“ – ქალმა თვალით უჩვენა დევიძეზე.

„რა გნებავთ ქალბატონო? — დავადგინე „დავმეგობრდით“, კიდეც თუმცა მათი გაცნობა კინალამ დათრობად დამიჯდა. მე ხომ არა ვსვამ, აქ კი ორი ჭიქა კონიაკი ერთბაშად გამოვცვალე. ვინ იცის, რა გზით ნაშოვნი ფულებით ლოთაობენ, თანაც ქართველობით ამყობენ და ვაჟკაცობას ჩემულობენ. დევიძის ბინის იმ ოთახებში, რომლებიც ცოლ-ქმარ ზავიალოვებს ეჭირათ, შუქი კიაფობდა. ბურღულმა საათს დახედა, პირველი სრულდებოდა. ქუჩაში ბარის წინ ხმაური გაისმა, კურცხალიამ ფრთხილად გაიხედა. დათო და მისი მეგობრები სიცილ-ხარხარით მანქანაში სხდებოდნენ. მანქანის კარები მძლავრი ხმაურით მიხურეს და იმავე წამს თავბრულდამხვევი სისწრაფით ჩაიქროლა „პობედამ“. მიუბრუნდა იოსები შემოსულს.

„ნახევარი კილოგრამი ახოტნიჩი კალბასი და ერთი ბოთლი არაყი გთხოვთ ვახტანგმა...“

„ახოტნიჩი ახლა არა გვაქვს, სხვას მოგართმევთ, არაყს კი გაგატანთ...“

„რა გაეწყობა...“ – მიუგო ქალმა, საფულე გახსნა, 50 მანეთიანი ამოიღო და გაუწოდა. იოსებმა დაკვირვებით დახედა ფულს, შემდეგ ჯიბეში ჩაიღო, მარჯვედ შეახვია არყის ბოთლი ქალაღდში და ვიდრე გადასცემდა, ზრდილობიანად იკითხა:

„ძეხვი ქუთაისის ნაწარმი მოგართვათ თუ...“

„წყალტუბოსი, უსათუოდ წყალტუბოსი, ასე გთხოვთ ვახტანგმა...“ – არ დაამთავრებინა ქალმა.

„კეთილი ჩემთვის სულ ერთია...“ – მიუგო გამყიდველმა. შემდეგ თაროდან ძეხვი გადმოიღო, ასწონა და ისიც ქალაღდში გაახვია. ხურდა არ დაუბრუნებია, არც დევიძეს მოუთხოვია. შეხვეული ჩამოართვა და მაღაზიიდან გავიდა.

დაყოვნება არ შეიძლებოდა, ჩაფიქვმ დევიძე გააცილა. როგორც კი ისინი მაღაზიას საკმაო მანძილით დაშორდნენ, გადავწყვიტე მემოქმედნა. იმ წუთში გამოვაცხადე ხოტოველს, იოსკა ამ გვარს ატარებს და ბრალი დავდე მომხმარებლის მოტყუებაში. გამყიდველმა ერთი ამბავი დამითია, როგორ მიბედავთ, ან მოტყუილებული სად არისო. მე აქტის შედგენა დავაპირე, მან კი საბუთი მომთხოვა. ვუთხარი მასწავლებელი და საზოგადო კონტროლი ვარ –

მეთქი. ყვიროდა, ერთი ვნახოთ, სადაური რევიზორი ხარო, თან უკვე მოგროვილ ხალხს შესჩიოდა, უყურეთ, რა დილის შარი გამომეცხადაო.

ხალხმაც მას დაუჭირა მხარი, რადგან დაზარალებული არ ჩანდა. ერთ სიტყვით ვერ აღმოვჩნდი კარგ მდგომარეობაში. ჩემთვის მთავარი ის იყო, ხოტოველი ერთი წუთით მარტო არ დამეტოვებინა, შემდეგ გვიანლა იქნებოდა.

საბედნიეროდ, მაღაზიაში მილიციელი ჯიბლაძე შემოვიდა. ვანიშნე არ გაემჟღავნებინა ჩემი ვინაობა, გამიგო და ორთავენი მილიციაში წამოგვიყვანა. აქ კი, მორიგემ ჩემი თხოვნით იოსებს ყველა ფული, რაც გააჩნდა, საბუთებთან ერთად, ჩამოართვა, თვითონ ხოტოველი კი მდგომარეობის გარკვევამდე მოსაცდელ ოთახში გააჩერა, მაგრამ არ მოიცადა, თქვენთან გამოიქცა. ძლივს დააკავეს სერჟანტმა და მორიგემ.

ჭანტურიამ პოლკოვნიკის მაგიდაზე დააწყო საბუთები და ფული 200 მანეთი და 35 კაპიკი. შემდეგ ფულიდან ერთი ცალი 50 მანეთიანი გამოჰყო, პოლკოვნიკს გაუწოდა და დაუმატა: აი ეს ფული გადასცა დევიძემ გამყიდველს.

ბალანჩივაძემ ფული ჩამოართვა და ინტერესით დაუწყო დათვალიერება.

ჩვეულებრივი 50 მანეთიანი ბანკნოტი იყო, საკმაოდ ნახმარი, ცოტა შეცრეცილიც. მაგრამ პოლკოვნიკს ფულის ნამდვილობაში როდი შეეპარა ეჭვი, ის სულ სხვა რამემ დააინტერესა: 50 მანეთიანის ერთ კუთხეში ქიმიური ფანქრით ციფრები და ტირეები იყო აღნიშნული, იქვე სახელიც იყო მიწერილი.„ 407-16/1/10 таниа-„.

ბალანჩივაძემ გულდასმით დაათვალიერა ბანკნოტი. შემდეგ საწერი მაგიდის უჯრიდან საშუალო ზომის გამადიდებელი შუშა ამოიღო და ახლა მისი საშუალებით დაუწყო სინჯვა, მაგრამ ფულს, გარდა ზემოაღნიშნულისა, არავითარი წარწერა არ ჰქონდა.

პოლკოვნიკმა 50 მანეთიანი და გამადიდებელი შუშა უსიტყვოდ გადასცა ხომერიკს. ახლა პროკურორმა და გამომძიებელმა დაუწყეს ფულს კირკიტი.

ბალანჩივაძე დუმდა.

დარწმუნებული ხართ, რომ სწორედ ეს 50 მანეთიანი გადასცა დევიძემ გამყიდველს? – ჰკითხა მინდელმა ჭანტურიას და დაუმატა: – აქ კიდევ 3 ცალი 50 მანეთიანია.

– დარწმუნებული ვარ. ხოტოველმა დევიძისაგან მიღებული ფული შარვლის მარჯვენ ჯიბეში ჩაიდო, ამ ჯიბიდანვე ამოიღო სამორიგეოში, დანარჩენი კი, ხურდა ფულის გარდა, კოსტუმის გულისჯიბეში ჰქონდა.

– რატომ დაგაინტერესა ფულმა? – ჰკითხა ჭანტურიას ხომერიკმა.

– საქმე იმაშია, რომ დევიძის სახლთან რამდენიმე მაღაზიაა. ძეხვისა და არაყის ყიდვა იქაც შეიძლება, ნატალიას კი ამ მაღაზიებში არც კი შეუხედავს. შემდეგ, როგორც მოგახსენეთ, დევიძემ ფული სალაროში კი არ გადაიხადა, სექციონერ ქალსაც არ თხოვა პროდუქტი, მაინცა და მაინც ამ იოსებისაგან ისურვა ყიდვა. ყოველივე ამან მაფიქრებინა, გამყიდველზე გადაცემული ფული რაღაც პირობით ნიშანს გამოხატავდა, წინააღმდეგ შემთხვევაში ნატალია, თუ ის მართლაც სამსახურში მიდიოდა, გზას არ გაიმრუდებდა.

– სწორედ მოქცეულხართ, – შეაქო პოლკოვნიკმა, – აქ არის რაღაც და ის რაც თქვენ მოგვახსენეთ, უეჭველად ყურადღების ღირსია. შესაძლოა ეს ვიღაც იოსები, თუ იოსკა დაკავშირებული იყო ჭაღარასთან, თუმცა ამის დამადასტურებელი ჩვენ არაფერი გვაქვს, გარდა დევიდის ხოტოველთან მისვლისა და ამ ფულისა...

ჯერჯერობით ეს წარწერაც ბევრს არაფერ ნიშნავს. ფულზე ხშირად გვხვდება სხვადასხვა წარწერები, ზოგი გვარს აწერს, ზოგიც სახელს. შეიძლება ესეც შემთხვევის ამბავია და არავითარ პირობით ნიშანს არ გამოხატავს, თუმცა ვინ იცის, აქ ქალის სახელი წერია. ექსპერტის დასკვნით კი ტყემელაიძის სახლში ლურსმანზე შერჩენილი ძაფებიც ქალის ხელთათმანია...

– ეს ფული სხვა რამესაც გვეუბნება, – ხომერიკმა 50 მანეთიანი აიღო, დიდხანს სინჯავდა გამადიდებელი შუშით, – ხელწერა ქალის არ არის, არც ბავშვის. ასეთი წერა მხოლოდ მამაკაცებს შეუძლიათ ეს ერთი, მეორე, სახელი „ტანიას“, დამწერი რუსი არ არის. ამ ერთი სიტყვის დაწერაში ორი შეცდომაა დაშვებული, რაც მისი დამწერის რუსული ენის უცოდინარობაზე მიუთითებს.

– სწორია! – დაეთანხმა ბალანჩივაძე

– ყოველ შემთხვევაში, ფული მის პატრონს უნდა დავუბრუნოთ. ის ალბათ თვითონვე დაგვეხმარება ამ რთული რეზუსის ამოხსნაში.

პოლკოვნიკმა ყურმილი აიღო, ლაბორატორიის გამგე გამოიძახა.

მალე კაბინეტში 23–25 წლის გამხდარი ქერათმიანი ახალგაზრდა კაცი შემოვიდა.

– ოთარ, – მიმართა პოლკოვნიკმა შემოსულს და ფული გაუწოდა, – ეს ორმოცდაათ მანეთიანი ქიმიურად დაამუშავე, ფოტო ასლიც გადაიღე და ერთ საათში შედეგი მომახსენე.

– გასაგებია, ამხანაგო პოლკოვნიკო, – ახალგაზრდამ ბანკნოტი გამოართვა და კაბინეტიდან გავიდა.

ბალანჩივაძემ ჭანტურიას მიერ მაგიდაზე ლდაწყობილი საბუთები გადაათვალიერა, შემდეგ ზარის ღილაკს დააჭირა თითი.

– გადაეცით მორიგეს, ჩემთან ამოიყვანოს სამორიგეოში მყოფი ხოტოველი, – თავაუღებლივ უბრძანა შემოსულ სერჟანტს.

ხუთიოდე წუთის შემდეგ განყოფილების პასუხისმგებელი მორიგე კაბინეტში მაღალი ტანის მწითურ მამაკაცს შემოუძღვა.

– დაჯექით! – მიმართა შემოსულს პოლკოვნიკმა, როგორც კი მორიგემ კარები გაიხურა.

ხოტოველი კაბინეტში ამდენ ხალხს არ ელოდა. ოდნავ აირია და უხერხულად, ცალი გვერდით ჩამოჯდა სკამზე შემდეგ ყველანი შეათვალიერა. მზერა

ჭანტურიაზე შეაჩერა და უეცრად წამოხტა, იყვირა:

– უფროსო, მიშველე რამე, რა უნდათ, რას მერჩიან, ვისთვის რა დამიშავებია! არ მიქურდნია, არ მიყაჩაღნია, მოვიდა ეს ვიღაცაა, ხურდა დააკელიო, შარი მომდვა, აქტი უნდა შეგიდგინოვო. აბა ერთი მითხრას ვის დავაკელი, რა დავაკელი, ამნაირი შარი გაგიგონია? კაცს სამუშაო მიმატოვებინეს, მილიციაში მომიყვანეს. ახლა მემუქრება, დაგიჭირავო. საქმეა ეს? ძველი დრო ხომ არ არის, უდანაშაულო კაცი ციხეში ჩამაგდონ; ველარ გაიგო, ეს ვიღაცაა, უდანაშაულო კაცის დამჭერს,

რო თითონვე იჭერენ? – სხაპასხუპით დაუშინა ხოტოველმა, შემდეგ ხომერიკისაკენ შებრუნდა და იმასაც ტყვიამფქვრევივით წააყარა: – ეს ჩემი შარის მომდები ძლივს მოვაყვანინე აქამდე მილიციას, წამოსვლა არ უნდოდა, მაგრამ მეც არ მოვეშვი, ხოდა, ახლა თქვენ იცოდეთ და კანონსამართალმა, ერთი ისე გააგებინეთ, რაც საჭიროა, რო სულ დაეკარგოს შარის მადა. გაგონილა?! ხურდა არ დაუბრუნეო... დააკელიო... ახლა ჩემი ბრალი ხო არ არის, მაგან მტყუანისა და მართალის გარჩევა არ იცოდეს და შარზე დადიოდეს, მე ხო...

– მოიცათ, მოქალაქე, – შეაწყვეტინა სიტყვა ბალანჩივაძემ აქაქანებულ ხოტოველს, – დაჯექით და დამშვიდდით, ყველაფერს გავარკვევთ, თუ უდანაშაულო ხართ, გაგიშვებთ. ჯერ გავარკვიოთ რაშია საქმე. ასე რომ ყვირით, ხომ არ გავიწყდებათ სადა ხართ?

– არა, უფროსო, არ მავიწყდება, მაგრამ გამწარებული ვარ. ახლა რო თქვენ არ იყოთ, ვინ იცის, კამერაში რამდენხანს შემინახამდენ, წადი მერე და უყარე კაკალი! მე რომ ერთი დღეც ჩამსვან, ერთი დღეც, ცოცხალი ვერ გადავრჩები, ავადმყოფი კაცი ვარ, გული მტკივა, გვერდები არ მივარგა, ღვიძლი გასიებული მაქვს, ფეხზე ძლივს ვდგავარ, რევმატიზმები მჭირს, – ისევ აქაქანდა ხოტოველი.

– დაჯექით–მეთქი! – სიმკაცრე დაეტყო პოლკოვნიკს ხმას, – აქ საექიმო კომისია როდია, ამდენი დაავადება რომ ჩამოთვალეთ, თუ ავად ხართ, ექიმს მიმართეთ, აქ სულ სხვა რამეზე ხართ მოყვანილი და უაზრო ყვირილი საჭირო არ არის.

ხოტოველი გაჩუმდა. მაგრამ სკამზე არ დაჯდა.

– დაჯექით! აკი ამბობთ, ავად ვარო. ფეხზე დგომა გავნებთ, არ ნერვიულობა მოგიხდებათ. ახლავე გავარკვევთ საკითხს, – დასძინა ხომერიკმა.

ხოტოველი დაჯდა.

– აბა, რაშია საქმე, რატომ დააკავეთ მოქალაქე?

– დღეს ვილაც მოქალაქემ მალასიაში ამ კაცისაგან არაყი და ძეხვი იყიდა, წონაშიც დააკლო და ფასიც ზედმეტი გადაახდევინა, მე იქ ვიყავი და ჩემი თვალით ვუყურე ყოველივეს, – განმარტა „მასწავლებელმა“,

– ტყუილია! – წამოვარდა ისევ ხოტოველი, – არავისთვის არ დამიკლია არც წონაში და არც სხვა რამეში, რაც ერგებოდა, მივეცი. შარს მდებს, ტყუილა მღუპავს და ცოლშვილსაც მიღუპავს ეგ ამოსაწყვეტი.

– ვინ არის დაზარალებული? – შეეკითხა ჭანტურიას ხომერიკი.

– ხო, ვინ არი! აბა ერთი მოიყვანე, რომ ამ პატროსან ხალხში თქვას, თუ რამე დავაკელი! – ისევ აყვირდა ხოტოველი, – სად არის, რატომ არ მოიყვანე უფროსთან?

– დაწყნარდით! – შეუტია ბალანჩივაძემ ხოტოველს და შემდეგ ჭანტურიას მიუბრუნდა: – დაზარალებული რა გვარია?

– არ ვიცი, ამხანაგო პოლკოვნიკო.

– როგორ თუ არ იცით? – გაუკვირდა პოლკოვნიკს, – ესე იგი გვარი არ იცით?

– არა, ამხანაგო პოლკოვნიკო, არც გვარი ვიცი, არც სახელი, არც მისამართი. არ მეგონა, თუ საჭირო იყო. მე ის არც კი შემიჩერებია მაღაზიაში, ხოტოველი კი უარს ვერ იტყვის, რომ ფასშიც დააკლო და წონაშიც.

– გადამრევს ე ვიღაცა არი! შარს მდებს და ახლა უფროსებსაც ატყუებს. თუ ხურდა არ მივეცი, ის თითონ არ მომთხოვდა? სასწორს არ უყურებდა, რო ვწონიდი? შენ იქ სულ არ ყოფილხარ, ძალად გინდა დამღუპო, მაგრამ ამნაირი უფროსები კი არა გვყავს ჩვენ, რო შარიან ხალხს დაუჯერონ და პატიოსანი ხალხი ციხეში ჩააგდონ, – შეუტია ხოტოველმა ჭანტურიას.

– ეგრე როგორ შეიძლება, ამხანაგო, დაზარალებული არ შეგიჩერებიათ, არ გიკითხავთ, რამდენი მიიღო ხურდა, ძეხვი არ აგიწონიათ. აბა, რაღაზე ადგენთ აქტს? – მკაცრად მიმართა ბალანჩივაძემ ჭანტურიას.

– აშენდა, უფროსო, შენი ოჯახი, დაუდგა შენ ცოლ–შვილს კაი წელიწადი! – გაუხარდა ხოტოველს.

– ხელს ნუ მიშლით! – გაწყრა პოლკოვნიკი.

– ბოდიში, უფროსო.

– მე არ მეგონა თუ ეს საჭირო იყო.

– როგორ თუ არ გეგონათ, თქვენ სად მუშაობთ ან აქტის შედგენის უფლება ვინ მოგცათ?

– მასწავლებლად ვმუშაობ, თან საზოგადო კონტროლიორი ვარ, – უპასუხა ჭანტურიამ.

– დიდი ხანია?

– არა სულ 10 დღეა. დღეს ამ ამბავს შემთხვევით წავაწყდი. არ მეგონა, თუ მყიდველი საჭირო იყო, თორემ წამოვიყვანდი. ხოტოველი კი ტყუის, განა ფული ჯიბეში არ აღმოაჩნდა?

– ჩემ ფულთან შენ რა ხელი გაქვს, შენთვის ხომ არ მომიპარავს. მე ჯიბეში 300 მანეთამდე მქონდა, მორიგემ თვითონ დათვალა, აბა, ყველა იმ ქალს ხომ გადავახდევინე? – ისევ აყვირდა ხოტოველი.

– ყველა არა, 50 მანეთი კი ნამდვილად, და ის ფული ცალკე გქონდა ჯიბეში – წაუდგა პირში ჭანტურია.

– ეგ არაფერს არ ნიშნავს, ცალკე ჰქონდა თუ სხვა ფულთან ერთად, ასეთი რამ მეორედ არ მოგივიდეთ, – შეესიტყვა ჭანტურიას პროკურორი.

– ასეთი მონაცემებით ჩვენ ხალხს არ ვაპამტირებთ, ამხანაგო. რას გავს ეს? არც დაზარალებული, არც მოწმე! რა უფლება გქონდათ ასე მოქცეულიყავით? – უსაყვედურპ პოლკოვნიკმა ჭანტურიას.

– სწორია უფროსო, აშენდა შენი ოჯახი, – დაუდასტურა და დალოცა ხოტოველმა პოლკოვნიკი.

ბალანჩივაძეს გაეცინა, მზერა ხოტოველს მიაპყრო და წარმოთქვა:

– ამჯერად თქვენ თავისუფალი ხართ, მაგრამ ფრთხილად იყავით, პატიოსნად იმუშავეთ, თორემ აქტის სწორად შემდგენებიც გამოჩნდებიან და მაშინ ყვირილი და ლოცვა არ გიშველით, წადით, ფულსა და საბუთებს მორიგე გადმოგცემთ.

– გმადლობთ, უფროსო! იცოცხლეთ, უფროსო! კარგად იყავით, სულ რო ამნაირ შარიან ხალხს არ უჯერით და ერთი შეხედვით სცნობთ ჩემნაირ პატიოსან კაცს! – წამოხტა ხოტოველი სკამიდან.

– ჰო, კარგი, კარგი თავისუფალი ხართ. თქვენ კი ამხანაგო, ჯერ უნდა გაარკვიოთ, როგორ უნდა და შემდეგ ებრძოლეთ ვაჭრობის წესების დამრღვევთ. განა საამისო ინსტრუქტაჟი სავაჭრო განყოფილებაში არ მოგცეს?

– გასაგებია, ამხანაგო პროკურორო, – ჩაილაპარაკა ჭანტურიამ.

– შეიძლება, უფროსო, წავიდე? – იკითხა ხოტოველმა.

– წადით, მორიგეს ახლავე მივცემ განკარგულებას, დაგიბრუნოთ ფული და საბუთები.

– დიდი მადლობელი ვარ უფროსო. შენ რომ არ ყოფილიყავი ტყუილა მღუპავდა, მაგას დაუდგა შავი წელიწადი! მიაწყევლა ჭანტურიას და სწრაფად გავიდა კაბინეტიდან.

– ლოცვაც ბევრი დაგვიტოვა და წყევლაც, – გაიცინა ბალანჩივაძემ.

– აგრეთვე სამუცნობიანი ამოცანაც, – დაუმატა ხომერიკმა.

ყველას გაეცინა.

– ამოცანის ამოხსნაში ხოტოველი დაგვეხმარება, მაგრამ თუ ფულზე სხვა რამ არ აღმოჩნდა, გასაღები წარწერაში უნდა ვეძებოთ. მიაქციეთ ყურადღება?

ხოტოველმა ერთხელაც არ ახსენა დევიძე ან მისი გამომგზავნი ვახტანგი. სხვა შემთხვევაში გამყიდველი თვითონვე დაასახელებდა ნაცნობ მყიდველს, მოითხოვდა მის მოყვანას, დაკითხვას და სწრაფად დაუმტკიცებდა „მასწავლებელ“, ჭანტურიას, რომ ფასფასები არ დაუმახინჯებია, არც წონაში მოუტყუებია მომხმარებელი.

– სწორია! კვერი დაუკრა მინდელმა, – ხოტოველმა არა თუ დაასახელა დევიძე, ისიც კი არ თქვა, რომ ნაცნობისაგან იყო გამოგზავნილი. ყოველივე ამის დაფიქრება და ღრმა ანალიზი ჭირდება დრო კი ცოტა გვაქვს, ბანდიტებს ყოველ წუთს შეუძლიათ დასტოვონ ბუნაგი.

– საშიში არაფერია. დევიძის სახლში მოკალათებული ბანდიტები ჩვენს ხელთ არიან და თუ რომელიმე მათგანმა ან ხოტოველმა არ მიგვიყვანა ახალ ბუნაგამდე, ჩვენ მათ სათითაოდ ავკრიფავთ; თუ ხოტოველი მათთან დაკავშირებულია და დევიძისაგან რაიმე დავალება მიიღო, მით უკეთესი, იგი ცხადია, შეეცდება დავალების შესრულებას და ამით კიდევ უფრო გაგვიადვილებს ბანდის ლიკვიდაციას, – უპასუხა პოლკოვნიკმა.

კაბინეტში მელოტი მაიორი შემოვიდა.

– ამხანაგო პოლკოვნიკო, თქვენი დავალება შესრულებულია, – მაიორმა სათვალე ამოიღო, მოირგო. შემდეგ საქალაქე გახსნა და განაგრძო: გიორგაძე ალექსანდრე გაიოზის ძე ოთხჯერ არის ნასამართლვე კვალიფიციური ქურდობისათვის, უკანასკნელად ხუთი წლის წინათ მარცვისათვის 15 წლის პატიმრობა აქვს შეფარდებული. სისხლის სამართლის დამნაშავეთა სამყაროში საკმაოდ ცნობილი პიროვნებაა და კვალიფიციურ დამნაშავეთა შორის დიდი გავლენით სარგებლობს. ამჟამად სასჯელს ჩვენი ქვეყნის შორეულ ჩრდილოეთში შრომა-გასწორებითი კოლონიაში იხდის. რაც შეეხება მის მეუღლეს, ის ქუთაისის მკვიდრია, ექთანი, უკვე 12 წელია №1 საავადმყოფოს ქირურგიულ განყოფილებაში მუშაობს. მასზე რაიმე კომპრმასალა არ მოგვეპოვება, წყნარ

ცხოვრებას ეწევა; მისი შემოსავლის წყაროს ხელფასი და გაქირავებული ოთახების საფასური შეადგენს. საავადმყოფოს ადმინისტრაცია დადებითად ახასიათებს.

– შეამოწმეთ მუშაობდა თუ არა 12 იანვარს ღამით? – შეეკითხა პოლკოვნიკი.

– დიახ, სწორედ ამიტომ შემაგვიანდა დავალების შესრულება რამდენიმე საათით. გამოირკვა, რომ დევძემ 12 იანვარს საღამოს 6 საათზე დაამთავრა მუშაობა, მაგრამ ღამით კვლავ მისულა საავადმყოფოში. მე ვესაუბრე ღამის ცვლის ექთანს. მისი გადმოცემით, დევძე საავადმყოფოში დაახლოებით ღამის სამ საათზე მისულა. მორიგე ექთანს ძლიერ გაჰკვირვებია ასე გვიან სტუმრობა, მაგრამ დევძემ აუხსნია №4 პალატაში მძიმე ავადმყოფი, ჩემი შორეული ნათესავი წევსო და იმისი ამბავი უკითხავს. უთხოვნი კიდეც მისთვის გაეგო ავადმყოფის მდგომარეობა. მორიგეს თხოვნა შეუსრულებია, რის შემდეგ დევძე საავადმყოფოდან წასულა.

– დიდხანს დარჩენილა საავადმყოფოში დევძე? – იკითხა ხომერიკმა.

– დაახლოებით 10–15 წუთი, – უპასუხა მაიორმა და განაშრძო: ის მძიმე ავადმყოფი მართლაც მისი ნათესავია, მაგრამ დევძე პალატაში არ შესულა. იქ მორიგე ექთანი გაუგზავნია, თვითონ კი სამორიგეოში დაუცდია.

– გასაგებია, დევძემ მორიგე ექთანი ავადმყოფის დასახედავად გაგზავნა, თვითონ კი ისარგებლა მისი იქ არ ყოფნით და სისხლის გადასხმის აპარატი წამოიღო, ხოლო დილით ადრე უკანვე მიიტანა და შეუმჩნეველად დასდო თავის ადგილზე, – დაასკვნა მინდელმა.

– სწორია, – დაეთანხმა პოლკოვნიკი, – მაგრამ აქედან კიდევე ერთი საინტერესო დასკვნაც უნდა გავაკეთოთ: დაჭრილი თუ ჭაღარა დევძის ძალზე ახლობელი პიროვნება უნდა იყოს. სხვანაირად მათ დევძე სახლში არ მიიღებდა და არც დანაშაულს დაფარავდა. ცხადია, მან იცის, ვინ არის მისი სტუმრები; ისიც იცის რომ ერთი მათგანი რაღაც ისეთ რამეზე დაიჭრა, რომლის გამხელაც არ შეიძლება. წინააღმდეგ შემთხვევაში იზრუნებდა დაჭრილის საავადმყოფოში მოსათავსებლად. ეს უდავოა! ვფიქრობ აგრეთვე, მანვე მისცა ბანდიტებს ქირურგ გრძელიძის მისამართი, თუ რა თქმა უნდა, ერთ–ერთი მომტაცებელთაგანი ქუთაისელი არ არის.

– შეიძლება ბანდიტთაგან ერთი დევძის მეუღლეა – ვარაუდი გამოთქვა ხომერიკმა.

– შეიძლება, – დაეთანხმა პოლკოვნიკი და შემდეგ მაიორს მიუბრუნდა, – დღესვე გადაეცით დაშიფრული დეკემა კოლონიას, შეამოწმეთ ადგილზე იმყოფება თუ არა პატიმარი გიორგაძე. გამორიცხული არ არის, რომ ის გაიქცა საპატიმროდან, ისევ ქუთაისს ეწვია და ამჟამად თავის სახლში არაღლეგალურად იმყოფება დაუყოვნებლივ ამოიღეთ კარტოტეკიდან გიორგაძის ფოტოსურათი.

შესაძლებელია გრძელიძემ ამოიციხოს მასში? ჭაღარა,, მით უმეტეს, ასეთი სტაჟის მქონე ქურდი–რეციდივისტი ახალგაზრდა არ უნდა იყოს. რამდენი წლისაა ახლა გიორგაძე?

მაიორმა თან მიტანილი ქაღალდები გადაფურცლა.

- გიორგაძე ამჟამად ორმოცდარვა წლის სრულდება.
- წლოვანება თითქმის ემთხვევა თითქმის გრძელიძის ვარაუდს, - დასძინა ხომერიკმა.
- აგრეთვე მოქმედების მეთოდიც. იშვიათად შეხვედები ისეთ დანაშაულს, სადაც ბოროტმოქმედი ასეთ მცირე კვალს ტოვებს, - დაუმატა მინდელმა.
- ბალანჩივაძე სავარძლიდან წამოდგა, რამდენჯერმე დაფიქრებით გაიარა კაბინეტში.
- დღეს საღამოთი, - წარმოთქვა მან ცოტა ხნის შემდეგ, - რესპუბლიკის სამძებროგანყოფილების უფროსი, პოლპოლკოვნიკი ძიძიგური ჩამოვა, სამინისტროში მეტად შეშფოთებულნი არიან ამ ორი მკვლელობით. ჰო, მართლა,
- მიუბრუნდა მაიორს, - სასტუმროს საკითხი მოაგვარეთ? უადგილედ არ დაგვრჩეს კაცი.
- მოგვარებულია, ამხანაგო უფროსო, ძიძიგურისათვის მესამე სართულზე 207-ე ნომერია დაჯავშნული.
- მაიორმა ფურცელი გაუწოდა.
- კეთილი, წადით და დაუყოვნებლივ შეასრულეთ დავალება! - პოლკოვნიკმა ქალაქი ჩამოართვა და მაგიდის კუთხეში დასდო. მინდელმა მექანიკურად გადაავლო თვალი: „207-16/1„ - წაიკითხა.
- მაიორი კაბინეტიდან გავიდა.
- ორასშვიდი, ორასშვიდი! - რამდენჯერმე გაიმეორა მინდელმა, შემდეგ უეცრად წამოვარდა სკამიდან, - დღეს რა რიცხვია? - იკითხა მოუთმენლად, - 15 იანვარია ხომ?
- რა მოგივიდათ? - განცვიფრდა პოლკოვნიკი.
- მინდელს არაფერი გაუგონია კარებს ეცა და კაბინეტიდან გავარდა.
- ბალანჩივაძემ გაკვირვებით გადახედა პროკურორს, ხომერიკმა მხოლოდ მხრები აიჩეჩა. მას თვითონაც ვერ აეხსნა, რა მოუვიდა მუდამ დინჯსა და აუჩქარებელ მინდელს ან რას მოასწავებდა მისგან რამდენჯერმე განმეორებული სიტყვები, მაგრამ ვიდრე რაიმეს იტყოდა, კაბინეტის კარებში კვლავ მინდელი შემოვარდა, რომელსაც ხელში ჯერ ისევ სველი ფოტოქალაქი ეჭირა, თვალები სიხარულით უბრწყინავდა. უკან გაკვირვებული ლაბორატორიის გამგე მოსდევდა.
- „როგორ იწერება რუსულად „ტანია„? - იკითხა მინდელმა კაბინეტში შესვლისთანავე.
- რას ქვია როგორ იწერება? - შეეკითხა განცვიფრებული ხომერიკი.
- მაპატიეთ, გიორგი ასლანიჩ, მაგრამ მე მგონი, აქ სწორად არ უნდა იყოს დაწერილი ეს სახელი, - აჩქარებით წარმოთქვა მინდელმა და სველი ფოტო ქალაქი გაუწოდა.
- არაფერი მესმის, - წარბები შეიკრა ბალანჩივაძემ, - შენ რა ლევან, საკუთარ თავს რუსული ენის გრამატიკის ცოდნაში ცდი?
- თითქმის, დავით ილიჩ. მე მგონია, აქ შეცდომაა, უეჭველი შეცდომა.
- დავუშვათ, მერე რა?

- მერე ის, რომ სახელი რუსის დაწერილი არ არის, ხოლო დამწერი რუსული მართლწერის ცოდნით ვერ დაიკვებნის.
- ეგ მე წელანვე შევამჩნიე და კიდევაც გითხარით, მაგრამ ვერ გამიგია, რისი თქმა გსურს – ჩაურთო ხომერიკმა.
- ჯერ მეც არ ვიცი, გიორგი ასლანიჩ, მაგრამ ერთი იდეა დამებადა და უნდა შევამოწმო, – უთხრა მინდელმა
- რა იდეა?
- ჯერ ვერა, ჯერ ვერ გეტყვით, იქნებ ვცდები, მაგრამ მაინც უნდა შევამოწმო, აუცილებლად შევამოწმო.
- რა უნდა შეამოწმო?
- ჩემი მოსაზრება. და თუ სწორი აღმოვჩნდი, მაშინ გეტყვით, – მინდელმა უხერხულად გაიღიმა.
- კარგი, – გაეცინა ბალანჩივაძეს, – ცნობისმოყვარეობას არ გამოვიჩენთ არა, გიორგი?
- ხომერიკმა გაიღიმა, უსიტყვოდ დაუქნია თავი.
- შენ რაო, ოთარ! ბანკნოტი დაამუშავე? – მიუბრუნდა პოლკოვნიკი ლაბორატორიის გამგეს.
- დიახ, ამხანაგო პოლკოვნიკო, მხოლოდ იმას ვუცდიდი, როდის გაშრებოდა ქალაქი, რომ თქვენთვის ფოტოსურათი წარმომედგინა, მაგრამ ერთიც ვნახოთ, ამ დროს ამხანაგი მინდელი გრიგალივით შემოიჭრა, გასარეცხად ჩაყრილი ფოტოქაღპლდები ამოარჩია და ისევ ელვასავით გამოვარდა გარეთ.
- შეგაშინა? – გაიღიმა ბალანჩივაძემ, – რას ვიზამთ, აი, მე და გიორგიც გაკვირვებული ვართ მინდელის მოქმედებით, მაგრამ ლევანს არ სურს გვითხრას რა დაემართა. მინდელს ყურები შეუწითლდა.
- დღეს სახამოს , უფრო სწორად, რამდენიმე საათის შემდეგ ყველაფერს გაგაცნობთ, მანამდე გთხოვთ, ნურაფერს მკითხავთ. ეხლა კი უნდა წავიდე.
- ოპერატიული ჯგუფის დახმარება გჭირდება? – შეეკითხა პოლკოვნიკი.
- დიახ, კურცხალიას წავიყვან. ის შედარებით ახალი მუშაკია ქუთაისში და ნაკლებად იცნობენ როგორც მილიციის თანამშრომელს.
- კეთილი, წაიყვანეთ, სალამოსთვის კი გელოდებით.
- აუცილებლად. ახლა მხოლოდ სამი საათით, 5 საათზე აქ ვიქნები.
- გიორგი ასლანიჩ – მიუბრუნდა პროკურორს, – შეიძლება მანქანა წავიყვანო?
- წაიყვანე , – ნება დართო ხომერიკმა.
- მაშ წავედი! – აჩქარდა მინდელი, თუ ჩემი ვარაუდი სწორი გამოდგა, ზეგ ყველა ბანდიტი ხელთ გვეყოლება. თუ არა და რაც მე მინდა შევამოწმო, არავითარ ზიანს არ მოუტანს საქმეს.
- გამომძიებელი სწრაფი ნაბიჯით გავიდა კაბინეტიდან. ხომერიკმა და ბალანჩივაძემ ერთმანეთს გადახედეს.
- უეჭველად რაღაც „დაიჭირა,, – გაიღიმა ბალანჩივაძემ, შემდეგ კაბინეტში უხერხულად გაჩერებულ ექსპერტს მიუბრუნდა:
- შენ წადი, ოთარ, ბარემ დაამთავრე დაწყებული საქმე.

პოლკოვნიკი წამოდგა, პალტო ჩაიცვა.

– ჩვენც წავიდეთ, გიორგი ჩემთან ვისადილოთ. ვინ იცის, სადამოს ვედარც მოვიცალოთ, ნინას ჩახოხბილი აქვს სადილად, სხვა რამესაც მოგვიხერხებს წამოხვალ?

– წავიდეთ!

თავი VI

მინდელი მხოლოდ 6 საათზე დაბრუნდა სამმართველოში. რაკი მაიორისაგან გაიგო, ბალანჩივაძე და ხომერიკი იქ იყვნენ, პირდაპირ პოლკოვნიკის კაბინეტს მიაშურა.

- მოფრინდი არწივო? – ღიმილით მიეგება პოლკოვნიკი თვალეგაბრწყინებულ მინდელს, – ოჰო, გეტყობა, კმაყოფილი ხარ, ახალგაწმენდილი სამოვარივით გიბრწყინავს სახე. შეამოწმე, რაც გინდოდა?

- შევამოწმე, დავით ილიჩ, ხვალ სადამოს 10 საათზე ხოტოველი თავის “მეურვეებს წყალტუბოში წაიყვანს, – უპასუხა მინდელმა მხიარულად.

- წყალტუბოში? – ერთხმად შესძახეს ბალანჩივაძემ და ხომერიკმა.

- წყალტუბოში, სატუმრო “თბილისის” 407 ნომერში, – მიუგო გამომძიებელმა და დაუმატა: – სწორედ ამის შესამოწმებლად გავიქეცი ასე თავქუდმოგლეჯილი.

- საინტერესოა რატომ მოგივიდათ აზრად, რომ ხოტოველი წყალტუბოში უნდა წავიდეს, ისიც ხვალ სადამოს 10 საათზე და უეჭველად 407 ნომერში? – შეეკითხა ხომერიკი.

- ახლავე მოგახსენებთ, გიორგი ასლანიჩ. ხანდახან უბრალო შემთხვევა ისეთი მოვლენაა, რომელიც უცნაურ და ერთი შეხედვით მეტად ბუნდოვან, გამოუცნობ საკითხსაც მოუძებნის გასაღებს. დღეს როცა ხოტოველზე ჩამორთმეული 50 მანეთიანს ვათვალთვლებდი, თითქმის ეჭვი არ შემპარვია, რომ მასზედ წარწერილი ციფრები და სახელი პირობითი ნიშანი იყო. მაგრამ რას ნიშნავდა ისინი, ეს კი ვერაფრით ვერ ამეხსნა. სოლივით ჩამეჭიდა ეს წარწერა გონებაში და ყოფნისას გულში სუმ ამ ციფრებს ვიმეორებდი. შემდეგ ის იყო, თქვენ მაიორს სასტუმროს შესახებ ჰკითხეთ. მან გითხრათ, ძიძიგურისათვის ნომერი დაჯავშნულიაო და ფურცელიც გამოგიწოდათ.

სრულიად შემთხვევით თქვენს მიერ მაგიდის კუთხეში დადაებული ფურცელს თვალი გადავაავლე “207–15/1” წავიკითხე მექანიკურად და მაშინვე ასოციაციით ფურცელზე გაკეთებული წარწერა დამიდგა თვალწინ 407–16/1–

10.207.407.15/1,16/1, ელვასავით გამირბინა თავში და მტკიცედადავწყვიტე, რომ ფურცელში წარწერა სასტუმროს ნომერსა და შეხვედრის თარიღს მიუთითებდა.

მაშინ მომეჩვენა, რომ ბანკნოტზე რაღაც სხვა ციფრები ეწერა და ის იყო,

ლაბორატორიაში გავიქეცი. არავითარი შეცდომა არ იყო, ციფრს “10”–ს და სახელს შემდეგ მივაქციე ყურადღება და გამოვიტანე ლოგიკური დასკვნა, რომ პირველ საათს ნიშნავდა, მეორე კი ნომრის მფლობელს. მაინც სავსებით არ ვიყავი

დარწმუნებული ჩემს აღმოჩენაში და გადავწყვიტე, შემემოწმებინა ჩემი მოსაზრება. აქედან გაქცეული, კურცხალიასთან ერთად ჩვენს სასტუმროში მივედი, მაგრამ რაოდენ იყო ჩემი გაოცება, როდესაც ადმინისტრატორმა მიპასუხა 407მ ნომერი ქუთაისის სასტუმროს სრს აქვსო.

გულდაწყვეტილი გამოვბრუნდი, შემდეგ გონებაში აღვიდგინე ჭანტურიას მოხსენების ყოველი დეტალი—“ ძეხვი ქუთაისის ნაწარმი მოგართვათ თუ...”

“წყალტუბოსი უსათუოდ წყალტუბოსი. ასე გთხოვთ ვახტანგიმ”, - ისე ნათლად გამახსენდა ეს სიტყვები, თითქოს ჭანტურია კი არა, მე ვუსმენდი დევიძისა და ხოტოველის დიალოგს. რას უნდა ნიშნავდეს ეს ძეხვი? იქნებ სასტუმროს?... იქნებ კი არა ნამდვილად ნამდვილად წყალტუბოს სასტუმროს, გადავწყვიტე მტკიცედ და თითქმის პროკურატურაში მისულმა გაკვირვებულ მძღოლს მანქანა შემოვაბრუნებინე და წყალტუბოში წავედი. 15 წუთში წყალტუბოში ვიყავი, შევამოწმეთ ჩვენთვის საინტერესო ნომერი და აღმოჩნდა, რომ 407 ნომერი დაკავებული აქვს ტაშკენტიდან 10 დღის წინათ ჩამოსულ ვინმე ტატიანა ივანეს ასულ ბასკაკოვას, - დაამთავრა აღფრთოვანებულმა მინდელმა.

- ყოჩაღ ლევან!- წამოიძახა აღტაცებულმა პოლკოვნიკმა და მაგრად ჩამოართვა ხელი გამომძიებელს, - აი ეს მესმის: შენ ერთხელ კიდევ დაამტკიცე რომ გამოძიებაში არ არსებობს წვრილმანი და მსხვილმანი ფაქტები. ერთი სიტყვით, ვერაფერს ვიტყვით, გვაჯობე, - ბალანჩივაძემ სიყვარულით გაუღიმა მინდელს.

- ნამდვილად გვაჯობა, ახალგაზრდობამ გვაჯობა, - ფართოდ გაიღიმა ხომერიკმა და გამომძიებელს მხარზე ხელი მოუთათუნა.

- აბა, რას ბრძანებთ, ეს ისე, მარტივად, ინტუიციით... – უხერხულად ჩაილაპარაკა მინდელმა და ყურები შეუწითლდა.

- ჰო, მარტივად და უბრალოდ, - გაეცინა პოლკოვნიკს, - მაგრამ ჩვენს მუშაობაში სწორედ ასეთს, ერთი შეხედვით უბრალო დეტალის გამოყენებას, აქვს მნიშვნელობა, თორემ სადარბაზო ბარათით დამნაშავეს პოვნა ყველასათვის ადვილია. ერთი სიტყვით, ყოჩაღ!

- ისეთი არაფერი გამიკეთებია, რომ ამდენი მაქოთ, - გაიღიმა მინდელმა.

ხოტოველი მაინც მიიყვანდა ოპერატიულ მუშაკებს 407 ნომერში, ჩემი დამსახურება მხოლოდ ის არის, რომ ერთი დღითდავაჩქარე მოვლენების განვითარება.

- ახლა რას ფიქრობთ?- ჰკითხა ბალანჩივაძემ.

- ხოტოველის დაკავება ჯერ საჭირო არ არის, დაე ჩავიდეს წყალტუბოში, შეხვდეს ტანიას, ვნახოთ, ვის შეხვდება კიდევ 407 ნომერში.

- მე უკვე მივიღე საჭირო ზომები, მათი საუბარი ზეგ დილით, ჩვენთვის სიტყვა სიტყვით იქნება ცნობილი. რაც შეეხება დევიძეს, ვფიქრობ, საქმის დაუზიანებლად შეიძლება მისი გამოძახება, დაკითხვა და, თუ საჭირო გახდა, დაპატიმრებაც. ამის შემდეგ კი მის ბინაში მოკალათებული ბანდიტების ლიკვიდაციაც. ჩემი აზრით, დევიძე ამაღამვე სამსახურიდან უნდა ავიყვანოთ, ხოლო ბანდიტების შეპყროქა ერთდროულად როგორც აქ, ისე წყალტუბოში ზეგ ღამით მოვახდინოთ.

- თქვენ რას იტყვით, დავით? მე მგონი მისაღები გეგმაა—ჰკითხა ხომერიკმა.
- სახვებით მისაღებია, დევიდის დაკითხვას ახლა საქმის დაზიანება არ შეუძლია.
უკვე თავისუფლად შევძლებთ ბანდიტების ლიკვიდაციის გეგმის შემუშავებას.
- ასე გავაკეთოთ. მით უმეტეს, დღეს დევიდე სადღელამისო მორიგეობაშია და მისი
ამაღამ სახლში მიუსვლელია არავის ეჭვს არ აღუძრავს.

პოლკოვნიკმა ყურმილი აიღო.

- მაიორი ცინცაძე ჩემთან! – ჩასძახა მიკროფონში, შემდეგ ყურმილი დასდო და
მინდელს მიუბრუნდა: დევიდის მოყვანაზე ცინცაძე იზრუნებს, თქვენი
საავადმყოფოში წასვლა საჭირო არარის. თქვენებურად შეეცადეთ, რაღაც უნდა
დაჯდეს, ყველაფერი ათქმევინოთ, მის ჩვენებაზე ბევრად არის დამოკიდებული
ბანდის ეფექტური ლიკვიდაცია.

კაბინეტში ცინცაძე შემოვიდა.

ბალანჩივაძემ დავალება გააცნო.

- საავადმყოფოში არავინ, გარდა მთავარი ექიმისა, არ უნდა გაიგოს დევიდის
წამოყვანა, ამას დიდი, ძალიან დიდი მნიშვნელობა აქვს. გასაგებია?

- გასაგებია, ამხანაგო პოლკოვნიეო. შეიძლება წავიდე?

- წადით მანქანა ქუჩაში იცდის, მძღოლს უთხარით, წაგიყვანოთ.

- მაშ ასე, - განაგრძო პოლკოვნიკმა, როდესაც ცინცაძემ კარები გაიხურა, – თქვენ
დევიდე დაჰკითხეთ, მე და გიორგი კი ძიმიგურს შევხვდებით, დეტალურ გეგმას,
დევიდის დაკითხვის შემდეგ, ძიმიგურთან ერთად შევიმუშავებთ. ბალანჩივაძე
სავარძლიდან წამოდგა. - ზეგ უნდა დამთავრდეს ამ დღეების უძილო ღამეები,
ჭალარას ბანდიდან ერთიც არ უნდა დაგვრჩეს აუყვანელი. წავიდეთ გიორგი,
ლევანი კი იქ იმუშავებს, ბურდულის კაბინეტში.

მინდელს დიდხანს არ დასჭირვებია ცდა. ნახევარი საათიც არ იქნებოდა გასული,
რომ ცინცაძე დევიდეს შემოუძღვა.

მინდელმა დაკვირვებით შეათვალიერა შემოსული: დევიდე 35–38 წლისა
იქნებოდა ოდნავ დასრულებული, მაგრამ სწორნაკვთოვანი. შაუ ფართო თვალებს
ჯერ კიდევ არ მოკლებოდა ელვარება, ხელოვნურად დახუხუჭებულ, მოკლედ
შეკრეჭილ მუქ წაბლისფერ თმებს ალაგ–ალაგ სპილენძის ფერი გადაჰკვროდა;
ხორბლისფერ სახეს რკალივით მოხრილი წარბები უმშვენებდა. ბეჭედივით
ვიწრო პირი ჯიუტად მოეკუმა და ოდნავ, სულ ოდნავ უცახცახებდა ზედა ბაგე.
“დელაავს” – გაიფიქრა მინდელმა და შემოსულს სავარძელი შესთავაზა.

დევიდე დაჯდა.

ისმოდა კედლის საათის ტიკტიკი და ქაღალდის შრიალი, მინდელი საქმეს
ფურცლავდა.

დუმილი პირველად დევიდემ დაარღვია.

- იქნებ შეიძლება გავიგო, რისთვის დამიბარეთ?

მინდელმა თავი ასწია, დაკვირვებით შეათვალიერა დევიდე

- ვფიქრობ, ამის ახსნა არა გჭირდებათ, ქალბატონო, - მიუგო მინდელმა მშვიდად
და შემდეგ დაუმატა: - თქვენი აქ მოყვანის მიზეზი ჩვენთვის ორივესთვის

ნათელია და არა მგონია ამ საკითხის გარკვევისათვის დიდი დროის დაკარგვა იყოს საჭირო.

დევიდის თვალეზში სიბრაზემ იელვა, მაგრამ უმაღვე შეიკავა თავი.

- მე არაფერი ვიცი, პატივცემულო უფროსო, - ჩაილაპარაკა წყნარად.

- პირიქით, თქვენ ყველაფერი იცით, - ცივად შეაგება მინდელმა, - იცის გამოძიებამაც, მაგრამ დაკითხვამაინც აუცილებელია. ჩვენს საქმიანობაში ფორმალიზმიც საჭიროა, თორემ გარწმუნებთ, ამისათვის დროს არ დავკარგავდით.

- არაფერი მესმის.

- ახლავე ყველაფერს აგიხსნით, მაგრამ საჭიროდ მიმაჩნია გაგაფრთხილოთ, რომ თქვენს გულწრფელობაზე ბევრი რამ არის დამოკიდებული, ჩვენ ის გვესაჭიროება არა იმტომ, რომ რაიმე ახალს მისცემს გამოძიებას, არამედ მხოლოდ იმისათვის, გავარკვიოთ, როგორ და რა ვითარებაში ჩაებით ბანდაში.

- ბანდაში?! როგორ თუ ბანდაში, რას ამბობთ?! - შეჰყვირა დევიდემ და მიტკალივით გაფითრდა.

- მშვიდად, ისტერიკები საჭირო არ არის, ეს არაფერს შეცვლის, - დინჯად მიუგო მინდელმა.

- თქვენ... თქვენ როგორ მკადრებთ... მე... მე თქვენ... თქვენ მე, მე თქვენ ისა... - ენა დაება დევიდეს და ფეხზე წამოიჭრა. მისი თვალეზი ცეცხლს აფრქვევდა, გაფითრებულ სახეზე უცებ სისხლი მოაწვა და ჭარხალივით წამოწითლდა. გამომძიებელი დინჯად უყურებდა დევიდის ფერისცვალებას, "საოცარია, - გაიფიქრა მან, - ასეთი მოქცევა შეურაცხოფით აღმფოთებულ ადამიანს ან ძალზე გამოცდილ დამნაშავეს შეუძლია მხოლოდ. რომელი მათგანია დევიდემ? ალბათ მეორე" - დაასკვნა მან.

- დაბრძანდით! - მიმართა მკაცრად.

- მე ერთი წუთითაც არ დავრჩები ამ ოთახში! ახლავე მივალ სადაც საჭიროა და პასუხს გაგებინებთ შეურაცხოფისათვის! - აყვირდა დევიდემ და კარებისაკენ გაიწია.

- დაბრძანდით და თავი დაანებეთ მსახიობობას! - ხმას აუწია მინდელმა, - თქვენთვის ნათელი უნდა იყოს, რომ აქ ტყუილად არ მოგიყვანდით.

დევიდემ გამომძიებელს მიაჩერდა. მისი მზერა ერთმანეთში არეულ მძულვარებას და უმწეო ბრაზს გამოხატავდა. ერთხანს შესცქეროდა გამომძიებელს შემდეგ სკამზე დაემშვა.

- რა გინდათ ჩემგან? - შეეკითხა ცუდად დაფარული მძულვარებით.

მინდელმა გამომცდეელი მზერა მიაპყრო. ქალი სრულიადაც ვერ დააბნია გამომძიებლის ქორულმა ცქერამ, გამოწვემა მიიღო და თვალი თვალში გაუყარა.

"საოცარია", - კვლავ გაიფიქრა გაკვირვებულმა მინდელმა, - ისე მიცქერის, თითქოს მისი სინდისი არაფრით იყოს დამძიმებული. სჩანს დარწმუნებულია, ჩვენ არაფერი ვიციოთ".

- მაშ არ გინდათ გულწრფელად აღიაროთ დანაშაული?

- მე გითხარით, თავი დაანებეთ ჩემს შეურაცხყოფას მეთქი–მიუგო დევიდემ მკვახედ.
 - კეთილი,- ჩაილაპარაკა მინდელმა–მე ვფიქრობდი, შემთხვევით მოხვდით ბანდიტებში. როგორც ჩანს, შევცდი, არა უშავს, ამ შეცდომის გამოსწორება შეიძლება.
 - შეწყვეტთ თუ არა ჩემს შეურაცხყოფას,მეტყვით თუ არა, რა გნებავთ ჩემგან?- კვლავ იყვირა დევიდემ.
 - გეტყვით, რაკი გასურთ ჩემგან გაიგოთ ყოველივე,- მიუგო მინდელმა,- მაგრამ შემდეგ გვიანლა იქნება სინანული.
 - მე მოსანანიებელი არაფერი ჩამიდენმა, მორჩით და გაათავეთ!
 - კეთილი, კეთილი,თქვენ მარტო ცხოვრობთ?
 - დიახ.
 - სრულიად მარტო?
 - დიახ! სრულიად მარტო, მერე რა გნებავთ?
 - მეუღლე სად არის?
 - მეუღლე? თქვენ უკეთ იცით პატიმარია.
 - ამჟამად სად იმყოფება?
 - შორეულ კოლონიაში იხდის სასჯელს.
 - დიდი ხანია?
 - უკვე მეხუთე წელია.- მიმოწერა გაქვთ?
 - ცხადია მაქვს.
 - უკანასკნელი წერილი როდის მიიღეთ?
 - ათიოდე დღის წინათ.
 - ფოსტით?
 - ამას თქვენთვის რა მნიშვნელობა აქვს?
 - გეკითხებით, მიპასუხეთ.
 - დიახ, ფოსტით.
 - დარწმუნებული ხართ?
 - რა თქმა უნდა.
 - რას გწერდათ უკანასკნელ წერილში?
 - როგორ თუ რას?ჩვეულებრივად მატყობინებდა თავის ამბავს და ითხოვდა ამანათის გაგზავნას.
 - სხვა არაფერი?
 - მე მგონი, არაფერი.
- რამდენიმე წამით სიჩუმე ჩამოვარდა. მინდელი გამომცდელად მიაჩერდა დევიდეს.
- რამდენი ხანია, რაც საავადმყოფოში მუშაობთ?- დაუსვა ახალი კითხვა.
 - უკვე თორმეტი წელია.დავამთავრე თუ არა სკოლა მას შემდეგ სულ №1 საავადმყოფოში ვმუშაობ.
 - 12 იანვარს დღისით მუშაობდით თუ ღამით?- მინდელმა თვალი თვალში გაუყარა.

დევიძე შეკრთა, მაგრამ მალე შესძლო თავის დაოკება.

- დღისით ვმუშაობდი.

- ღამით რა გინდოდათ საავადმყოფოში?

- როგორ თუ ღამით?- შეშფოთდა დევიძე.

- ღამით სამ საათზე რა გინდოდათ საავადმყოფოში? გაუმეორა კითხვა მინდელმა.

- სამ საათზე?- ძლივს ამოილაპარაკა ქალმა.

- დიახ სამ საათზე. ღამის სამ საათზე,- დაბეჯითებით განუმარტა მინდელმა.

- ღამით საავადმყოფოში მე არ ვყოფილვარ,- უპასუხა დევიძემ ყოყმანით.

- სტყუით!

- არა,ღმერთმანი.

- სტყუით—მეთქი! აბა მოიგონეთ: ძლიერ თოვდა, თქვენ სულ მთლად დაფარული იყავით თოვლით, როდესაც სამორიგეოში შეხვედით. ასე გვიან თქვენი მოსვლა ექთან კაჭარავას ძალიან გაუკვირდა.

- კაჭარავას?- თითქმის იყვირა დევიძემ და გაფითრდა.

- დიახ, კაჭარავას.თქვენ რომ ავადმყოფი ნათესავის სანახავად გაგზავნეთ №4 პალატაში,- დაცინვით მიუგო მინდელმა და განაგრძო:- მეტად ძლიერად გყვარებიათ თქვენი რძლის ბიძაშვილი, რაკი ღამის სამ საათზე არ დაიზარეთ და მისი ამბის გასაგებად ასეთ ამინდში თითქმის ერთ კილომეტრზე ფეხით იარეთ. დევიძე დუმდა.

- ხომ არ გეჩვენებათ, რომ მეტად უცნაურია ასე შეწუხება ვიღაც შორეული ნათესავისავის, რომელსაც სხვათა შორის 12 იანვარს საღამოს 6 საათზე სწორედ თქვენი მორიგეობის დამთავრებისას საშიში არაფერი სჭირდა?

დევიძე ისევ დუმდა.

გამომძიებლის პირისპირ სკამზე მჯდარს თავი დაეხარა და შესამჩნევად უტოკავდა მხრები.

- სდუმხართ?- განაგრძო მინდელმა— კეთილი! მაშასადამე, უკვე დარწმუნდით, რომ ამ ფაქტის უარყოფა შეუძლებელია, მაგრამ თქვენი საავადმყოფოში მოსვლა წვრილმანია,ჩვენ უფრო სერიოზული ამბავი გვაინტერესებს და თუ კეთილგონიერება გაგაჩნიათ, ნუ გაჯიუტდებით.

- რა გნებავთ ჩემგან?- თავი ასწია დევიძემ.

გამომძიებელმა გაკვირვებით შეხედა.

- მხოლოდ ერთი,- გულწრფელად აღიაროთ დანაშაული.

- ვალიარო?- იყვირა დევიძემ, რა ვალიარო?

- რა ვითარებაში დაუკავშირდით ბანდას, აკი გითხარით წელან,- შენიშნა მინდელმა მკაცრად.

- თქვენ ცდებით, მე არავითარი დანაშაული არ ჩამიდენია. ვალიარებ, რომ მართლაც ვიყავი საავადმყოფოში, მაგრამ განა ეს უფლებას გაძლევთ შეურამცხმყოთ და ბანდიტი მიწოდოთ? განა ეს...

- რა გინდოდათ საავადმყოფოში?- შეაწყვეტინა მინდელმა.

- ამას არავითარი კავშირი არ აქვს ვიღაც ბანდიტებთან.

- თქვენ ასე გგონიათ?

- დარწმუნებული ვარ.

- ბანდიტისა და მკვლელისათვის დახმარების აღმოჩენა, დამალვა და ხელშეწყობა, თქვენ დანაშაულად არ მიგაჩნიათ?- სუსხიანად შეეკითხა მინდელი და განაგრძო:- კმარა მოქალაქე დევიძე თავის მოკატუნება! ჩვენ არა მარტო ისვიცით, თუ, როგორ მოიპარეთ საავადმყოფოდან სისხლის გადასხმის აპარატი, არამედ ისიც, სად მალავთ ბანდიტებს. თქვენი ყოველი ნაბიჯი, ისევე როგორც ზავიალოვებზე მიქირავებული ოთახებში მოკალათებული ბანდიტების საქმიანობა, ჩვენთვის ცნობილია და ჯიუტობას აზრი არა აქვს

- ბატონო გამომძიებელო!- შეჰყვირა დევიძემ და ტყვიანაკრავით წამოვარდა სკამიდან.

- დაჯექით!- მკაცრად შეუტია მინდელმა.

- ბატონო გამომძიებელო, თქვენ.. თქვენ შეცდომაში ხართ შეყვანილი. ჩემს ბინაში არასოდეს ყოფილა თავშეფარებული მკვლელი და ბანდიტი, გეფიცებით, ჩემ ერთად ერთ შვილს, ვის გამოც ესოდენ დიდ ტანჯვას ვიტან ცხოვრებაში, ცდებით და ტყუილად მაყენებთ შეურაცხოვას!

დევიძე ისე გაცხარებით ლაპარაკობდა და იმდენი გულწრფელობა ჩანდა მის სიტყვებში, რომ მინდელი წუთით შეყოყმანდა, მართლაც ხომ არ ვცდებიო, გაიფიქრა, მაგრამ სწრაფად უარყო ეს აზრი.

- ვისი დავალებით მოიპარეთ აპარატი?- შეეკითხა დევიძეს.

- მე აპარატი არ მომიპარავს დილით უკანვე მივიტანე.

- ეს არაფერს ცვლის. ვისი დავალებით წადით საავადმყოფოში?

- თქვენ მას არ იცნობთ, მაგრამ გარწმუნებთ, ის არც მკვლელია და არც ბანდიტი.

- თქვენ ასე გგონიათ?

- ეჭვიც არ მეპარება. მე ვიცი, რატომ მიგაჩნიათ ჩემი ბინა საეჭვოდ. მართლაც რა უფლება მაქვს რეციდივისტის ცოლს პრეტენზია განვაცხადო, რომ არ შეეხოთ ჩემს კეთილ სახელს, მაგრამ გეფიცებით ყოველივეს რაც კი კეთილი შემრჩა ამ ქვეყნად, ნუ იქნებით განუკითხავი და ქმრის გამო ნუ ჩამთვლით იმად, რაც წელან მიწოდეთ... მე გეტყვით ყველაფერს, ყველაფერს გაიმბობთ და დარწმუნდებით, რომ ქურდ-რეციდივისტის ცოლიც შეიძლება პატიოსანი ქალი და წესიერი დედა იყოს.

- გისმენთ!- მიუგო მინდელმა და მოხერხებულად მოეწყო სავარძელში.

დევიძე რამდენიმე წამი დუმდა, მძიმედ ამოიოხრა, თითქოს გულიც თან ამოატანაო და დაიწყო.

- თქვენ უეჭველია იცით, ჩემი ქმარი გამოუსწორებელი ქურდია და ამჟამად უკვე მეოთხედ ზის ციხეში. ჩემი პირადი ცხოვრება დიდი ხანია წაიშალა და თუ ვცოცხლობ მხოლოდ ერთადერთი შვილისათვის და აგრეთვე იმ იმედით, რომ იქნება ქმარიც მოეგოს გონს და დაუბრუნდეს პატიოსან ცხოვრებას. თქვენ ეს დეტალები ალბათ არ გაინტერესებთ, მაგრამ ჩემი ვალია, ყველაფერი გითხრათ, რადგან როგორ უცნაურადაც არ უნდა არ უნდა მოგეჩვენოთ, მე არ დამიკარგავს იმედი ქმრის წესიერი ცხოვრების გზაზე დაბრუნებისა, სწორე ეს

მაიძულებს, ხელი არ ეკრა ჩემს ქმარს, თავის თავის უბედურ ადამიანს და დროდადრო ფული ან ამანათი გავუგზავნო ხოლმე ბანაკში...

ყოველ წერილში ალექსანდრე ფიცით მარწმუნებს, რომ ეს მისი უკანასკნელი ავკაცობაა და თუ ეღირსა საპატიმროდან გამოსვლა, არასოდეს არ დაუბრუნდება შავბნელ საქმიანობას.

ახალი წლის დღეებში, იანვრის ერთ ღამეს, ის იყო, ბავშვი დავაწვინე, რომ კარებზე დააკაკუნეს, გავადე. ზღურბლზე 30–35 წლის საშუალო ტანის მამაკაცი გამოჩნდა, თავაზიანად მოიხადა ბოდიში, მკითხა ვინ ვიყავი და კონვერტი გადმომცა.

უცნობი სახლში მივიწვიე, კონვერტი გავხსენი.

ქმარი მწერდა, რომ ბარათის მომტანი მისი კარგი მეგობარი იყო და მთხოვდა, უპატივცემლოდ არ გამეშვა იგი.

“ჩემი პროფესიის არ გეგონოს, ინჟინერია, ციხეში ბრმა შემთხვევის გამო მოხვდა, ახლა გამართლდა და სამშობლოში ბრუნდება” –მატყობინებდა ქმარი.

წერილში ჩემი სტუმრის ვინაობა არ იყო აღნიშნული, რამაც მეტად გამაკვირვა, მაგრამ ისე ვიყავი გახარებული იმით, რომ ბარათის მომტანი ქურდი და ავაზაკი არ აღმოჩნდა, ყურადღებაც არ მიმიქცევია ამ მდგომარეობისათვის. როგორც შემეძლო პატივი ვეცი.

გვიან ღამემდე ვისაუბრეთ.

დაწვრილებით მიაშბო თავისი თავგადასავალი და ალექსანდრესთან ერთად კოლონიაში გატარებული მძიმე დღეები. დიდი ქებით მოიხსენია ჩემი ქმარი, რომ ალექსანდრე არა, იქნებ ცოცხალი არ ვიყო, მითხრა.

ღამის დაახლოებით 12 საათზე ვახტანგი წამოდგა, - ასე ეძახიან მას, - სასტუმროში წასვლა დააპირა.

დიდი ხვეწნის შემდეგ დავიყოლიე, რომ ღამე ჩემს ბინაში გაეთია.

დილით ვახტანგმა მითხრა, ქუთაისში არქივიდან რაღაც საბუთის ასაღებად იყო ჩამოსული, რაც მას მემკვიდრეობის აღსადგენად ესაჭიროებოდა და ქალაქში გავიდა.

ორი დღე დაჰყო სტუმარმა ქუთაისში, მაგრამ საჭირო საბუთის აღება ვერ მოახერხა. “უბედურებაა პირდაპირ, იძულებული ვარ მეორედ ჩამოვიდე”, შემომჩივლა მან და ღამის მატარებლით თბილისში გაემგზავრა.

თუ არ ვცდები, 9 იანვარს ისევ ჩამოვიდა, მომინახულა, ბავშვს საჩუქრები მოუტანა. მითხრა სამსახური დავიწყე, ბინასაც მამლევენ და მგონი ჩემი ცხოვრებაც მოეწყოსო

ჩემი ამბავითაც დაინტერესდა, ბოდიში მოიხადა, პირველ ჩამოსვლისას ვერაფრით დაგეხმარეთო, შემდეგ ფული გადმომცა, ალექსანდრეს ამანათები არ მოაკლოთო.

ფულის აღებაზე ცივი უარი ვთქვი, თავი კინაღამ მოიკლა: “მე თქვენი მეუღლისაგან სიცოცხლითა ვარ დაავადებული დაა ეს მცირე დახმარება რა საანგარიშოაო”

ბოლოს დამიყოლია 1000 მანეთი დამიტოვა.

ვახტანგი ხან და ხან თუ გავიდოდა ქალაქში,ვიღაც შორეულ ნათესავთან. გვიანაც დაბრუნებულა, მაგრამ ღამეს ყოველთვის ჩემს ბინაში ათევდა.

12 იანვარს ვახტანგმა გამომიცხადა, რომ სამი- ოთხი დღის შემდეგ თბილისში აპირებდა წასვლას და დაახლოებით 11 საათზე ბინიდან გავიდა.

“შეიძლება დამაგვიანდეს”, - მითხრა მან წასვლისას.

დიდხანს ვუცადე,მაგრამ რადგან არ მოვიდა, ღამის 12 საათზე დავწექი.

ზარის ხმამ გამომალვინა.

ავდექი, შუქი ავანთე, 2 საათი იყო.

ოთახში ვახტანგი და ვიღაც წვერიანი მოხუცი შემოვიდნენ და ხელით

მიცვალეულივით გაფითრებული ახალგაზრდა შემოიყვანეს.

“არ შეგეშინდეთ, ნატა – მითხრა ვახტანგმა,- ეს ახალგაზრდა ჩემი ნათესავია, დაჭრილია და გული წაუვიდა,მომეხმარეთ საწოლში ჩავაწვინოთ, შემდეგ კი ყველაფერ გიამბობთ”.

“ვინ დაჭრა?”-ვიკითხე მექანიკურად.

“შემდეგ,შემდეგ, ჯერ დაჭრილს მოვუაროთ”, - მიპასუხა ვახტანგმა. სწრაფად

გავშალე ლოგინი,ტახტზე მისვენებული დაჭრილი საწოლზე

გადავიყვანეთ,რამდენიმე ნემსი გავუკეთე. ავადმყოფმა თვალები გაახილა, ყრუდ ამოიკვნესა და ისევ ბურანში წავიდა.

მოხუცმა პერანგი გახადა და დავინახე, რომ მუცელში იყო დაჭრილი.

“ჩქარა ბამბა და ბანდი”, - ამოიღო ხმა აქამდე ჩუმიად მყოფმა წვეროსანმა.

სააფთიაქო კარადა მივაწოდე. მოხუცი გაბედულად შეუდგა სისხმდინარე

ჭრილობის გასუფთავებას, შემდეგ მაგრად შეუხვია.

ვახტანგმა ხელი მომკიდა, მეორე ოთახში გამიყვანა.

“ნატა,- მითხრა მან,,- უბედურება შეგვემთხვა,როგორმე უნდა დაგვეხმარო, თორემ ეს ყმაწვილი დაიღუპება და მეც დამედება მაგისი ცოდვა.”

“რა შეგემთხვათ, ვინ არის?”- შევეკითხე შეშინებული.

“ჩემი ბიძაშვილია, რაღაც ხათაბალად ქალი შეყვარებია და.. ერთი სიტყვით

რადგან ქალი არ თანაუგრძობდა, მოტაცება გადავწყვიტეთ. შედეგს შენც ხედავ:

ქალი ვერ მოვიტაცეთ, ყმაწვილი კი დაჭრეს და მგონი, საკმაოდ სახიფათოდაც:”

“მე რა უნდა გიშველოთ?”

“ექიმი, ექიმა საჭირო დაუყოვნებლივ. მე კი აქ არავის ვიცნობ, თანაც შუალამია.”

“საავადმყოფოში დავაწვინოთ, მე ეხლავე დავურეკავ “სასწრაფო დახმარებას”. -

ვუპასუხე და სწრაფად წამოვიჭერ ფეხზე.

ვახტანგმა ხელით შემაჩერა.

“ეგ შეუძლებელია, სიკვდილს იქნება გადავარჩინოთ, მაგრამ ციხეს კი ვერა.

ქალის მოტაცება ხომ კანონით ისჯება, ჩვენც დაგვიჭერენ”.

“მაშ რა ვქნა?”-უმწეოდ ვიკითხე და ციებიანივით ავკანკალდი.

ვახტანგი ერთხანს დუმდა.

“აი რა ნატა-დაიწყო მან,- მე მიმძიმს თქვენი შეწუხება, მაგრამ სხვა გზა არ არის,

დაჭრილი პირველ ხანებში მაინც აქ უნდა დარჩეს. აქვე უნდა მოვიწვიოთ ექიმი

და პირველი დახმარება აღმოუჩინოთ. მილიცია ალბათ უკვე გვეძებს და დაჭრილის კვალს თუ მიაგნეს, სამივეს ციხეში ჩაგვსამენ.

“მერე ექიმი?”

“ექიმს ჩვენ მოვიყვანთ. ეს მოხუცი-ვახტანგმა მეორე ოთახზე მანიშნა, სადაც დაჭრილი დავაწვინეთ,- მოიყვანს ექიმს, ზომებსაც მიიღებს, რომ არ გაგვთქვას, თუ შენც ამდენ პატივს გვცემ და დაჭრილის აქ დატოვებას დათანხმდები.

“მერე, რომ მოკვდეს რაღა გვეშველება?”

“არ მოკვდება, ჭრილობა, არ უნდა იყოს სასიკვდილო “არცთუ მტკიცედ მიპასუხა ვახტანგმა.

“ყოყმანი დავიწყე, ერთი მხრივ, მეშინოდა დაჭრილის ჩემს სახლში დატოვება, მეორეს მხრივ, კი მიჭირდა, უარი მეთქვა დახმარებაზე გაჭირვებაში ჩავარდნილი ადამიანისათვის. არც ის მინდოდა, ვახტანგის შეხვედროდა რაიმე, დაეჭირათ და ციხეში ჩაემწყვდიათ.

“განა ამ ყმაწვილს ქუთაისში არავინ ყავს?” – ვკითხე ვახტანგის.

“არავინ, შეიძლება ენდო ასეთ საქმეში. ამიტომ მოვიყვანე თქვენთან, იმედი მქონდა”.

“კარგი,- დავთანხმდი მე,- ასეთ მდგომარეობაში მყოფს მტერსაც არ ეტყვიან უარს, მხოლოდ სად მოვათავსოთ? ბავშვს ახლა სძინავს,

“მაგრამ ხვალ?”

“მე დიდად ვწუხარ ასე რომ გაწუხებთ,- დაიწყო ვახტანგმა. მაგრამ წელანაც გითხარით, სხვა გზა არ მქონდა, უეჭველად ყველას დაგვიჭერდნენ. ჩვენ ასე გავაკეთეთ: დაჭრილი შენი მდგმურების ერთ-ერთ ოთახში დავაწვინეთ, გასაღები ხომ შენ გაქვს. დღით ეს ოთახები გარედან დაკეტე, ღამე კი, როდესაც ბავშვი დაიძინებს, შეიძლება გავალოთ. ერთი-ორი დღე ვერავინ გაიგებს, შემდეგ კი წავალთ. გავცილდებით ქუთაისს, მე ხვალ მაინც ვაპირებდი წასვლას, ამ ხლაფორთში რომ არ გავბმულიყავი.”

მეორე ოთახიდან მოხუცი გამოვიდა, ვახტანგი ფეხზე წამოდგა, მოწიწებით შეეგება.

“როგორ არის?” – შეეკითხა

“ცუდად, ბევრი სისხლი დაკარგა თუ სისხლი არ გადავუსხით, ვინ იცის რა მოხდება.”

შიშმა ამიტანა, “რა მემშველება რომ მოკვდეს”, - გავივლე გულში და ის იყო დავაპირე მეთქვა, დაჭრილი წაიყვანეთმეთქი, რომ წვეროსანი მომიახლოვდა, ხელი გამომიწოდა და მითხრა:

“თქვენს პატივისცემას ქალბატონო, ადამიანი ვერ გადაიხდის, მაგრამ თუ ღმერთმა ინება და ჩემი ძმისშვილი გადარჩა, თქვენს სამსახურში მიგულვით”.

ხმა ვერ ამოვიღე.

“ქალბატონო,- დაიწყო ისევ წვეროსანმა,- დრო არ ითმენს, რადგან ასეთი სიკეთე გვიყავით, გეცოდინებათ, ვინ არის ქუთაისში გამოცდილი ქირურგი, იქნებ ბინაც მიგვითითოთ”.

“გრძელიძე, მაგრამ” ...

“რა მაგრამ? “

“ის, რომ გრძელიძე ავადმყოფს უეჭველად საავადმყოფოში გადაიყვანს, არავითარ შემთხვევაში არ დათანხმდება ასეთი მძიმე ავადმყოფის ბინაზე მკურნალობას”.

“ეს მე მომანდეთ”, - მიპასუხა წვეროსანმა მტკიცე ხმით.

“არაფერი გამოვა სისხლს სახლში მაინც ვერ გადაუსხამს, არც ოპერაციას გაუკეთებს” – შევეპასუხე ისევ.

“გაუკეთებს! სისხლსაც გადაუსხამს, მხოლოდ თქვენ კიდევ ერთი სამსახურის გაწევა მოგიწევთ, - როგორმე აპარატი უნდა ვიშოვოთ”.

სახტად დავრჩი, ჩაბალახ მოხვეული წვეროსანი დაკვირვებით შევათვალიერე.

“თქვენ იცით ამ აპარატის სახელი?” – ვერ დავფარე განცვიფრება.

“გიკვირთ? - გაიღიმა მან, - თუმცა დიდი ხანია ვაზს ვუვლი და ყურძენი მომყავს, მაგრამ... მედიცინას ვიცნობ, ჩემი ჭაბუკობის წლებში გატაცებული ვიყავი და ერთ დროს ექიმობასაც ვაპირებდი. ეჰ, რა დროს ამაზე ლაპარაკია. გვიშოვით?”

“ახლა ღამის 2 საათი და 30 წუთია, სად ვიშოვი?”

“სავადმყოფოდან უნდა წამოიღეთ, სხვა გზა არ არის! - მიპასუხა წვეროსანმა და თითქოს ჩემი თანხმობა უკვე მიღებული ჰქონდა, დაუმატა; - ნულარ დააგვიანებთ, ექიმის მისამართი გვასწავლეთ და წადით!

რალაც არ მომეწონა მისი ტონი, ბრძანებლური კილო, მაგრამ არაფერი მითქვამს.

ვახტანგის გრძელიძის მისამართი ვუთხარი, ავუხსენი სადაც ცხოვრობდა.

ჭადარამ პალტო ჩაიცვა, ჩაბალახი მჭიდროდ შემოიხვია.

“ახლა ექიმთან წავალთ, თქვენ, ალბათ, ჩვენს მოსვლამდე დაბრუნდებით საავადმყოფოდან, მაგრამ ექიმთან შეხვედრა საჭირო არ არის, როდესაც ჩვენი ფეხის ხმა გაიგონო, ოთახში გაბრძანდით და კარები დაკეტეთ, მანამდე კი, ავადმყოფს ნუ მოშორდებით. წავიდეთ ვახტანგ!

წვეროსანი ისე ლაპარაკობდა, თითქოს ბრძანებებს იძლეოდა, მაგრამ თავზე დამტყდარმა უეცარმა ამბავმა იმდენად წამართვა ნებისყოფა, გაბრაზებაც ვერ მოვახერხე. ყველაფერი მათი სურვილით შევასრულე.

ის ღამე თეთრად გავათენე.

დილით წვეროსანი არ გამოჩენილა, მხოლოდ ვახტანგი შემოვიდა ჩემს ოთახში, ჩაის ადუღება მთხოვა, ჩემოდნიდან ძეხვი და კონიაკები ამოიღო.

“დაგტანჯეთ ქალბატონო ნატა, არ ვიცი როგორ მოვიხადო ბოდიში ასეთი შეწუხებისათვის”, - მოიბოდიშა მან.

“როგორ არის დაჭრილი?”

“ყველაფერი რიგზეა, მაგრამ ერთი – ორი დღე საწოლში უნდა იყოს”

“რა თქვა გრძელიძემ? გაუკეთა ოპერაცია?”

“... გაუკეთა, უხვმა გასამრჯელომ თავისი გაიტანა, გომელიძე არსად არაფერს იტყვის”.

“წავიდა?”

“წავიდა”.

თავისუფლად ამოვისნთქე.

“ახლა მაინც მითხარით, ვის იტაცებდით?”

“მეც არ ვიცი, გუშინ საღამოს რომ გავედი, ისიდორე შემხვდა”.

“ვინ?”

“ისიდორე, ამ მოხუცს ისიდორე ჰქვია.სასაუზმეში შევედით. იქ გამიტყდა, ხოდა, მეც არ ვიცი, რა ეშმაკმა მაცდუნა, დავთანხმდი. ქალი სტუდენტია. გვეგონა, ოთახში მარტო იყო, მივუხტით,მოვახერხეთ და კარები გავაღებინეთ, მაგრამ იღბალი რომ არ ექნება კაცს...მამა და ძმა დაგვიხვდა ჩამოსული. უკან აღარ დავიხიეთ. ქალს ბინის პატრონიც წამოეშველა. შეიქნა ერთი ამბავი. ამ უბედურს დანა ჰქონდა. ჩხუბში ქალის ძმამ წაართვა და დასჭრა კიდეც. ერთი სიტყვით ძლივს გამოვასწარიტ. კიდეც კარგი თუ არ გაგვიგეს და ციხეში არ ჩავყარეს ყველა” ,- დაამთავრა ვახტანგმა.

“ქალის მეტი რაა ქვეყანაზე,რაზე იკლავდა ეს შენი ნათესავი თავს!”

“თქვენ ეგა თქვით, მე რა ეშმაკად გავერიე ამ საქმეში, თორემ...ციხე მინდა ახლა მე?”

“ღმერთმა დაგიფაროთ!”

“ეჰ, რაც იყო, იყო,იქნებყველაფერი კარგად დამთავრდეს”, – ვახტანგი წამოდგა ჩაის ჭურჭელი,კონიაკი და საუზმე დაჭრილის ოთახში გაიტანა.

დაახლოებით ერთი საათის შემდეგ ისევ შემობრუნდა, ჭიქები და თეფშები გამოიტანა სამზარეულოში მაგიდაზე დააწყო და პალტო ჩაიცვა.

“ახლა მე წავალ, იქნებ გავიგო რამე. დაჭრილის ოთახი გარედან გადაკეტე!”– მითხრა მან.

“დაჭრილის ბიძა წავიდა?”

“არა მასთან არის, მაგრამ შენ მაინც დაკეტე, არავინ შემოიხედოს, მე მალე დავბრუნდები”.

მთელი დღე სახლში დავყავი. ბაზარშიც არ წავსულვარ, ხალხის მეშინოდა. ისეთი გრძნობა დამეუფლა, მეგონა მთელმა ქალაქმა იცოდა, ჩემს სახლში იმალებოდა, დაჭრილი.

ვახტანგი ახალ შეღამებულზე დაბრუნდა,დაკლული ქათამი, ხორცი და კონიაკი მოიტანა.

“ხომ არავინ ყოფილა?” – იკითხა შემოსვლისთანავე.

“არავინ”, - ვუპასუხე მე.

“ჩინებულია! როგორც ჩანს, ყველაფერი კარგად გათავდება.”

“მერე და ქალი არ იჩივლებს?”

“ალბათ უკვე იჩივლა, გვეძებენ კიდევაც, მაგრამ სასიძოს სახლში რომ ვერ იპოვნიან, შეიქნება მიწერმოწერა, ძებნა, მანამდე ყმაწვილიც მორჩება და რაღაც საშველს მოძებნით,- მიპასუხა მხიარულად ვახტანგმა. შემდეგ გასაღები მთხოვა და დაუმატა:- მე ერთი მათთან შევალ, თქვენ კი იქნებ ეს ხორცი შეწვათ, ქათამიც მოხარშეთ, თორემ შიმშილით დაიხოცება ორთავე.”

სამზარეულოში გავედი. ისე როგორც დილით, ამჯერადაც ვახტანგმა შეიტანა ოთახში სასმელ-საჭმელი.მე იმ ორ ოთახში არ გავსულვარ.

დაახლოებით ღამის პირველ საათზე ვახტანგი და დაჭრილის ბიძა ჩემს ოთახში შემოვიდნენ. მოხუცმა კიდევ ერთხელ მოიხადა ბოდიში, ათასი მადლობა გადაიხადა, დამპირდა რომ ორი დღის შემდეგ დაჭრილს წაიყვანდა და წავიდა. ამ დღიდან ვახტანგი უვლიდა დაჭრილს, შესასვლელის ერთი გასაღები მივეცი, რათა უფრო თავისუფლად შეძლებოდა ჩემი არყოფნის დროს ბინაში მოსვლა და წასვლა.

დაჭრილის მდგომარეობა უფრო სერიოზული გამოდგა, ვიდრე ჩვენ ვფიქრობდით. 1-2 დღე საკმარისი არ აღმოჩნდა და დღესაც ლოგინში წევს,- დაამთავრა დევიძემ.

მინდელს ერთი შეკითხვითაც არ გაუწყვეტინებია თხრობა. მშვიდად უსმენდა ქალს და დრო და დრო თავისთვის შენიშვნებს იწერდა.

ცოტა ხნით დუმილი ჩამოვარდა.

მინდელი თავისთვის ანალიზს უკეთებდა ჩვენებას. ხოლო დევიძე იჯდა და მოლოდინით შეჰყურებდა გამომძიებელს.

- რა მდგომარეობაშია ამჟამად დაჭრილი,- დაარღვია სიჩუმე მინდელმა.

- ვახტანგის თქმით, ჯერ წამოდგომა არ შეუძლია.

- თქვენი შეტყობით?

- მე ის არ მინახავს, პატივცემულო გამომძიებელო.

- როგორ თუ არ გინახავთ?

- არ მინახავს ერთხელაც არ შევსულვარ მასთან.

- რატომ?

- ვახტანგმა მითხრა, დაჭრილს რცხვენია და ნერვიულობსო.

- თქვენც დაიჯერეთ?

- ცხადია, დავიჯერე, რატომ არ უნდა დამეჯერებინა?

- კეთილი. ისიდორე შემდეგ აღარ გინახავთ?

- არა, არ მინახავს, არ მოსულა.

- გამოდის, რომ თქვენ დაგიტოვათ დაჭრილი ძმისშვილი მოსავლელად.

- რატომ მე, აკი მოგახსენეთ, ვახტანგი უვლის-მეთქი.

- განა უცნაურად არ გეჩვენათ, რომ ერთხელაც არ მოაკითხეს მშობლებმა?

- რა თქმა უნდა, მაგრამ ვახტანგმა მითხრა, მშობლები ვერ მოვლენ, ეშინიათ, მათ კვალ მილიციაც არ მოჰყვებსო. საერთოდ ისე მოეშალა ნერვები, რომ ყველაფერს ეჭვის თვალით დაუწყო ყურება.

- ეს როგორ გავიგოთ?

- აი გუშინ “ქელასიდან” ინსპექტორები მოვიდნენ, ელექტროენერჯის ხარჯვა შეამოწმეს, დამაჯარიმეს კიდევ. ვახტანგი ამ დროს დაჭრილთან იყო გარედან დაკეტილ ოთახში. ისინი რომ წავიდნენ, ვახტანგი მთელი ერთი საათი მეკითხებოდა, თუ ვიცნობდი ამ კონტროლიორებს, სხვა დროს თუ შეუმოწმებიათ ელექტროწერტილები, თუ მოსულან და სხვა...მანამ არ დამშვიდდა, ვიდრე “ქელასში” არ წავედი.

- შემდეგ?

შემდეგ არაფერი. ქელასში ქვითარი წარვადგინე, ჯარიმა გადავიხადე, ფული მიიღეს, თან მისაყვედურეს, შტეპსელი რატომ არ გაქვთ გატარებულიო. სახლში რომ დავბრუნდი ვახტანგმა დეტალურად გამომკითხა ყველაფერი. ქვითარიც გასინჯა.

- რა გვარია ვახტანგი?

- კიტოვანი.

- ცოლშვილიანია?

- არა, უცოლშვილოა.

- სად ცხოვრობს, თბილისში?

- ზუსტად არ ვიცი, მგონი საბურთალოს რომელიღაც ახალ დასახლებაში.

- დაჭრილი რა გვარია?

- არც დაჭრილის, არც ისიდორეს გვარი არ ვიცი, ვახტანგის არ უთქვამს. მე კი მომერიდა მეკითხა.

- “ქელასში” ვახტანგის დავალებით წახვედით?

- დიახ, მან მთხოვა და წავედი.

- კიდევ სად იყავით მისი დავალებით?

- არსად, სხვაგან არსად ვყოფილვარ.

მინდელი მოიღუმა.

- მოქალაქე დევიძე, თქვენ დამპირდით, რომ ყველაფერს გულახდილად მეტყოდით.

- დიახ, დაგპირდით და ვასრულებ კიდევ. სხვაგან არსად გაუგზავნივარ, უპასუხა დევიძემ გულწრფელი გაკვირვებით.

- განა დღეს დილით მაღაზიაში არ იყავით?- მკაცრად შეეკითხა გამომძიებელი.

- მაღაზიაში? მერე ამას რა კავშირი აქვს ქალის მოტაცებასთან?- გაოცდა დევიძე.

- ეს ჩვენი საქმეა იყავით თუ არა?

- დიახ ვიყავი, ვახტანგმა მთხოვა, არაყი და ძეხვი მეყიდა.

- რატომ მაღავდით თქვენს იქ მისვლას?

- რას ბრძანებთ, არც მიფიქრია, მაგრამ არაყსა და ძეხვს რა დამოკიდებულება უნდა ჰქონდეს ამ საქმესთან?

- ეგ ჩვენ ვიცით, თქვენი ვალია, გვიპასუხოთ.

- კი ბატონო, მკითხეთ, რაც გნებავთ.

- რა დავალებით გაგაგზავნათ კიტოვანმ?

- არავითარი დავალება არ მოუცია. მითხრა, დაჭრილმა ძეხვი მოისურვაო, წყალტუბოს ნაწარმი ძეხვი. იმ მაღაზიაში კი ვახტანგის ნაცნობი ჰყოლია და მთხოვა მასთან მიდი სხვა მაღაზიაში ვერ იშოვნო.

- შემდეგ?

- მეტი არაფერი, ფული მომცა და მეც ვიყიდე.

- ვისგან იყიდეთ?

- ვიღაც იოსკასაგან.

- იცნობთ?

- არა, სხვა დროს არასდროს შემხვედრია.

- არც თქვენთან ყოფილა ბინაზე?
- რას ამბობთ, ჩემს ბინაზე რა უნდოდა!- ისევ გაუკვირდა დევიძეს.
- კეთილი, იოსკას კოტოვანის მიერ მიცემული ფულით გადაუხადეთ საფასური?
- დიახ.
- ხურდა რამდენი დაგიბრუნათ?
- არავითარი ხურდა არ დაუბრუნებია. რატომ?
- ვახტანგმა მითხრა, მანეთს მისცემ, არაყსა და ძეხვს მოგცემსო, მეც ასე მოვიქეცი. განა ფასი არ გიკითხავთ? არა, არ მიკითხავს, აკი მოგახსენეთ, ვახტანგმა მანეთიანმ გადმომცა და მითხრა, ამ ფულს მისცემ და წყალტუბოს ნაწარმ ძეხვს სთხოვო,- მიუგო დევიძემ და დაუმატა:- მეც ასე გავაკეთე.
- კარგი, სად იშოვეთ სისხლი, ან როგორ გადაუსხეს დაჭრილს?
- რა მოგახსენოთ, მე ოთახში არ ვყოფილვარ, ალბათ გრძელიძემ მოიტანა დაკონსერვებული სისხლი.
- თქვენ იცნობთ გრძელიძეს?
- გრძელიძეს ვინ არ იცნობს.
- დარწმუნებული ხართ მან გაუკეთა დაჭრილს ოპერაცია?
- ყოველ შემთხვევაში მე ასე მითხრეს.
- პირადად კი არ გინახავთ?
- არა, არ მინახავს.
- რატომ?
- იცით რა,ჯერ ერთი, ვახტანგიმ და დაჭრილის ბიძამ მთხოვეს არ დავნახოდი გრძელიძეს,მეორეც, მეც არ მინდოდა შევხვედროდი, ის ხომ დიდი გასამრჯელოს მიღებით დათანხმდა ოპერაციის გაკეთებას.
- განა თქვენ ვალდებული არ იყავით,გეცნობებინათ ჩვენთვის თქვენს სახლში დაჭრილის ყოფნა და გრძელიძის მიერ ოპერაციის გაკეთება?- შეეკითხა გამომძიებელი და კუშტად შეხედა.
- დევიძემ თავი დახარა, სახეზე სიწითლე მოერია და ნერვიულად დაიწყო ხელების მტვრევა.
- მიპასუხეთ!
- ცხადია...მაგრამ სიბრაულმა დამძალა,დაჭრილი შემეცოდა, ვახტანგიც ვერ გავიმეტე.
- ექიმი?
- ექიმი...გრძელიძეს მთელი ქალაქი იცნობს, როგორც უაღრესად წესიერ ადამიანს.მართალი გითხრათ, ახლაც ვერ დამიჯერებია,როგორ დათანხმდა ოპერაციის გაკეთებაზე.
- თუ შეხვდით იმ ღამის შემდეგ გრძელიძეს?
- არა, ის სხვასავადმყოფოში მუშაობს.
- კეთილი, კოტოვანი ვიდრე თქვენთან სტუმრობდა თუ დადიოდა სადმე?
- სადამოობით სადღაც მიდიოდა, მაგრამ სად—მე არასოდეს მიკითხავს.
- თქვენთან თუ აკითხავდა ვინმე?
- არავინ,არც ერთხელ არ მოუკითხავთ.

- არც თქვენ გინახავთ ვინმე ნაცნობთან?
- არა, თუმცა ერთხელ მანქანაში ვნახე.
- ნაცნობის მანქანაში?
- როგორ გითხრათ, მანქანის პატრონს მე ოფიციალურად არ ვიცნობ, ისე კი ვიცი, რომ ქუთაისელია, ქალაქში შემხვედრია.
- რა გვარია.
- გავარი და სახელი არ ვიცი.
- მანქანის ნომერი ხომ არ გახსოვთ?
- არა, არ დავინტერესებულვარ.
- რა მანქანაა?
- "პობედა".
- ფერი?
- არ ვიცი, არ მახსოვს.
- დაჭრილი რითი მოიყვანეს თქვენთან?
- არ ვიცი.
- იქნებ სწორედ "პობედით?"
- ვერ გეტყვით, შეიძლება "პობედით", შეიძლება სხვა მანქანით.
- კარგი. ჯერჯერობით ამით დავამთავროთ, გაეცანით, ხელი მოაწერეთ და გარეთ დამელოდეთ.

მინდელმა დევიძეს ფურცლები გაუწოდა და აჩვენა სად უნდა მოეწერა ხელი. დევიძემ ოქმი წაიკითხა, გამომძიებელს კალმისტარი ჩამოართვა და მითითებულ ადგილზე ხელი მოაწერა.

- შეიძლება ერთი შეკითხვა?- იკითხა ყოყმანით.
- რა შეკითხვა?
- ნუთუ დამაკავებთ?- დევიძეს ხმა აუკანკალდა.
- ამაზე ჩემზე უფროსები გადაწყვეტენ. თუ თქვენი ჩვენება სიმართლეს შეიცავს, მე მგონი პასუხისგებაში არ მიგცემენ, თუმცა იმსახურებთ კი.
- ბატონო გამომძიებელო...
- ნუ ღელავთ, გარეთ დამელოდეთ. ცოტა ხნის შემდეგ დაგიძახებთ,- მინდელი სავარძლიდან წამოდგა, დევიძის დაკითხვის ოქმი საქალაქო დეპუტატის ჩასდო და კაბინეტის ეარები გამოაღო. დევიძე წელმოწყვეტილივით გამოჰყვა და დერეფანში გრძელ სკამზე მოწყვეტით დაეშვა...
- როგორ არის საქმე? – შეეგება პოლკოვნიკი მასთან კაბინეტში შემოსულ გამომძიებელს.
- დავკითხე,- უბრალოდ უპასუხა მინდელმა და დაკითხვის ოქმი გაუწოდა. ბალანჩივაძემ სწრაფად გადაიკითხა, ზოგიერთი ადგილები წითელი ფანქრით გახაზა, შემდეგ იგი ხომერიკს გაუწოდა.
- თქვენი აზრი? – მიმართა ხომერიკმა მინდელს, როგორც კი დევიძის ჩვენების კითხვა დაამთავრა და ფურცლები პოლკოვნიკის მაგიდაზე დასდო.
- მინდელი ცოტა ხანს დუმდა.
- მე ვფიქრობ, დევიძის ჩვენება სრულ სიმართლეს შეიცავს.

- ესე იგი...- ჩაურთო პოლკოვნიკმა.
- დევძე გააცურეს, მან არ იცის მისი სტუმრების ვინაობა და კიტოვანის შეთხზული ზღაპარი ხალას სინამდვილედ მიიჩნია.
- დავუშვათ... შემდეგ?
- შემდეგ, დევძე საფოსტო ყუთად გამოიყენეს, პირობითი ნიშნებით დანიშნული მანეთიანი ხოტოველზე გადააცემინეს, ის კი დარწმუნებულია მხოლოდ ძეხვი უყიდა ავადმყოფს და სხვა არაფერი.
- ესეც დავუშვათ, მაგრამ ჭაღარა? თუ დევძის ჩვენებას სიმართლეთ მივიჩნევთ, გამოდის რომ ის იქ აღარ არის.

მინდელი დუმდა.

- რას იტყვით?- კვლავ შეეკითხა პოლკოვნიკი.
- ვფიქრობ, აქ ორი ვარიანტია დასაშვები.- დაარღვია დუმილი მინდელმა.- შესაძლებელია ჭაღარა ახლაც დაჭრილთან არის, მაგრამ დევძემ ამის შესახებ არაფერი იცის, ან ხოტოველს სწორედ ჭაღარასთან აქვს დანიშნული პაემანი წყალტუბოში სასტუმროს ოთხას შვიდ ნომერში,- დაამთავრა მინდელმა.

- რატომ ფიქრობთ ასე?

- დევძემ ერთი გასაღები კიტოვანს გადასცა, მაშასადამე, დიასახლისის სახლში არ ყოფნისას სტუმარს შეუძლია ვინც უნდა, ის მიიღოს და დევძეს ამის შესახებ არაფერი ეცოდინება. ის ხომ ზავიალოვების ოთახში არ შედის. მეორე: ჭაღარას, სიფრთხილის გამო, შეეძლო მართლაც დაეტოვებინა დევძის ბინა და სრულიად ლეგალურად მოწყობილიყო სასტუმროს ნომერში, წყალტუბოში, ხოლო კავშირი ხოტოველის საშუალებით გაეხორციელებინა,- მინდელმა პაპიროსს მოუკიდა, ასანთის ნამწვავი საფერფლეზე დასდო და მტკიცე ხმით დაუმატა:- ერთი რამ უდავოა, ჭაღარა დაჭრილის გამომგობინებას უცდის და ვიდრე ის ლოგინზეა მიჯაჭვული, არ მიატოვებს.

- რის საფუძველზე გამოგაქვთ ასეთი დასკვნა?- შეეკითხა ბალანჩივაძე.

- დაჭრილი ჭაღარასთვის მეტად ძვირფასია. მის გადარჩენისათვის არც საკუთარი სისხლის გაღებას მოერიდა, არც ხიფათს. ჩავარდნის რისკით უცნობ სახლში შევიდა, და ეს იმ დროს როცა ქუთაისი არცთუ ისე დიდი ქალაქია. აქ ბოროტმოქმედი იოლად ვერ გაიტანს თავს. მან კი გარისკა მაშასადამე, არც მიატოვებს.

ბალანჩივაძემ ღიმილით შეხედა მინდელს, შემდეგ სავარძლიდან წამოდგა.

- შენი მოსაზრება სავსებით სწორად მიმაჩნია, ლევან. ორივე ვარიანტი საყურადღებოა და გეგმის შედგენისას უსათუოდ ორთავე უნდა გავითვალისწინოთ, ხოლო კიტოვანი უეჭველად მოგონილი გვარია. ჩანს, დევძემ ესეც არ იცის. ხოლო თუ გაიგო, მის სტუმრისაგან სიკვდილი არ ასცდება. ბალანჩივაძემ ერთხელ კიდევ გადაათვალიერა დევძის ჩვენება.

- სად ჰყავს ბავშვი ამჟამად დევძეს?- შეეკითხა მინდელს.

- მორიგეობის დროს დასთან ტოვებს და მხოლოდ მეორე დღეს მოჰყავს სახლში.
- ეს კარგია, ბავშვის სახლში ყოფნა საქმეს გაგვირთულებდა, ბანდიტებისაგან ყველაფერია მოსალოდნელი.

- რა თქმა უნდა, მით უმეტეს დევიდის სტუმარი საკმაოდ გამოცდილი ბოროტმოქმედი ჩანს,- ჩაურთო ხომერიკმა.

- ეჭვს გარეშეა, ალექსანდრე გიორგაძე ცნობილი რეციდივისტია, კიტოვანი მისი ახალი ნაცნობი არ უნდა იყოს, ხოლო მისი ინჟინრობა და სხვა ამბები დევიდის მოსატყუებლად არის მოგონილი. ალექსანდრემ თავისი ბინა თავშესაფარად მისცა ქურდებს, ხოლო რაკი იცოდნენ ნატალია დევიძე ქურდს არ შეიფარავდა, შექმნეს გულისამაჩუყებელი ზღაპარი უდანაშაულოდ დასჯილ და შემდეგ რეაბილიტირებულ ინჟინერზე, ამასთან წინასწარ გაიანგარიშეს, რომ დადებით გავლენას მოახდენდა გულუბრყვილო ქალზე.

ცუდად არის მოფიქრებული და ჯერჯერობით მათი ანგარიშით ყველაფერი თავის რიგზე მიდის, ბოროტმოქმედებმა ხომ არ იციან, რომ გამოძიებამ უკვე მიაგნო დამნაშავეთა კვალს. ეს ჩვენი უპირატესობაა, თანაც დიდი უპირატესობა.

- ეხლა საჭიროა შეკრებილი ფაქტების სწორი ანალიზი და დანაშაულის ჯაჭვის ლოგიკური შეკვრა. შენ რას იტყვი, ლევან?

მინდელი რამდენიმე ხანს დუმდა.

- დევიდის დაკითხვამ,- დაიწყო მან დინჯად,- კიდევ უფრო მტკიცედ გახადა დანაშაულის მთლიანი ჯაჭვის შემკვრელი რგოლი. ჩვენ ვიცით, რომ ბანდიტებს,- მხედველობაში მყავს ჭაღარა და კიტოვანი,- საკუთარი მანქანა არა აქვთ.

გრძელიძის ჩვენებით დადასტურებულია, რომ ის ორმა ბოროტმოქმედმა გაიტაცა, რომელთაგან ერთი მანქანას მართავდა. დევიძე ადასტურებს, რომ ექიმის მოსაყვანად ორნი წავიდნენ. აქ საგულისხმოა ერთი ფაქტი: მოტაცებული ექიმი მეორე ღამესაც ისევ მანქანით წაიყვანეს. შალითაზე აღმოჩენილი სისხლი

ლაბორატორიის დასკვნით არა მარტო ჯგუფის მიხედვით დაემთხვა ტყემლაიძის ბინაში ფანჯარასთან ნაპოვნ სისხლის მცირე გუბეს, არამედ

ტიპიურობითაც. გრძელიძემ უყოყმანოდ ამოიციო მანქანა, ხოლო დევიდის ჩვენებამ მტკიცედ დაადასტურა კიტოვანისა და ქავჭარაძის ნაცნობობა. ამდენი

თანდამთხვევითი ფაქტების თავმოყრა შემთხვევითი არ არის, ამიტომ სრული საფუძველი გვაქვს ვიფიქროთ, რომ თუმცა ქავჭარაძე კატეგორიულად უარყოფს დანაშაულის ჩადენას, ის ბანდის ერთ-ერთი წევრთაგანია და მისი ზღაპრის

მსგავსია, მანქანის განათხოვრების შესახებ, მოგონილი და დაუჯერებელია.

მართალია, ჩემს ვერსიას აქვს სამსჭვალავი ადგილები, სახელდობრ არც დევიდეს, არც გრძელიძეს ქავჭარაძე, და საერთოდ მესამე პიროვნება არ უნახავთ, მაგრამ ვფიქრობ, ბანდიტებს მეკავშირე ჰყავთ, შეიძლება ხოტოველის სახით, და მისი საშუალებით ხვდებიან ერთმანეთს.

ბალანჩივაძე და ხომერიკი გულდასმით უსმენდნენ მინდელის დინჯ

განმარტებას. პოლკოვნიკი ღიმილით შესცქეროდა, ხოლო პროკურორმა თბილი მზერა მიჰყრო, სახეზე სიამოვნება გამოეხატა. იგი დიდ სიხარულს განიცდიდა.

თვითონაც საკმაო სტაჟის მქონე გამომძიებელი, ახლა უკვე პროკურორი, წლების მანძილზე მოთმინებით ასწავლიდა ხელქვეითებს გაბედულად, მაგრამ გულდასმით გაეკეთებინათ დასკვნები შეკრებილი ფაქტებიდან საჭირო შემთხვევაში შეუმჩნევლად უკარნახებდა სწორ მოსაზრებებს, შეცდომას

გაუსწორებდა, მაგრამ ისე, რომ გამომძიებელს ინიციატივის უნარი არ დაეკარგა და ვერსიაც დამოუკიდებლად აეგო. გამოძიება შემოქმედებააო, იცოდა თქმა. მინდელი მაინც გამორჩევით უყვარდა, სამაგალითო გამომძიებლად მიაჩნდა და ეამაყებოდა გამოძიების მისი დიდი ნიჭი, განსაკუთრებული პროფესიული ინტუიცია და დეტალების შემჩნევის თავისებური უნარი.

ახლაც, დაამთავრა თუ არა მინდელმა თავისი აზრის გამოთქმა. ხომერიკმა ოდნავ გაიღიმა, მოწონების ნიშნად თავი დააქნია, შემდეგ ჩამქრალ პაპიროსს მოუკიდა და წარმოთქვა:

- შენი მროსაზრება ძირითადად მისლებია და მოსაწონი, მაგრამ ის, რაც თეორიულად დასაშვებია, ხანდახან გამორიცხულია პრაქტიკულად.

- ამას რაზე ამბობთ? - იკითხა პოლკოვნიკმა.

- აი რაზე, ჩვენი საქმიანობიდან არა ერთი და ორი მაგალითის გახსენება შეგვიძლია, როდესაც გამოძიებით შეკრებილმა მასალებმა ფაქტების თანამთხვეობის გამო, პროცესუალურად მტკიცებათა ჯაჭვი სწორედ უდანაშაულო ადამიანის მიმართ შეკრეს. ქავჭარაძის ვერსია თუმცა სუსტია, ძალზე სუსტი, მაგრამ მისი ნამდვილობაც არ არის გამორიცხული, - ფიქრიანად მიუგო ხომერიკმა.

- კი მაგრამ, მაშინ სად ჰყავდათ მანქანა დაყენებული ვიდრე ჭაღარა გრძელიძესთან ერთად, დაჭრილთან იყო ჩაკეტილი? ან ვინ მიიყვანა იგი დევიდის სახლთან მეორე ღამეს, ექიმის უკანვე წასაყვანად? - ერთბაშად ორი კითხვა დასვა პოლკოვნიკმა.

- უდავოა, ამხანაგო დავით, მანქანა ან დევიდის ეზოში იდგა, ან კიდევ თუ ქავჭარაძე დანაშაულის მონაწილეა, მან წაიყვანა და წინასწარ შეთანხმებისამებრ მეორე ღამით თვითონვე მოვიდა.

- მანქანა დევიდის ეზოში არ მდგარა. შეუძლებელია, მას არ შეემჩნია იგი, როდესაც საავადმყოფოში წავიდა სისხლის გადასხმის აპარატის მოსატანად, - შეედავა პოლკოვნიკი.

- ვინ იცის, სრულიად არ არის გამორიცხული, რომ აფორიაქებულმა ქალმა ვერ შეამჩნია მის სახლთან მდგარი " პობედა ", ხოლო დღისით კი, ბანდიტებმა მანქანა ეზოში მიმალეს, დევიდის სახლში ხომ სხვა არავინ ცხოვრობს დაეზოსაც ისეთი გალავანი აქვს, გარედან ვერაფერს დაინახავს კაცი. აქედან გამომდინარე, თუმცა თეორიული, მაგრამ მაინც არსებობს საფუძველი გამოვრიცხოთ დანაშაულში ქავჭარაძის თანამონაწილეობა.

- რა თქმა უნდა, მე მხოლოდ ვარაუდს გამოვთქვამ ქავჭარაძის დანაშაულში მონაწილეობაზე, - დასძინა მინდელმა.

სიჩუმე ჩამოვარდა. ისმოდა მხოლოდ საათის ტიკტიკი და ქუჩაში მოსრიალე მანქანები ხმა.

- საჭიროა დევიდისა და ქავჭარაძის საკითხი გადავწყვიტოთ, - დაარღვია სიჩუმე მინდელმა.

ხომერიკმა დევიდის ჩვენება აიღო და კიდევ ერთხელ გულდასმით გაეცნო. ის ადგილები, სადაც ქავჭარაძეზე იყო ლაპარაკი რამდენიმეჯერ ხმამაღლა ჩაიკითხა.

მინდელი დუმილით ელოდა პროკურორის გადაწყვეტილებას. ხომერიკი კი არ ჩქარობდა, დევიდის ჩვენების წაკითხვის შემდეგ ქავჭარაძის ჩვენებას გადახედა, საერთო ფაქტები ერთმანეთს შეუდარა.

ასე გავიდა რამდენიმე წუთი.

ბოლოს ხომერიკმა კითხვა დაამთავრა, ქალაქები გვერდზე გადასდო:

- ქავჭარაძე პატიმრობაში უნდა ავიყვანოთ,- დაიწყო მან მძიმედ.- ჯერჯერობით შეკრებილი მასალები მართლაც მტკიცედ ამხელენ მას... რაც შეეხება დევიდეს, ვფიქრობ ლევანს სწორი აზრი შეექმნა მის შესახებ, დაბეჯითებით შეიძლება ითქვას, მან გამომძიებელს სრული სიმართლე უჩვენა. ასეთ ადამიანს ნდობა უნდა გამოვუცხადოთ, მხარი უნდა დავუჭიროთ...კიდევ გავესაუბროთ, ზოგიერთი დეტალებიც დავაზუსტოთ და თუ ინტუიცია არ გვღალატობს და დევიდე გულწრფელია ეს ძალზე გააადვილებს ოპერაციის ჩატარებას. მისი ჩვენების გაცნობის შემდეგ მე ერთი გეგმა დამეზადა, რომლის შესრულებაში დევიდეს მცირე როლი როდი ექნება დათმობილი, მაგრამ ამაზე შემდეგ...

- მივხვდი, გიორგი, რა გეგმაცაა,- გაიღიმა პოლკოვნიკმა და თითი ზარის ღილაკს დააჭირა.

სერჟანტი დევიდეს შემოუძღვა.

- დაბრძანდით!- მიიწვია ბალანჩივაძემ და სავარძელზე მიუთითა.

ნატალია უხმოდ ჩამოჯდა,დაბნეულად შეხედა კაბინეტში მყოფთ.

ხომერიკმა დაკვირვებით შეათვალიერა ქალი, მის სახეზე შიში და დიდი სულიერი ტანჯვა ამოიკითხა.

- თქვენი გვარი დევიდია?- დაარღვია სიჩუმე ხომერიკმა.

- დიახ, დევიდე, ნატალია დევიდე,- მიუგო ქალმა შემკრთალი ხმით.

- რამდენი ხანია იცნობთ კიტოვანს?

- სამი კვირა იქნება.

- იცით, რა საქმიანობას ეწევა?

- დიახ!ესე იგი მისგან ვიცი, რომ ინჟინერია.

- დარწმუნებული ხართ?

- ახა რა ვიცი,დღემდე ეჭვი არ შემპარვია.

- ყოფილხართ მასთან ოჯახში,იცნობთ მის ცოლ-შვილს?

- არა, რას ბრძანებთ! არც კი ვიცი, სად ცხოვრობს.

- მაშ რატომ მიიღეთ?

- წერილი... ქმრის წერილი მომიტანა და...

- თქვენც უყოყმანოდ დაიჯერეთ, რომ ის ინჟინერია, არა?

- დიახ,- მიუგო დევიდემ გაუბედავად.

პროკურორმა წამით იყუჩა, დაჟინებით დააცქერდა თავის პირდაპირ მჯდომ ქალს და შემდეგ მტკიცე ხმით განაგრძო:

- ჩვენ წავიკითხეთ თქვენი ჩვენება და გვჯერა, რომ ის სრულ სიმართლეს შეიცავს, მაგრამ გვინდა გავიგოთ,გიფიქრიათ თუ არა ოდესმე, რომ თქვენი სტუმარი ის არ არის,ვინც გგონიათ? გიფიქრიათ თუ არა, რომ თქვენ თავშესაფარი მიეცით საშიშ ბოროტმოქმედებს?

დევიდე შეკრთა.

- ბოროტმოქმედებს?- ძლივს ამოილულულა მან.

- დიახ, ბოროტმოქმედებს! ბანდიტს, მკვლელს!- მკაცრად განმარტა პოლკოვნიკმა. დევიდე გაფითრდა, კანკალი აუვარდა.

- ვახტანგი?... როგორ შეიძლება! ვერაფრით ვერ დავიჯერებ. ასეთი თავაზიანი, ასეთი კეთილი და მკვლელი?!- ჩაიჩურჩულა მან.

- დიახ, ვახტანგი, ვახტანგ კიტოვთანი! ან უფრო სწორედ ის, ვინც თქვენ ამ სახელით გაგეცნოთ, ბანდიტი და მკვლელია!- დაუდასტურა ხომერიკმა.

დევიდე მთელი სხეულით აცახცახდა.

- დამშვიდდით!- პოლკოვნიკმა წყლიანი ჭიქა მიაწოდა.

- დამშვიდდით და მოგვისმინეთ.

დევიდემ ჭიქა ჩამოართვა, ძლივს მიიტანა პირთან, მოსვა, მაგრამ ცახცახი ვერ შეიკავა. ციებიანივით კბილს კბილზე აცემინებდა და აზრჩამქრალი თვალებით დაჟინებით მისჩერებოდა ერთ წერტილს. ხელში შერჩენილი ჭიქიდან კი წყალი წვეთწვეთ ეღვრებოდა მუხლებზე.

- მინდელმა ჭიქა ჩამოართვა, სიბრალეულით შეხედა.

- დამშვიდდით! რა საჭიროა ასეთი აღელვება.

დევიდეს ყურადღება არ მიუქცევია, ჩანდა არც კი გაუგონია გამომძიებლის ნათქვამი. პოზის შეუცვლელად ისევ ერთ წერტილს მისჩერებოდა, თითქოს იქ ეძებდა თავზარდამცემი ამბის ახსნას.

- მისმენთ, დევიდე!- ხმას აუწია ბალანჩივაძემ.

ქალი გამოირკვა, სწრაფად იბრუნა პირი პოლკოვნიკისაკენ, რამდენიმე წამს უყურა, შემდეგ უეცრად მაგიდაზე დაემხო, სახე ხელებში ჩარგო და ტირილი აუვარდა.

- დედა, ჩემო დედა... ვაიმე ჩემო შვილო!- ამოიგმინა საწყალობლად.

რამდენიმეწუთი კაბინეტში ქალის გულსაკლავი ქვითინი ისმოდა მხოლოდ. საათმა თორმეტჯერ დარეკა.

ბალანჩივაძე წამოდგა მტირალს მიუახლოვდა.

- მისმინეთ, დევიდე, გეყოფათ ტირილი!- მიმართა ქალს და ფრთხილად მოკიდა მკლავზე ხელი.

დევიდემ თავი ასწია, ცრემლით სავსე თვალები პოლკოვნიკს მიაპყრო.

- მაშ ვახტანგმა მომატყუა, ის ბანდიტია? ჰო... ალბათ ბანდიტია, ქურდია... სხვა ვინ უნდა იყოს ალექსანდრეს მეგობარი, რატომ მაშინვე ვერ მივხვდი. რატომ არ ვიფიქრე... ოოხ... ღმერთო ჩემო!... ღმერთო ჩემო! რათა ვარ ასეთი უბედური, რათ დავისაჯე ასე! – დაიკვნესა საცოდავად და მეტი სიმწრისაგან ხელის თითები დაიმტვრია. შემდეგ თითქოს ოდნავ დამშვიდდა, ცრემლები შეიშრო და განაგრძო: – ნებისყოფა არ მეყო ალექსანდრე ვერ მივტოვე, ახია ჩემზე, ყვეოაფერი ახია! როგორც გასურდეთ ისე დამსაჯეთ, მხოლოდ შვილი, ჩემი შვილი შეიბრალებთ, მას ალექსანდრესთან არაფერი აქვს საერთო. გეფიცებით თუ ვსეთი კაცის ცოლს დაეჯერება, დამიჯერეთ – არ ვიცოდი, ეჭვიც არ შემპარვია ვახტანგში, არ მეგონა, თუ ქმარი ასე გამწირავდა და ყოველმხრივ გამაუბედურებდა.

- დამშვიდდით, დევიძე, ჩვენ გვჯერა, შეცდომაში შეგიყვანეს, ბოროტად გამოიყენეს თქვენი ნდობა, სტუმართმოყვარეობა, მაგრამ ფაქტია, რომ მკვლელები თქვენს სახლში არიან შემოხიზნული და...

- ვიცი, უფროსო, უკვე დავრწმუნდი, როგორც გინდათ ისე დამიჯერეთ, ყველაფერზე თანახმა ვარ, - ცხარედ, თავისთავზე გაბოროტებით შეაწყვეტინა დევიძემ

- ხოლო რომ დაგვეხმაროთ, ამის თანახმა არა ხართ?- რბილად შეეკითხა ხომერიკი.

იმ წამს მეხი რომ გავარდნილიყო, ალბათ ისიც არ გააკვირვებდა დევიძეს პროკურორის ნათქვამზე მეტად.

ქალი თითქოს დამუნჯდა, იჭვნეულად მიაჩერდა ხომერიკს, შემდეგ მომლიმარ მინდელზე გადაიტანა მზერა.

- რას იტყვით?- ღიმილით შეეკითხა ბალანჩივაძე.

- მე...მე დაგეხმაროთ?- ამოილულლულა ბოლოს.

- სწორედ თქვენ!- დაუდასტურა პროკურორმა.

- მეხუმრებით?

- არა, სავსებით სერიოზულად მოგმართავთ.

- მერე, ისა... მენდობით?- ჩაილაპარაკა დევიძემ.

- რა თქმა უნდა. ქმრის საქციელზე არავინ გთხოვთ პასუხს, მაგრამ თქვენ ხომ საბჭოთა ადამიანი ხართ, რატომ არ უნდა გენდოთ?

დევიძე წამით დუმდა, შემდეგ მის თვალეში სიხარულმა იელვა, მტკიცედ წამოდგა სავარძლიდან.

- ბატონო უფროსო, მიბრძანეთ, რა უნდა გავაკეთო, მე თუმცა ერთი სუსტი, ცხოვრებისგან გათელილი ქალი ვარ, მაგრამ მშიშარა არასოდეს ვყოფილვარ, შევძლებ რაც უნდა დამავალოთ. ოღონდ ეს ლაქა მომაშორეთ და კიდევ რომ მოვკვდე, არაფრად ჩავაგდე.

- კეთილი, - გაიღიმა ხომერიკმა, - დაგვეხმარებით, საშიში კი არაფერია. თქვენგან ძალიან ცოტა რამ გვჭირდება, დანარჩენს ჩვენ თვითონ მოვაგვარებთ, ახლა კი საავადმყოფოში წადით, არავისთან დაგცდეთ, სად იყავით, თავის დროზე მოგაკითხავთ, - დაამთავრა მან და შემოსულ სერჟანტს უბრძანა დევიძე გაეცილებინა.

დევიძე სიხარულის ცრემლებს ვერ იკავებდა. კარებთან მისული უკანვე მობრუნდა, საწერ მაგიდას მიუახლოვდა, დიდხანს უცქირა სამთავეს ბედნიერი ადამიანის სიხარულის გამომხატველი ცრემლიანი თვალეებით, შემდეგ სწრაფად შეტრიალდა და კაბინეტიდან გავიდა.

- საბრალო ქალი!- ამოილაპარაკა პოლკოვნიკმა.

- როგორ გითხრა!- დასძინა მინდელმა.

- დევიძე უდავოდ პატიოსანი ქალია, ასეთები შეიძლება შეეცადინონ ბოროტმოქმედებმა, მაგრამ გადაბირებას კი ვერ მოახერხებენ. ამაშია ჩვენი ძალა, ნატალია, ეს სუსტი ქალი, მალე დაუმტკიცებს თავის სტუმრებს, რა შეუძლია პატიოსან ადამიანს. მეგობრებო, - განაგრძო ხომერიკმა მხიარულად, - ამ დღეების

დაძაბული შრომა და უძილო ღამეები მთავრდება. ხვალ, უკიდურეს შემთხვევაში ზეგ საღამოს, ბანდის ლიკვიდაციას მოვახდენთ. ახლა კი წავიდეთ, მიძიგურს მივაკითხოთ. შენ ხომ მაინც არ გინახავს, ლევან...

- მართლა, არც კი გკითხეთ, რა ამბავი ჩამოიტანა?

- ახალი არაფერი, როგორც ჩანს, ჭაღარას ბანდა პირდაპირ ჩვენ გვესტუმრა, თბილისში სიწყნარეა.

- საინტერესოა მიძიგური სასტუმროშია?

- არა, აქ არის სამძებროში, - ბალანჩივამემ გაიცინა, - ალბათ ტყავს აძრობს ქვეგანყოფილების უფროსს წავედით?

- წავიდეთ, მასთან ბევრი რამ გვაქვს სალაპარაკო, - წარმოთქვა მინდელმა და საქალაქადე აიღო.

კაბინეტში სინათლე ჩაქრა.

თავი VII

ოპერატიული თათბირი დასასრულს უახლოვდებოდა. გეგმა, რომელიც ხომერიკმა, ბალანჩივამემ და მინდელმა შეიმუშავეს, მიღებულ იქნა, ახლა მხოლოდ დეტალებს აზუსტებდნენ.

სპეციალურად შექმნილ, ორი დამოუკიდებელი ოპერატიული ჯგუფის თითოეულ წევრს დაწვრილებითი ინსტრუქტაჟი მიეცა. თითოეულმა ზუსტად იცოდა, რა უნდა გაეკეთებინა, ვისთან ქონდა კავშირი. გათვალისწინებული იქნა ყველა წვრილმანი.

ოპერმუშაკები დაძაბული ყურადღებით უსმენდნენ ბალანჩივამეს, რომელიც უკანასკნელ მითითებას აძლევდა ოპერაციაში მონაწილეებს.

- წყალტუბოს ჯგუფს ამხანაგი მიძიგური ხელმძღვანელობს, ქუთაისისას კი ბურდული.. ბანდიტები, თუმცა შეიარაღებული და თავზეხელაღებული

არამზადებია აუცილებლად ცოცხალი უნდა შევიპყროთ, იარაღი მხოლოდ უკიდურეს შემთხვევაში შეგიძლიათ გამოიყენოთ. საქმეს ართულებს ის

მდგომარეობა, რომ ხოტოველის თვალთვალმა საჭირო შედეგი ვერ გამოიღო. ჩვენთვის ცნობილია, რომ მან სასტუმროს 407 ნომერში ინახულა ბასკაკოვა, იგივე

ტანია და ფული გადასცა. მაგრამ სხვას არავის შეხვედრია, და საერთოდ, არც რაიმე საექვო საუბარი ჰქონია. ქავჭარამე კვლავ დუმს და მტკიცედ ადგია

მანქანის უცნობზე განათხოვრების ვერსიას. ჩიკვაიძის მკვლელობაც ჯერჯერობით ბურუსით არის მოცული. დანა, რომელიც მკვლელმა ჩიკვაიძის

მკერდში ჩატოვა, მთელი რიგი მოწმეების ჩვენებით მოკლულს ეკუთვნოდა. იგივე დაადასტურა ანზორის დედამ და დეიდამ. ჩვენ ეჭვი არ გვეპარება, რომ

ჩიკვაიძის მკვლელობა ტყეშელაიძის მკვლელობის გაგრძელებაა. ამიტომ ბანდიტების ცოცხლად შეპყრობას განსაკუთრებული მნიშვნელობა აქვს.

ხოტოველი დღეს საღამოს 9 საათზე კიდეც უნდა შეხვდეს ბასკაკოვას, გამორიცხული არ არის, რომ 407 ნომერში სხვებიც იქნებიან. სწორედ ამ მიზეზის

გამო წყალტუბოს ოპერატიული ჯგუფის გეგმა შედარებით ზოგადია და ამხანაგ კმიძიგურის ჯგუფსაც გაცილებით რთულ პირობებში მოუხდება ოპერაციის ჩატარება.- პოლკოვნიკი ცოტა ხნით შეჩერდა, ოპერმუშაკებს თვალი მოავლო და მოკლედ მოჰკვეთა:- გახსოვდეთ, ერთი ბანდიტის გაქცევაც კი ოპერაციის ჩაშლად იქნება მიჩნეული. დაუდევრობას კი არავის ვაპატიებთ, სასტიკად დავსჯით. ოფიცრები ჩუმად ისხდნენ, ზოგი მათგანი თავისთვის რაღაც შენიშვნებს იწერდა. - შეიძლება?- დაარღვია დუმილი პოდპოლკოვნიკმა ძიძიგურმა.

- გთხოვთ, ამხანაგო სერგო,- მიუგო ბალანჩივაძემ,

- ამხანაგებო, ოპერაცია მეტად სერიოზულია, ქუთაისის სინამდვილეში ჩვენს მუშაკებს ჯერ არ ჰქონიათ შემთხვევა ასეთი საშიში ჯგუფის ლიკვიდაციისა. უეჭველია, ჭაღარას ბანდა ქურდ-რეციდივისტებისაგან შესდგება. მართალია, ჩვენთან არსებული ცნობებით 407 ნომერი ბასკაკოვას აქვს დაკავებული, მაგრამ გამორიცხული არ არის, რომ ეს ჭაღარას ეგრეთწოდებული “იაგკაა”, შესახვედრი პუნქტია, სავსებით შესაძლებელია დღეს სწორედ ამ ნომერში შევხვდეთ ჭაღარას. ყველა ბანდიტის შეპყრობა ერთნაირად შნიშვნელოვანია, მაგრამ ჭაღარა მათი ბელადია, ხელმძღვანელია, მის შესაპყრობად განსაკუთრებული ოპერატიულობაა საჭირო, ერთი უბრალო შეცდომა და გათავდა, ეს საშიში დამნაშავე ხელიდან წაგვივა. არის საფუძველი ვიფიქროთ, რომ ჭაღარა უფრო წყალტუბოში ბინადრობს, ვიდრე დევიძის ბინაში. ჩვენს ჯგუფს ის სიძნელეც ახლავს, რომ განსხვავებით ქუთაისის ჯგუფისა. ოპერაციის ჩატარებაში დამხმარე არა ჰყავს, გეგმაც გაცილებით ზოგადია, ამიტომ დიდი დაკვირვება და სიდინჯე გვმართებს. ამხანაგი მინდელიც ჩვენთან მოდის, ის ცალკე გაგაცნობთ ზოგიერთ მოსაზრებებს.- დაამთავრა ძიძიგურმა.

ბალანჩივაძემ საათს დახედა.

- თქვენს განკარგულებაში 1 საათი 20 წუთია, ამით დავამთავროთ თათბირი და ოპერაციისათვის მოვემზადოთ.

ოფიცრები უხმაუროდ წამოიშალნენ.

კაბინეტში ბალანჩივაძე, ხომერიკი, მინდელი და ძიძიგური დარჩნენ.

- სწორედ დროზე ჩამოხვედით, ამხანაგო სერგო. თუმცა სანუგეშო ვერაფერი ჩამოგვიტანეთ, მაგრამ ოპერაციას ჩამოუსწართ და ესეც ცოტა როდია, მით უმეტეს, თუ ყველაფერი კარგად დამთავრდა, ჭაღარას პირადად გაეცნობით და ცნობებსაც მისი პიროვნების შესახებ უშუალოდ მისგან მიიღებთ.

- გამოგიტყდებით, პოლკოვნიკო, რომ ჭაღარას პიროვნებამ და ამ ორმა უცნაურმა მკვლელობამ ყველანი ძალზე დაგვაინტერესა სამმართველოში. საკვირველი ის არის, რომ ჭაღარას ნიშნები სრულიად არ უდგება ჩვენთან რეგისტრირებულ ქურდ-რეციდივისტებს. ასეთები ხომ ახლა თითზე ჩამოსათვლელებიღა დარჩნენ. ზოგი გამოსწორდა, შრომას დაუბრუნდა, მცირე ნაწილი კი საიმედოდ არის იზოლირებული. მინისტრმ მიბრძანა სპეციალური მოხსენებითი ბარათი წარუდგინო ამ საკითხზე. და იცით, რა ნგითხრათ? ლამის ვიფიქრო, რომ ეგ თქვენი ჭაღარა ქართველიც არ არის.

- ამაში კი ცდებით, ჩაერია ხომერიკი, - ჩვენს ხელთ არსებული ცნობებით ჭადარა უსთუოდ ქართველია. ექიმ გრძელიძეს არაერთხელ ვესაუბრეთ ჭადარას ეროვნების შესახებ, დაწვრილებით გამოვკითხეთ ყოველივე, ის კი კატეგორიულად ამტკიცებს ასეთი სუფთა ჯუჯაქცენტო ქართულით არც ერთ სხვა ერის შვილს, თუნდაც საქართველოში გაზრდილს არ შეუძლია ლაპარაკიო, გარეგნულ ნიშნებზე ხომ ლაპარაკიც ზედმეტია.

- ერთი სიტყვით, ქართველია თუ არაქართველი, უდავოა მას საქართველოში არ "უმოდვანია" თორემ რაღაც მაინც გვეცოდინებოდა მასზე, - უპასუხა ძიძიგურმა.

- მისი "მოდვანობა" უკვე ორ სიცოცხლედ დაგვიჯდა, - მოწყენით ჩაურთო მინდელმა - ჩემი გონებიდან ჯერ კიდევ არ გამოსულა ჩიკვაიძის დედის მწუხარებისაგან თითქმის შეშლილი სახე. ღმერთმა ნუ ქნას, ჭადარა ხელიდან წაგვივიდეს, თორემ ეს მისი უკანასკნელი ავკაცობა როდი იქნება.

- და შენც "ასოციაცია", ამიტომ გადავწყვიტე უშუალო მონაწილეობა მიიღო ასეთ საშიში ბანდიტის შეპყრობაში? - გაეხუმრა ძიძიგური.

- არა, - სერიოზულად უპასუხა მინდელმა, - შეიძლება შეიქმნას ისეთი სიტუაცია, რომ ჩემი თქვენთან ყოფნა მეტად სასარგებლო აღმოჩნდეს, ბანდიტების უშუალო შეპყრობაში მონაწილეობის მიღება რომ მაინტერესებდეს, მაშინ ბურდულის ჯგუფს გავყვებოდი.

კაბინეტში ახალგაზრდა კაპიტანი შემოვიდა. - ამხანაგო პოდპოლკოვნიკო, ოპერატიული ჯგუფი მზად არის გასამგზავრებლად, - უპატაკა ძიძიგურს.

- ახლავე, გრიშა, ახლავე, - უპასუხა პოდპოლკოვნიკმა.

- აბა, წავიდეთ, "ასოციაცია", - მიმართა ღიმილით მინდელს და მხარზე გადახვია ხელი.

ხომერიკი და ბალანჩივაძე წამოდგნენ, კარებამდე მიაცილეს ორთავენი.

ოთახიდან პირველი მინდელი გავიდა. პრლკოვნიკმა წამით შეაყოვნა ძიძიგური.

- სერგო - ჩაულაპარაკა ჩუმად, - მინდელს გაუფრთხილდით, ის ასეთ ოპერაციაზე პირველად მიდის.

- ფიქრი ნუ გაქვთ, ყველაფერი რიგზე იქნება, - მიუგო ძიძიგურმა და სწრაფად გაიხურა კარი.

§ § § § §

ღამის 9 საათია, ყინავს.

ჩრდილოეთის სუსხიანი ქარი გაზონებიდან ახვეტილ თოვლს ნემსებივით აყრის სახეში შეგვიანებულ მგზავრებს.

საამო, ზაფხულობით მწვანედ შემოსილი კოპწია კურორტი - წყალტუბო, ახლა თეთრ სამოსელშია ჩაფლული.

სამხრეთისათვის უჩვეულო სიცივეს დამსვენებლებთან ერთად ადგილობრივი მკვიდრნიც დაეშინებია. დაცარიელებულ ქუჩებში მხოლოდ ქარი დაეხეტება და უილაჯო ბრაზით აწყდება თეთრად გადაპენტილ ხეებს. სხვა დროს, შედარებით თბილ ზამთარში, გვიან ღამემდე არ წყდება ქუჩაში ხალხის სიარული, ღამის 10-

11 საათამდე პატარა პარკი დამსვენებლებითაა სავსე. ამ ზამთარს კი პარკიც სუსხმა დასძლია; აქა-იქ გაბნეულ გრძელ მერხებსაც თოვლის საბურველი ფარავს. სანატორიუმთა ლამაზი თეთრი შენობები ჰარმონიულად შერწყმია სპეტაკ თოვლს, მრავალსართულიან კორპუსთა ფანჯრებიდან თოვლზე დაღვრილი ელექტროშუქი თვალისმომჭრელად ბრწყვიალებს. სანატორიუმებიდან გამოირჩევა სასტუმროს მრავალსართულიანი შენობა. თოვლისაგან სულ მთლად გაწმენდილი მისი პატარა მოედანი გაჩახჩახებულია; მოედნის ირგვლივ მარად მწვანე გაზონებზე აღმასებად ბრწყინავენ აქა-იქ შერჩენილი ფიფქები.

სასტუმროს მთავარი შესასვლელი ხშირად იღება, ზოგი გამოდის, ზოგი შედის. 9 საათი და 15 წუთია.

სასტუმროსთან ტაქსი გაჩერდა.

წინა მარჯვენა კარიდან მაღალი, პალტოში შეფუთვნილი კეპიანი მამაკაცი გადმოვიდა და სწრაფი ნაბიჯით აირბინა კიბის საფეხურები.

უცნობს არ აეთავებინა კიბე, რომ მეორე მანქანაც მოვიდა. იქიდან ორი გადმოვიდა. რუხპალტოიანი სასტუმროში შევიდა. შავ პალტოში ჩაცმული შესასვლელთან შეჩერდა, მარჯვენა ხელზე თათმანი გაიხადა და აუჩქარებლად გააბოლა პაპიროსი.

სასტუმროს მთავარ ადმინისტრატორის სარკმელთან რიგი დგას. ახალგაზრდა ადმინისტრატორი მარჯვედ მუშაობს. მომსვლელ-წამსვლელს აფორმებს, თან შეუწყვეტლივ მოწკარუნე ტელეფონს პასუხობს და ყოველ წუთში ავტომატივით იმეორებს:

- ადგილები არ არის, мест нет! ადგილები არ არის! Нет мест!

წამსვლელთ ახლად მოსულნი ჭარბობდნენ, მიუხედავად ადმინისტრატორის უარისა, სარკმელს არ შორდებიან. ნაწილს სავარძელში

მოუკალათებია, სხვადასხვა ზომის ჩემოდნებით გარს შემოჯარულნი მოთმინებით ელიან ადმინისტრატორის წყალობას...

კეპიანმა სწრაფად აუარა გვერდი სარკმელთან შექუჩულ ხალხს და მეორე სართულის კიბეებს შეუყვია.

რუხპალტოიანი დინჯი ნაბიჯით ჩაუდგა კვალში. მეორე სართულზე ოდნავ შეისვენა, პაპიროსი ამოიღო და ასანთი გაკკრა. ვიღაც კოსტუმიანი ახალგაზრდა მიეახლა, თავაზიანად სთხოვა ცეცხლი, პალტოიანმა ანთებული წკირი გაუწოდა, ოდნავ დაუქნია თავი; ახალგაზრდამ მაღლობა გადაუხადა და თითქმის სირბილით შეჰყვია მესამე სართულის კიბეებს.

რუხპალტოიანი ცოტა ხანს იდგა, შემდეგ აუჩქარებლად მობრუნდა, და ისევ ვესტიბიულში ჩამოვარდა. პალტო და ქუდი გარდერობს ჩააბარა, თმა გადაივარცხნა და უზრუნველი კაცის იერით სავარძელში მოიკალათა.

ოციოდე წუთის შემდეგ ვესტიბიულში ისევ გამოჩნდა კეპიანი დაჩქარი ნაბიჯით მიაშურა კარებს, გარეთ გასულმა მიმოიხედა—შესასვლელთან არავინ ჩანდა, ვიღაც ხანშესული მანდილოსანი ნელა, სვენებ-სვენებით ამოდიოდა კიბეზე.

კეპიანს აღარ დაუხანებია, მარდად ჩაირბინა საფეხურები მომლოდინე მანქანის წინა კარები გააღო და სწრაფად ჩაჯდა. მანქანამ მარცხნივ ჩაუხვია და თვალს მიეფარა.

იმავე წამს კარებში კოსტუმიანმა ახალგაზრდამ გამოიხედა, შავპალტოიანი აღარსად იყო. ახალგაზრდამ გაიღიმა, სასტუმროში შებრუნდა და დირექტორის კაბინეტს მიაშურა, შესვლისთანავე კარები მჭიდროდ მიხურა.

- ამბავი?- შეეკითხა კაბინეტში მყოფ სამთაგან ერთი.

- ყველაფერი რიგზე, ხოტოველი აიყვანეს,- მიუგო მან და ფართოდ გაიღიმა, ბროლივით კბილები გამოაჩინა.

- კეთილი, მთავარი წინ გვიძვეს, 407 ჯერ თავისუფალია, ბასკაკოვა ნომერში ზის ალბათ, სტუმრებს ელოდება... მაშ ასე, არ აგერიოთ, თუ ტანიას სტუმრები ეწვევა, პირველი მე შევდივარ როგორც სართულის მორიგე, ჯუღელი კარებთან დგება, დანარჩენები კი იქვე ოთახის შესასვლელთან, გასაგებია?

- გასაგებია, ამხანაგო პოდპოლკოვნიკო,- ყველას მაგივრად უპასუხა ჯუღელმა.

- ამხანაგო ნოდარ, მე ეხლა თქვენთვის სერგო ძიძიგური ვარ და არა

პოდპოლკოვნიკი,- მკაცრად შეესიტყვა, ის, ვისაც პოდპოლკოვნიკი უწოდეს.

- ბოდიშს ვიხდი, მაგრამ აქ ხომ ჩვენს მეტი არავინ არის.- წაიბურტყუნა ჯუღელმა დარცხვენით.

- ეს არაფერს ნიშნავს, მარტო ვარ თუ არა,- მიუგო ძიძიგურმა უფრო რბილად.

კაბინეტის კარები უეცრად გაიღო. სამოქალაქოტანსაცმელში ჩაცმული ქერა, ჩაფსკვნილ ახალგაზრდა თითქმის სირბილით შემოვარდა.

- რა მოხდა? – ფეხზე წამოიჭრა ძიძიგური.

- ბასკაკოვა სადღაც მიდის, ნომერი დაჰკეტა, გასაღები სართულის მორიგეს ჩააბარა.

ყველანი წამოიშალნენ.

- მშვიდად!- ძიძიგური შემოსულებს მიუბრუნდა:- ბასკაკოვამ პალტო ჩაიცვა?

- არ ვიცი, მას ბადრიძე და სურგულაძე გაჰყვენენ.

- კარგი თქვენ აქ დარჩებით, ჩემთან ჯუღელი წამოვა. ძიძიგური ნელა გაემართა კარებისაკენ, მაგრამ გაწვდილი ხელი ჰაერში დარჩა, კარები სურგულაძემ შემოაღო.

- ამხანაგო სერგო, ბასკაკოვა რესტორანში შევიდა...

- მარტო?

- დიახ მარტო, მაგრამ იქ ვიღაც წარმოსადეგი მამაკაცი დახვდა, მათ შესასვლელთან მარჯვნივ პირველი რიგის მესამე მაგიდა უკიათ, ბადრიძე რესტორანშტა.

- ძალიან კარგია, ჩვენც წავედით, შემუშავებული გეგმა ჯერჯერობით ძალაში რჩება, წავიდეთ ლევან- ძიძიგური პირველი გავიდა კაბინეტიდან.

რესტორანი ხალხით იყო გაჭედული. ოპერატიული მუშაკები ერთმანეთისაგან მოშორებით დასხდნენ. ძიძიგური და მინდელი ბადრიძის მაგიდასთან მოთავსდნენ და რესტორანი მოათვალიერეს.

- მარჯვნივ, პირველ რიგში, მესამე მაგიდა იმ უცნობ მამაკაცს ჰქონდა დაკავებული, შემოვიდა თუ არა, ბასკაკოვამ პირდაპირ იქ მიაშურა. ჩანს ელოდებოდნენ,- ჩუმად თვალაულებლივ ჩაილაპარაკა გაზეთის კითხვით გართულმა ბადრიძემ.

პოდპოლკოვნიკმა ოდნავ დაუქნია თავი.

ბასკაკოვასკენ ზურგით მჯდომი მინდელი მოპირდაპირე კედელში ჩასმულ ვეებერთელა სარკეში ინტერესით ათვალიერებდა ქალ-ვაჟს.

ბასკაკოვა 30-28 წლისა იქნებოდა, თეთრ ყირმიზ სახეს დიდრონი ცისფერი თვალები და წვრილი, შავი წარბები უმშვენებდა. ჯიშთან კისერს გველივით შემოხვეოდა შავი მძივების სამმაგი რკალი. მოვლილი ხელების ნაზ თითებზე ბეჭდები უბრწყინავდა. უკანასკნელ მოდაზე გაკრეჭილი ქერა თმის კულულები ოქროს ბულუღივით ჩამოღვროდა შუბლზე. ხანგამოშვებით პეპელას ფპთებივით აფარხულებდა გრძელ ხშირ წამწამებს და ისე შესცქეროდა თავის თანმხლებ ვაჟს, თითქოს ამოდენა ვაჟკაცის თვალთ ჩაყლაპვას აპირებდა. მამაკაცი 36-37 წლისა იქნებოდა მალალსა და წარმოსადეგს შავი, საფეთქლებთან შევერცხლილი ხუჭუჭა თმები უხვ კულულებად ეყარა ფართო შუბლზე, დიდრონ, მუქ წაბლისფერ თვალებს რკალივით მოხრილი, ერთმანეთზე ოდნავ გადამხული შავი წარბები უმშვენებდა. მოკლედ შეკრეჭილი წაბლისფერი უღვაშები ლაზათს მატებდა მის ვაჟკაცურ, ოდნავ მოგრძო სახეს. მხრებგანიერი და ბეჭბრტყელი ლაღად იჯდა, ქალს ალერსიანი ღიმილით შეჰყურებდა და წყნარი ხმით ესაუბრებოდა.

ორკესტრი ნაზ მელოდიას ასრულებდა. კუთხის მაგიდასთან ახალგაზრდებს მოეკალათებინათ, უკვე საკმაოდ შეზარხოშებულნი ხმამალა იცინოდნენ და გამუდმებით აბოლებდნენ თამბაქოს. ოფიცინტები მარდად ტრიალებდნენ მაგიდებს შორის, დაულალავად ემსახურებოდნენ კლიენტებს.

მაგიდას დაბალი, მელოტი ოფიცინტი მიუახლოვდა, სქელ მუყაოს ყდაში ჩასმული მენიუ თავაზიანად გაუწოდა მიძიგურს და ფანქარმომარჯვებულმა ყუადღებით, დაიწყო ლოდინი.

მიძიგურმა ლუდი და მსუბუქი ვახშამი დაუკვეთა.

მინდელი კვლავ სარკეს მისჩერებოდა, დაჟინებით დაჟინებით სინჯავდა იშვიათი წყვილის ორეულს, ბადრიძე გაზეთს ჩასცქეროდა თავაულებლივ, ხოლო მიძიგური რესტორნის მუდმივი სტუმრის უზრუნველი იერით ათვალიერებდა დარბაზში მყოფთ. მინდელმა საათს დახედა. შემდეგ ისევ სარკეზე გადაიტანა მზერა.

- ბასკაკოვას კავალერი ნახევარი საათის მოსული მაინც უნდა იყოს,- ჩაულაპარაკა მიძიგურს და სარკეზე ანიშნა სადაც ბროლის გრაფინში კონიაკის ნარჩენი, ხოლო სუფთა თევზზე ნაჩუქურთმევი ბროლის მალალფეხიანი ჭიქა ჩანდა.

მიძიგურმა თავი დაუქნია.

უცნობი წყვილის მაგიდას ოფიცინტი მიეახლა, მარჯვედ შემოახვია ქათქათა ხელსახოცი შამპანიურის ბოთლს და ჩვეული მოძრაობით აართვა საცობი.

გაისმა სუსტი ჭახანი. ყოჩაღმა ოფიცინტმა ოდნავ დახარა გახსნილი ბოთლი და ბოლოს ჭიქებში იჩქეფა ოქროსფერმა შუშხუნა ღვინომ.

ძიძიგურმა ლუდი მოსვა, ბოთლი მინდელის ჭიქაში ჩააპირქვავა.

ხომ არ ვცდებით?- ჩაილაპარაკა მან.- არა მგონია, რესტორანისდაკეტვამდე ჯერ ბევრი დროა, ველოდოთ.

ლამაზი წყვილი მშვიდად შეექცეოდა ვახშამს.

ოფიცინტმა ბროლის ვაზით ყურძენი, ვაშლი და ფორთოხალი მიართვა.

მამაკაცმა ღიმილით ფორთოხალი აიღო, რაღაც უთხრა ქალს, შემდეგ დანას წაეტანა, ფცქვნა დაიწყო.

ტანიამ ღიმილით შეანათა დიდრონი ცისფერი თვალები.

მინდელი მზერად გადაიქცა. მამაკაცს მარცხენა ხელის არათითზე მსხვილი ოქროს რგოლი უკიაფობდა. ელეგანტური მოძრაობით ნელ-ნელა გაფცქვნა ძვირფასი ხილი და ლებნებად დახლიჩა, ქალს მიაწოდა.

უეცრად მინდელი წამოდგა.

- გავიდეთ, ბადრიძე დარჩეს!- ჩაულაპარაკა გაკვირვებულ ძიძიგურს და გასასვლელისაკენ დაიძრა.

ვიდრე კარებამდე მივიდოდნენ, მინდელმა ჯიბიდან პაპიროსი ამოიღო და ასანთი მოძებნა. შეჩერდა, მიმოიხედა და მტკიცე ნაბიჯით წავიდა ბასკაკოვას მაგიდისაკენ. ძიძიგური არ შეჩერებულა. უკან მიუხედავად გავიდა რესტორნიდან.

გამომძიებელი დინჯი, აუჩქარებელი ნაბიჯით მიეახლა ტანიასთან მყოფ კაცს.

- ბოდიშს ვიხდი, თუ შეიძლება მომაკიდებინეთ,- მიმართა ქართულად და მოიხარა.

- что вы сказали?

- прошу прашения, позвольте прикурить.

- пожалуйста, извольте,- უპასუხა უცნობმა ღიმილით და ნაჩუქურთმევი სანთია გააჩხაკუნა. სუსტად იფეთქა ცისფერმა ალმა.

მინდელმა პაპიროსს მოუკიდა, თავაზიანად გადაუხადა მადლობა და აუჩქარებლად გაბრუნდა.

ვესტიბიულში გაკვირვებული ძიძიგური დახვდა.

- შენ რა მისი სახის ნახვა გაინტერესებდა,- შეეკითხა მოუთმენლად

- არა, გაიღიმა მინდელმა.- მხოლოდ ხელების.

- ხელების?- უფრო განცვიფრდა ძიძიგური.

- ჰო ხელების, მაგრამ ამაზე შემდეგ, სიტუაცია შეიცვალა, მე მგონი არც 407-ში, არც რესტორანში მეტი არავინ მოვა ტანიასთან. ახლა სწრაფი მოქმედებაა საჭირო. ბასკაკოვა და მისი კავალერი უნდა დავაკავოთ, მაგრამ ისე რომ, ისინი ვერაფერს მიხვდნენ და დრომდე დაზარალებულად მიაჩნდეთ თავი.

ძიძიგურმა გაკვირვებით შეხედა.

- არაფერი მესმის...ჩვენ ჭაღარას ვეძებთ, ეგ კი...წვერს არ ატარებს.

მინდელმა გაუღიმა.

- თქვენ ყველა დეტალი არ იცით, სერგო, წვერი კი წვერის მოშორება ძნელი არ არის. ჭაღარა წვერის მოპარსვასაც შეძლებს თუ საჭიროა.

- მოპარსვას?!

- ჰო მოპარსვასაც.

- ვერაფერი გავიგე, მაინც რას აპრებ?

- ახლავე ყველაფერს აგიხსნით, წავიდეთ.

მინდელმა მკლავში ხელი გაუყარა მიმიგურს და ორივენი დირექტორის კაბინეტისაკენ გაემართნენ...

...ათიოდე წუთის შემდეგ რესტორანში ლეიტენანტი ჯუღელი შემოვიდა, ცალკე მჯდომ ბადრიძეს გვერდიაუარა და ოპერატიული ჯგუფის მაგიდას მიუჯდა.

სულ მალე მაგიდაზე კონიაკები და ახალი ხილი გაჩნდა.

მეინახეებმა ხმას აუწიეს, ხმამაღალი სიცილი და ოხუნჯობა დაიწყეს.

- აქ მოდი!- დაუძახა “შემთვრალმა” ჯუღელმა ოფიციანტს.

ოფიციანტმა სწრაფად მოირბინა.

- რას გვიბრძანებთ ?

ეს 50 მანეთიანი ორკესტრს მიეცი ჩარლსტონი დაუკრან.

- ახლავე ბატონო.

ოფიციანტი სწრაფი ნაბიჯით მიუახლოვდა შემალლებულ

ესტრადას, ახალგაზრდა ოკორიონისტს ფული გაუწოდა და ჯუღელზე ანიშნა.

აკორდიონისტმა გაიღიმა, დამკვრელებს გადახედა და...

დარბაზი სმენის წამლებმა საცეკვაო მუსიკამ გაავსო. წყვილები საცეკვაოდ გაიჭრნენ.

ჯუღელი წამოდგა, დაბარბაცდა, მაგრამ დროზე მოეჭიდა მაგიდას. გვერდზე მჯდომმა ამხანაგმაც შეაშველა ხელი...

- არფერია, пустое,- იყვირა მან, შემდეგ მაგიდას მოშორდა და მთვრალი კაცის დამახასიეთებელი არეული ნაბიჯით ბასკაკოვას მიეჭრა.

მამაკაცს ზედაც არ შეხედა, ქალს მთვრალი კაცის ღიმილით გაუღიმა.

- красавица, разрешите пригласить вас на танец .- ამოიხრიალა მან და თავხედურად წაავლო ხელი ნახევრად შიშველ მკლავზე.

ბასკაკოვა შეკრთა და შეშინებული შველის თვალები კავალერ მიაპყრო.

მთვრალის უხეშმა მოქმედებამ წამით წაართვა მეტყველების უნარი.

მამაკაცს რისხვით აენტო თვალები, სკამიდან შეკუმშული ზამბარასავით წამოხტა.

მთვრალი ერთი ხელის მოქნევით მოაწორა ქალს, შემდეგ მკაცრად შეხედა თვალებში.

- вы ирайтесь вон, болван! – გამოსცრა კბილებში ბრაზიანად და ისე ჰკრა

ხელი, ჯუღელი შურდულიდან გასროლილი ქვასავით მიაწყდა მოპირდაპირე მაგიდას.

იმავე წამს მის ხელში ბოთლმა გაიელვა, მაგრამ უცნობი ჩანდა ელოდა ამას და

ვიდრე მთვრალი ხელს მოიქნევდა, მაჯაში წვდა, მარწუხივით მოუჭირა, ბოთლი ხელიდან გააგდებინა და მეორე ხელით ღონიერად დაჰკრა.

“მთვრალმა” სახეში დამიზნებული მუშტი აირიდა, ბეჭი მიუშვირა, მაგრამ დარტყმა იმდენად ძლიერი იყო თავი ვერ შეიკავა და წაიქცა.

ატყდა ერთი აურზაური.ახლა დარბაზში ქალების კვილი და მამაკაცთა ღრიანცელი ისმოდა მხოლოდ.

გალახულის ამხანაგები უცნობ მამაკაცზე მიიწევდნენ, მაგრად გასაშველებლად ჩამდგარნი არ უშვებდნენ, აკავებდნენ, ყველაზე მეტს ბადრიძე ცდილობდა.

უცნობი მამაკაცი კი იდგა, ქორული მზერა წაქცეულისათვის მიეპყრო და მშვიდად ელოდა ახალ შემოტევას.

ყვირილსა და ჩხუბში არავის გაუგონია როდის გაჩნდნენ დარბაზში მილიციის მუშაკები. ისინი პირველ რიგში მთვრალს მივარდნენ, რომელსაც წამოდგომა მოეხერხებინა და ისევ ჩხუბს აპირებდა.

- დაწყნარდით, მოქალაქევ,შეწყვიტეთ ხულიგნობა!- შესძახეს მკაცრად და ვიდრე “მთვრალი” გონს მოვიდოდა ორთავე ხელი გაუკავეს.

- დააპატიმრეთ ეგ ხულიგანი!

- შეიპყარით მხეცი!

- под суд его! под суд!

აყვირდა ხალხი.

- წყნარად, ამხანაგებო,გაგვაგებინეთ, რა მოხდა?- შესძახა განყოფილების უფროსმა, მაიორმა ხარაბაძემ.

- აი, ამ მთვრალმა შეურაცხყოფა მიაყენა ამ მოქალაქეებს.- მიუგო ერთმა დარბაისელი შეხედულების მანდილოსანმა და ხელი ბასკაკოვასკენ გაიშვირა.

- ასეთი ხულიგნების გადამკიდე უშიშრად რესტორანშიც ვეღარ შემოსულა კაცი,- დაიწრიპინა ვიღაც უშნოდ აწოწილმა მელოტმა.

- ქალის ასეთ უდიერობას მხეციც კი არ იკადრებს!- ნადირი!

- უზრდელი!

მოისმა არეულად.

- ვინ არს დაზარალებული?- იკითხა ხარაბაძემ.

- აი, ეს ორი მოქალაქე,- ხელით ანიშნა ბადრიძემ.

ბასკაკოვა და უცნობი მამაკაცი ნელი ნაბიჯით მიუახლოვდნენ მაიორს.

ხარაბაძემ დაკვირვებით შეათვალიერა უნაკლოდ შეკერილ კოსტიუმში ჩამჯდარი ელეგანტური მამაკაცი და შეშინებული მომხიბვლელი ქალი.

- დაბრძანდით, აქტს გავაფორმებთ,- განუმარტა რუსულ ენაზე და ჯიბიდან ავტოკალამი ამოიღო.

не надо никакого акта, я его прощаю, – წყნარად წარმოთქვა მამაკაცმა.- бог с ним, пусть уходит, – დაუდასტურა ქალმა.

- როგორ თუ წავიდეს, როგორ თუ აპატიებთ!

- პასუხი უნდა აგოს?

- უნდა დაისაჯოს!

გაისმა უკმაყოფილოდ.

- დამშვიდდით ამხანაგებო, ხულიგნებს არაფერს ვაპატიებთ, ახლავე მილიციაში მივაბრძანებთ. ხმაური საჭირო არ არის,- დააშოშმინა აღელვებული ხალხი ხარაბაძემ.

- მილიციაში მიმაბრძანებთ? აი, ამ მოპრანჭული მეტიჩარასათვის? გამიშვით მე მაგის...- გაიწია “მთვრალმა” და შეეცადა ხელიდან გასხლტომოდა მილიციელებს.

- წყნარად მოქალაქევ, გეყოფათ ხულიგნობა!- შეუტია მაიორმა.

- ეგევ წამოიყვანეთ, მთელმა ხალხმა დაინახა, რომ მცემა.

- მეტიც გეკუთვნოდა!

- შე ხულიგანო!

- გაუზრდელო!

- კმარა ამხანაგებო,- ხმას აუწია ხარაბაძემ. შემდეგ მილიციელებს მიუბრუნდა:- წაიყვანეთ, ჩვენც ახლავე მოვალთ.

მთვრალი ძალისძალად გაიყვანეს, თუმცა ილანძღებოდა და კვლავ უშედეგოდ ცდილობდა ხელიდან გასხლტომოდა მილიციელებს.

წესრიგი აღდგენილი იქნა.

- ბოდიშს ვიხდით, მაგრამ ცოტა ხნით მილიციის განყოფილებაში უნდა წამობრძანდეთ, თქვენი ახსნა-განმარტებაა საჭირო,- მიმართა ხარაბაძემ ბასკაკოვას და მასთან მყოფ მამაკაცს.

- არ შეიძლება იმ ვალდებულებიდან გაგვავითავისუფლოთ? გამოგიტყდებით, არავითარი სურვილი არა მაქვს ამ ყინვაში სიარულისა და ვახშამიც არ დაგვიმთავრებია.- უპასუხა მამაკაცი.

- ძალიან ვწუხარ, მაგრამ ეს აუცილებელია. სულ რაღაც 30 წუთს წაგართმევთ, მანქანით წაგიყვანთ, აქტსაც გავაფორმებთ,- თავაზიანად განუმარტა მაიორმა.

- რა გაეწყობა, წავიდეთ!- უხალისოდ დათანხმდა მამაკაცი და ანგარიში მოითხოვა.

- მეც თქვენთან ერთად წამოვალ, სხვაზე უკეთ დავინახე როგორ მოგეჭრათ მთვრალი ხულიგანი,- ჩაერია ბადრიძე და უცნობ ქალ-ვაჟს თავი დაუკრა. ხალხი ნელ-ნელა დაწყნარდა და ჩხუბის გამო დაცარიელებულ მაგიდებს დაუბრუნდა.

დაზარალებულნი და ბადრიძე ხარაბაძეს გაყვნენ.

ორკესტრმა სიმღერა “თბილისზე” დაუკრა. სულში ჩამწვდომი მელოდიები დაიღვარა დარბაზში და ჩხუბით გამოწვეული უსიამო ატმოსფერო გაიფანტა.

§ § §

ღამის 12 საათია.

სძინავს ვეება თეთრ ზეწარში გახვეულ ქალაქს. მხოლოდ მხოლოდ აქა- იქ ციმციმებს შუქი სახლებში.

რა ხანია მიწყდა ქუჩებში ფეხის ხმა. კანტიკუნტად თუ გამოჩნდება ჩქარი ნაბიჯით მომავალი შეგვიანებული მგზავრი; იშვიათად თითო ოროლა მანქანა

თუ ჩაიქროლებს; მდუმარედ გარინდულან თეთრნაბადწამოსხმული გოლიათი ნაძვები, ფხიზლად დარაჯობენ მძინარე ქალაქს.

ზამთრისაგან დაბეჩავებული რაიონი ისე ჩუმად მიიპარება ხიდისქვეშ თითქოს რცხვენიაო, ჩვეული ზათქითა და გოროზობით რომ ვერ მიაგორებს წყულუხვ ტალღებს.

ნახევარი საათის წინ ლუდის ბარიც დაიკეტა და ახლა კარებთან ქურქში გახვეული დარაჯი მიკეცილა თოფით ხელში.

მეორე სართულზე ორი ფანჯარა განათებულია.

ბურდულის ჯგუფი ერთ საათზე მეტია, ამ ფანჯრებს შესცქერის, შეუმჩნეველია მათი სამალავი.

დგანან, იცდიან და დაჟინებით შესცქერიან ფანჯრებს.

უეცრად განაპირა ფანჯარას ჩრდილი დაეცა, ყინვისაგან შეჭირხლულ მინას თვალეზდაჭყეტილი თოჯინა აეკრა. აეკრა და იქვე დარჩა. შუბლით ფანჯარას მიყრდნობილი სულელურად უღიმოდა ზამთრის სუსხიან ღამეს.

სიბნელეში მიმალული ლანდები ამოძრავდნენ. მყუდრო ეზოში სათითაოდ შეიკრიბა ხუთი კაცი.

ფრთხილად უხმაუროდ შეუყვნენ მეორე სართულის კიბეს. წინ ბურდული მიდის, სხვები ფეხდაფეხ მიჰყვებიან.

უკანასკნელ საფეხურზე შეჩერდნენ.

- ყველაფერი რიგზეა, - ჩაიჩურჩულა ნიავივით წყნარი ხმით ბურდულმა, - შესასვლელი კარი ღიაა.

რიგრიგობით სრულიად უხმაუროდ შელაგდნენ დერეფანში. მტკიცე ნაბიჯით პირდაპირ წავიდნენ, შემდეგ მარჯვნივ გაუხვიეს. ოთახში შესასვლელი კარებიც ღია დახვდათ. პირველი ბურდული შევიდა. მას სამნი შეყვნენ, მეოთხე გარეთ დარჩა, კედელს აეკრა. ღამის შუქზე ავად აელვარდა მტკიცე მარჯვენით დაბლუჯული რევოლვრის ლულა.

ოთახიდან ჩქამი არ ისმის. ნატალია დევიძე სიჩუმით შეხვდა მისულთ, ის მათ ელოდა.

შემოსულნი ოთახის სიღრმეში მიიმალნენ.

სიჩუმეს მხოლოდ ელექტროლუმელებზე მოშიშინე ჩაიდანნი არღვევდა. ბურდულმა ხელი აიქნია, რალაც ანიშნა დევიძეს და მეორე ოთახში გამავალ დაკეტილ კარებს აეკრა.

დევიძე ნელა წამოდგა, დაკეტილ კარებზე ფრთხილად დააკაკუნა ორჯერ, შემდეგ ცოტა შეყოვნებით ერთხელ.

- ჩაი მზად არის.

- ახლავე! - მოისმა ოთახიდან.

ნატალიამ კარებზე დაგებულ ბოქლომს გასაღები მოარგო, გადაატრიალა და ბოქლომითურთ კარებს მოშორდა.

კარები ნელა გაიღო და კუთხეში კედელს აკრული ბურდული დაფარა.

ოთახში საშუალო ტანის მამაკაცი ფრთხილი ნაბიჯით შემოვიდა, ნელა მიკეტა კარები. იმავე წამს საფეთქელში ცივი ლითონი მიეზგინა.

- ხმა, კრინტი,თორემ გაგათავე!- მოისმა ჩუმი, მაგრამ მუქარით სავსე მტკიცე ხმა. მამაკაცმა ინსტიქტურად ჯიბისაკენ წაიღო ხელი, მაგრამ დახელოვნებულმა ბურდულმა,თავდაღმა დააგდო ტახტზე. შეპყრობილი გონს მოვიდა. გაიბრძოლა, თვალეზში ველური შიში ჩაედვარა და ვიდრე პირში ხელსახოცს ჩასტენიდნენ, იხელთა, სახე აარიდა და მხეცივით იბღავლა.

- გაგვყიდა ამ ძუკნამ, თავს უშველეთ!

ბურდულმა გამეტებით დაჰკრა თავში რევოლვერის ტარი მაგრამ უკვე გვიან იყო...

მეხივით იჭექა მეორე ოთახიდან რევოლვერმა და მიკეტილ კარებიდან გამოვარდნილი ტყვია ტახტიდან მოშორებით კედელში გაიჭედა. შემდეგ კიდევ ორჯერ დაიქუხა და ტახტის გვერდზე მდგარი ბუფეტის კარი შეანგრია.საწყალობლად დაიწვრიალა დამსხვრეულმა ბროლმა.

ოპერმუშაკებმა სროლით უპასუხეს.

ბურდულმა, ტახტზე უგონოდ მიგდებული ბანდიტი დაითრია, სწრაფად შეუყარა ხელბორკილი. იმავე წამს ჩრდილელი კარებს ეცა და ფეხისკვრით შელეწა.

ოპერმუშაკები ოთახში შეცვივდნენ.

დაგვნებდით სახლი გარშემორტყმულია!- იგრგვინა ჩრდილელმა და ვეფხვივით დაახტა საწოლზე მჯდომ სილუეტს.

გვერდითი ფანჯრიდან კიდევ ერთხელ იჭექა და რაფაზე მჯდომი ქუჩაში გადახტა.

ჩრდილელმა მარჯვენა გვერდში ძლიერი დარტყმა იგრძო, ელვამ დაჰკრა და ზამზარასავით დაჭიმული მკლავები, რომლითაც ტახტზე წაქცეული სილუეტი ეჭირა,დაუდუნდა; წამიც და გაცვეთილი მათრახებივით ჩამოუცვივდა.

ტახტზე წაქცეულმა მხეცური სიხარულით შეჰყვირა, ბალიშიდან ბებუთი გამოაძრო და ის იყო მკერდში უნდა ჩაეცა დაჭრილისათვის,რომ თავში საშინელი ძალით მოხვდა რაღაც და გონებადაკარგული ხურჯინივით გადაეკიდა საწოლს.

- ბორკილი დაადეთ!- დაიღრიალა ბურდულმა, შემდეგ ღია ფანჯარას ეცა და თავგამოდებით გადაეშვა.

რბილად დაეცა, წამსვე წამოხტა და თოვლში მოგორავეებს მიაშურა.

ერთ ბურთად შეკრული ლეიტენანტი კურცხალია და ფანჯრიდან გადამხტარი ბანდიტი სამკვდრო სასიცოცხლოდ ებრძოდნენ, თმებს აგლეჯდნენ, უწყალოდ ცემდნენ, თოვლით პირს უტენიდნენ ერთმანეთს.

ბურდულმა დრო შეარჩია და სწორედ იმ წამს, როდესაც ბანდიტი ზემოდან მოექცა ლეიტენანტს, რევოლვერი სიბრტყით დაჰკრა საფეთქელში და უგონოდ მიაგდო.

გახეთქილი თავიდან სისხლმა იჩქეფა, წითლად შეღება თოვლი.

ბურდულმა გონებადაკარგულ ბანდიტს ხელბორკილი დაადო.

- შეკარი!- უბრძანა უკვე ფეხზე წამომდგარ კურცხალიას, შემდეგ თოვლში ჩავარდნილი ბანდიტის რევოლვერს დასწვდა ჯიბეში ჩაიდო და კვლავ სახლში შებრუნდა.

...ჩრდილელი იმავე ტახტზე იწვა, სადაც ორიოდ წუთის წინ ბანდიტი ჰყავდა დაბლუჯული. თვალგადახუჭული მძიმედ სუნთქავდა, განიერი მკერი საბერველივით აუღ-ჩაუდიოდა. მიმზიდველი, მოგრძო სახე ზეწარივით გათეთრებოდა. საწოლზე სისხლის ტბა იდგა. ტახტთან დაჩოქილი დევიძე გულმოდგინედ უხვევდა ჭრილობას. ოთახში სისხლის, იოდის და თოფის წამლის ერთმანეთში არეული მძიმე სუნი იდგა.

გათოკილი, პირგამოტენილი ბანდიტები რუმბებივით ეყარნენ ოთახის კუთხეში, თვალებში პირუტყვეული შიში ჩასახლებოდათ და უძლური ბრაზით შეჰყურებდნენ ოპერმუშაკების კუმტ სახეებს.

ოთახში ჩხრეკა წარმოებდა.

ბურდული დაჭრილისაკენ დაიხარა.

- როგორ ხარ შალვა, შემომხედე ბიჭო!- ჩასძახა მან და შუბლზე გადაუსვა ხელი. დაჭრილს არ უპასუხებია, ისევ მძიმედ სუნთქავდა, სახეზე ცივი ოფლის მსხვილი წვეთები უხვად დაჰყვოდა.

- სასწრაფო დახმარება, ჩქარა!- აღელდა ბურდული.

- უკვე მივიღეთ ზომები!- უპასუხა ვიღაცამ.

კურცხალიამ და კუხმანიძემ ქუჩაში შეპყრობილი ბანდიტი შემოიყვანეს, ბურდულმა ინტერესით შეათვალიერა: საშუალო ტანის, ტყვიასავით ჩასხმულს, შემოხეულ პერანგიდან ტატუირებული ბრინჯაოსფერი მკერდი მოუჩანდა.

გახეთქილი თავიდან სისხლი სდიოდა. მთელი სახეც სისხლიც ჰქონდა მოსვრილი, ნიკელის სამაჯურებში ხელებჩაკეტილი, გალიაში მომწყვდეული ფოცხვერივით აბრიალებდა თვალებს და ბრაზიანად იგრიხებოდა.

დაჭრილი ჩრდილელს ზიზღნარევი მზერა შხამივით შეასხა, შემდეგ გათოკილებს გადახედა, მგელივით დაუბრიალა თვალები.

ბანდიტებმა მისი მზერა დაიჭირეს, ოდნავ დაუქნიეს თავი. ბურდულს არ გამოპარვია მათი მუნჯური საუბარი, მიხვდა, ქუჩიდან შემოყვანილმა ოთახში მყოფთ სრული დუმილი რომ უბრძანა.

- ამხანაგო ნატა, შეუხვიეთ ჭრილობა!- ანიშნა დევიძეს ბანდიტზე.

- რა გულისამაჩუყებელი კაცთმოყვარეობაა!- დაცინვით წარმოთქვა თავგახეთქილმა და შემდეგ კუმტად დაუმატა:- ეს ძუკნა აქედან გამაშორეთ, თორემ კბილით დავგლეჯ!

დევიძე ჩუმად იდგა, მთელი სხეული უკანკალებდა.

ბურდულმა ბანდიტის მიერ სიჩქარეში დატოვებული სკამზე გადაკიდებული ფიჯაკი აიღო, თავგახეთქილს ბეჭებზე მოასხა-გეშინიათ არ გავცივდე?- ცივად გაიცინა მან.

- დაცინვასაც რომ ბედავს, ეს პარაზიტი!- აღშფოთდა კურცხალია და ბანდიტს თვალები დაუბრიალა.

- გამოთქმები შეარჩიეთ, ხომ არ გგონიათ ვინმე ბაცაცას ელაპარაკებით,- დაუბრუნა ბანდიტმა.

- ჩუმათ!- შეუტია კურცხალიამ,- შენისთანა ხორცმეტს მხოლოდ ტყვიით უნდა ელაპარაკოს ადამიანი.

- ასე იყოს თქვენგან ზრდილობიან მოპყრობას არც ველოდები, პროფესიას ხომ არ უღალატებთ. რა ვუყოთ, ახლა თქვენი დარია, მაგრამ თუ ხელიდან წაგივებით, სხვა დროს გადაგიხდით.

- ტყუილი იმედია, სხვა დრო აღარ დაგიდგებათ,- მიუგო კურცხალიამ.
ბანდიტს ოდნავ გაეღიმა.

- კეთილი, მაგრამ თუ ეს ძუკნა,- თვალთ დევიძეზე აჩვენა,- ერთ დღეს გამოშიგნული ნახოთ, იცოდეთ ბარი-ბარში ვიქნებით. ახლა კი იქნებ კეთილინებოთ და წაგვიყვანოთ. ჩვენი ნერვები დაჭრილისა და სისხლის ყურებას ვერ უძლებს, მეშინია არ...

მანქანის ყვრილმა ბანდიტს სიტყვა შეაწყვეტინა. ცოტა ხნის შემდეგ ღია კარებში ექიმი გამოჩნდა, უკან სანიტრები მოჰყვებოდნენ ჯალამბრით.

ბურდულმა მხოლოდ ახლა მოათვალიერა მეგობრები:

კუხიანიძეს პალტო შემოხეოდა, გოგოლიძეს კოპი აჯდა შუბლზე, კურცხალიას ნაკბენი ხელი გალურჯებოდა, მაჯაზე შავ ლაქებად აჩნდა კბილების კვალი.

ჩრდილელი ფრთხილად გადაიყვანეს ჯალამბარზე. სანიტრებმა ტვირთი ასწიეს და ნელა დაიძრნენ გასაავლელისაკენ.

ბურდული ექიმს გაჰყვა.

გარეთ გამოსულმა მიმოიხედა, მეზობელ სახლებში შუქი აენთოთ. სროლის ხმაზე გაღვიძებული ადამიანები ბელურებივით შემოსეოდნენ ფანჯრებს.

ქუჩაში მძიმე, დახურული მანქანა გაჩერდა. კაბინეტიდან ახალგაზრდა ლეიტენანტი გადმოხტა და ნაბიჯით შეჰყვა საფეხურებს. შუაკბიზე გაჩერდა, სანიტრები გაატარა.

- მოგვიკლეს ვინმე?- შეეკითხა ბურდულს შეშფოთებით.

- არა, დასჭრეს, მძიმედ დასჭრეს ავაზაკებმა ჩრდილელი, – უპასუხა ბურდულმა ნაღვლიანად და ოთახში შებრუნდა.

ლეიტენანტი ფეხდაფეხ შეჰყვა.

ბანდიტები სათითაოდ ჩასხეს მანქანაში.- ოპერმუშაკები დახურულ ძარაში მოთავსდნენ.

- სამმართველოსაკენ!- უბრძანა მძღოლს კაბინაში შესულმა ბურდულმა.

მძღოლმა ძრავა ჩართო, მანქანა ნელა დაიძრა ვიწრო ჩიხიდან.

ღამის 2 საათი სრულდებოდა.

თავი VIII

მეორე დღეს ამინდი შეიცვალა.

ზამთრისათვის უჩვეულო მზიანი დილა გათენდა. ოქროსფერ სხივებზე

ალაპლაპებული ქალაქი ვეებერთელა თეთრ თაიგულს დაემსგავსა:

სახურავებიდან ქუჩებს ცრემლად დაედინა ნაგროვები თოვლი.

ღამენათევ მინდელს მხოლოდ 10 საათზე გაეღვიმა,სწრაფად წამოდგა „მაინც არ გამაღვიძა,, - გაიფიქრა წყენით და თვალთ მუღლეს დაუწყო ძებნა.

ბინაში არავინ იყო, საწოლთან ტუმბოზე რვეულის ფურცელს მოჰკრა თვალი. „უსაუზმოდ არ წახვიდე, ჩაი მზადაა,“ – წაიკითხა მინდელმა და გაიღიმა, შემდეგ სააბაზანო ოთახში გავიდა, წვერი გაიპარსა. დილის ვარჯიშითა და ცივი მასაჟითგახალისებულმა მადიანად ისაუზმა.

სულ ორი საათიც არ სძინებია, მაგრამ ესეც საკმარისი აღმოჩნდა გაკაჟებული ორგანიზმისათვის.

დილის 10 საათზე და 40 წუთზე წვერგაპარსული და ენერგიით სავსე გამომძიებელი მილიციის სამმართველოში იჯდა და შეპყრობილი ბანდიტების დაკითხვის გეგმას აზუსტებდა.

თითქმის ერთი საათი იმუშავა, შემდეგ კალამი გვერდზე გადასდო. ჩაფიქრდა, გონებაში წინაღამით ჩატარებული ოპერაცია აღადგინა, ჯუღელის მიერ რესტორანში ატეხილი სკანდალი მოაგონდა, გაეღიმა, თვალწინ წარმოუდგა ახალგაზრდა ლეიტენანტი, რომელიც მტანჯველად განიცდიდა რესტორანში ჩადენილ „ხულიგნურ საქციელს“,

„ტუტუცი, ნადირი, და კიდევ ვინ იცის, რა არ მიწოდეს, - უყვებოდა მილიციის განყოფილებაში მინდელს და ძიძიგურს ჯუღელი, - ისე გამთათხეს, ვერცერთი მექისე ვერ გამრეცხავს. კიდევ კარგი, ბიჭები დროზე შემოვიდნენ, თორემ აღშფოთებული ხალხი სულს ამომართმევდა,“ - ჩიოდა იგი.

მინდელს ხმამალა გაეცინა. შემდეგ ბასკაკოვა და მისი თანმხლები მამაკაცი დაუდგა თვალწინ.

„ჩარგიევი... მათე ალექსის ძე ჩარგიევი... ვითომ ჩარგიევია? - დაუსვა კითხვა თავის თავს და თვითონვე უპასუხა: - ვნახავთ... გამოვარკვევთ...“

...ჩარგიევი ზრდილობიანად მიიწვიეს ხარაბადის კაბინეტში, სრული სერიოზულობით შეადგინეს აქტი, დაჰკითხეს დაზარალებულები ჩარგიევმა, მოკლედ, ღირსებით გადასცა მომხდარი ფაქტი და დინჯად მოაწერა ჩვენებას ხელი. შემდეგ წამოლდგა, სატუმროში წასვლა აიჩქარა. ვერც კი მიხვდა, რომ ჯუღელის ხულიგნობა მისი განყოფილებაში მიყვანის საბაბი იყო მხოლოდ.

...აღშფოთდა, პროტესტი განაცხადა და ცხარედ შედავა განყოფილების უფროსს, მაგრამ ყველაფერი ეს ნატიფი ზრდილობითა და დიდი ღირსებით თქვა.

კუთხეში მჯდარი მინდელი ინტერესით უსმენდა.

არცერთი ვულგარული სიტყვა! არავითარი ჟარგონი!

მილიციის განყოფილების უფროსს უკანონოდ დაკავებული

ზრდილი და განათლებული მამაკაცი ელაპარაკებოდა და ცხარე პროტესტს გამოთქვამდა პიროვნების ხელშეუხებლობის კონსტიტუციური უფლების დარღვევის გამო.

ვინ არის ბასკაკოვა? - ეს რა მათი საქმეა, ჩვენს ქვეყანაში ადამიანი თავისუფალია და არავის არა აქვს უფლება განმარტება მოსთხოვოს, რატომ მეგობრობს ქალი მამაკაცთან ან პირიქით, სად გაიცნო? არც ეს არის მათი საქმე. რა უნდათ მისგან მილიციის მუშაკებს? ნუთუ ასეთი „პატივით“, ხვდებიან ისინი ყველა

არაქართველ დამსვენებელს? თუ ასეა, თუ მილიციის მუშაკები ამდენ უფლებას აძლევენ თავიანთ თავს და კანონის დარღვევასაც არ ერიდებიან, იგი, ჩარგიევი,

მონახავს ადგილს, ძვირად დაუსვამს თავხედობას გათამამებულ მაიორს. მანამდე კი ჩარგიევი ხმასაც არ ამოიღებს, დასმულ კითხვებზე პასუხის გაცემა საკუთარი ღირსების დამცირებად მიაჩნია.

მინდელს ერთი სიტყვაც არ გამოპარვია ჩარგიევის ნალაპარაკებიდან. მათე დინჯად, სუფთა გამართული რუსულით ლაპარაკობდა. არც ერთი გრამატიკული შეცდომა, არც ერთი დამახინჯებული სიტყვა: თვით წინადაქდების კონსტრუქციაც სხარტი და უწუნო.

ხარაბაძე კითხვას კითხვაზე უსვამს: ვინ ხართ? როდის ჩამოხვედით წყალტუბოში? სად ბინადრობთ და საიდან მოხვედით?

ჩარგიევი ზოგ მათგანზე პასუხობს: ტაშკენტში ცხოვრობს, ტაქსომოტორის პარკის დისპეტჩერია, წყალტუბოში დასასვენებლად ჩამოვიდა. სასტუმროში ბინალობს 103 ნომერში, უკვე 18 დღეა ჩამოსულია, რამდენიმე დღეში უკან უნდა დაბრუნდეს.

ხარაბაძეს ეჭვი ეპარება მისი პასუხების სისწორეში გამეორებით ეკითხება, სად გაიცნო ბასკაკოვა.

ჩარგიევი აღშფოთდა, უარი განაცხადა პასუხის გაცემაზე და კატეგორიულად მოითხოვა პროკურორი.

- კეთილი. აი, გათენდება და პროკურორიც მოვა. მანამდე ჩემი ვალია, დაგაკავოთ, - უცხადებს ხარაბაძე.

- დამაკავოთ? რომელი კანონით, რა საფუძველით? ხომ არ ჰგონია პატივცემულ მაიორს, რომ ასეთ უკანონობას შეარჩენენ? მადლობა ღმერთს, კანონია, სამართალია და ის დროც წავიდა, როდესაც ასეთი მუშაკები უდანაშაულო ხალხს ამწყვდევენ ციხეში. ან იქნებ მაიორი გაზეთებს არ კითხულობს? - დაინტერესდა ჩარგიევი.

გამოირკვა, რომ ხარაბაძე გაზეთებს კითხულობს, კანონიც იცის, ამიტომ...

- ამიტომ დილამდე აქ დარჩებით! - შეუვლად აცხადებს განყოფილების უფროსი და ეჭვმიტანილის დაკავების ოქმს ადგენს.

ჩარგიევის აღშფოთება კულმინაციურ წერტილს აღწევს.

- ეს ძალადობაა, თქვენ პასუხს აგებთ უდანაშაულო ადამიანის შეურაცხყოფისათვის! - ცხარედ უტევს მაიორს.

ხარაბაძე დინჯად განაგრძობს წერას.

- რა ბრალდებით მაკავებთ? - უკვე ყვირის ჩარგიევი.

- რესტორანში ჟდებოშის ატეხვისთვის, - მშვიდად პასუხობს მაიორი.

- მშვენიერი სამართალი გქონიათ, ეს ალბათ კარგად იციან აქაურმა ხულიგნებმა და ამიტომაც უშიშრად ესხმიან თავს ადამიანებს რესტორანშიც კი, - მწარედ იღიმება ჩარგიევი.

ხარაბაძე არ პასუხობს, ოქმის წერას ამთავრებს.

- გაჩხრიკეთ! - უბრძანებს ლეიტენანტს.

ჩარგიევი გაუნძრევლად ზის, მიახლოებულ ლეიტენანტს გამჭოლად აცქერდება.

- ინანებთ, მაიორო! - ეუბნება ხარაბაძეს.

- შესაძლოა, მაგრამ მაინც უნდა გაგჩხრიკოთ!

ჩარგიევს მეორე ოფიცერიც მიუახლოვდა. ის ფეხზე ნელა წამოდგა, სიბრაზით მიაჩერდა მაიორს, აქეთ-იქიდან ამომდგარ ოფიცრებს გადახედა:

- კეთილი,- დაიცხრო მან სიბრაზე,- გამჩხრიკეთ, მაგრამ იცოდეთ, პასუხს გაგებინებთ.

ჩარგიევი გაჩხრიკეს პასპორტი, სამხედრო ბილეთი, 2000 მანეთამდე ფული და ...სხვა არაფერი.

ხარაბაძე ოდნავ დაბნეულად დასცქერის მაგიდაზე დაწყობილ ფულს და საბუთებს, შემდეგ ჩხრეკის ოქმს ადგენს, ჩარგიევს ხელს აწერინებს და დაკავებულის სამორიგეო ოთახში ჩაყვანას უბრძანებს.

- უსათუოდ შევცდით, ცრუ კვალს გავყევით და ოპერაციაც ჩავშალეთ,- შემოფოთდა მაიორი, როგორც კი ჩარგიევი გაიყვანეს.

ძიძიგური მინდელს მიაჩერდა.

გამომძიებელს ოდნავ ეღიმება.

- ყველაფერი ჩინებულად მიდის, ოპერაციაც შესრულებულია!- ამბობს წყნარად.

- შესრულებულია?- იკითხა ხარაბაძემ და შემდეგ დაუმატა:- მერე ჭაღარა? სადღაა ჭაღარა? განა ჩვენი ვარაუდით ის ამალამ არ უნდა აგვეყვანა?

- უნდა აგვეყვანა!

- სად, ქუთაისში?- განცვიფრდა ძიძიგური.

მინდელს ისევ ეღიმება

- შესაძლოა ქუთაისში, ეს მალე გამოირკვევა,- უპასუხა მოგვიანებით.

- მაშ თქვენ ოპერაცია დამთავრებულად მიგაჩნიათ?- იჭნეულად იკითხა ძიძიგურმა.

მინდელმა საათს დახედა.

- ჯერ არა მხოლოდ 11 საათი და 50 წუთია. შემუშავებული გეგმით კი დევიძე 12 საათის შემდეგ მიიღებს ჩვენსბიჭებს.

ცოტა ხნით სიჩუმე ჩამოვარდა.

გარკვევით ისმოდა როგორ ტკაცუნობდა ხმელი შეშა თუნუქის ღუმელში.

- გამაგებინე ლევან, რას ფიქრობ?- დაარღვია ღუმილი მაიორმა.

- ვფიქრობ, დიდი სიცხე დაადგებათ ჩვენებს დევიძის ბინაზე,- ჩვენ მართლაც შევცდით, მაგრამ არა ჩარგიევის დაკავებაში... ბანდიტებს ძირითადი ბინა დევიძის სახლში აქვთ და არა წყალტუბოში.

- მაშ ბასკაკოვა?- დაიწყო ხარაბაძემ.

- ბასკაკოვა აქ არაფერ შუაშია,- გააწყვეტინა მინდელმა,- ის ისევე როგორც დევიძე, საფოსტო ყუთად იქნა გამოყენებული. ამიტომაც მე განკარგულება მივეცი მორიგეს უკანვე მიეცილებინა იგი სასტუმროში.

- საფოსტო ყუთად?- განცვიფრდა ძიძიგური.

- დიახ, მხოლოდ საფოსტო ყუთად.

- კი მაგრამ ხოტოველი ხომ მარტო მას ხვდებოდა?

- სწორია, მაგრამ ბასკაკოვამ არაფერი იცის ბანდიტების საქმიანობაზე. ამის თქმა ახლა დაბეჯითებით შემიძლება.

- და ეს შენ იცოდით როცა წყალტუბოში მივდიოდით?

მიძიგურმა გამომცდელად შეხედა მინდელს.

- არა,- მაგრამ ახლა უკვე ვიცი,- გაიღიმა მინდელმა.

- არაფერი მესმის,- მხრები აიჩეჩა ხარაბაძემ.

მინდელი წამოდგა, რამდენჯერმე გაიარ-გამოიარა.

- ამხანაგო ელიზბარ,- მიმართა მტკიცე ხმით ხარაბაძეს,- ჩარგიევი ამაღამვე გადაიყვანეთ ქუთაისში, მაგრამ დიდი სიფრთხილით, იცოდეთ, მისგან ყველაფერია მოსალოდნელი.

- გაქცევა?- განცვიფრდა ხარაბაძე.

- გაქცევაც, ეგ ნატიფ ზრდილობაში გახვეული, ნახტომისათვის გამზადებული მხეცია.

პოდპოლკოვნიკმა ველარ მოითმინა.

- ამიხსნი თუ არა!- შეუტია მინდელს.

- ჯერ ვერა სერგო, ხვალ კი , ზოგიერთი საკითხის შემოწმების

შემდეგ,დავაკმაყოფილებ შენს სურვილს, მოითმინე ხვალამდე, კარგი?

- ეშმაკსაც წაუღიხარ!- ჩამბურტყუნა მიძიგურმა.

ყველას გაეცინა.

მიძიგური და მინდელი დიდი ხნის მეგობრები იყვნენ, უნივერსიტეტის დამთავრების შემდეგ მინდელმა გამომძიებლად დაიწყო მუშაობა, მიძიგური კი მთავითე სამმებრო სამუშაოს გაჰყვა. ორთავემ, როგორც იტყვიან,თავიანთი ადგილები მონახეს ცხოვრებაში.

მიძიგურს მუშაობის დაწყებიდან დღემდე არა ერთი საშიში რეციდევისტი ჰყავდა შეპყრობილი. სისხლის სამართლის დამნაშავეთა სამყაროს სიძულვილთან ერთად დიდი შიშიც ჩაუნერგა, მათ შორის ნამდვილი ომი იყო გაჩაღებული.

ბანდიტებმა რამდენიმეჯერ ჩასაფრება მოუწყვეს, სამჯერ დაჭრეს,მაგრამ სიკვდილი ვერ მოერია. შიშის ზარს სცემდა თავზეხელაღებულ ქურდ-რეციდევისტებს.

გულადი, მამაცი, ყველაზე კრიტიკულ მომენტშიც კი აუღელეებლად მოქმედებდა და არასოდეს არ ღალატობდა პროფესიული ალლო, მაგრამ თავისი საქმის უბადლო ოსტატს „წვრილმანთა„დახსომების უნარი აკლდა.

მინდელი მეტად ჭკვიან გამომძიებლად მიაჩნდა და დიდ პატივს სცემდა. ახლაც მიხვდა, რომ გამომძიებელმა მისთვის შეუმჩნეველი რაღაც,, წვრილმანი,, დაიჭირა და მტკიცედ ჩაკიდა ხელი.

მაგრამ გამომძიებელი თავის ფიქრებში ჩაიკეტა და ამხანაგს არაფერი გაანდო.

მიძიგური სხვა რამეს არც მოელოდა, იცოდა საერთოდ გულახდილ მინდელს საქმეზე თავის აზრების წინასწარ გამჭლავნება არ უყვარდა.

...გვიან ღამით დაბრუნდნენ ქუთაისში. ჩარგიევიც ჩამოიყვანეს.

სამმართველოდან პირდაპირ საავადმყოფოში წავიდნენ. მღელვარებით უცდიდნენ ოპერაციის შედეგს.

ღამის 5 საათზე საოპერაციოდან დაღლილი გრძელიძე გამოვიდა. ყველანი შემოეხვივნენ სახელოვან დასტაქარს,უხმოდ შეაჩერდნენ, კითხვით კი ვერაფერი კითხეს.

გრძელიძის დადლილ თვალეზში ღიმილმა გაიელვა.

- ჯერ უგონოდ არის, ბევრი სისხლი დაუკარგავს, ფილტვი აქვს დაზიანებული, მაგრამ იცოცხლებს, არ მოკვდება, ლომის გული ჰქონია, - უპასუხა მან მუნჯ შეკითხვას და ბალანჩივაძესთან ერთად მთავარი ექიმის კაბინეტს მიაშურა. ოფიცრები გამხიარულდნენ, ერთბაშად დაავიწყდათ დაღლა და განცდილი ხიფათი. მეგობრულად ეხუმრებოდნენ „ხულიგან“, „ჯუღელს“, - არც კურცხალია დავიწყებიათ, ერთხმად ურჩევდნენ შრატი გაიკეთე, მართალია, თოვლში დახრჩობას გადაგარჩინა ბურდულმა, მაგრამ სისხლის მოწამვლის საფრთხე ჯერ კიდევ გემუქრებაო.

კურცხალია უხერხულად იღიმებოდა. ნაკბენ ხელს დასცქეროდა, მაგრად რომ ჰქონდა შეხვეული.

მინდელი და ბალანჩივაძე საღამოს 6 საათზე დაბრუნდნენ სამმართველოში. პოლკოვნიკი ჩინებულ ხასიათზე იყო, გულდასმით მოუსმინა მინდელს, შემდეგ ორთავემ მეორე დღის სამუშაო გეზი დაისახეს, დაკითხვის გეგმა შეიმუშავეს და გათენებისას ძლივს მოწყდნენ სამუშაოს. სამუშაო კი ბევრი იყო. ჩარგივის ოთახისა და პირადი ნივთების ჩხრეკამ საქმეს ვერაფერი შემატა. ტანსაცმელი, თეთრეული, ორიოდე წიგნი, აი ყველაფერი რაც იქ იქნა აღმოჩენილი. არც დანა და არც ცეცხლმსროლელი იარაღი, არც სხვა რაიმე, რაც ოდნავ მაინც ჩრდილს მიაყენებდა მის პიროვნებას.

დევიძის ბინაში შეპყრობილ ბანდიტებს ოთხი რევოლვერი აღმოაჩნდათ, 100 – მდე ვაზნა. 4–დან სამი რევოლვერი „პარაბელუმის“, სისტემისა იყო, მეოთხე „ვალტერი“.

მინდელს მშვენივრად ესმოდა, რომ საქმე, - საგამომძიებლო საქმე, - მხოლოდ ახლა იწყებოდა. სამართალს თავისი ფორმალური მხარე აქვს და ფორმაში ჩაჯდომის გარეშე სისხლის სამართლის საქმე იგივე იყო, რაც გაუხსნელი დანაშაული.

„პროცესუალური დამაგრების გარეშე მატერიალური ჭეშმარიტება არ არსებობს,“ - გაახსენდა მოხუცი პროფესორის ნათქვამი.

მინდელს ბევრი აბურდული საქმე გამოეძიებინა და იცოდა, რომ პირველი დაკითხვა თითქმის ყოველთვის გადაწყვეტი იყო. ამიტომ ბალანჩივაძესთან ერთად ღამით გულდასმით შეადგინა შეპყრობილთა დაკითხვის გეგმა.

გაითვალისწინეს ყველა მოსალოდნელი ვარიანტი. მიუხედავად იმისა, რომ დევიძის ბინაში შეპყრობილი ბანდიტების მიმართ საკმაო მამხილებელი მასალა იყო შეგროვილი, მინდელი ერთი წუთითაც არ ეჭვობდა, მაგრამ ისინი შეეცდებოდნენ მხოლოდ ის ეღიარებინათ, რისი უარყოფაც აღარ შეიძლებოდა, ხოლო დანარჩენი მთავარი, მიეჩქმალათ და თავიდან აეშორებინათ.

გამომძიებელი მტკიცედ იყო დარწმუნებული რომ არც ერთი ბანდიტი არ დაასახელებდა „ჭადარას“, და ყველა საშუალებით შეეცდებოდა გზაკვალი აერია გამომძიებისათვის. ეს ესმოდა მას და მტკიცედ გადაწყვიტა. მოკლე დროში მოეგო ბრძოლა, გაეტეხა ბოროტმოქმედთა სიჯიუტე და ზუსტად აღედგინა დანაშაულის მთელი სურათი.

კაბინეტის კარი გაიღო, ოთახში ბალანჩივაძე შემოვიდა და სიამით შეავლო თვალი სუფთად წვერგაპარსულ, მუნდირში კოხტად ჩაცმულ მინდელს.

გამომძიებელი წამოდგა, მაგრად ჩამოართვა გამოწვდილი ხელი.

- ადრე მოსულხარ, ლევან, აკი გაგაფრთხილე, 12 საათამდე ლოგინიდან არ წამოდგე—მეთქი.

- მშვენივრად დავისვენე დავით ილიჩ, სრულიად არ ვგრძნობ დაღლას, - გაიღიმა მინდელმა.

- მაინც არ უნდა ამდგარიყავით, ჯანმრთელობას გაფრთხილება უნდა.

- თქვენ მოგბაძეთ, ამხანაგო პოლკოვნიკო.

- და ძალიან ცუდად მოიქეცი, მე სხვა ვარ, კიდევ ორიოდე წელი და პენსიაში გავალ, დავისვენებ, - პოლკოვნიკმა ფართოდ გაიღიმა და დაუმატა: - რა გაეწყობა ასაკს თავისი მოაქვს.

- ჩრდილელისა რა იცით, დავით ილიჩ?

- კარგი ამბავი, ამ დილით მეორედ გადაუსხეს სისხლი, გრძენობაზე მოვიდა, მიცნო, მაგრამ გრძელიძემ კატეგორიულად აუკრძალა ლაპარაკი. მეც მხოლოდ მოკლედ ვუამბე ოპერაციის შესახებ და სწრაფად წამოვედი. ჩვენმა ბუზღუნა დასტაქარმა პალატაში არ დამაყენა.

- ჩინებულია! შალვა საუკეთესო, საქმისთვის თავდადებული მუშაკია, მისმა დაჭრამ ძალიან დაგვალონა

- რას ვიზამთ, ოპერმუშაკთა გზა ია—ვარდით როდია მოფენილი. ეს იგივე ფრონტია, ხანდახან უფრო ძნელიც.

ოშში გამარჯვების მოწმე მოკლული მტერია, აქ კი ბანდიტები ცოცხლად უნდა შეიპყრო, ბრძოლის თანაბარი საშუალებებიც არ გაგვაჩნია, ისინი სასიკვდილოდ არ გვინდობენ, ჩვენ მხოლოდ უკიდურეს შემთხვევაში თუ ვესვრით პირდაპირ, - ფიქრიანად წარმოთქვა პოლკოვნიკმა და ასანთს გაჰკრა.

პოლკოვნიკი ფიქრებში ჩაიძირა. ბოლქვა—ბოლქვა უშვებდა ბოლს ნესტოებიდან. მინდელი ქაღალდებს ჩასცქეროდა და მოთმინებით ელოდა, კვლავ როდის ალაპარაკდებოდა ბალანჩივაძე.

პოლკოვნიკი სავარძელში შესწორდა.

- დავიწყოთ!- მოჰკვეთა მოკლედ და ზარის ღილაკს თითი დააჭირა. - გადაეცით მორიგეს დაკავებული ხოტოველი ამოიყვანოს. - უბრძანა შემოსულ სერჟანტს.

ორიოდე წუთის შემდეგ ახალგაზრდა ლეიტენანტი კაბინეტში ხოტოველს შემოუძღვა. პოლკოვნიკმა ცივად შეათვალიერა უკანასკნელ მოდაზე კოხტად ჩაცმული ხოტოველი, რომელიც შიშისაგან მობუზულიყო და ხაფანგში გაბმულ ვირთაგვასავით ახამხამებდა თვალებს.

- დაჯექით!- უბრძანა ბალანჩივაძემ.

ხოტოველი დაჯდა, ხელები მუხლებზე დაიწყო და თავი ჩაქინდრა.

სადღა იყო მისი გამომწვევი ცქერა და უდანაშაულოდ დაკავებული კაცის სიფიცხე! ოთახის კუთხეში თავის ხვედრთან თითქოს შერიგებული ადამიანი იჯდა და მოთმინებით ელოდა, როდის დაიწყებდნენ მასთან საუბარს.

შემუშავებული გეგმის მიხედვით, დაკითხვა მინდელს უნდა ეწარმოებინა, მაგრამ გამომძიებელი არ ჩქარობდა, ქალაქდებს ათვალთვლებდა და რაღაც შენიშვნებს აკეთებდა სუფთა ფურცელზე.

დუმილმა რამდენიმე წუთს გასტანა. ბოლოს ხოტოველმა ჯიბე მოისინჯა პაპიროსი ამოიღო:

- ნებას მომცემთ, მოვწიოო?- იკითხა.

- მოსწიეთ უპასუხა პოლკოვნიკმა.

მინდელმა საქალაქო დაკვეცა, საწერი მაგიდის უჯრიდან დაკითხვის შეუვსებელი ბლანკი ამოიღო და დაკავებულის ანკეტური მონაცემების შევსება დაიწყო. ხოტოველი მოკლედ პასუხობდა.

მინდელმა კალმისტარი გვერდზე გალასდო და ხოტოველს თვალი თვალში გაუყარა. ხოტოველი შეეცადა მზერა გაესწორებინა, მაგრამ ვერ შესძლო, ნელ-ნელა დახარა თავი და გამომძიებლის გამჭოლი მზერა აიცილა.

მინდელი მოხერხებულად მოეწყო სავარძელში.

- იქნებ გირჩევნიათ თქვენ თვითონ დასწეროთ ჩვენება?- დაუსვა მოულოდნელი კითხვა.

- რა ჩვენება?- იკითხა გაკვირვებით.

- ვითომ არ იცით,- გაიღიმა გამომძიებელმა, თუ ახლაც ტყუილად ხართ დაკავებული?

ხოტოველი ერთ ხანს დუმდა, შემდეგ თითქოს გადაწყვეტილება მიიღო, გამომძიებელს პირდაპირ შეხედა და ხმამაღლა თქვა:

- ვხედავ, დუმილი ზედმეტია, მაგრამ მე იმდენი განათლება არ მაქვს, თვითონ დავწერო, დამკითხეთ და გიპასუხებთ.

- კეთილი,- მიუგო გაკვირვებულმა მინდელმა.

გამომძიებელი ბრძოლას ელოდა, ხოტოველი კი მორჩილად აცხადებდა მკითხეთ და ყველაფერს გაიმბობთო.

- გაითვალისწინეთ, რომ მე გულწრფელი ვარ გამომძიებლის წინაშე და ყველაფერს ვაღიარებ,- კვლავ ამოილაპარაკა ხოტოველმა.

- გონიერი საქციელია,- წააქეზა მინდელმა და განაგრძო- აბა დაიწყეთ, გვიამბეთ ვინ გაგაგზავნა ბასკაკოვასთან და რა დავალებით?

ხოტოველის თვალეზმა უდიდესი განცვიფრება გამოხატა.

- დავალებით? რა დავალებით?

- ჩვენც მაგას გეკითხებით, რა დავალებით იყავით- მეთქი და ვისგან?- გაუმეორა კითხვა გამომძიებელმა.

- რას ბრძანებთ, უფროსო, არაფერი დავალება მე არ მქონია, ბასკაკოვასთან პირად საქმეზე ვიყავი მხოლოდ, არავისაც არ გაუუგზავნივარ.

- ეს არის თქვენი გულწრფელობა?

- მე სიმართლეს მოგახსენებთ, მხოლოდ მომისმინეთ!

- გისმენთ!

- ბასკაკოვა ამ ოთხიოდე დღის წინათ შემთხვევით გავიცანი ქუთაისში.

ბრილიანტის ბეჭედს ეძებდა, კარგ ფასს იძლეოდა. სწორედ იმ დღეს

საიუველირო მაღაზიამ ბეჭდები მიიღო, ბასკაკოვას მისამართი დავიტოვე და წუხელ საღამოს ჩავუტანე, 800 მანეთი მოვიგე. ეს იყო და ეს, რა დავალება, რომელი დავალება!

- მხოლოდ ამიტომ იყავით წყალტუბოში?
- ცოლ-შვილი გამიწყდეს, სახლ-კარი დამეწვას, თუ ვტყუოდე.
- ფიცს თავი დაანებეთ და სიმართლე თქვით.
- მე მხოლოდ სიმართლეს ვამბობ.
- ესე იგი ისპეკულიანტეთ, არა?- დამცინავად შეეკითხა პოლკოვნიკი.
- დიახ, უფროსო და გულწრფელად ვაღიარებ, გთხოვთ ოქმშიც ასე ჩასწეროთ.
- სისულელეს თავი დაანებეთ და საქმეზე ილაპარაკეთ!- მკაცრად შეუტია მინდელმა.
- საქმეზე მოგახსენებთ, მაგრამ რო არ მიჯერებთ?
- რამდენი გადაგიხადათ ბასკაკოვამ ბეჭედში?
- 2900 მანეთი,- მიუგო ხოტოველმა უყოყმანოდ.
- ჯიბეში რამდენი აღმოგაჩნდათ?
- ჯიბეში 2000 მანეთი მქონდა.
- დანარჩენი რა უყავით?
- დანარჩენი ხვალ უნდა მოეცა,- უპასუხა ხოტოველმა მტკიცედ.
- უცნობ ადამიანს ამოდენა ფული როგორ ანდეთ?
- მერე რა მოხდა, რომ ვანდე, ვიცოდი, მომცემდა.
- გამოდის, რომ თანახმა ხართ პასუხი აგოთ სპეკულაციისათვის,- კვლავ დამცინავად შეეკითხა პოლკოვნიკი.
- კი, უფროსო, აბა სხვა რაღა დამრჩენია, მაგრამ მე მგონია, მხედველობაში მიიღებთ ჩემს მდგომარეობას და თავდებში გამიშვებთ. მინდელს გაეცინა, მაგრამ უმაღლვე შეიკავა თავი.
- ხოტოველო,- დაიწყო მინდელმა,- სპეკულაციის თვით დაბრალებას თავი შეეშვით, არაფერი გამოვა, გვითხარით სიმართლე, ვინ გაგაგზავნათ ბასკაკოვასთან?
- არავინ, უფროსო, მე თვითონ ვიყავი, ბეჭედი ჩავუტანე.
- არ გინდათ სიმართლე თქვათ? კარგი, ჩვენ გათქმევინებთ . ვის მიყიდეთ ამ ოთხი დღის წინათ არაყი და ძეხვი?
- ეგ საქმე ხო გამოირკვა, კიდევ მედავებით?
- ვის მიყიდეთ- მეთქი?- სუსხი დაეტყო მინდელის ხმას.
- რა ვიცი ვინ იყო.
- სტყუით!
- არა,ღმერთმანი...
- სტყუით-მეთქი? მან 50-მანეთიანი გადმოგცათ, მაინცდამაინც წყალტუბოს ნაწარმი ძეხვი გთხოვათ. ეს ფული ჯიბეში ჩაიდევით, ჯერ კი გასინჯეთ, აღარ გახსოვთ?
- რა ვიცი,რამდენი მყიდველი მოდის, ყველას ხომ ვერ დავიხსომებ.

- ყველას არა, მაგრამ ვახტანგის გამოგზავნილი კი უეჭველად კარგად დაისხსომეთ, მან ხომ დავალება მოგიტანათ.
- რა დავალება?- ყოყმანით შეეკითხა ხოტოველი.
მინდელმა საქაღალდე გაშალა.
- აი, რა დავალება,- მიუგო მკაცრად და ფოტოსურათი გაუწოდა–გეცნობათ?
- ხოტოველმა ფოტოზე დაბეჭდილი 50 მანეთიანი ბანკნოტი ბეჯითად დაათვალიერა, შემდეგ მეორე გვერდიც გასინჯა.
- არაფერი მესმის!- ამოილაპარაკა ჩუმად და ფოტოსურათი ფრთხილად დასდო მაგიდაზე.
- პირიქით, ყველაფერი გესმით და გზაც აღარა გაქვთ სიცრუისათვის,- მიაგება მინდელმა,- უკანასკნელად გირჩევთ, აღიაროთ სიმართლე.
ხოტოველი დუმდა.
- გსურთ თუ არა ჩვენების მოცემა?- შეუტია გამომძიებელმა.
ხოტოველმა თავი ასწია.
- მეტი არაფერი მაქვს სათქმელი.
- თქვენი სასჯელის შემსუბუქების უკანასკნელ შანსსაც კარგავთ! ერთი საათის შემდეგ თქვენს აღიარებას აღარ ექნება დიდი მნიშვნელობა.- შემოიყვანეთ მოქალაქე ბასკაკოვა!- მიმართა გამოძახებულ სერჟანტს.
ბასკაკოვა წყნარი ნაბიჯით შემოვიდა კაბინეტში და უხმოდ ჩამოჯდა გამომძიებლის მიერ მითითებულ სავარძელზე.
- ხოტოველმა ქვეშ ქვეშ შეხედა ქალს, მაგრამ ბასკაკოვას ეს არ შეუნიშნავს, რადგან მისკენ ზურგშექცევით იჯდა.
- იცნობთ ამ მოქალაქეს?- შეეკითხა მინდელი ხოტოველს.
- ვიცნობ , აკი მოგახსენეთ, ბეჭედი მივყიდე– მეთქი,- სწრაფად რუსულ ენაზე უპასუხა ხოტოველმა
- რუსულ ენაზე იმიტომ მპასუხობთ, რომ იმედი გაქვთ, სიცრუეს დაგიდასტურებენ?- ქართულად შეეკითხა გამომძიებელი და შემდეგ ბასკაკოვას მიუბრუნდა:- თქვენ იცნობთ ამ მამაკაცს?
- ბასკაკოვა წყნარად შებრუნდა, რამდენიმე ხანი უცქირა ხოტოველს.
- დიახ ვიცნობ–ჩაილაპარაკა
- რამდენჯერ შეხვედრიხართ?
- ორჯერ, პირველად ოთხიოდე დღის წინათ, მეორედ კი წუხელ ღამით
- სად?
- წყალტუბოში, სასტუმრო „თბილისის,, 407 ნომერში
- ვინ გაგაცნოთ?
- მათე ჩარგიევმა გამაცნო.
- სად გაგაცნოთ?
- წყალტუბოს პარკში.
- რაზე გქონდათ საუბარი?

- არავითარი საუბარი არ გვქონია, მათემ მითხრა, ამ კაცს ჩემი ფული მართებს, მე შეიძლება ერთი-ორი დღით თბილისში წავიდე და თუ ფული მოგიტანოს, დაიტოვეო.

- შემდეგ? მეტი არაფერი, ხოტოველი მაშინვე გამოგვემშვიდობა და წამოვიდა.

- წუხელ რაღაზე მოვიდა?

- აკი გითხარით, ფული მოიტანა და დამიტოვა მათესათვის გადასაცემად.

- რამდენი?

- ხმანეთი.

ხოტოველი გაფითრდა. ზიზღით შეხედა ბასკაკოვას, მაგრამ ქალმა გამომწვევად გაუსწორა მზერა.

- რა უყავით ფული?

- ჩემს ნომერში მქონდა ჩემოდანში. წუხელი კი მილიციის მუშაკებმა ჩამომართვეს.

- კეთილი, - მიუგო გამომძიებელმა და შემდეგ ხოტოველს მიუბრუნდა: - რას იტყვით?

- არაფერს იმის მეტს, რომ ეს ქალი აშკარად სტყუის, - ახლა უკვე ქართულად უპასუხა ხოტოველმა.

- ხოტოველო, ნუ ჯიუტობთ.

- არაფერსაც არ ვჯიუტობ, მე მაგას ბეჭედი მივყიდე, მორჩა და გათავდა!

- ხოტოველო, ეგ ბავშვობაა, თავის მოტყუებაა, ნუთუ ვერ ხედავთ რომ გამოსავალი აღარ გაქვთ?

- არ მესმის, რატომ უნდა დაუჯეროთ ამ ქალს და არა მე, რით არის მისი ჩვენება უფრო სარწმუნო, ვიდრე ჩემი?

- თქვენ ასე გგონიათ?

- დარწმუნებული ვარ.

- კეთილი...

მინდელი წამოდგა, წიგნების კარადიდან პატარა მოგრძო ყუთი გადმოიღო. მაგიდაზე დადგა და შტეპსელში ჩართო.

ხოტოველი გაფაციცებით ადევნებდა თვალყურს გამომძიებლის მოქმედებას და ვერაფერი გაეგო, რაში უნდა ემხილა და გაებათილებინა მისი ჩვენება ამ პატარა ყუთს.

მინდელი სავარძელს დაუბრუნდა, პაპიროსს მოუკიდა და ყუთის შიგნით პატარა კლავიშს დააჭირა თითი, კაბინეტში გამეფებული სიჩუმე დისკოს ბრუნვით გამოწვეულმა შრიალმა დაარღვია.

მინდელი დაკვირვებით მისჩერებოდა ხოტოველს, რომელსაც ჯერ ვერაფერი გაეგო და ხან გამომძიებელს შეხედავდა, ხან კიდევ ბასკაკოვას, ხოლო იქედან ყუთზე გადაჰქონდა მზერა.

ბასკაკოვაც ვერაფერს მიმხვდარიყო, რადგან მინდელს უკანასკნელი ფრაზები აღარ უთარგმნია და ცნობისმოყვარეობით, მისჩერებოდა ძლივს გასაგონად მოშრიალე პორტატულ მაგნიტაფონს. უეცრად ეს პატარა ყუთი გაცოცხლდა, ადამიანის სული ჩაედგა და ხოტოველისა და ბასკაკოვას ხმით ალაპარაკდა,

ალაპარაკდა და ხოტოველიც ააყვირა

- ტყუილიაა! მოწყობილიაა! თქვენ მომიწყვეთ, მილიციამ მომიწყორო!-

ალრიალდა ის და ფეხზე წამოვარდა.

- წყნარად! შეუტია მინდელმა, შემდეგ მაგნიტოფონი გამორთო და

გაცეცხლებული ხოტოველი უკანვე დასვა სკამზე.

- იცანით თქვენი ხმა?- მიუბრუნდა გამომძიებელი ბასკაკოვას.

- დიახ,- მიუგო გაკვირვებულმა ქალმა,- მხოლოდ არ მესმის, ვინ ან როდის ჩასწერა ჩვენი საუბარი?

- ეს საინტერესო არ არის, ადასტურებთ დიალოგს?

- სავსებით,სწორედ ეგ საუბარი გვქონდა მე და ამ მოქალაქეს ორჯერ შეევედრისას.

- თქვენ ახლაც უარყოფთ, ხოტოველო?- ჩაერია აქამდე ჩუმად მყოფი პოლკოვნიკი.

- ტყუილია, მოწყობილია! მე მაგას ბეჭედი მივყიდე—აყვირდა ხოტოველი.

- კარგი დღეისთვის კმარა!- წარმოთქვა გამომძიებელმა,- გაიყვანეთ!- უბრძანა შემოსულ სერჟანტს.

ხოტოველი წელმოწყვეტით წამოდგა და ფეხათრევით გაჰყვა სერჟანტს.

- თქვენ კი, მოქალაქე ბასკაკოვა,- მიუბრუნდა გამომძიებელი ქალს,- ჯერ კიდევ საჭირო ხართ. გთხოვთ ჩვენი ნებართვის გარეშე წყალტუბოდან არ წახვიდეთ, ახლა კი თავისუფალი ბრძანდებით.

- შეიძლება შეგეკითხოთ?- ბასკაკოვა სავარძლიდან წამოდგა.

- შეიძლება, რა გნებავთ?

- რა ბრალდებით დააკავებთ ჩარგიევს?

- მე უფლება არა მაქვს ასეთ კითხვაზე გიპასუხოთ.

- კი მაგრამ, ის ჩემი საქმროა და მინდა ვიცოდე, რაზე დააკავებთ უდანაშაულო ადამიანი?- მტკიცედ მოითხოვა ქალმა.

მინდელმა პოლკოვნიკს გადახედა.

- დიდი ხანია იცნობთ ჩარგიევს?- დაინტერესდა პოლკოვნიკი.

- დიახ წელიწადზე მეტია.

- კარგი, ამ შემთხვევაში როგორც გამონაკლისი,გეტყვით, რაშია ედება ბრალი თქვენს საქმროს. მაგრამ არა აქ. ხვალ ათ საათზე ჩემთან მობრძანდით, მე მილიციის სამმართველოს უფროსი ვარ

- უსათუოდ მოვალ, ნახვამდის!

- ხედავთ, სანამდე მიდის ზოგიერთის ჯიუტობა?- გულმოსულად ამოილაპარაკა ბალანჩივაძემ, როგორც კი ბასკაკოვამ კარები გაიხურა.

- ვხედავ,- წყნარად გაიცინა მინდელმა,- არიან ისეთი ტიპები რა მტკიცებაც არ უნდა წაუყენოთ, მხოლოდ „არას„ გაიძახიან, თუმცა ხოტოველის საქმე მაინც სხვაა და მის „არას„ ჯერ კიდევ მოეპოვება საფუძველი.

- ამით რის თქმა გსურთ?

- აი რისა: მე მტკიცედ ვარ დარწმუნებული, ხოტოველმა ჩარგიევს ტყეშელაიძის ბინიდან წაღებული ოქროს ნივთებისა და 3%- იანი ობილიგაციის ღირებულების ნაწილი ჩამოუტანა. დანარჩენი თანხა ან ადრე გადასცა, ან შემდეგ უნდა მიეცა. ჩარგიევზე გადასაცემად მიღებული ფულის ნამდვილი დანიშნულება ბასკაკოვამ არ იცის, ეს ნომერში ფარულად ჩადგმულ მაგნიტოფონზე ჩაწერილმა, დიალოგმაც დაადასტურა. მაშასადამე, ხოტოველისათვის არ არსებობს სიფრთხე, რომ ამ ფაქტს ბასკაკოვას დაკითხვით დავუმტკიცებთ. ხოლო ჩარგიევს მხრივ ხოტოველს აბსოლუტური იმედი აქვს, იგი არაფერს იტყვის. ჩხრეკამაც არაფერი მოგვცა. დარწმუნებით შეიძლება ითქვას: ხოტოველმა მოასწრო საიმედო ადგილზე მიემალა ნაძარცვი ფასეულობა. ეს ყველაფერი გათვალისწინებული აქვს ხოტოველს, ამიტომაც ჯიუტობს. მართლაც, ჯერ შეკრებილი მასალებით ბრალს ხომ ვერ დავდებთ ტყეშელაიძის ბინის გაძარცვის მონაწილეობაში. დუმილი ჩამოვარდა. პოლკოვნიკმა რამდენჯერმე დინჯი ნაბიჯით გაიარა ოთახში, შემდეგ მინდელთან შეჩერდა.

- როგორ ფიქრობ, ლევან, ხომ არ სჯობდა პირველად კიტოვანი დაგვეკითხა?
- არა, დავით ილიჩ, მე იმედი მქონდა ხოტოველი გატყდებოდა და იმის შიშით, რომ ძარცვა არ დაებრალეზინათ, სიამოვნებით აღიარებდა იმას, რაც ჩაიდინა და რასაც ბოლოს და ბოლოს ჩვემ მას პროცესუალურადაც დავუმტკიცებდით, ხოლო კიტოვანი და მისი ამხანაგები სულ სხვა ტიპის ბოროტმომქმედები არიან, მათ ასე იოლად ვერ გამოტყებ

- ჩარგიევი?

- ო, ჩარგიევი კიდევ სულ სხვაა, მან ალბათ დაკავებისთანავე მოამზადა ისეთი ვერსია, რომელშიაც ნამდვილი ფაქტები ჩაურთო და სარწმუნოს დაამსგავსა. აი ნახავთ თუ პირველი დაკითხვისთანავე არ დაადასტუროს ხოტოველის მიერ წყალტუბოში ფულის ჩატანა.

- რატომ ხართ ასე დარწმუნებული?- გაეღიმა ბალანჩივამ.

- აი რატომ: მე თქვენ წუხელივე გითხარით, როგორ გამოვიცანი მისი პიროვნება და თუ არ ვცდები,- მე კი დარწმუნებული ვარ, არ ვცდები,- ჩარგიევი ძველი, გამოცდილი რეციდივისტია, არც განათლება აკლია და რაც მთავარია, ბასკაკოვა საქმის კურსში არა ჰყავს შეყვანილი.

ქუთაისში გადმოყვანის შემდეგ ის უკვე მიხვედრილია, რომ რესტორანში მომხდარი სკანდალი განგებ, მილიციაში მის მისაყვანად იქნა მოწყობილი. დარწმუნებულია, ჩვენ რაღაც კვალს მივაგენით, ბასკაკოვა კი ხოტოველისაგან ფულის მიღებას არ დაფარავს, ჩარგიევს ამის შესახებ არ გაუფრთხილებია, მაშასადამე, ეს ფაქტი მან უნდა დაადასტუროს, სხვა გზა არა სქვს.

- სავსებით ლოგიკურია,- დაეთანხმა ბალანჩივამ, შემდეგ ცოტა ხანს იყუჩა და ღიმილით დაუმატა:- ოპერატიულმა ჯგუფმა თავისი საქმე შეასრულა, დანარჩენი ასე ვთქვათ, წმინდა გამოძიების საქმეა, მე სავსებით ვენდობი შენს ინტუიციას და მწამს, ამ საქმეშიაც არ გმიტყუნებს იგი.

- დარწმუნებული ბრძანდებოდეთ, დავით ილიჩ, ყველაფერი რიგზე იქნება.

- გინდა რამეში დახმარება?

- გმადლობთ, დავით ილიჩ, კრიმინალისტური და გრაფიკული ექსპერტიზის დასკვნები ზევ ხელთ მექნება, ვფიქრობ, კიტოვანის ჩემოდანში აღმოჩენილი ქალის ხელთათმანებისა და ტყეშელაიძის ბინაში ფანჯრის ლურსმანზე ნაპოვნი ძაფის იდენტიურობა სავსებით დადასტურდება.

- ფულზე გაკეთებული წარწერა?

- ჯერ ვერ გეტყვით, მაგრამ მე მგონია, ესეც კიტოვანის ნაწერია, რაც შეეხება სისხლს, ეჭვს არ იწვევს, იგი დაჭრილ ბანდიტს ივანისელს ეკუთვნის, ამაზე ექსპერტიზა გვეტყვის გადამწყვეტ სიტყვას.

- კეთილი, როდის აპირებთ ბანდიტებთან საბოლოო შეჭიდებას?

- როდესაც ექსპერტების დასკვნები ხელთ მექნება, მანამდე მათ ვინაობას დავადგენთ. სერგო უკვე გაფრინდა თბილისში შეპყრობილთა თითების ანაბეჭდებით, დღესვე შეადარებს დაქტილობარათებს და ღამის მატარებლით ქუთაისში წამოვა. ეს საკითხები სრულებით არ მაწუხებს, მე სულ სხვა რამეზე ვფიქრობ.

- სახელდობრ?

- ჩარგიევი... თუ სერგომ მისი ვინაობის დადგენა თითის ანაბეჭდებით ვერ შეძლო, საქმე გართულდება. ის ისევე ჩარგიევა, როგორც მე ჩინეთის იმპერატორი.

- ისევე გჯერათ, რომ მან ქართული ენა იცის?

- მჯერა, დავით ილიჩ, მტკიცედ მჯერა, მაგრამ ეს ხომ საკმარისი არ არის მისი ვინაობის დასადგენად, ხოლო დევიძე ან ჩვენი ბუზლუნა დასტაქარი მას ვერ ამოიცნობენ. ამაში ეჭვი არ მეპარება. ბანდიტებიც არ გასცემენ. აი რატომ ვფიქრობ, მისი ვინაობის დადგენა დიდ დროს წაგვართმევს.

- პროკურორმა რა თქვა?

- მხოლოდ დროებით დაკავებაზე დამთანხმდა.

- დეტალურად გააცანით თქვენი მოსაზრებანი ჩარგიევზე?

- დიახ, მაგრამ დაპატიმრების სანქციაზე ცივი უარი მითხრა, „მხოლოდ მოსაზრებებით ადამიანს ვერ დავაპატიმრებთო“, რას იზამ, მის ადგილზე მეც ასე მოვიქცეოდი, ჩარგიევი სამართლის პროცესუალური ნორმების თვალსაზრისით ჯერ-ჯერობით ბროლივთ სუფთა, უდანაშაულოა.

- მართალი ხარ, მოქალაქის უსაფუძვლოდ დაპატიმრება დანაშაულია.

- ჰოდა, სწორედ ამიტომ, ვიდრე დროებით დაკავებას მაინც შევთანხმებდი, ხარაბაძე არ მომშორდა.

ბალანჩივაძემ ჩამქრალი პაპიროსი საფერფლეზე დასდო.

- რას ფიქრობთ ბასკაკოვაზე?- შეცვალა საუბრის თემა.

- მე მგონია ბასკაკოვამ არ იცის, ვინ არის ჩარგიევი, იგი ღრმად დარწმუნებულია მის პატიოსნებაში და სერიოზულად წუხს საქმროს დაპატიმრებას, ეჭვი არ ეპარება, აქ რაღაც გაუგებრობაა. ძალზე გაუკვირდა თურმე, როდესაც დღეს სისხამ დილით განყოფილებაში მისულმა ჩარგიევის ქუთაისში წაყვანა გაიგო და უყოყმანოდ გამოსწია ჩვენთან. სხვათა შორის, მჯერა მისი გულწრფელობა, ხოლო

ხოტოველისა და მისმა მაგნიტოფონზე ჩაწერილმა საუბარმა კიდევ ერთხელ დამარწმუნა. ბასკაკოვა არ არის ბანდის საქმიანობის კურსში.

- მეც ასე ვფიქრობ, თუმცა საბოლოო დასკვნების გაკეთება ჯერ ადრეა. ვნახოთ რას გამოარკვევს გამოძიება. მით უმეტეს თუ თქვენი ვერსია დადასტურდა...გაიგზავნა შიფრი ტაშკენტში?

- დიახ, წუხელვე გავაგზავნეთ, ალბათორ დღეში პასუხსაც მივიღებთ. კარი გაიღო.

- შეიძლება?- იკითხა მელიოტმა მაიორმა.

- შემოდით!- ნება დართო ბალანჩივაძემ,- ახალია რაიმე?

- დიახ, ამხანაგო პოლკოვნიკო, კოლონიიდან პასუხი მოვიდა.

ბალანჩივაძემ სათვალე მოირგო, ღერბიანი ქალაღდი გაათალიერა.

- ამ ცნობას უკვე აღარ აქვს პრაქტიკული მნიშვნელობა,- ჩაილაპარაკა მან, შემდეგ კალამი აიღო,ქალაღდს რეზოლუცია წააწერა და მინდელს გადასცა.

- დაურთეთ საქმეს,გვატყობინებენ, რომ ნატალია დევიძის მეუღლე, პატიმარი გიორგაძე,ადგილზე იმყოფება და სასჯელს იხდის.

მინდელმა შუბლი მოისრისა, ჩაფიქრდა.

მაიორმა წყნარად გაიხურა კარი.

- რამ ჩაგაფიქრა, ლევან!- დაარღვია დუმილი პოლკოვნიკმა.

- ვფიქრობ, საიდან უნდა ჩაეგდო ხელში გიორგაძის წერილი კიტოვანს, ის ხომ დევიძესთან ქმრის წერილით მოვიდა.

- ეგ მართლაც საინტერესოა, უნდა ვიფიქროთ,კიტოვანი გიორგაძესთან ერთად იხდიდა სასჯელს და წერილი განთავისუფლებისას წამოიღო.

- ასეთია ჩემი სავარაუდო ვერსიაც, მაგრამ...

- მაგრამ რა?

ვნახოთ, შეიძლება სხვა რამეც გამოირკვეს ჯერ კი მხოლოდ ის არის ნათელი, რომ კიტოვანის მიერ ჩამოტანილი წერილი ნამდვილად გიორგაძის ხელით არის დაწერილი; აი თქვენ თვითონ შეადარეთ,- მინდელმა საქალაღდე გახსნა და წერილების მთელი დასტა ამოიღო.

- ესეც კიტოვანის ჩამოტანილი წერილი,- დაუმატა მან და სამკუთხედ შეკეცილი ბარათი სხვა წერილებთან ერთად პოლკოვნიკს გადასცა.

- მათი იდენტურობა ეჭვს არ იწვევს,- განაგრძო მინდელმა, ვიდრე პოლკოვნიკი წერილებს ადარებდა,- მაგრამ არის ერთი დეტალი, რომელიც საეჭვოდ ხდის წერილის კოლონიიდან წამოღების ვერსიას.

პოლკოვნიკმა თავი ასწია.

- თარიღი?

- დიახ, თარიღი, დავით ილიჩ, ყველა წერილი დათარიღებულია, გარდა უკანასკნელისა.

- რა დასკვნა გააკეთეთ ამ ფაქტიდან?

- წერილის დამწერს თარიღი შემთხვევით არ გამორჩენია, აქ თუთხმეტამდე ბარათია და ყველა დათარიღებულია,მაშასადამე, ავტორმა ეს შეგნებულად გააკეთა. შემდეგ... უკანასკნელი ბარათი ფოსტით არ არის გამოგზავნილი,

შეიძლება ვცდები, მაგრამ ჩემი აზრით, დიდი ხნით ადრე დაიწერა. გიორგამემ და წერილის წამომღებმ არ იცოდნენ, როდის მიიღებდა მას ადრესატი, ამიტომ შეგნებულად არ დაათარილა იგი.

- შეიძლება,- დაეთანხმა ბალანჩივაძე,- ყოველ შემთხვევაში, კიტოვანმა ასე თუ ისე უნდა ახსნას, ვისგან და როდის წამოიღო ეს ბარათი. სხვა გზა არა აქვს. მინდელი დუმდა.

საათმა ორჯერ დარეკა ბალანჩივაძე წამოდგა.

- მე წავედი ლევან, ბიუროზე მაგვიანდება. 6 საათისთვის გავთავისუფლდები, თუ ძალიან არ დაიღლები, დამელოდე, მოვალ.

ბალანჩივაძემ პალტო ჩაიცვა და სწრაფად გავიდა.

მარტო დარჩენილმა მინდელმა საქალაქად გახსნა და შეგროვილ მასალებში ჩაიძირა.

ოპერატიულმა ჯგუფმა ჩინებულად დაძლია მინდობილი საქმე და ბოლომდე მიიყვანა დაწყებული ოპერაცია, მაგრამ მინდელისთვის ახლა იწყებოდა მთავარი. ოპერმუშაკების მთელი ნამოღვაწარი ახლა მას უნდა დაემთავრებინა. ეს კი არც ისე იოლი იყო, როგორც ერთი შეხედვით ჩანდა.

დიდხანს მუშაობდა გამომძიებელი, რამდენიმე ფურცელი შეავსო შენიშვნებით, კვლავ და კვლავ გადაიკითხა ჩიკვაძის, ლეჟავას, გრძელიძის, დევიძის, ბასაკოვასა და სხვათა ჩვენებები, ზოგიერთი ადგილი წითელი ფანქრით გამოჰყო და როდესაც მუშაობა დაამთავრა, საათმა ოთხის ნახევარი დარეკა. მინდელმა საქალაქად დაკეცა, სერჟანტი იხმო.

- ამოიყვანეთ ჩარგიევი!- უბრძანა მოკლედ.

რამდენიმე წუთის შემდეგ კაბინეტის კარი წყნარად გაიღო, სერჟანტმა დაკავებული შემოიყვანა.

ჩარგიევი კარებთან შეჩერდა, მშვიდად შეათვალიერა სავარძელში მჯდომი გამომძიებელი.

- ახლოს მოდით!- უთხრა გამომძიებელმა.

ჩარგიევმა ნელა მოაბრუნა თავი, შემდეგ რამდენიმე ნაბიჯი წაღგა და მაგიდასთან შეჩერდა.

- დაჯექით!- ქალაქლებიდან თავისუფლად შეეპატიჟა მინდელი.

პატიმარი უხმოდ ჩამოჯდა, ხელები მუხლებზე დაიწყო და პირქუშად მიაჩერდა თავდახრილ გამომძიებლებს.

სამარისებული სიჩუმე გამეფდა.

მინდელმა უეცრად შეწყვიტა ქალაქლების ფურცვლა და ჯიქურ შეხედა პატიმარს, ჩარგიევმა ცივი, მშვიდი მზერა მიაგება.

- თქვენი გვარი?

- ჩარგიევი მათე ალექსის ძე.

- როდის დაგაკავეს?

- წუხელ, ღამის დაახლოებით 11 საათზე.

- თქვენი საქმის გამოძიება მე მაქვს დავალებული.

- ჩემი საქმის გამოძიება? რა საქმის?

- ეს მგონი თქვენთვის უკვე ცნობილია.
 - პირიქით , მე მხოლოდ ის ვიცი, რომ ვიღაც ხულიგანმა შეურაცხყოფა მოგვაყენა, კანონიერების დამცველებმა კი მე დამაკავეს.
 - მაშ თქვენ დაზარალებული ხართ?
 - ცხადია, მაშ ვინ უნდა ვიყო?
 - კეთილი, არ გეკამათებით, მაგრამ რამდენიმე კითხვა მაქვს.
 - ბრძანეთ!
 - როდის და სად გაიცანით მოქალაქე ხოტოველი?
 - ამას რა კავშირი აქვს ჩემს შეურაცხყოფასთან?
 - მიპასუხეთ!
 - ინებეთ,დაახლოებით 5 დღის წინ, წყალტუბოში.
 - რა პირობებში?
 - არავითარი განსაკუთრებული პირობები არ ყოფილა, სრულიად შემთხვევით გავიცანი.
 - მაინც?
 - მე სამკურნალოდ ვარ ჩამოსული, ფული შემომაკლდა, მინდოდა ზოგი რამ გამეყიდ და რაკი სურვილი გამოთქვა, მას მივყიდე.
 - რა მიჰყიდეთ?
 - 2 კოსტუმი და ერთიც პალტო. 5000 მანეთი მომცა.
 - როდის მოგცათ ფული?
 - ფული გუშინ საღამოს ჩამოიტანა.
 - თქვენ მოგიტანათ?
 - არა, ტატიანა ბასკაკოვას.
 - ვინ არის ბასკაკოვა?
 - ჩემი დანიშნული.
 - დიდი ხანია იცნობთ?
 - საკვირველი კითხვაა, რა თქმა უნდა, დიდი ხანია, ერთი წელიწადია.
 - სად გაიცანით?
 - ქალაქ ტაშკენტში.
 - კეთილი, მაგრამ რატომ ბასკაკოვას მიუტანა ფული ხოტოველმა და არა თქვენ?
 - მე თბილისში ვაპირებდი წასვლას და ბასკაკოვას ვთხოვე შეენახა,ხოტოველიც გავაცანი.
 - იცოდით, რომ გუშინ საღამოს უნდა მოეტანა ფული ხოტოველს?
 - დიახ,ვიცოდი.
 - მაშ რატომ თვითონვე არ შეხვდით?
 - ამას ჩემთვის არ ჰქონდა მნიშვნელობა.
 - კეთილი, მაგრამ უცნობ კაცს როგორ ენდეთ?
 - ნდობა გარანტირებული იყო,ვიცოდი სად მუშაობდა ხოტოველი.
 - და თქვენ ეს საკმარისად ჩათვალეთ?
- ჩარგიევი გაბრაზდა.

- თქვენ რა, იმიტომ დამაკავეთ, რომ ფულის დაკარგვის საშიშროება მელოდა?- გამოსცრა კბილებში.
- ცხადია არა!
- მაშ მითხარით, რა გინდათ და გაათავეთ.
- კეთილი, გავათავოთ, რამდენად მიჰყიდე ხოტოველს ნაქურდი ოქროს ნივთები და 3%- იანი ობილიგაციები?
- განრისხებული ჩარგიევი ფეხზე წამოიჭრა.
- თქვენ... თქვენ, ვის უბედავთ ამგვარ შეურაცხყოფას! იცით თუ არა, რომ მე თქვენ ამისათვის პასუხს გაგებინებთ!- შეჰყვირა მან.
- მშვიდად, ჩარგიევ, ისტერიკები საჭირო არ არის, ამით არაფერი შეიცვლება,- დინჯად შენიშნა მინდელმა.
- თქვენ პასუხს აგებთ შეურაცხყოფისათვის!
- დაჯექით, ზედმეტ უფლებას ნუაძლევთ თქვენს თავს,- ისევ შენიშნა მინდელმა. ჩარგიევი დაჯდა,შემდეგ ჯიბიდან პაპიროსი ამოიღო, მოუკიდა და ზედიზედ მოქაჩა.
- ჩარგიევ,- დაიწყო მინდელმა ცოტა ხნის დუმილის შემდეგ,- თქვეთვის ნათელი უნდა იყოს, რომ ხულიგნისაგან შეურაცხყოფილ ადამიანს ჩვენში არ იჭერენ. რაკი აქ მოხვედით, დღეს თუ ხვალ იძულებული გახდებით , ყველაფერი აღიაროთ კიდეც!
- შეურაცხყვეთ და მემუქრებით კიდეც?
- არ გემუქრებით,გაფრთხილებთ მხოლოდ, რომ მთელი საქმე გახსნილია და თქვენი თანამონაწილენიც საიმედოდ არიან ჩაკეტილი.
- ვინ თანამონაწილენი, რას ამბობთ!
- დანაშაულის მონაწილენი.
- გიმეორებთ, შეურაცხყოფას თავი დაანებეთ, მე არავითარი დანაშაული არ ჩამიდენია.
- კეთილი , პირში წაგიყენებთ თქვენს თანამონაწილეებს.
- თუნდაც ახლავე, ამ წუთში! ვერ წარმომიდგენია,ვინ უნდა დამიპირისპიროთ უდანაშაულო, პატიოსან ადამიანს.
- აჩქარება საჭირო არ არის, ყველაფერი თავის დროზე იქნება.
- მე ლოდინი არ შემიძლია,ლამის გავგიჟდე. თქვენ ალბათ არ იცით, რა არის უდანაშაულო კაცის პატიმრობა.
- ჩარგიევმა საჩვენებელი თითი პირში ჩაიდო და ბრაზიანად მოიკვნიტა ფრჩხილი.
- რატომ იკვნიტო ფრჩხილებს? თქვენი პროფესიის კაცს დამახასიეთებელი გამასხვავებელი ნიშნები არ უნდა ჰქონდეს, საშიშია,- დაცინვით შენიშნა გამომძიებელმა.
- თქვენ ჩემს ფრჩხილებთან არაფერი გესაქმებათ.
- პირიქით, ძალზე გვაინტერესებს. დაკვნიტილი ფრჩხილები თქვენდა საუბედუროდ ჭაღარა წვერი ჩაბალახი როდია, რომ თქვენი სურვილით გაიკეთოთ და მოიშოროთ.
- რის წვერი, რა ჩაბალახი?!- განცვიფრდა ჩარგიევი.

- კმარა მათე,- დინჯად დაიწყო მინდელმა,- თქვენი მასკარადი დამთავრდა, თუ გნებავთ, მე თვითონ გიამბობთ თქვენს დანაშაულს, ეხლა ეს გამოძიების მსვლელობას ვერ ავნებს.

- საინტერესოა,- მწარე ღიმილით შენიშნა ჩარგიევმა,- მიაბზეთ!

- ინებეთ: თქვენმა ბანდამ, რომელიც ამ ცოტა ხნის წინათ ეწვია ქუთაისს, 12 იანვარს გადარცვა ტყეშელაიძის ბინა და მოჰკლა ტყეშელაიძე, რომელმაც თავის მხრივ მოასწრო ივანისელის-თქვენი საუკეთესო მეგობრის საკმაოდ სახიფათოდ დაჭრა. დაჭრილი დევიდის სახლში დამალეთ. შემდეგ თქვენ და კიტოვანმა ქირურგი გრძელიძე მოიტაცეთ, აიძულეთ ბინაზე გაეკეთებინა ოპერაცია და მეორე დღეს ღამის 12 საათამდე ოთახში გყავდათ დამწყვდეული. ივანისელს ბევრი სისხლი ჰქონდა დაკარგული; თქვენ თქვენი სისხლი მიეცით; ორი დღის შემდეგ ჩიკვაიძე მოჰკალით, რადგამ გაცემისა შეგეშინდათ. ნაქურდალი ნივთები და 3%- იანი ობილიგაციები ხოტოველს მიჰყიდეთ, რომელმაც ფულის ფულის ნაწილი გუშინ ჩამოგიტანათ, ბასკაკოვას დაუტოვა, თქვენ კი კონსპირაციის თვალსაზრისით არ გამოუჩნდით ხოტოველს. ბასკაკოვას რესტორანში შეხვდით ჭალარა გრიმისადა ჩაბალახის გარეშე, რა უყავით წვერი?

ჩარგიევს გაქვავებულ სახეს არავითარი ცვლილება არ დასტყობია, არც ერთი კუნთი არ ასტოვებია სახეზე, ყურადღებით უსმენდა მინდელს და განუწყვეტლივ აბოლებდა

- რას იტყვით?- დაარღვია დუმილი მინდელმა.

- მშვენიერი ზღაპარი, მარტომ შეთხზეთ?

- ასეთ ზღაპრებს მწარე ბოლო მოსდევს, ჩარგიევ.

- მეც ასე ვფიქრობ, მაგრამ თუ ზღაპარზე ყველაფერი ითქვა, გთხოვთ, საქმეს დაუბრუნდეთ და მიიღოთ ზომები ჩემს გასათავისუბლებლად. გარწმუნებთ, დიდი ხანია განვვლე ეგ ასაკი და ზღაპრები აღარ მაინტერესებს.

- ასაკი კი განვლეთ, მაგრამ თქვენი ქცევა ამჟამად მართლაც ბავშვურია. ნუთუ ფიქრობთ, რომ მტკიცე მასალების გარეშე დაგაპტიმრებდით

- მაშ დაპატიმრებულის ვარ?

- ცხადია!

- მე პროტესტს ვაცხადებ ასეთი ძალადობის წინააღმდეგ

- ეგ თქვენი უფლებაა, თუმცა გარემოებას ვერ შეცვლის

- არა ხუმრობთ?

- დაკითხვის წარმოებისას არასოდეს არ ვხუმრობ,- მშვიდად მიუგო მინდელმა.

- თქვენ პასუხს აგებთ ძალადობისათვის, იცოდეთ, პასუხს აგებთ!- შეჰყვირა ჩარგიევმა.

- ყვირილს თავი დაანებეთ, ბოროტმოქმედთა მუქარის ჩვენ არ გვეშინია.

- ჩარგიევი ბრაზით აცახცახდა, საკმაოდ სანდომიანი სახე ერთბაშად მოექცა, თვალები სისხლით აევსო, მძულვარებით შეხედა გამომძიებელს.

- ბოლოს და ბოლოს რა გინდათ ჩემგან?- ძლივს ამოიხრიალა მან.

- მინდა შეიგნოთ, თქვენი გამოუვალი მდგომარეობა და დანაშაული აღიაროთ.

- რამდენჯერ უნდა გითხრათ, მე არავითარი დანაშაული არ ჩამიდენია, ვეღარ გაგაგებინეთ?

- მაშ ხოტოველს ტანსაცმელი მიჰყიდეთ?

- დიახ, ტანსაცმელი.

- საოცარია!

- რა არის საოცარი?- გაუკვირდა ჩარგიევს.

- ის რომ ხოტოველი კატეგორიულად უარყოფს ამ ფაქტს.

- შეუძლებელია!- აღმოხდა ჩარგიევს.

მინდელმა ზარის ღილაკს დააჭირა თითი.

- შემოიყვანეთ ხოტოველი!

ჩარგიევი სკამზე შესწორდა, მოუთმენლად მიაჩერდა კარებს.

ხოტოველი ათრეული ნაბიჯით შემოვიდა, ქურდულად შეხედა ჩარგიევს, რომელიც სიმშვიდის შენარჩუნებას ცდილობდა, მერე ცალი გვერდით ჩამოჯდა გამომძიებლის მიერ მითითებულ სკამზე.

- ხოტოველო, გაიმეორეთ, რა გინდოდათ წყალტუბოში!- მტკიცე ხმით მოსთხოვა მინდელმა.

- აკი გითხარით, უფროსო!- დაიკნავლა ბეჭდების უიღბლო გამყიდველმა.

- გაიმეორეთ- მეთქი - ხმას აუწია მინდელმა.

- ბეჭედი მიყვიდე ტანია ბასკაკოვას, ყელშიც გასჩხერია ის ბეჭედი!- ბრაზიანად ამოღერდა ხოტოველმა.

- იცნობთ თქვენს პირდაპირ მჯდომ მოქალაქეს?

ხოტოველმა დაფეთებული მზერა მშვიდად მჯდომ ჩარგიევს მიაპყრო.

- პირველად ვხედავ.

- არა ცდებით?- კვლავ შეეკითხა გამომძიებელი.

- რანაირად უნდა ვცდებოდე, როცა არსად მინახია.

- კეთილი, მაგრამ იქნებ რაიმე მიჰყიდეთ და აღარ გახსოვთ? აბა კარგად დააკვირდით.

- არა-მეთქი! რა დაკვირვება მინდა, პირველად ვხედავ

- მაშ იქნებ მისგან იყიდეთ რამე?

- არა, უფროსო, არ ვიცნობ, გვარიც კი არ ვიცი მისი,- უპასუხა ხოტოველმა დაბეჯითებით.

- კეთილი...

მინდელმა სიტყვა სიტყვით უთარგმნა ხოტოველის ჩვენება ჩარგიევს.

- ეს სუბიექტი სტყუის, აშკარად სტყუის!- იყვირა ჩარგიევმა, შემდეგ მოკუნტულ ხოტოველს მიუბრუნდა:- წყეულო ვაჭრუკანავ! რატომ მალავ, განა ორი კოსტუმი და ერთი პალტო არ მიგყიდე 5000 მანეთად?- შეუტია თვალების ბრიალით.

- მართალია, უფროსო, მომყიდა, 5000 მანეთად მომყიდა,- დაადასტურა ხოტოველმა.

- მითარგმნეთ!- ისევ იყვირა ჩარგიევმა.

მინდელმა უთარგმნა.

- ოქმი, ახლავე ოქმი გაფორმეთ!- მტკიცედ მოითხოვა ჩარგიევმა.
რამდენიმე წუთის შემდეგ თარჯიმნის თანდასწრებით დაპირისპირების ოქმი შედგა.

ხოტოველმა თავიდან ბოლომდე უარყო აქამდე მიცემული ჩვენებები და დაადასტურა, რომ ჩარგიევისაგან 5000 მანეთად 2 კოსტუმი და ერთი პალტო იყიდა და შენაძენი სამი დღის შემდეგ 1000 მანეთის მოგებით გაჰყიდა.

მინდელს ხოტოველის მოქმედება არ გაჰკვირვებია, ის თითქმის ელოდა კიდევ ამ ამბავს. ხოტოველი საკანში გაისტუმრა და ჩარგიევს დაკითხვა განაგრძო.

ჩარგიევმა კვლავ კატეგორიულად უარყო ბრალდება, გაკვირვება გამოსთქვა ვიღაც კიტოვანის, ივანესელის, ბალავაძის ცნობაზე და გადაჭრით მოსთხოვა გამომძიებელს, დაუყოვნებლივ გაენთავისუფლებინა პატიმრობიდან.

- წინააღმდეგ შემთხვევაში ხვალთან შიმშილს ვაცხადებ!- განაცხადა მან.

უკვე კარგად დაღამებული იყო, როდესაც გამომძიებელმა დაკითხვა დაამთავრა და პატიმარი საკანში გაისტუმრა.

მინდელმა საქმე ცეცხლგამძლე ყუთში ჩაჰკეტა და დაღლილი ნაბიჯით დაფიქრებული გავიდა კაბინეტიდან.

დაფიქრების საბაზი კი საკმაოზე მეტი იყო: პირველი იერიში უშედეგოდ დამთავრდა, გამომძიებელსა და ბოროტმოქმედთა შორის ბრძოლა მხოლოდ იწყებოდა.

თავი IX

ბანდიტების დაკავებიდან 6 დღელამე გავიდა, მაგრამ ჩარგიევს საქმემ იოტისოდენადაც ვერ წაიწია წინ. მინდელის ვარაუდი გამართლდა—გრძელიძემ და დევიძემ ჩარგიევს პიროვნება ვერ ამოიცნეს. მტკიცედ განაცხადეს, არსად გვინახავს, პირველად ვხედავთო. გრძელიძემ გაკვირვებაცხ კი გამოთქვა, სად ეს ახალგაზრდა და სად ჩემი გამტაცებელი ჭაღარაო.

ჩარგიევმა, რომელმაც თარჯიმნის საშუალებით მოისმინა მოწმეთა ჩვენება, შეუვალად მოითხოვა დაპირისპირების გაფორმება და პატიმრობიდან დაუყოვნებლივ განთავისუფლება.

- მე თქვენ გიჩვენებთ, როგორ უნდა უმწიკვლო ადამიანის ლაფში ამოსვრა,- დაემუქრა მინდელს.

გამომძიებელი არ შედავებია. მაგრამ განთავისუფლებაზე ჯერჯერობით უარი უთხრა.

ჩარგიევი აღშფოთდა, დიდხანს ედავა გამომძიებელს და სასწრაფოდ მოითხოვა პროკურორი.

ხომერიკმა ინახულა პატიმარი, გულდასმით მოისმინა საჩივარი გამომძიებლის მოქმედებაზე, შეპირდა, საქმის პირადად შემოწმებას და ორ დღეში გადაწყვეტილების მიღებას.

ჩარგიევი ისევ აღშფოთდა, სასტიკი პროტესტი განაცხადა ადამისნის ბედისადმი ასეთი ჩინოვნიკური დამოკიდებულების გამო და კვლავ გაიმეორა თავისი მოთხოვნა.

- მე უდანაშაულო ვარ, ან ბრალდება წამომიყენეთ ან დაუყოვნებლივ გამანთავისფლეთ, რას მიქვია კიდევ ორი დღე, განა ის არ კმარა, რომ უდანაშაულო ადამიანი 6 დღე და ღამე საკანში ვარ გამომწყვდეული?- იფეთქა და ახლა ხომერიკს დაემუქრა ზემდგომი ინსტანციებით.

მორიგ დაკითხვისას მინდელმა ერთგვარ ექსპერიმენტს მიმართ. კაბინეტში შირმა დადგა, ხოლო შირმის იქეთ ჯერ გრძელიძე, შემდეგ დევიძე მოათავსა და ჩარგიევის ხმა მოასმენინა. გრძელიძე შეეყოყმანდა, ხმა თითქოს ეცნო, მაგრამ გადაჭრით ვერაფერი თქვა, დევიძეს ყოყმანიც არ დაუწყია, მტკიცედ განაცხადა უარი.

ამგვარად, გამომძიებელს ამ მხრივ მტკიცების შეკრების სუსტი ძაფიც გაუწყდა და იძულებული გახდა ჩარგიევის მხილების სხვაგზა ეძებნა.

ბანდიტების შეპყრობიდან სამი დღის შემდეგ ძიძიგურმა იოლად დაადგინა ბალავაძის, კიტოვანის ვინაობა.

როგორც მოსალოდნელი იყო, დევიძის ბინაში შეპყრობილი ბოროტმოქმენდი არაერთხელ ნასამართლევი ქურდ-რეციდივისტები აღმოჩნდნენ და სისხლის სამართლის დამნაშავეთა შორის დიდი პოპულარობით სარგებლობდნენ.

მილიციის სამმართველოსაც განსაკუთრებულ აღრიცხვაზე ჰყავდათ აყვანილი სამთავე.

ძიძიგურმა გამოარკვია, რომ ივანისელი წინათ ჩადენილი მსხვილი ქურდობის გამო უკვე ოთხი წელია იძებნებოდა, ხოლო კიტოვანი და ბალავაძე ერთი წლის წინათ გაქცეულიყვნენ საპატიმრო ადგილიდან, სადაც ისინი 15 წლით ჩაესვათ შეიარაღებული მძარცველობისათვის.

მხოლოდ ჩარგიევზე არ იყო არავითარი ცნობები. ტაშკენტიდან გამოგზავნილი ცნობით ქალაქის მილიციის სამმართველო ადასტურებდა ჩარგიევის ანკეტურ მონაცემებს, იტყობინებოდა, რომ ჩარგიევი ორი წლის წინათ ჩასულიყო ტაშკენტში, დღემდე მსუბუქი ტაქსების №2 პარკში მორიგ დისპეტჩერად მუშაობდა და რაიმე საექვო საქმიანობაშიც არ იყო შემჩნეული.

ასე რომ, ყველა მასალა, რაც კი გამოძიებამ ჯერჯერობით შეკრიბა, მხოლოდ ჩარგიევის სასარგებლოდ მეტყველებდა.

მინდელმა მოწყენით გადაათვალიერა ჩარგიევის საცნობარო ფურცელი,- „сведений нет„,- იუწყებოდა რესპუბლიკური სამმართველო.

- сведения нет,- ხმამაღლა წარმოთქვა მინდელმა.

მინდელმა ცეცხლ გამძლე ყუთი გახსნა, მუყაოს ყდაში ჩასმული, ჯერ აუკინძავი, საკმაოდ სქელტანიანი საქმე ამოიღო, შემდეგ არაერთხელ წაკითხული მასალების ხელახლა კითხვას შეუდგა.

ბასკაკოვა არ უარყოფდა ჩარგიევთან ინტიმურ ურთიერთობას და განმარტავდა, ქორწინების ოფიციალური გაფორმება ზაფხულისთვის ჰქონდათ გადაწყვეტილი. წყალტუბოში იანვრის პირველ რიცხვებში ჩამოვიდა, ჩარგიევი

რამდენიმე დღით ადრე ჩამოსულა ტაშკენტიდან თბილისში და საცოლეს წყალტუბოში დახვედრია. ერთ სასტუმროში ცხოვრობდნენ, მხოლოდ სხვადასხვა ნომერში. თითქმის ყოველდღე ხვდებოდნენ ერთმანეთს, ერთად სადილობდნენ, უფრო ვახშობდნენ, მხოლოდ ეს იყო ბასკაკოვას ვერ გაეხსენებინა, იყო თუ არა მასთან მათე 12 იანვარს, ტყეშელაიძის მკვლელობის ღამეს.

თვით ჩარგიევი კატეგორიულად ამტკიცებდა, რომ 12 იანვარს, ისე როგორც სხვა დღეებში, ის სასტუმროში იმყოფებოდა და წყალტუბოდან არსად წასულა.

შეუძლებელი აღმოჩნდა მისი ალიბის გაბათილება.

რესტორნის ოფიციატმა, რომელიც ჩარგიევის მოთხოვნით დაკითხეს, გადაჭრით უჩვენა, ჩვარგიევი და ბასკაკოვა ყოველ საღამოს ერთად ვახშობდნენ და 12 იანვარსაც მათ მაგიდას მე ვემსახურებოდიო.

დევიდის ბინაზე შეპყრობილი ბანდიტები კატეგორიულად უარყოფდნენ ჩარგიევისა და ბასკაკოვას ნაცნობობას. ბასკაკოვაც, რომლის ჩვენება გამომძიებელს საეჭვოდ არ მიაჩნდა, უარყოფითად პასუხობდა ამ კითხვას. ხოლო ხოტოველმა არათუ ბანდიტებს, დევიდის ნაცნობობაც უარყო და უჩვენა, მაღაზიაში დღეში 100 მოქალაქე მაინც შემოდის, შეიძლება დევიდეც იყო ჩემთან, მაგრამ არავითარი საუბარი არ გვქონიაო.

გამომძიებელმა პირში წაუყენა პროგორც დევიდე, ისე გამყიდველი ქალი, რომელმაც დევიდე იცნო და მისი ნათქვამიც დაადასტურა, მაგრამ ხრტრველი გაჯიუტდა და „არას,, გარდა ყველა სხვა სიტყვა დაივიწყა.

მინდელი დარწმუნდა, რომ დევიდის ბინაში შეპყრობილი ბანდიტები და ბასკაკოვა ერთმანეთს არ იცნობდნენ, ამავე დროს ეჭვს არ იწვევდა ისიც, რომ ხოტოველი კიტოვანმა გაგზავნა ტატიანა ბასკაკოვასთან, კალიგრაფიული ექსპერტიზის დასკვნაც ამაზე მიუთითებდა. ძნელი მისახვედრი როდი იყო, ვინ მისცა ბასკაკოვას მისამართი კიტოვანს, მაგრამ კკიტოვანი კატეგორიულად უარყოფდა ჩარგიევის ნაცნობობას.

ბანდიტებიდან ჩამორთმეული 4 რევოლვერიდან საქართველოში ერთი აღმოჩნდა რეგისტრირებული. დაუდგენელი იყო, ვის ეკუთვნოდა სამი და როგორ ჩაიგდეს ხელში ბოროტმოქმედებმა. თვით ფაქტი 4 რევოლვერის და საბრძოლო ვაზნების ასეთი ოდენობით აღმოჩენისა, მტკიცედ მიუთითებდა, რომ გამომძიებას საქმე ჰქონდა

არა შემთხვევით შეპყრობილ ბოროტმოქმედებთან, არამედ ორგანიზებულ ბანდასთან, რომელსაც საკმაოდ მტკიცე ხელი მართავდა.

მინდელის ღრმა რწმენით ეს ხელი ჩარგიევს ეკუთვნოდა და თუმცა შეკრებილი მასალები ჩარგიევის სასარგებლოდ მეტყველებდა, გამომძიებელი იმედს არ კარგავდა, რომ შესაძლებელი იყო საქმის სრულყოფილად გახსნა.

მინდელს დევიდის ბინაში შეპყრობილი ბანდიტები ჩარგიევთან დაუყოვნებლივ არ დაუპირისპირებია. გადაწყვიტა ჯერ მათი ვინაობა დაედგინა, ზოგადად დაჰკითხა სამთავე და განცალკავებულად მოათავსა საკნებში. საგულისხმო ის

იყო მხოლოდ, რომ, სამთავემ ივანისელის დაჭრა უცნობებთან ჩხუბით ახსნეს და დაადასტურეს, ქალის გატაცების ცდის ვერსია დევძის მოსატყუებლად მოვიგონეთო.

შემდეგი დაკითხვისას, რაც მინდელმა თბილისიდან მიმიგურის დაბრუნების შემდეგ მოახდინა, ივანისელმა და ბალავაძემ ისევ უარყვეს წაყენებული ბრალდებები, მაგრამ ტექნიკური და კრიმინალისტური ექსპერტიზის აქტების გაცნობის შემდეგ უხალისოდ აღიარეს ბინის გაქურდვა და ტყეშელაიძის დაჭრა,- თუმცა ცივი უარი თქვეს განემარტათ, რა უყვეს ან ვის მიჰყიდეს ნაპარავი ნივთები. არც კიტოვანი ამხილეს და მთელი დანაშაული თვითონ დაიბრალებს.

ხოლო ჩიკვაიძის მკვლელობა კატეგორიულად უარყვეს.

მინდელმა მათი ჩვენებებიდან ის დასკვნა გააკეთა, რომ ივანისელმა და ბალავაძემ მართლაც არ იცოდნენ, ვის გადაეცა ნაპარავი ნივთები და ხოტოველთანაც მხოლოდ კიტოვანს ჰქონდა ურთიერთობა.

გამომძიებელმა იოლად გამოიცნო ივანისელისა და ბალავაძის განზრახვა, ელიარებიანათ ტყეშელაიძის ბინის გამარცვა და განზრახვის გარეშე ტყეშელაიძის მკვლელობა, რადგან თუ გამოძიება აღიარებას დაუჯერებდა, ახალი ბრალდებები არაფრით ამძიმებდა მათ მდგომარეობას.

ორთავე ხალისით პასუხობდა, ვიდრე საკითხი ტყეშელაიძის ბინის გაქურდვას ეხებოდა, მაგრამ ახსენებდა გამომძიებელი თუ არა ჩარგიევს, ივანისელი და ბალავაძე უარს აცხადებდნენ მის ნაცნობობაზე და ჯიუტად უარყოფდნენ მასთან ერთად რაიმე დანაშაულის ჩადენას. კიტოვანის ნაცნობობას თუმცა ადასტურებდნენ, მაგრამ ერთხმად ამტკიცებდნენ, ამ საქმეში არ ყოფილა, შემთხვევით შევხვდით ერთმანეთსო.

ჩარგიევთან დაპირისპირებამაც არაფერი შემატა საქმეს. დევძის ბინაში შეპყრობილმა ბანდიტებმა მტკიცე უარი განუცხადეს მასთან ნაცნობობაზე, ხოლო ბალავაძემ აგდებულად განაცხადა, ისღა გვაკლია პარტნიორად ვიღაც პიჟონი გავიხადოთო.

ჩარგიევი სრული სიმშვიდით შეხვდა ბანდიტებთან დაპირისპირებას, დუმდა და ზიზღით შესცქეროდა სამთავეს.

კიტოვანი არ უარყოფდა ივანისელისა და ბალავაძის ნაცნობობას.

- დიდი ხანია ვიცნობ, იყო დრო ერთად ვმუშაობდით, მაგრამ ამ საქმეში მონაწილეობა არ მიმდია, ქუთაისშიც შემთხვევით შევხვდი, გამიკვირდა კიდეც, რადგან გაქცევის შემდეგ ბალავაძე არ მინახავს; ივანისელი კი სულ არ მეგულებოდა ამ მხარეში,- უტიფრად აცხადებდა იგი.

მინდელმა რამდენჯერმე გულდასმით წაიკითხა საქმის მასალები, შენიშვნებით ისედაც აჭრელებულ ქალაქს კიდეც რამდენიმე სტრიქონი მიუმატა, შემდეგ პაპიროსს მოუკიდა, სერჟანტი იხმო და საკანიდან ბალავაძის ამოყვანა დაავალა.

- გამსჭრის, უეჭვკლად გასჭრის, ბალავაძე არც იმდენად ჭკვიანია,ორთავე ფეხით გაეხას დაგებულ ხაფანგში,- მტკიცედ ჩაილაპარაკა გამომძიებელმა.

ორიოდე წუთის შემდეგ სერჟანტმა ბალავაძე ამოიყვანა.

პატიმარი და გამომძიებელი მარტო დარჩნენ კაბინეტში.

მინდელმა მწყრალად შეხედა, ის რატომღაც თავიდანვე ანტიპატიურად განეწყო ბალავაძის მიმართ და თუმცა ცდილობდა, ვერაფრით ვერ დაეძლია ეს გრძნობა. პატიმარმა თვალი მოარიდა გამომძიებლის მოღუშულ მზერას, ექედნურად გაიღიმა და წვრილი მეჩხერი კბილები გამოაჩინა.

ბალავაძე 30–32 წლისა იქნებოდა, გამხდარი და დალეული, ძალზე გრძელი ხელებით ორანგუტანს წააგავდა, ხოლო ვიწრო მხრებზე დაყრდნობილი დიდი ოთხკუთხა თავი, ერთი შეხედვით, სარზე ჩამოცმულ გოგრას მიუგავდა. ერთმანეთზე გადაბმულ,

ბანჯგვლიან წარბებქვეშ მოუსვენრად ატრიალებდა გადმოკარკლულ თვალებს. ეს თვალები მუდამ სადღაც იყურებოდნენ და ისე გაურბოდნენ პირდაპირ შეხედვას, თითქოს წუხდნენ გამოსაჩენ ადგილას რომ იყვნენ და ადმიანისაგან დამალვა არ შეეძლოთ.

- ბალავაძე! – დაარღვია დუმილი გამომძიებელმა.

- გისმენთ უფროსო!- ასწია თავი პატიმარმა.

- თქვენთვის გასაგები უნდა იყოს, რომ ჯიუტობას აზრი აღარა აქვს და ყველაზე უკეთესი გზა დანაშაულის სრული აღიარებაა.

- დიახ უფროსო, - უმაღვე დაეთანხმა ბანდიტი.

- მაშ ალიარეთ ყველაფერი და გაათავეთ.

- აკი ვალიარე, სხვა რაღა გინდათ?!- გაიკვირვა ბალავაძემ.

- ის რომ, თქვენი აღიარება სრული არ არის. თავი ქურდად მოგაქვთ და დამწყები ჯიბგირივით კი იქცევით, გეტყობათ ვაჟკაცობის ნატამალიც არ გაგაჩნიათ, ლაჩარი ყოფილხართ.

- ჩემი ლაჩრობა არავის გაუგია, ზოგიც ძიძიგურს კითხეთ და გეტყვით, - წაიდუდუნა ბალანჩივაძემ.

- ეგ უწინ იყო, ახლა კი შიშს დაუბეჩავებინარ და ივანისელის ოდენასაც ველარ ეწევით, გაჯობეს!

- რაში მაჯობეს?

- ვაჟკაცობაში, ივანისელმა სავსებით აღიარა დანაშაული და დაწვრილებით ჩვენებაც მისცა გამოძიებას.

- ეგ ხომ მეც გავაკეთე, თუმცა დიდ ვაჟკაცობად არ ჩაგვეთვლება.

- არა, თქვენ შიში გბორკავთ და ცდილობთ მთავარი დაუმალოთ გამოძიებას.

- რა მთავარი?

- დანაშაულში ჩარგივისა და კიტოვანის მონაწილეობა.

ბალავაძემ ბოროტად გაიღიმა.

- საკენკს მიყრით?

- სრულებითაც არა.

- – არა კი არა, ნამდვილად. მე რომ სირცხვილად არ მიმაჩნდეს ჩარგივისთანა პიჟონის საქმეში გარევა, დავაკმაყოფილებდი თქვენს სურვილებს და გეტყოდით, ისიც ჩვენთან იყო – მეთქი და ამით დაგიმტკიცებდით, რომ მე არავისი არ მეშინია და არც ვინმეს ვფარავ, კიტოვანი კი ნამდვილად არ ყოფილა.

- ცრუობთ! და თუ გინდათ, მე ერთხელ კიდევ დაგიმტკიცებთ, რომ ივანისელთან შედარებით შესაბრალოსი ლაჩარი ხართ!- მტკიცე ხმით მიუგო გამომძიებელმა. ბალავაძე აიძვრა, ბრაზი მოერია.

- დამიმტკიცებთ?- აბა ერთი დამიმტკიცეთ!- ამოიხრიალა მან.

- კეთილი, მხოლოდ უნდა გაგაფრთხილოთ, რომ ამით არა მარტო თქვენს სილაჩრეს დაამტკიცებთ, არამედ სასჯელის შემსუბუქების უკანასკნელ შანსსაც დაკარგავთ.

- სასჯელს...- ბოროტად ჩაიცინა ბალავაძემ,- თორემ მე ვიცი, დიდ შელავათს გამიწევთ... იქნებ გგონიათ იმტომ ვალიარე დანაშაული, რომ თქვენგან ლმობიერებას ველი? ეგ ხომ თქვენც არ გჯერათ, ლმობიერებაა... მერე რაში მჭირდება თქვენი ლმობიერება, რომელიც არასოდეს გამოგშიჩენიათ? ჩვენ კარგად ვიცით, რასაც ვაკეთებთ, ასევე თქვენც, რა საჭიროა ეს კომედია და სულელური აგიტაცია. თქვენი საქმეა—დაგვიჭიროთ, ჩვენ კი გაგექცეთ. ახლა თქვენ გაიმარჯვებთ, ხვალ ჩვენ მოვიგებთ ომს და ამდენ ქალაქსაც არ გავაფუჭებ. უფრო მოკლე საუბარი გვექნება, თქვენ იცით ჩვენი კანონი, რა საჭიროა ამდენი ლაპარაკი? ჩარგიევი გაინტერესებთ? ინებეთ და დაუმტკიცეთ ბრალდება. თუმცა ის ერთი პიჟონი ვინმე ჩან. მაგრამ მაინც არ დაგეხმარებით მის დაჭედვაში, მე გგონია, ეს თქვენთვის ნათელი უნდა იყოს, თქვენც ხომ არა ხართ გუშინდელი გამომძიებელი და მშვენივრად უნდა გესმოდეთ ჩვენი.

- თქვენი დახმარება არცა გვჭირდება, მე მხოლოდ ის მინდოდა მეთქვა, რომ მეტსახელი თქვენთვის სწორად შეურქმევიათ, რადგან არა მარტო ტანით, სულითაც „წიპუკა“, ყოფილხართ.

- ლანძღვას თავი დაანებეთ, რაცა ვარ, ყველამ იცის და არც შენ გეპარება ეჭვი ჩემს ვაჟკაცობაში.

- მაშ რატომ არ აღიარებთ ჩარგიევის საქმეში მონაწილეობას?

- აკი გითხარით, ასეთ პიჟონთან ჩვენ საქმე არ გვაქვსმეთქი.

- სტყუით და იმდენად გეშინიათ, ამ „პიჟონის“, სახელის გახსენებაც კი თავზარსა გცემთ.

- რა სახელის?- დაიძაბა ბალავაძე.

მინდელს არაფერი გამოპარვია ბალავაძის ტონის ცვლილება.

„მოდის, თავისუფლად მოჰყვება,“—გაიფიქრა სიხარულით.

- ზედმეტი სახელის, თქვენებურად „კლიჩკის,“—მიუგო დაუდევრად და თვალი თვალში გაუყარა.

ბალავაძე აიძვრა მაგრამ სწრაფად შეიმაგრა თავი.

- საინტერესოა,- გაიღიმა მან, იქნებ მითხრათ, რა სახელი ჰქვია?

- სწორედ ამისათვის ამოგიყვანეთ.

- მართლა? მაშ მითხარით და გაათავეთ,- მიუგობალანჩივადემ მოგონილი სიმშვიდით.

- აჩქარება საჭირო არ არის, ყველაფერს თავის დროზე გაიგებთ, მხოლოდ გაფრთხილებთ, თუ შეეცდებით ხელი შემიძალოთ, მკაცრ ზომებს მივმართავთ.

- არაფერი მესმის,- მხრები აიჩეჩა ბანდიტმა.

- ახლა ყველაფერს აგიხსნით, კარგად მომისმნეთ დადაიხსომეთ: წელან გითხარით, ივანისელს თქვენზე მეტი აღმოაჩნდა და სათქმელი ბოლომდე თქვა-მეთქი. ახლა მე მას დაგიპირისპირებთ და იგი თვითონვე გეტყვით ჩარგიევის მეტსახელს, მაგრამ თუ რამე მოძრაობით ან წამომახილით შეეცდებით ივანისელის შეჩერებას, იძულებული გავხდები სათანადო ზომები მივიღო, გ.ასაგებია?

- რა თქმა უნდა, პირველად ხომ არა ვარ,- ბოროტად გაიცინა ბალავაძემ და დაუმატა:- ივანისელმა უნდა მითხრას იმ არიფის კლიჩა?

- სწორედ ივანისელი გეტყვით. ახლა კი, აქეთ დაბრძანდით, რომ ივანისელს არაფერი ანიშნოთ და ვიდრე ნებას არ დაგრთავთ, მისი შეხედვა ან დალაპარაკება არ გაბედოთ.

გამომძიებელმა ბალავაძე კარების მოპირდაპირე კუთხეში ზურგშექცევით დასვა, შემდეგ სავარძელს დაუბრუნდა და ზარის ღილაკს თითი დააჭირა.

- ამოიყვანეთ ივანისელი!- უბრძანა სერჟანტს.

ბალავაძე თამბაქოს აბოლებდა და გულგრილად შეჰყურებდა მის წინ აღმართულ კედელს, მინდელი კი ქაღალდებს ფურცლავდა და თუმცა გარედან არაფერი ეტყობოდა, ღელავდა მან გარკვეული რისკი გასწია და იცოდა, თუ ეს ხერხი არ გასჭრიდა, კიდევ უფრო გართულდებოდა საქმე.

„მე მგონი დავარწმუნე და ვფიქრობ, ჩემი ვარაუდი უეჭველად გამართლდება. ბალავაძე დაგებულ მახეში არა მარტო თვითონ გაებმება, სხვებსაც გააბამს,“-ფიქრობდა გამომძიებელი და მშვიდად ფურცლავდა ქაღალდებს.

სერჟანტი ივანისელს შემოუძღვა.

- მანდ დასვით!- უბრძანა მინდელმა და იქვე კარებთან მდგარ სკამზე მიუთითა.

პატიმარი სკამზე ჩამოჯდა, სერჟანტიც იქვე გაჩერდა.

- როგორ გრძნობთ თავს?- შეეკითხა მინდელი ივანისელს.

- გმადლობთ ზრუნვისათვის, არა მიშავს.

- ჭრილობა აღარ გაწუხებთ?

- არა, ყოველდღე დადის ექთანნი, წამალსა და მოვლას არ მაკლებენ.

- ხომ არ გასურთ საავადმყოფოში მოგათავსოთ?

- სინაზესა და ნებივრობას თქვენგან ჩვეული არა ვარ, აქაც კარგად ვგრძნობ თავს.- ივანისელმა ბოროტად გაიღიმა.

- უნდა გესმოდეთ, რომ გამომძიებას სრულებითაც არ სურს ფიზიკური ტანჯვა მოგაყენოთ, თქვენთვის სჯობდა საავადმყოფოში დაწოლილიყავით, ჯერ ხომ მთლიანად არ ხართ განკურნებული, იქ უკეთ მოგივლიან, მით უმეტეს, უკვე აღიარეთ ყრველივე და ახლა გამომძიებას მხოლოდ ფორმალური მხარეა დარჩა შესასრულებელი.

ივანისელის თვალეში სიბრაზემ იელვა.

- რას ჩამაცივდით თქვენი საავადმყოფოთი, სხვა სქმე თუ არა გაქვთ, თავი დამანებეთ და საკანში გამაგზავნეთ!- მიუგო უკმეხად და ფეხზე წამოდგა.

- დაჯექით!- წყნარად უბრძანა გამომძიებელმა,- თუ არ გასურთ, ძალას არავინ გატანთ, რაც შეეხება საკანში გაგზავნას, მოესწრებით, ახლა კი გამომძიება

ბალავაძესთან გაპირისპირებთ და გაფრთხილებთ, ჩემი ნებართვის გარეშე მას არაფერი შეეკითხოთ.

- კი მაგრამ აკი ყველაფერი ვაღიარე, რაღას მაპირისპირებთ?

ბალავაძე შემობრუნდა.

- მშვიდად ბალავაძე!- მკაცრად შენიშნა მინდელმა და შემდეგ ივანისელს მიუბრუნდა:- აი სწორედ ზოგიერთი რამ უნდა უთხრათ ბალავაძეს, ზოგსაც მისგან მოისმენთ და დაადასტურებთ. გასაგებია?

- გასაგებია.

- კეთილი,- მინდელმა საქალაქოდა გაშალა, ივანისელისა და ბალავაძის დაკითხვის ოქმები ამოიღო და წინ დაიდო, შემდეგ დაპირისპირების სუფთა ბლანკი მონახა და ანკეტური მონაცემების შევსება დაიწყო.

პატიმრები ჩუმად ისხდნენ, ივანისელი თამბაქოს აბოლებდა, მისგან ზურგშექცევით მჯდომი ბალავაძე კი გისოსებიან ფანჯარას შესცქეროდა და უდარდელად აკაკუნებდა სკამის საზურგეზე.

უეცრად გამომძიებელმა სმენა დაძაბა, კაკუნმა რიტმული ხასიათი მიიღო.

გამომძიებელს გარეგნულად არაფერი შეუმჩნევია, დინჯად, ლამაზად გამოჰყავდა ასოები.

ტაკ-ტიკ, ტუკ-ტუკ, ტუკ-ტაკ,ტიკ-ტუკ,- განაგრძობდა კაკუნს ივანისელისაგან ზურგშექცევით მჯდომი ბალავაძე.

მინდელი ხარბად იჭერდა ყოველ დარტყმას, ხოლო როდესაც ივანისელმაც დაიწყო სკამზე დაკაკუნებით თავის გართობა, გამომძიებელმა ძლივს შესძლო მოულოდნელი სიხარულის დაფარვა.

პატიმრები ორიოდ წუთს ერთობოდნენ, თან ზუსტად ასრულებდნენ გამომძიებლის მოთხოვნას და ერთხელაც არ გაუხედიათ ერთმანეთისაკენ.

- აი, ივანისელმა უკანასკნელად რამდენიმეჯერ დაარტყა შეკუმშული ხელის თითები სკამის საზურგეს და კაკუნიც შეწყდა. იმავე წამს ბალავაძე გამომძიებლისაკენ შემობრუნდა.

- გადაიფიქრეთ დაპირისპირება?- შეეკითხა თავხედურად.

- მშვიდად, ბალავაძე!- შეუმახა მინდელმა.

- მესმის უფროსო!- დაკრიჭა მეჩხერი კბილები ბანდიტმა და გამარჯვებულივით გადახედა გამომძიებელს.

მინდელს თითქოს არ შეუმჩნევია ბალავაძის გამოხედვა, სუფთა ფურცელი, რომლის რამდენიმე სტრიქონი წერტილებითა და ტირეებით იყო დაფარული, საქალაქოდა ჩასდო, კალმისტარი გვერდზე გადასდო და სავარძელში შესწორდა.

- შეგიძლიათ შემობრუნდეთ,- ნება დართო ბალავაძეს.

- ვაა,აკი გამაფრთხილეთ, აღარ გეშინიათ?- ცივი ხრინწიანი ხმით გაიცინა ბალავაძემ.

- თქვენი და თქვენისთანების არც როდის გვშინებია,- მშვიდად მიუგო მინდელმა და დაუმატა:- გამომძიება უკანასკნელად გაძლევთ წინადადებას, აღიაროთ ყველაფერი და ამით შეინარჩუნოთ შეღავათის უფლება.

- ერთი ხელი აიღეთ და ...- დაიღრინა ბალავაძემ.

- მაშ არ იცნობთ ჩარგიევს?- დაცინვით შეეკითხა გამომძიებელი.
- ვა, ეს რა ხათას გადავეკიდე, რამდენჯერ უნდა გითხრათ, არა-მეთქი!
- თქვენ?- მიმართა ახლა ივანისელს.
- წარმოდგენა არა მაქვს, ვინ არის.

ბალავაძემ ბოროტად გაიღიმა.

- ისევ ძველი ჰანგი?

ივანისელმა მხრები აიჩეჩა.

- იცით, რა მოქალაქე გამომძიებელი, მე თქვენ გითხარით, როგორ გავქურდეთ ტყეშელაიძის ბინა და როგორ დავჭერი თავდაცვის დროს თვითონ ტყეშელაიძე. გითხარით რომ ამ საქმეზე წიპუკა მახლდა, წიპუკამაც დაადასტურა ჩემი ნათქვამი, სხვა რაღა გინდათ? რას გადამეკიდეთ ვიღაც ჩარგიევით? დაამთავრეთ საქმე და მოგვეშვით! გვისუდონ, თორემ ჩემმა მზემ, მეტს დაკითხვაზეც ვეღარ ამომიყვანთ.

ვეღარ ამომიყვანთ-მეთქი, ეშმაკმა წაიღოს ყველა გამომძინბლის თავი!- ცოფი მოერია ივანისელს.

- სასმართლო ნაადრევია, ფირუზ, მარტო ხომ არ წახვალთ, კიტოვანსა და ჩარგიევს ეწყინებათ.

- კიტოვანი ამ საქმეში არ ყოფილა.

- მაშ ჩოფურას გარეშე გააკეთეთ ეს საქმე?- დაცინვით შეეკითხა მინდელი.

- ეს კიდევ ვინდაა? მინდელს გაეცნა.

- მოკლე მახსოვრობა გქონიათ, ფირუზ, განა ასე მალე დაგავიწყდათ კიტოვანის მეტსახელი? ან იქნებ კვალიაშვილი უფრო მოგწონთ? თუ კიტოვანის მესამე გვარი გირჩევნიათ, შემთხვევით დაგისახელოთ.

- ივანისელი აირია, შემდეგ ბალავაძეს ესროლა ბოროტი მზერა.

- ბალავაძეს რას უყურებთ, მიპასუხეთ!- არ მოეშვა გამომძიებელი.

ივანისელი დუმდა.

- თქვენ რას იტყვით ბალავაძე?

- მე რა უნდა ვთქვა?- დაიღრინა მან.

- განა დაგავიწყდათ რაზე შევთანხმდით?

- ჩვენ, ჩვენ შევთანხმდით?

- ცხადია, ავი ითხოვეთ ივანისელთან დამაპირისპირეთო.

- რაო, ვითხოვე? როდის ვითხოვე?- გაოცდა ბალავაძე.

სულ ნახევარი საათის წინ, ავი შევთანხმდით, დამეპირისპირებინეთ ივანისელთან.

- მერე რა?

- მერე და ის, რომ უთხარით, ვინ არის ჩარგიევი და გაათავეთ,- წყნარად მიუგო მინდელმა.

ბალავაძეს ბრაზი მოერია, შემდეგ ივანისელს მიაპყრო მზერა და როდესაც მისი ეჭვიანი ცქერა შენიშნა, გაცოფდა, მძულვარებით შეხედა მშვიდად მომღიმარ გამომძიებელს.

- რა გინდათ ჩემგან?- ჩაიხიხინა ბრაზიანად.

- მინდა უთხრათ ივანისელს ვინ არის ჩარგიევი, კიტოვანზე საჭირო აღარ არის, ივანისელისათვის ეს საკითხი ნათელია.

ივანისელი დაიძაბა, უნებურად შეკუმმა მუშტები და გამმაგებული მზერა ბალავაძეს მიაპყრო.

მინდელს არ გამოპარვია ივანისელის მღელვარება, მაგრამ არაფერი შეიმჩნია, პოზაშეუცვლელად იჯდა მაგიდასთან და ხელში ფანქარს ათამაშებდა.

ბალავაძისათვის გამომძიებელს უკანასკნელი კითხვა იმდენად მოულოდნელი იყო, რომ ერთხანს თითქოს გაშტერდა, შემდეგ ხრინწიანად გაიცინა სკამზე

გვერდი იცვალა, ჯიბიდან პაპიროსი ამოიღო და ვიდრე

მოუკიდებდა, გამომძიებელს მიუგო:

- პუშკაზე მინდა ამიყვანო? არაფერი შეგეშალოს.

- უთხარით—მეთქი!

ბალავაძე გაცოფდა.

- რას შემომიჩნდი, მე რა ვიცი ვინ არის!- იყვირა ბრაზიანად.

- შიშმა წაგახდინათ?- აკი თქვით წელან...

- მე...მე ვთქვი?- ბრაზისაგან ენა დაეხა პატიმარს.

- ცხადია თქვენ!

- რა, რა ვთქვი?

- დაგავიწყდათ? „ჩერ—ქეზი“, „საშ—კა ჩერ—ქე—ზი“, - დინჯად დამარცვლა

მინდელმა.

ბალავაძე დაჭრილი ნადირივით წამოიჭრა სკამიდან, შიშმა საშინლად დაუმახინჯა სახე, წამით მეტყველების უნარიც დაკარგა, ქვიშაზე დაგდებული თევზივით რამდენჯერმე დაალო პირი, ჰარი სტვენით შეისუნთქო, შემდეგ რაღცის თქმა დააპირა, მაგრამ ვერ მოასწრო, ავაზასავით ისკუპა ივანისელმა, ერთი ნახტომით გადაეწყო მაგიდას და ვიდრე სერჟანტი გაერკვეოდა, ბალავაძე ქვეშ ამოიღო. იმავე წამს მინდელი ივანისელს ემგერა, გამომძიებელს გონს მოსული სერჟანტიც მიემგვლა და როგორც ენა ნახევრად მიმხრჩვალის ბალავაძე გამხეცებულ ბანდიტს ხელიდან გააგდებინა.

ყველაფერი ეს ისე სწრაფად მოხდა, ათამდე დათვლასაც ვერ მოასწრებდა კაცი.

- სუკა, პრატიტუტკა, ლეგავის სტუკაჩო! მე მაჩუმებდი, თვითონ კი ყველანი ჩააგირავე, თხასავით გაყიდე?- ახრჭიალებდა კბილებს ივანისელი და მშიერი მგელივით მანამდე იწევდა ბალავაძეზე, ვიდრე სერჟანტმა ხელბორკილი არ დაადო.

ბალავაძე ხმას არ იღებდა. მუნჯივით იჯდა სკამზე, შიშჩამდგარი თვალებით უაზროდ შესცქეროდა გამომძიებელს და ვერ მიმხვდარიყო, რა მოხდა.

ის ისე გააბრუნა რამოდენიმე წამის წინ დატრიალებულმა ქარტეხილმა, რომ ჯერაც ვერ მოსულიყო გონს. ნებისყოფაწართმეული მანეკენივით გაშემებული, მექანიკურად იხელდა ყელს, რომელზეც წითლთდ ეტყობოდა ივანისელის თითების კვალი.

დაპირისპირების გაგრძელება არ მოხერხდა, ივანისელი ცოფებს ყრიდა, უშვერი სიტყვებით იგინებოდა და ჯიუტად მიიწევდა ბალავაძეზე. სხვა გზა არ იყო, მინდელმა გამხეცებული ივანისელი საკანში გაისტუმრა.

მინდელი არ ჩქარობდა, მოთმინებით ელოდა, როდის იტყოდა რამეს ბალავაძე, რომელიც ჯერ ისევ პოზაშეუცვლელად იჯდა და უაზროდ ატრიალებდა შიშით გაფართოებულ თვალებს.

უეცრად ბალავაძემ ნადირივით დაიზმუვლა, სკამიდან წამოიწია და გამომძიებლისაკენ გაიწია, მაგრამ გადარაჯებულმა სერჟანტმა მარჯვედ გამოიყენა სამბოს ილეთი, სწრაფად შემოუტრიალა ხელი და ძნასავით დასცა სკამზე.

- მშვიდად, ბალავაძე, თქვენი თამაში დამთავრდა!- მკაცრად შეუტია მინდელმა და ფეხზე წამოდგა.

ბალავაძე გონს მოვიდა.

- ეს რა მიყავი, რა მიყავი-მეთქი, შენი ოხერი დედა...!- ბილწად შეიგინა და გამომძიებელს ზიზღით შეხედა.

- წყნარად, თორემ კარცერში მოხვდებით!- აუღელვებლად უნიშნა მინდელმა.

- მე, მე გამყიდველი, გამცემი? უჰ შენი დედა!...- კვლავ შეიგინა ბალავაძე და შეეცადა ხელიდან გასხლტომოდა სერჟანტს..

- გაიყვანეთ! დღეისათვის კმარა, დანარჩენი შემდეგ, როცა დამშვიდდება,- უბრძანა მინდელმა სერჟანტს, მაგრამ ბალავაძეს წასვლა არუნდოდა, ხმამაღლა ღრიალებდა და ცოფმორეული იქამდე ისროდა უშვერ სიტყვებს, ვიდრე სერჟანტმა და დასახმარებლად გამოძახებულმა ქვემორიგემ კაბინეტიდან არ გაათრიეს.

მინდელი სიხარულს ვერ ფარავდა. შედეგმა მოლოდინს ბევრად გადააჭარბა.

ახლა კიტოვანის გატეხვა საეჭვო აღარ იყო.

გამომძიებელმა სუფთა ფურცელი ამოიღო, რომლის ორი სტრიქონი წერტილ-ტირეებით იყო აჭრელებული, თვალი გადაავლო „კონსპირატორები... ისე გაეზნენ ჯერაც ვერ გაუგიათ ეს სწორედ ის უკანასკნელი რგოლია, რომელიც კიტოვანს გასტეხს და ჭადარასაც აალაპარაკებს...“- ჩაილაპარაკა კმაყოფილებით.

მხოლოდ ახლა გაახსენდა, რომ მთელი დღე არაფერი ეჭამა, მაგრამ არც კი გრძნობდა შიმშილს.

მტკიცე მოძრაობით გააღო ფანჯარაში გამოჭრილი საჰაერო სარკმელი, მერე დარეკა, სერჟანტს კიტოვანის ამოყვანა დაავალა.

გადამწყვეტი ბრძოლა იწყებოდა.

თავი X

კარებში კიტოვანის გაუპარსავი სახე გამოჩნდა, შემდეგ მთელი ტანით შემოიძარტა, მანძილი კარებიდან საწერ მაგიდამდე თავისებური მოძრაობით

გაიარა და შეუპატიჟებლად ჩამოჯდა კუთხეში მდგარ სკამზე. ფეხი ფეხზე გადაიდო და პაპიროსი გააბოლა.

მისი სახე არც ზიზღს გამოხატავდა, არც სიბრაზეს. თვალეზი დამცინავად მოეჭუტა და ისე შეცქეროდა მინდელს, თითქოს სურდა ეთქვა, ბევრი მინახავს შენისთანა გამომძიებელი და შენც ჩემგან მხოლოდ იმას გაიგებ, რის გამხელასაც მე დავინახავო საჭიროდ.

მინდელმა თითქოს ვერ შეამჩნია პატიმრის გამომწვევი მოქმედება. მშვიდად შეათვალიერა კიტოვანი.

- ფეხი ჩამოიღეთ, სამიკიტნოში როდი ხართ!- უთხრა ცივი ხმით.

- ვაა, განა სამიკიტნო მილიციაზე უარესია?- გაიღრიჭა კიტოვანი, მაგრამ ფეხი ჩამოიღო, პაპიროსი ტუჩების კუთხეში მოიქცია და ხელებით მუხლისთავეებს დაებჯინა.

გამომძიებელმა მწყრალად შეხედა, შემდეგ მაგიდის უჯრიდან დაკითხვის შეუვსებელი ბლანკი ამოიღო, წინ დაიდო და ერთხელ კიდევ შეათვალიერა პატიმარი.

- თქვენი გვარი?- დაიწყო დაკითხვა.

- ვა, გუშინწინ არა მკითხე, ველარ დაიხსომე?- გაუკვირდა კიტოვანს.

- მე ნამდვილ გვარს გეკითხებით.

- მეც ნატურს გეუბნები, რაღა.

- მაშ არ გინდათ თქვენი გვარი დაასახელოთ? თუმცა არც საკვირველია, თქვენ ხომ მრავალ გვარ ატარებთ.

- არც იმდენს, რომ დახსომება ვერ შევძლო,- ჩაიციხა პატიმარმა.

- მაშინ ჩამოთვალეთ თქვენმი გვარები.

- ძალიან ბევრი მოგივათ, თქვენთვის ერთიც საკმარისია,- კვლავ გაიციხა ცრუ კიტოვანმა.

- კეთილი, რაკი არა გასურთ მე გეტყვით, ბრალდებულო კვალიაშვილო, იგივე დავითიძე, იგივე „ჩოფურა“, იგივე...

- საჭირო აღარ არის, მიაგენით! გაქექეთ უკვე?- შეაწყვეტინა პატიმარმა.

- რა თქმა უნდა. თქვენ ხომ პირველად არ ზიხართ და მშვენივრად იცით თქვენს სრულ ვინაობას დავადგენდით,- დაუდასტურა გამომძიებელმა.

- მომილოცავს მაღარიჩი ჩემზეა, რაღა!

- ლაზღანდარობას თავი დაანებეთ და თქვენ თავზე იფიქრეთ. ნუთუ არ მოგწყინდათ ამდენი ბოროტება?

- აბა, ეგეები არ იყოს! მე თითონ შემძლია, ვისაც გინდა აგიტაცია გავუწიო,- მკვახედ უპასუხა კიტოვანმა.

- ვხედავ, მაგრამ მაინც, ნუთუ ბოროტობაში უნდა დაასრულოთ თქვენი სიცოცხლე?

- ვაა, ამ ცხოვრებაში ყველას თავისი გზა აქვს. ხომ გაგიგონიათ, ვინ სად ჯდება, მისი ადგილიც იქ აისო, მნც ჩემი ადგილი მაშინახია და პურს იმითი ვჭამ.

- ადამიანის სისხლით დამბალ პურს?

- სისხლიან საქმეზე მე არ დავდივარ, სუფთა სამუშაოს მივდეგ, რაც ცუდად დაუდევთ, ავიღებ და მორჩა!
- და ასე გინდათ დალიოთ სიციცხლე?
- კიდევ აგიტაციას იწყებთ?- მოიღუშა კიტოვანი.
- თუნაც ასე იყოს, განა ცუდი იქნებოდა პატიოსან გზას დადგომოდით?
- ხელი აიღეთ და...პატიოსან გზას... ესე იგი ქარხანაში ვიმუშაო, ოფლი ვიძინო და თვის ბოლოს რაღაც გროშები მამიგდონ? მამა გიცხონდათ, მეტი საქმე არა მაქვს!
- ბევრი ქურდი გამოსწორდა, პატიოსან ცხოვრებას შეუდგა, შრომას მიეჩვია, ნუთუ თქვენ არ შეგეძლოთ ეს?
- გამოსწორდა... ეს თქვენთვის გამოსწორდა, ერთი ზედმეტი ვირი შეიძინეთ რაღა, ჩვენ კი გვიღალატა, გაგვიცადა, ბევრს ეს სიკვდილად დაუჯდა.
- კიტოვანი უეცრად გაბრაზდა, ჩოფურა სახე აუწითლდა, ერთმანეთზე გადაბმული წარბები მოელუშა.
- იცი რა, უფროსო,- განაგრძო გულმოსულად,- თუ აგიტაციის საქნელად ამომიყვანე, თავი გამანებე, სულ ერთია არაფერი გამოვა.
- კეთილი,- უპასუხა მოკლე პაუზის შემდეგ მინდელმა,- თქვენი ბრალდების საქმეს დავუბრუნდეთ.
- ასე ჯობია,- დაუდასტურა პატიმარმა და კვლავ შემოიღო ფეხი ფეხზე.
- სწორად დაჯექით—მეთქი,- გაბრაზდა მინდელი,- გეყოთ, რაც ითავებდეთ, თქვენ გამომძიებლის კაბინეტში ხართ და არა ქურდების ბუნაგში.
- კიტოვანმა ბრაზიანი ხმით გაიცინა, შემდეგ ფეხი ჩამოიღო და სკამზე შესწორდა.
- რომელია თქვენი ნამდვილი გვარი?- გააგრძელა დაკითხვა მინდელმა.
- რომელიც თქვენ მოგეწონოთ, ის ჩათვალეთ,- უპასუხა უკმეხად.
- ეს პასუხი არ არის!- გაწყრა გამომძიებელი.
- კიტოვანმა მხოლოდ მხრები აიჩეჩა, პასუხი კი არ გასცა.
- დუმხართ?- განაგრძო გამომძიებელმა,- თავი კი ქურდად მოგაქვთ, ძველ ქურდად. თუმცა ჩანს, ქურდადაც არ ვარგებართ და შიშით დაბეჩავებული ლაზღანდარობით ცდილობთ თავის დაძვრენას, თქვენ მხოლოდ ლაჩარი ხართ და სხვა არფერი!
- კიტოვანმა თვალეხი დააბრიალა.
- ლანძღვას თავი დაანებეთ, ჩემი ლაჩრობა ჯერ არავის უთქვამს. ეს თქვენც გამოსცადეთ იმ კახპას სახლში,- მიუგო და ავად შეუბღვირა გამომძიებელს.
- მაშინ ტყავს იცავდით, ეგ ლაჩრის ვაჟკაცობაა, ხოლო როცა ჩავარდით, საკუთარი გვარიც დაგავიწყდათ,- უფრო გააღიზიანა გამომძიებელმა—კმარა!- იყვირა კიტოვანმა,- მე ლაჩარი არა ვარ, მაგრამ თუ შენთვის ასეთი მნიშვნელობა აქვს, გაიხარე:კვალიაშვილი ვარ, შემდეგ დავითაძე,ნიორაძე, გეყოფათ?
- კეთილი მიუგო მინდელმა,- სად გაიცანით ბალავაძე და ივანისელი?
- თბილისში.
- რამდენი ხანია იცნობთ?
- რამდენიმე წელია.
- ვინ გაგაცნოთ?

- ეგ თქვენი საქმე არის, მე არავის ჩაგირავებას არ ვაპირებ.
 - როდის ჩამოხვედით ქუთაისში?
 - 8 იანვარს.
 - თქვენი ჩამოსვლის მიზანი?
 - გასტროლებზე ვიყავით რაღა,- გაიცინა კიტოვანმა,- მაგრამ ერთი საქმეც არ დაგვიწყია, ისე დავიწვით იმ ძუკნას სახლში.
 - მაშ არავინ გაგიძარცვავთ?
 - ვა, არა-მეთქი, ხომ გითხარით, ვერ მოვასწართ.
- მინდელი გამომცდელად მიაჩერდა პატიმარს, მაგრამ მან გამომწვევად გაუსწორა მზერა.
- მისმინეთ,კვალიაშვილო,- კვლავ დაიწყო გამომძიებელმა,- წელან გითხარით, თავმ პროფესიულ ქურდად მოგაქვთ და შეგირდივით კი ირჯებით. განა არ გესმით, რომგამომძიებლისათვის ყველაფერი ნათელია და ბრალდების აღიარების მეტი არა დაგრჩენიათ რა?
 - არა მართლა?- გაკვირდა ცრუ კიტოვანს.
 - ნამდვილად!- მტკიცედ დაუდასტურა მინდელმა-მაგრამ ხომ გითხარით, ლაჩარი ხართ-მეთქი, გეშინიათ აღიარების.
 - მე არაფრის არ მეშინია. თქვენ კი ტყუილად ცდილობთ პუშკაზე აყვანას. მე არავის არ გავყიდი. სხვა ეძიეთ.
 - არც არავინგთხოვთ, უთქვენოდაც ვიცით ყველაფერი.- მოუჭრა მინდელმა.
 - მაშ მე რაღად მეკითხებით?
 - იმად თუ ოდნავ შეგრჩენიათ, თუგინდ თქვენი ქურდული თავმოყვარეობა, აბდაუბდას თავი დაანებეთ და, ყველაფერი გვიამბოთ.
 - ჩემგან ვერაფერს გაიგებთ.
 - გავიგებთ,კვალიაშვილო, თქვენ თვითონვე იტყვით,როდესაც დარწმუნდებით, რომ გამომძიებამ ყველაფერი იცის.
 - მაგას ვნახავთ,- გაიმეორე ჯიუტად ქურდმა.
 - კეთილი,დაკავებისას თქვენ წინააღმდეგობა გასწიეთ და ოპერ მუშაკიც მძიმედ დასჭერით, ეს ერთი. მეორე,თქვენვე აღმოგაჩნდათ 4 რევოლვერი და მრავალი ვაზნა, ამ ფაქტებს ხომ ვერ უარყოფთ?
 - რაც მართალია, მართალია!- დაუდასტურა პატიმარმა.
 - გრძელიძემ ამოგიცნოთ და დაგიპირისპირდათ კიდევაც მგონი, ესეც არ უნდა იყოს ტყუილი.
 - ესეც მართალია.
 - ძალიან კარგი. ქალის მოტაცების ზღაპარი თქვენ თვითონვე უარყავით, აღარ მოგეწონათ, ახლა თქვით, სად დასჭრეს ივანისელი?
 - ჩხუბში დასჭრეს.
 - სტყუით!
 - მაშ თქვენ დაამტკიცედ, სად დასჭრეს,- ჩაიცინა კვალიაშვილმა.
 - ჩვენ უკვე დავამტკიცეთ, კვალიაშვილო და ჯიუტობას აზრი აღარ აქვს,- მიუგო მინდელმა.

- რა დაამტკიცეთ?

- ის, რომ ივანისელი ტყეშელაიძემ დასჭრა, აი იმ ტყეშელაიძემ, თქვენ რომ გაძარცვეთ და მოჰკალით.

- ჩვენ არავინ არ გაგვიძარცვავს.

- გვიანდაა, ხელთათმანებმა გაგცათ, სისხლის ანალიზმაც დაადასტურა.

- არაფერი მესმის!- მხრები აიჩეჩა კიტოვანმა.

- აგიხსნით,- გამომძიებელმა მაგიდის უჯრიდან ხელთათმანები

ამოიღო, კიტოვანს წინ დაუდო და განაგრძო:- ეს ხელთათმანები ეცვა ივანისელს,

როდესაც ტყეშელაიძის ბინაში შევიდა. დაჭრის შემდეგ, ფანჯრიდან

გადახტომისას, სიჩქარეში მარჯვენა ხელის შუა თით ფანჯარაზე ლურსმანს

შეაჭრა და იქვე სისხლის კვალთან ხელთათმანის რამდენიმე ძაფი დასტოვა.

ხედავთ?- ხელთათმანი სწორად იმ ადგილზეა გახეული და სისხლიც ეტყობა. ეს

ხელთათმანები თქვენს ჩემოდანში ვიპოვეთ, სათანადო ექსპერტიზაც ჩავატარეთ.

აი, დასკვნაც ინებეთ,- გამომძიებელმა საქალაქიდან ერთი ფურცელი ამოარჩია და კიტოვანს წინ დაუდო.

- წაიკითხეთ და თვითონვე დარწმუნდით.

კიტოვანმა ზედაც არ დახედა საექსპერტო აქტს, პაპიროსი ამოიღო, მოუკიდა და გააბოლა.

მინდელმა ხელთათმანები ისევ უჯრაში ჩაყარა, ექსპერტიზის აქტიც

საქალაქიდან ჩასდო.

- ეხლა ხომ გესმით, რომ თქვენს ჯიუტობას არავითარი აზრი არა აქვს?- დასძინა მტკიცედ.

კიტოვანი ისევ დუმდა, მოწეული პაპიროსი დააგდო და ახალს მოუიდა.

- რას იტყვით?

ისევ დუმილი.

- რას იტყვით-მეთქი?- ხმას აუწია მინდელმა.

კიტოვანი წყნარად შებრუნდა, გამომძიებელს ბრაზიანი მზერა მიაპყრო, ერთხანს

უცქირა, შემდეგ ნელ-ნელა დაცხრა, ირონიულად გაიცინა და ყინულივით

გადმოაგდო:

- ვაჰ დედასა, სად ჩავვარდი!- თან გამეტებით დაირტყა მკერდზე მუშტი და დაუმატა:- აფსუს, ჩოფურ!

- ასე,- გაიღიმა გამომძიებელმა,- ხომ ხედავთ გზა აღარა გაქვთ.

- ვხედავ რაღა, სუფთად გიმუშავიათ,- ამოდერდა პატიმარმა და ნაძალადევად გაიღიმა.

- მაშ...- დაიწყო მინდელმა.

- მაშ ის, რომ,- სიტყვა ჩამოართვა კიტოვანმა,- ჩემი ბანკი გაკოტრდა, დავიწვი

რაღა, თქვენ მოიგეთ. მკითხეთ და გეტყვით, გეტყვით, რაღა!- დაუმატა

ბრაზიანად

- კეთილი, აბა დავიწყოთ, როგორ და რა პირობებში გაძარცვეთ ბინა და მოჰკალით ტყეშელაიძე?

კიტოვანი ცოტა ხნით დადუმდა, შემდეგ ხელი ჩაიქნია, თითქოს სურდა ეთქვა, სულ ერთიაო და დაიწყო:

- ეგ საქმე ერთმა ვინმემ მოგვცა, ჰოდა ჩვენც წავედით, ვიცოდით ბინის პატრონები სახლში არ იყვნენ, მაგრამ ალბათ საქმის მომცემს შეეშალა, სახლში პატრონები დაგვხვდნენ, ეძინათ. ის იყო საქმეც მოვათავეთ, რომ კაცმა გაიღვიძა. მე უკვე ფანჯარაში გადავდიოდი. ის მამოხერი ივანისელს ეძგერა, იმანაც პერო მიაჩნდა და ფანჯრიდან გადმოვარდა, სისხლი სდიოდა, მუცელში იყო დაჭრილი. ეს მერე გავიგეთ, რაღა. ქალმაც გაიღვიძა იფსიხა, ჩვენ კი ავითესეთ, ასე იყო რაღა.

- რამდენი იყავით?

- მე წიპუკა და ფირუზა.

- ივანისელი?

- ჰო, ივანისელი, ფირუზა, რაღა!

- საქმე ვინ მოგცათ?

- ეე, ეგ რა თქვენი საქმეა?

- მაშ არ გინდათ თქვათ?

ყოფურა მოიღუშა.

- იცი რა გითხრა? ჩვენი წესი კარგად იცი, ვინც არ დამწვარა, იმსი გაყიდვა არ იქნება. თუ ასეთ რამეს მკითხავ, ჩემმა მზემ, სულ გავჩუმდები.

- კეთილი,- გაიღვიძა მინდელმა,- დრო მოვა და საქმის მომცემსაც დაასახელებთ, ჯერ კი განვაგრძობთ, როგორ შეხვედით ბინაში?

- ისე რა, როგორც სხვა ბინაში შევსულვართ, დუღუკები არ დაგვიკრამს.

- ერთხელ გითხარით, ნუ ლაზღანდარობ-მეთქი,- შეუტია მინდელმა.

- ვა, რასა ცხარობ, უფროსო, მკითხე და გიპასუხე, სხვა რაღა გინდათ?- გაუკვირდა კიტოვანს.

- მე გეკითხებით, როგორ შეხვედით დაკეტილ ბინაში?

- ფანჯარა გავაღეთ და შევედით.

- შიგნიდან დაკეტილი ფანჯარა როგორ გააღეთ?

- ვა, მა რისი ოსტატები ვართ, თუ ფანდარასაც ვერ გავაღებთ?- გულწრფელად გაიკვირვა პატიმარმა.

- არ გინდათ თქვათ?

- გავაღეთ და შევედით, მორჩა და გათავდა!

- კარგი, რა წაიღეთ სახლიდან?

- ცოტა რამ. ჩვენ ბარახლზე არ ვმუშაობთ, ანტიკა რამეები მოგვწონს.- გაიღვიძა ცრუ კიტოვანმა.

- მაინც რა წაიღეთ?

- ორი ოქროს ბაკა თავისი ცეპოჩკით და 25000 მანეთის ობილიგაციები.

- კი მაგრამ საქმის მომცემმა გითხრა, რომ ოქროს საათი და ობილიგაციები იყო მოსაპარავი?

- არა, იმან საქმე მოგვცა.

- ეს როგორ გავიგეთ?

- ისე რა, როგორც ვუბნობ, საქმე მოგვცა და ჩვენც წავიღეთ.
- თქვენ ხომ ტანსაცმლის მოპარვა არ გქონდათ განზრახული?
- მე გითხორით ბარახლო ჩვენი საქმე არ არის-მეთქი, არ სოხარდება ბლომად ყრია მაღაზიაში იმპორტნი რამეები.
- მინდელს გაედიმა.
- ერთი ეს მითხარით საქმის მომცემი ტყეშელაიძის ნათესავი იყო?
- მე რა ვიცი, ვინ იყო!
- საინტერესოა, განა ახლო ნათესავის გარდა შეეძლო ვისმეს სცოდნოდა, რომ ტყეშელაიძეს სახლში 3% იანი ობლიგაციები ჰქონდა?- დაცინვით შეეკითხა მინდელი.
- ვა,ახლა მე ანკეტას ხო არ შეუფუსებდი, საქმე მოგვცა, ეძიეთ და იპოვნით, ნათესავია თუ მტერი!- წარბები შეკრა პატიმარმა.
- ჩვენ უკვე ვიპოვნეთ, კიტოვანო!
- მართლა? მაშ ჰკითხეთ და გეტყვით.
- არა, კიტოვანო, კითხვით ვეღარ ვკითხავთ.
- ვერ კითხავთ, რათა?- გაუკვირდა კიტოვანს.
- თქვენ ხომ მოჰკალით იგი, შეუბრალებლად მოჰკალით!- ყინულივით ცივი ხმით მიუგო გამომძიებელმა.
- მოვკალით? ვინ მოვკალით?- გაფითრდა კიტოვანი და შესამჩნევად აუკანკალდა ხმა.
- ანზორ ჩიკვაიძე, საქმის მომცემი.
- ტყუილია, არავინაც არ მოგვიკლავს, ჩიკვაიძეს არ ვიცნობთ, ტყუილია!- აყვირდა კიტოვანი.
- აი, ნერვებმაც გიღალატათ, ყვირით,- მშვიდად მიუგო მინდელმა და განაგრძო:- რას ერჩოდით ჩიკვაიძეს?
- კიტოვანი გონს მოეგო მიხვდა შეცდომა დაუშვა,ნებისყოფა დამაბა და კანკალი შეიმაგრა.
- ტყუილია, ჩიკვაიძე ჩვენ არ მოგვიკლავს, არ ვიცი ვინ არის,- ამოლერდა ნამალადევი სიმშვიდით.
- მოჰკალით მეთქი!- შეუვალი ხმით გაიმეორა გამომძიებელმა.
- შენ სველი საქმეების ჩვენზე აკიდებას თავი დაანებე,- კვლავ იყვირა კიტოვანმა,- ჩვენ ქურდები ვართ და არა ბანდიტები.
- კეთილი, ამ საკითხს კიდევ დავუბრუნდებით, ახლა კი მიპასუხეთ, ვისი მანქანით მოიტაცეთ ქირურგი გრძელიძე?
- ხალტურის მანქანა იყო.
- სისულელეებს თავი დაანებეთ! საჭესთან თქვენ იჯექით. გრძელიძემ ამოგიცნოთ.
- კიტოვანი აირია, მხოლოდ ახლა გაახსენდა, რომ მანქანას თვითონ მართავდა. გამომძიებელი მიხვდა პატიმრის მდგომარეობას, გონს მოსვლა და ახალი ტყუილის მოგონება აღარ აცალა.
- ვის გამოართვით მაგნქანა?- შეუტია მკაცრად.

- მე არ ვიცი, წიპუკამ მოიყვანა.
- სტყუით!
- ვა, გეუბნები, არ ვიცი—მეთქი.
- მაშ მე გეტყვით, დავით ქავჭარაძეს გამოართვით.
- მე ქავჭარაძეს არ ვიცნობ.
- არა, იცნობთ, ძალიან კარგად იცნობთ!
- ვის ვიცნობ?

- დავით ქავჭარაძეს, „კიტრას,, აი ვის,- სუსხიანად მიუგო მინდელმა და დაუმატა:- ტყუილად უარყოფთ, ეს უკვე დადგენილია, თუ არ გჯერათ, დაგიპირისპირებთ.

კიტოვანი მოიკუნტა, ერთ წამში დაკარგა ნამძალადევისიმშვიდე და გამომწვევი ქცევა. გაფითრებული, უეცრად დაპატარავებული სახე, წვრილი მოუსვენარი თვალებით, გამომძიებლის გამჭოლავ მზერას აარიდა და უაზროდ შეათვაიერა მუხლებზე დაწყობილი თავისივე ხელები.

- იტყვით თუ არა?- კვლავ შეუტია მინდელმა.

თავდახრილი კიტოვანი ერთხან დუმდა.

- მართალია, ვაღიარებ, რომ მანქანა ქავჭარაძის იყო, - ჩაილაპარაკა თავაუწევლად.

- რატომ ქავჭარაძე არ მართავდა მანქანას?- ახალი კითხვა დასვა გამომძიებელმა.

- მან არ იცოდა რა საქმეზე მივდიოდით, არც ჩვენ გვინდოდა გაეგო.

- რომელი საქმე?

- ტყეშელაიძეს სახლის გაქურდვა.

- მაშ აღიარებთ, რომ ტყეშელაიძის ბინის გასაქურდავად ქავჭარაძის მანქანით იყავით?

- ვაღიარებ, სწორედ მისი მანქანით ვიყავით.

- სად გავიცანით ქავჭარაძე?

- თბილისში გავიცანი.

- როდის და რა ვითარებაში?

- გასულ ზაფხულში, თვე არ მახსოვს. ერთ კამპანიაში შევხვდით, ზარს ვთამაშობდით, ხოდა ნაღდის გარდა 1000 მანეთი ვალიც მოვუგე. ერთ კვირაში უნდა ჩაებარებინა, მაგრამ აითესა. ქუთაისში ჩამოსული შემთხვევით შევხვდი, ფული მოვთხოვე, შემდეგ შევთანხმდით, მანქანა ეთხოვებინა ორი დღით და ვალსაც გადახდილად ჩავუთვლიდი.

- შემდეგ?

- რა გზა ჰქონდა, მათხოვა.

- როდის მიუყვანეთ ქავჭარაძეს მანქანა?

- მეორე დღეს ღამის 2 საათზე.

- სად?

- თავის ბინაზე.

- კეთილი, ვინ არის ის ქაღარა კაცი, რომელიც გრძელიძის მოსატაცებლად გახლდათ?

- ერთი ჩემი ძმაცაი.

- ვინ ძმაკაცი, დაასახელეთ!

კიტოვანმა თავი ასწია.

- მე უკვე გითხარით, ეგ ჩვენ კარაბადინში არ სწერია-მეთქი,- მიუგო მტკიცე ხმით.

- აკი დაასახელეთ ქავჯარაძე, რა განსხვავებაა?

- ქავჯარაძე არიფია, არიფები კი სათვალავში არ არის, რაც შეეხება ჩვენს ხალხს, ნაჭერ-ნაჭრადაც რომ ამკუწოთ, არ გავყიდი.

- გამოდის, რომ ჩიკვაიძე თქვენი კაცი იყო, მაშ რად მოჰკალით?

- მე გითხარით, რომ არ ვიცნობ ვილაც მუდრეგ ჩიკვაიძეს, რას გადამეკიდეთ?- იღრიალა პატიმარმა.

- რად მოჰკალით-მეთქი?- გაუმეორა კითხვა მინდელმა.

კიტოვანს თვალები ჩაუსისხლიანდა, ფეხზე წამოიჭრა.

- თქვენ რა, ტყუილუბრალოდ გინდათ გამიშვათ რასხოდში?- ჩაიხხინა მან.

- დაჯექით! ამის შესახებ მაშინ უნდა გეფიქრათ, როცა მკვლელობას სჩადიოდით.

კიტოვანი მძკლვარედ მიაჩერდა გამომძიებელს, შაემდეგ მუშტი პირთან მიიტანა და ისე გამეტებით უკბინა ცხენისებური ჩაყვითლებული კბილებით, რომ სისხლმა გამოჟონა...

- გვიანდაა თითზე კბენა,- შენიშნა მინდელმა.

კიტოვანს არ უპასუხნია.

- თქვით რატომ მოჰკალით ჩიკვაიძე და გაათავეთ!- არ მოეშვა მინდელი!

- არ მომიკლავს-მეთქი! ახლა თუ გინდა, დილამდე მკითხე, აღარ გიპასუხებ, გითხარი ქურდი ვარ და არა ბანდიტი!

- კეთილი, მაგის დროც მოვა,- უპასუხა მინდელმა და ახალი კითხვა დასვა:- რა უყავით ნამარცვ ნივთებსა და ობილიგაციებს?

კიტოვანმა გაიღიმა, თითქმის გამხიარულდა.

- შევასოხარეთ.

- სად და ვის მიჰყიდეთ?

- ვა, ადგილის მეტი რაა, ქუთაისში ხომ არ დავალეხებდით.

- ისევ ტყუილები დაიწყეთ?

- მე გითხარით, ჩემი ბანკი გაკოტრდა, ამიტომ სიმართლეს ვაღიარებ.

- ტყუილი ანგარიშია, თქვენი ხელის დამცლელი უკვე დაპატიმრებულია.

- ვაა! ვინ არის?

- მალე შეგახვედრებთ.

- შემახვედრებთ და შემახვედრეთ! ეგეც მე ვიტყვი?

- მაშ, რატომ არ ამბობთ.

- იმიტომ, რომ არ ვიცი.

- დარწმუნებული ხართ?

- ვა, აი შარი თუ გინდა, ეს არის!- გაიღიმა კიტოვანმა.

- კარგი, ვინ მოგცათ წერილი, რომელიც დევძეს მიუტანეთ?

- ერთი კაცი ჩამოვიდა მაგა... გადასახლებიდან და იმან მომცა.

- რა გვარია და სად არის ამჟამად?

- ვა, ძალიან ბევრი მოგივათ, ეძებეთ და იპოვიეთ.
 - რად გინდოდათ წერილი?
 - აკი გითხარით, ქუთაისში გასტროლებზე წამოვედით, ჰოდა, უხიფათო ბინა რომ გვექონოდა, ეს წერილი გამოვიყენეთ.
 - წერილი თქვენ ტყეშელაიძის ბინის გამარცვამდე ჩამოიტანეთ,- შეახსენა მინდელმა.
 - სწორია. მერე რა?
 - ის, რომ მაშინ მარტო იყავით ჩამოსული და...
 - და არც ერთი საქმე არ დამიწყია?- კვლავ ღიმილით შეაწყვეტინა კიტოვანმა და განაგრძო:- მართალია, ჩამოვედი, გიორგაძის ცოლი ვნახე, ბინა შევიგულე და წავედი.
 - თქვენი ჩამოსვლის მიზეზი ტყეშელაიძის ბინის გაქურდვა იყო?
 - არა, ეგ შემთხვევით გამოვიდა, ჩვენ სულ სხვა საქმე გვექონდა, მაგრამ ვერ გავაკეთეთ ფირუზას დაჭრის გამო.
 - გამომძიებელი შენიშვნებით აჭრელებულ ფურცლებს დასცქეროდა, უკვე დასმულ კითხვებს ფერადი ფანქრით აღნიშნავდა.
 - საათმა ხუთჯერ დარეკა, მინდელმა თავი ასწია, კედლის საათს მიაპყრო მზერა, შემდეგ მაჯის საათს დახედა, გაკვირდა შეუმჩნევლად გაერბინა 2 საათს.
 - გამომძიებელი წამოდგა. ფანჯარა ფართოდ გამოაღო. ოთახში გრილი ჰაერი შემოიჭრა, ბლუჯა-ბლუჯა განდევნა თამბაქოს დაგროვილი ბოლი.
 - მზიანი ამინდი იდგა. უჩვეულო ყინვების შემდეგ ერთბაშად დათბა, ყინული გალღვა და ქუჩები აატალახა. დადლილმა მინდელმა გახურებული შუბლი სარკმლის მინას მიაყრდნო, სასიამოვნო სიგრილე შეიგრძნო, ერთ ხანს მისჩერებოდა ქუჩას, მანქანების ცქერით ერთობოდა.
 - ასე გავიდა ათიოდე წუთი.
 - კაბინეტში შესამჩნევად გასუფთავდა ჰაერი. მინდელმა ფანჯარა დახურა და სავარძელს დაუბრუნდა.
 - პატიმარი ისევ თავგაქინდრული იჯდა და შეუწყვეტლივ აბოლებდა.
 - კიტოვანო!- დაარღვია დუმილი მინდელმა.
 - პატიმარმა თავი ასწია, მოლოდინით მიაჩერდა გამომძიებელს.
 - კიტოვანო,- გაიმეორა მინდელმა,- ხომ ხედავთ ჯიუტობას აზრი აღარა აქვს, სთქვით ყოველივე და გაათავეთ.
 - ვა, კიდევ დარჩა რამე? რაც გამიკეთებია, მითქვია, რაც არ გამიკეთებია, ტყუილს ხომ არ ვიკისრებ?
 - სხვის დანაგმავლს თქვენ არავინ გაბრალებთ, ხოლო რაც გააკეთეთ, იმაზე პასუხს გაგებინებთ.
 - მაშ არადა, მე ვიცი. სანატორიუმში გამაგზავნით,- ექედნურად ჩაიციხა პატიმარმა.
 - კიდევ ერთხელ გეკითხებით, ვის მიყიდეთ ნაპარავი ნივთები?
 - მეც კიდევ ერთხელ გიპასუხებთ, ერთ ვინმეს,- მიუგო კიტოვანმა.
- მინდელმა წამით იყუჩა, შემდეგ მოკლედ ისროლა:

- ხოტოველი სალამს გითვლით,ვახტანგ.
 - ვინ...ვინ მითვლის?
 - ხოტოველი, იოსებ ხოტოველი,- ღიმილით უპასუხა გამომძიებელმა.
 - ეს კიდე ვინდაა?- ისევ ბუნებრივად გაიკვირვა კიტოვანმა, კინაღამ გამომძიებელიც დაეჭვდა.
 - იოსებ ხოტოველი, აღარ გახსოვთ, წყალტუბოს ნაწარმი ძეხვი რომ გამოგიგზავნათ?
 - არაფერი მესმის!
 - როგორ არ გესმით, განა დევიდის ქალი თქვენ არ არ გაგზავნეთ მასთან? იქნებ ამასაც უარყოფთ?
 - ჰოო,ხოტოველი? იოსკა?- „მოაგონდა,, კიტოვანს,როგორ არა, გამახსენდა, მაღაზიაში რომ მუშაობს?
 - სწორედ ის, ხომ არ გინდათ შეგახვედროთ?
- კიტოვანმა თავი ასწია, მომღიმარ გამომძიებელს გამომცდელად შეხედა, შეყოყმანდა.
- რატომუნდა შემახვედროთ?- იკითხა გაუბედავად.
 - უბრალოდ, შეგახსენებთ, რა გადაგიხადათ მოპარულ ნივთებსა და ობილიგაციებში და კიდევ...
 - კიდევ რა?- თვალეზი გაუფართოვდა პატიმარს.
 - ...და კიდევ...- განგებ გააჭინაურა მინდელმა,- სალამს გადმოგცემთ ჩარგიევ მათესაგან ანუ „საშ-კა ჩერ-ქე- ზისაგან,,,- დამარცვლა უკანასკნელი სიტყვები გამომძიებელმა.
- კიტოვანი გველცემულივით წამოიჭრა სკამიდან, შემდეგ უეცრად გაფითრდა. საკინძე გაიგლიჯა, თვალეზიდან ღვლეფი გადმოსცვივდა.
- მე არავითარ ჩარგიევს არ ვიცნობ,გესმის? არავითარ ჩერქეხს!- ისე იბღავლა, რომ კაბინეტში დაფეთებული სერჟანტი შემოიჭრა და მუშტებმოკუმულ პატიმარს უკნიდან მხრებში სწვდა.
 - შეწყვიტეთ ღრიალი!- შეუტია ფეხზე სწრაფად წამომდგარმა მინდელმა. მაგრამ კიტოვანს არაფერი ესმოდა,ანგარიშმიუცემლად მიიწევდა გამომძიებლისაკენ და უეცრად მოღრეცილი პირით რაღაცას ბურტყუნებდა.
 - ახლავე შეწყვიტეთ-მეთქი!- იჭექა მინდელმა.
- პატიმარი შეკრთა, უაზრო თვალეზით მიმოიხედა და სერჟანტის ძლიერ მკლავებში მოქცეული ძნასავით დაეცა სკამზე.
- არ ვიცნობ, არ ვიცნობ-მეთქი!- რამდენჯერმე გაიმეორა მან და გამშრალი ტუჩები გაილოკა.
- სიჩუმე ჩამოვარდა.სერჟანტს კვლავ მაგრად ეჭირა პატიმარი,რომელსაც პირველმა მძვინვარებამ გაუარა და ახლა მხოლოდ მხრები უტოკავდა ციებიანივით.
- გაუშვით!- უბრძანა მინდელმა,- გაუშვით და წყალი მიაწოდეთ, დამშვიდდება.

სერჟანტმა იჭვნეულად შეათვალიერა მოცახცახე კიტოვანი, შემდეგ ხელები შეუშვა და წყლით სავსე ჭიქა შესთავაზა. კიტოვანმა ხარბად შესვა, გონს მოეგო, ჯიბე მოიქეჯა, მაგრამ პაპიროსი გამოლოდა.

- მოსწიეთ!- გაუწოდა მინდელმა კოლოფი.

პატიმარმა აკანკალებული ხელებით ძლივს ამოიღო პაპიროსი, მაგრამ ასანთის გაკვრა ვერ შეძლო, რამდენიმე ღერი გატეხა. სერჟანტი მიეშველა, ანთებული ღერი მიაწოდა. კიტოვანმა ღრმად მოქაჩა, ერთხელ, მეორედ, კიდევ ერთხელ...

- დაგვტოვეთ!- უბრძანა მინდელმა სერჟანტს.

სერჟანტმა წყნარად გაიხურა კარი.

კიტოვანს რაღაც ავადმყოფური გარინდება დაეუფლა, სახე მოღრეცილი, თითქმის შეშლილი, უაზროდ შესცქეროდა გამომძიებელს შიშით გაფართოებული თვალებით.

მინდელიც დუმდა. პატიმრის უეცარმა გაშმაგებამ და შიშით მოთენთვამ დაარწმუნა გამომძიებელი, რომ კიტოვანი არათუ იცნობდა ჩარგიევს, არამედ დიდი შიშიც ჰქონდა მისი.

დაეჭვება არ შეიძლებოდა, ჩარგიევი ბანდის მეთაური და შეპყრობილთა შორის ყველაზე საშიში ბოროტმოქმედი იყო, ამასთან არა მარტო განაგებდა ბანდას, მისი წევრების სიცოცხლაც ხელში ეჭირა. სწორედ ამით უნდა ახსნილიყო ის პირუტყვიანი შიში, რასაც „საშუა ჩერქეზის“, მარტოოდენ ხსენებაც კი იწვევდა ბანდიტებში.

გამომძიებელმა პატიმარს გადახედა. კიტოვანი ბოროტად შეყრილ წარბებქვეშ ნადირივით აბრიალებდა თვალებს. პირველ შიშს უკვე გაევიწყო, და მისი მოღუშული სახე ბრძოლისათვის მზადყოფნას გამოხატავდა.

მინდელი წყნარად დაეშვა სავარძელში, შენიშვნებითაჭრელებული ფურცელი წინ დაიდო, რამდენიმე სტრიქონი მიუმატა, შემდეგ კალმისტარი გვერდზე გადასდო და გამჭოლად მიაჩერდა თავჩაქინდრულ კიტოვანს.

პატიმარმა ალღოთი იგრძნო გამომძიებლის მზერა. თავი ასწია, თითქოს რაღაცის თქმა დააპირა, მაგრამ ვერ შეძლო, უხერხულად რამდენჯერმე ჩაახველა და გამომძიებლის მტკიცე გამოხედვას თვალი აარიდა.

მინდელი მიხვდა, თუმცა კიტოვანის ნებისყოფა გატეხილი იყო, მაგრამ მისი ადგილი ჩარგიევისადმი შიშს დაეჭირა, იმდენად ძლიერს, რომ უფრო გამდნარ ტყვიას ჩაყლაპავდა, ვიდრე „ჩერქეზზედ“, იტყოდა რამეს.

გამომძიებელი დარწმუნდა, რომ ამჟამად პირდაპირ შეტევას აზრი არ ჰქონდა და გადაწყვიტა სხვა მხრიდან მოევიწყო კიტოვანისათვის.

- დაწყნარდით?- დაარღვია დუმილი მინდელმა.

კიტოვანმა მხოლოდ შეხედვით უპასუხა.

- ძლიერ გშინებიათ „ჩერქეზის“, თუმცა თავი ვაჟკაცად მოგაქვთ,- განაგრძო გამომძიებელმა.

- მე არავისიც არ მეშინია,- უგემურად ამოღერდა კიტოვანმა,- მით უმეტეს ვილაც ჩარგიევის.

- არა, გეშინიათ, უფრო მეტიც, ისტერიკები მოგდით.

კიტოვანმა არა უპასუხა რა.

- ყველას ტვირთს თქვენ ვერ ასწევთ, ვახტანგ კვალიაშვილო, გაიჭყლინტებით.

- მე არავის ტვირთს არ ვეწევი, ჩემიც მეყოფა.

- ეგ რომ გესმოდეთ, თქვენს თავზე იზრუნებდით და არ შეეცდებოდით სხვისი დანაშაულის აღებას.

- თქვენ ჩემზე ნუ ზრუნავთ, უთქვენოდაც იოლად წავალ როგორმე.

- მასაშადამე „ჩერქეზს“, არ იცნობთ!

- გითხარით, არა-მეთქი!- დაიღრინა კიტოვანმა.

- არც ხოტოველი გაგიგზავნათ მასთან?

- ეს კიდეც საიდან მოიტანეთ?

- თქვენ ცუდი კონსპირატორი ხართ, ჩოფურ,- გაიღიმა მინდელმა.- თუმცა თავი

გამოცდილ ქურდად მოგაქვთ,სინამდვილეში ყველა თქვენი ნაცოდვილარი ვეებერთელა კვალს ტოვებს, ჩარგიევიც თქვენ უნდა გიმადლოდეთ ჩავარდნას.

- აყვანას მიპირებთ?- ბრაზიანად ჩაიხიხინა პატიმარმა.

- არა, რათა! სიმართლეს გეუბნებით, თქვენ გგონიათ დიდი კონსპირაცია

გამოიჩინეთ, როდესაც ხოტოველს გააგებინეთ როდის და რომელ საათზე

გამოცხადებულიყო 407 ნომერში ბასკაკოვასთან? ან იქნებ გგონიათ,

რაკიგულუბრყვილო ქალის მოტყუება შესძელით, გამოძიებაც მოტყვილდებოდა?

შეცდით კვალიაშვილო, მოტყუვდით! ყველაფერი პირიქით მოხდა და როგორც თქვენ, ისე „ჩერქეზიც“, ორივე ფეხით გაებით ხაფანგში.

- არ მესმით რაზე ლაპარაკობთ.

- კმარა, ვახტანგ, ნუთუ იმდენად დაგაბნიათ შიშმა,მარტივი ჭეშმარიტებაც სადავოდ გინდათ გახადოთ?

- გეუბნებით, არ ვიცი რაზე ლაპარაკობთ, ჯიუტად გაიმეორა კიტოვანმა.

- ნუთუ?- გაიკვირვა გამომძიებელმა, შემდეგ საქალაქიდან ფოტოსურათი

ამოიღო, პატიმარს გაუწოდა,- აი, ინებეთ და დარწმუნდით თქვენს სულელურ

კონსპირაციაში, იქნებ ამის შემდეგ მაინც გეყოთ გამბედაობა და შეურიგდეთ

თქვენს სრულ ჩავარდნას,- დაუმატა დაცინვით.

კიტოვანმა უხალისოდ ჩამოართვა ფოტოსურათი, ზერელედ დაათვალიერა 50

მანეთიანი ბანკნოტის ფოტოასლი, შემდეგ მხრები აიჩეჩა და ფოტოსურათი

გამომძიებელს დაუბრუნა.

- იცანით?- შეეკითხა გამომძიებელი.

- რა ვიცანი?

- ფული, რომელიც დევიძეს გაატანეთ ხოტოველთან.

კიტოვანი თითქმის გამხიარულდა.

- აბა, შენა ყოფილხარ აი,- გაიღიმა მან,- გეგონება ბოლშევიკებს მხოლოდ ერთი

ცალი ხუთთუქმნიანი მოეჭრათ და ისიც უეჭველად ჩემი დასტურით,რომ

შევხედავ, თუ არა ხელათ ვიცნო.

- ლაზღანდარობას თავი დაანებეთ, კიტოვანო!

- ჩემმა მზემ, სტრანნი ვინმე ხართ-მეთქი, არა, საიდან მაიტანეთ, რომ ეს

ჩაკარტოჩკეპული 50 მანეთიანი უეჭველად ჩემი ნაცნობია?

- მაშ უარყოფთ?
- ვა, შარი თუ გინდა ეს არის, აი! იქნება ახლა ისიც მითხრათ, ამ 50 მანეთიანს რანაირი მეტრიკა და პასპორტი აქვს?
- გეტყვით, აუცილებლად გეტყვით,- მიუგო გამომძიებელმა სერიოზულად.
- ვაა! აი სერი თუ გინდა ეს იქნება, აი! მაშ მოიტა, მაჩვენე, რო ერთი ჯიგრიანად გავიცნო რაღა,- კიტოვანს სრულიად გაუარა „ჩერქეზის“, ხსენებით გამოწვეულმა შიშმა და ისევ ლაზღანდარობა დაიწყო.
- კეთილი, თავის დროზე ყველაფერს გიჩვენებთ, ჯერ კი შემდეგ კითხვაზე მიპასუხეთ: ვინ მოგცათ ბასკაკოვას მისამართი?
- ვისი მისამართი?
- ბასკაკოვას, ტანია ბასკაკოვას მისამართი.
- აკი გითხარით, არ ვიცნობ, ვიღაც ოხერი ბასკაკოვაა
- მაშ ვისთან უნდა გამოცხადებულიყო ხოტოველი 15 იანვარს საღამოს 10 საათზე?
- მე ეგ საიდან უნდა ვიცოდე?
- სწორედ თქვენ უნდა იცოდეთ, აკი ასე დაავალეთ ხოტოველს.
- რამდენჯერ უნდა გითხრათ, ხოტოველისათვის არაფერი დამივალეზია-მეთქი.
- თქვენ ასე გგონიათ?
- მა ისე უნდა მეგონოს, როგორც თქვენ გიედათ?
- არა კვალიაშვილო, მაგრამ არც ისე, თქვენ რომ გინდათ,- დინჯად შენიშნა მინდელმა და დაუმატა:- აბა ამ სურათს ერთხელ კიდევ დახედეთ, კარგად დააკვირდით და შემდეგ მიპასუხეთ.
- მინდელმა 50 მანეთიანი ბანკნოტის ფოტოასლი ახლოს მიუწია პატიმარს.
- ვა, ანახე და ის იყო, ახლა ზეპირად ხო არ უნდა ვისწავლო.
- დახედეთ, დახედეთ და მიპასუხეთ ეს რა აწერია?- შეეკითხა მინდელი და ფულზე გაკეთებულ წარწერაზე მიუთითა.
- კიტოვანი წარწერას დააცქერდა.
- რა სწერია?- გაუმეორა კითხვა გამომძიებელმა.
- რა ვიცი, რა სწერია, „ტანია“, და რაღაც ციფრები, ეტყობა, ვიღაცას ფინანსთა მინისტრობა დაუწყო, - გაიღრიჭა ქურდი.
- განა, ნაწერი არ გეცნობათ?
- მეე?
- ჰო, თქვენ.
- რა თქმა უნდა, არა, ეგეთ ხალხთან საქმე არა მაქვს.
- მინდელმა მეორე ფურცელი ამოიღო, რომელზედაც რამოდენიმე სტრიქონზე ერთი და იგივე სიტყვა იყო დაწერილი რუსულ ენაზე. კიტოვანს გაუწოდა.
- ეს ნაწერი თქვენია?
- კიტოვანმა ფურცელს დახედა.
- მერე რა რო ჩემია, ეს ხომ თქვენ თვითონ დამაწერინეთ.

- მაშ კარგად დააკვირდით, ფულზე დათქვენს მიერ ჩემი თხოვნით ამ ქალაქზე დაწერილ რუსულ სიტყვაში „ტანია“, ორივეგან ერთი და იგივე შეცდომაა დაშვებული.

- მერე ეგ მე რაში მეხება?

- საინტერესოა,- გაიღიმა მინდელმა.

- რა არის საინტერესო?

- თქვენი ქცევა.სირაქლემა გაგიგონიათ, ვახტანგ?

- მერე რა!

- ის, რომ თუ სირაქლემა გაგიგონიათ, იქნებ ისიც იცით, ამ ცხოველს ერთი მეტად სულელური ჩვევა რომ აქვს.

- სულელური ჩვევა?

- ჰო, სულელური, როცა მონადირეები დაედევნებიან, თავს ფრთის ქვეშ მალავს და ასე ჰგონია, მდევარი მოვატყუო.

- მერე მე რაში მეკითხება თავს მალავს თუ კუდს?- გაუკვირდა კიტოვანს.

- თქვენც ასე იქცევით, თუმცა სირაქლემაზე მეტი მოგეთხოვებათ.

- აბა, ეგეები არ იყოს, მე სირაქლემა არა ვარ.

- სირაქლემათა საბედნიეროდ, მაგრამ დავუბრუნდეთ საქმეს. მაშ ეს ნაწერი არ გეცნობათ?

- არა—მეთქი გითხარით.

- კეთილი, გამოდის, რომ ექსპერტი შეცდა.

მინდელმა საქმიდან სხვა ქალაქი ამოიღო.

„50 მანეთიან ბანკნოტის ფოტოასლზე არსებული რუსული წარწერა „ტანია“, შესრულებულია ვახტანგ ილარიონის ძე კიტოვანის, იგივე გიგლა გაიოზის ძე კვალიაშვილის მიერ,“—დინჯად ჩაიკითხა მან, შემდეგ დასკვნა კიტოვანს გაუწოდა და დაუმატა:- რას იტყვით?

- ამას ექსპერტი წერს?

- ცხადია,ექსპერტი, ექსპერტი კალიგრაფი.

- მაშ ეგ ექსპერტი კი არა, ტუტუცი ყოფილა!

- ჯიუტობას აზრი აღარ აქვს, კიტოვანო!

- ეგ საკენკი სვავს დაუყარე, მე კი შემეშვი. აგიტაციით საკენკს კი არა, მწვადს აღარ ვჭამ.

- მაშ არ გინდათ აღიაროთ?

- რაც გამიკეთებია მითქვია,სხვის საქმეს ტყუილად ვერ მაკისრებინებ. გაიგეთ.

ვერ მაკისრებინებთ—მეთქი!- ბრაზიანად გაიმეორა კიტოვანმა და თვალები ჩაუსისხლიანდა.

- კიტოვანო, თქვენ პირველად არ ზიხართ და უეჭველად გესმით,რომ გამოუვალ მდგომარეობაში ხართ მოქცეული. იმის შემდეგ რაც თქვენ აღიარეთ, სისულელეა წვრილმანების უარყოფა, ეს არაფერს მოგცემთ. სჯობს ბოლომდე მიიყვანოთ დაწყებული საქმე.

- მე არ ვჯიუტობ, გითხარით, რომ ბინა გავქურდეთ, ტყეშელაიძე მე არ დამიჭრია, ნაქურდალი ნივთები და ობლიგაციები შევასოხარეთ. წამლები თქვენ არ გყავთ და

ვერც დაიჭერთ, გაგიფრინდათ. ხოტოველი ამ საქმეში არ ყოფილა. ჩარგიევს არ ვიცნობ, არც ვიღაც ბასკაკოვას. ვიკისრე ისიც, რომ ექიმი გრძელიძე მოვიტაცეთ. ვინც ჩემთან იყო, წავიდა, მის სახელსაც ვერ გაიგებთ, პუშკებიჩიმი არ არის, ივანისელმაც დაგიდასტურათ, ჩემიც რომ იყოს, მაინც ვერ გაიგებთ, ვინ მომცა. სხვა რა გინდა, თავი გამანებე და საქმე დაამთავრე. ბარპემ მისუდონ და მორჩა, საიდანაც მოვსულვარ, ისევ იქ წავალ.

- ასე იოლად ვერ წახვალთ.

- მეტს ხომ ვერ ამკიდებთ, 15 წლის სროკზე მეტს ხომ ვერ მომცემთ.

- ჩიკვაიძის მკვლელობა? ეგ რა დაგიჯდებათ, დაფიქრებულხართ?

- მაგაზე იმან იფიქროს, ვინც მოკლა, ჩვენ არ გაგვიკეთებია, ვერ აგვკიდებთ, სულ ერთია სუდი ვერ დაგვიმტკიცებს.

- უეჭველად დაგიმტკიცებთ, ეს არის, რომ დროს წაგვართმევთ მეტს.

- ხო და, როცა დამიამტკიცებთ, მაშინ ვილაპარაკოთ, - მიახალა კიტოვანმა უტიფრად.

- კეთილი, კეთილი, კიტოვანო. დღეისთვის კმარა, იმედი მაქვს მოიფიქრებთ და შემდეგ დაკითხვაზე მეტ გონიერებას გამოიჩენთ, - მიუგო მინდელმა და მორიგე მილიციელი გამოიძახა. - წაიყვანეთ პატიმარი! - უბრძანა შემოსულ სერჟანტს.

კიტოვანი ზანტად წამოდგა, შეჩვეული კაცის იერით დაიწყო ხელები ზურგს უკან და ნელა გავიდა კარებში.

მარტო დარჩენილი მინდელი მძიმედ წამოდგა სავარძლიდან, დინჯად აკრიფა ნაწერი ფურცლები და საქმესთან ერთად ცეცხლგამძლე ყუთში ჩაკეტა. დაღლილ სახეზე ხელი გადაისვა, რამდენჯერმე გაიარა კაბინეტში და ფანჯარასთან შეჩერდა.

ბინდდებოდა ერთი საათის წინ ამოვარდნილი სუსხიანი ქარი გაბოროტებით აწყდებოდა მინებს.

მინდელი ჩაფიქრდა. ჩარგიევი უეჭველად დიდი ქურდირეციდივისტია, ამიტომ ეშინიათ მისი ისეთ კვალიფიციურ ქურდებსაც კი, როგორც კიტოვანი, ბალავაძე და ივანისელია, მაგრამ როგორ მოხდა, რომ მილიციის რესპუბლიკურ

სამმართველოს არავითარი ცნობები არ მოეპოვება მასზე? ნუთუ მცდარია ჩემი მოსაზრება და ჩარგიევი და „ჭალარა“, ერთი და იგივე პიროვნება არ არის?

დავუშვათ, მართლაც არ არის ქართველი, როდის ჩამოვიდა საქართველოში და რომელ ქალაქში „მოღვაწეობდა „ ადრე? მათ მოკლეს ჩიკვაიძე თუ მისი

მკვლელობა ცალკე დანაშაულია და გამოძიება ამ ნაწილში მცდარ გზაზე დგას? სად ვეძიოთ ჩარგიევის პიროვნების დამადასტურებელი ცნობები?

- გამარჯობა, ლევან! როგორ ჩაფიქრებულხარ, - მოესმა მინდელს და უცებ გამოერკვა.

კაბინეტში ბალანჩივაძე იდგა და უღიმოდა.

გაუკვირდა, ფიქრში წასულს არ გაუგია კარის გაღება.

- ჩანს, ძალზე დაღლილხარ, ლევან, თუ ჩემი შემოსვლა ვერ გაიგე, - განაგრძო პოლკოვნიკმა და ხელი გაუწოდა.

- გამარჯობათ, დავით ილიჩ, მართლაც ოდნავ დავიღალე,- გაიღიმა მინდელმა და მაგრად ჩამოართვა გამოწვდილი ხელი.
- როგორ მიდის საქმიე, არის რაიმე ახალი?- შეეკითხა პოლკოვნიკი და სავარძელზე დაეშვა.
- არის, დავით ილიჩ, დევიძის ბინაში შეპყრობილმა ბანდიტებმა ძირითადში აღიარეს დანაშაული.
- ჩარგიევი?
- ჩარგიევის შესახებაც არის ზოგი რამ.
- სახელდობრ?
- დღეს მისი მეტსახელი დავადგინე-„საშკა ჩერქეზია„,- უბრალოდ უპასუხა მინდელმა.
- „საშკა ჩერქეზი„? მერედა, როგორ დაადგინე, ვინ ამხილა?
- განზრახ არავინ, ისე კი ბალავაძე დამეხმარა.
- საკვირველია, როგორ მოახერხე?
- საინტერესო შემთხვევაა,- მინდელმა ცეცხლგამძლე ყუთი გახსნა, საქმიდან ერთი ფურცელი ამოიღო და პოლკოვნიკს გაუწოდა.
- ბალანჩივაძემ გაკვირვებით ჩამოართვა, რამდენჯერმე გადაავლო თვალი ტირე-წერტილებით აჭრელებულ ორიოდე სტრიქონს, შემდეგ ფურცელი მაგიდაზე დასდო.
- არაფერი მესმის!- ჩაილაპარაკა წყნარად.
- მორზე, დავით ილიჩ, ამ ორ სტრიქონზე ბალავაძისა და ივანისელის საუბარია ჩაწერილი, მორზეს ანბანით.
- ეს როგორ?- უფრო გაუკვირდა პოლკოვნიკს.
- სულ უბრალოდ,- უპასუხა მინდელმა და დაწვრილებით უამბო ბალავაძისა და ივანისელის შეხვედრის შესახებ.
- დიდებულია!- აღფრთოვანდა პოლკოვნიკი, შემდეგ საწერ მაგიდიდან ფურცელი აიტაცა და სათვალე მოირგო.
- „არ გაბედო საშკა ჩერქეზის ხსენება, დაგვახრჩობს, არ გაბედო!„
- „მესმის, ჩემგან ვერაფერს გაიგებენ„,- გაშიფრა მან ტირე-წერტილები და სიჩვარულით შეხედა დაღლილ მინდელს.
- დიდებულია!- გაიმეორა მან და მაგრად ჩამოართვა ხელი,- ყოჩაღ ლევან, აი რას ნიშნავს გონივრული მოსაზრება, ყოჩაღ!
- მინდელს ყურები შეუწითლდა.
- ეს კი დავადგინე, დავით ილიჩ, მაგრამ ოფიციალური ჩვენება ვერც ერთისაგან ვერ
- მივიღე, ასე რომ, ბანდიტების აღიარება ჩარგიევის შესახებ მაინც არა გვაქვს.
- ეგ არაფერია, მთავარი ის არის,შენი ვერსია სწორი აღმოჩნდა და ჩარგიევს უსამართლოდ დაპატიმრებული ადამიანის სამოსელი შემოეცალა. ეს კი ცოტა როდია. ვფიქრობ, ჩარგიევზე დიდ შთაბეჭდილებას მოახდენს მისი მეტსახელის დადგენა,- პოლკოვნიკი წამით შეყოვნდა და შემდეგ განაგრძო:- მაშ ასე დავაჯამოთ ფაქტები: ჩარგიევი ბანდის მეთაურია; ბანდიტებმა იციან, რომ

მილიციის სამძებრო განყოფილებას მის შესახებ კომპრმასალა არ მოეპოვება, ამიტომაც ასე გულმოდგინეთ უარყოფენ ჩარგიევის მონაწილეობას საქმეში. რა თქმა უნდა, ამას შიშიც ემატება „ჩერქეზის„ წინაშე.

დევიდის ბინაში შეპყრობილი ბანდიტები ბასკაკოვას არ იცნობენ. ჩარგიევსაც მხოლოდ კიტოვანი ხვდებოდა. ბასკაკოვას მისამართიც ჩარგიევმა მისცა კიტოვანს. მან კი თავის მხრივ ხოტოველი გააგზავნა ბასკაკოვასთან. სწორედ ამით არის გამოწვეული, რომ კიტოვანმა თუმცა აღიარა ტყეშელაიძის ბინის გაქურდვაში მონაწილეობა, მაგრამ კატეგორიულად უარყოფს ხოტოველის წყალტუბოში გაგზავნას. რატომ ზოგავს ხოტოველს? პასუხი ერთია: ხოტოველი ეს ის რგოლია, რომელიც მტკიცე ჯაჭვით აკავშირებს ჩარგიევს დანარჩენ ბანდიტებთან. მაშასადამე, ხოტოველის მხილება ჩარგიევის მხილებაა. ეს კი ბანდიტების ანგარიშში არ შედის, გასაგებია ისიც, რატომ უარყოფენ ჩიკვაიძის მკვლელობას,

- სავსებით გეთანხმებით, პატივცემულო დავით; მაგრამ ჩემი აზრით, ბევრ რამეში ჯერ კიდევ სუსტი ვართ.

- სახელდობრ?

- ერთი და იგივე პიროვნებაა თუ არა ჩარგიევი და ჭალარა? თქვენ იცნობთ ჩემს მოსაზრებას, რომელიც ჩარგიევის დაკავებას დაედო საფუძვლად, დაკვნიტილი ფრჩხილები და თეთრი ლამაზი კბილები სხვასაც შეიძლება ჰქონდეს. ამასთან, ჩემი ვერსია ჩარგიევის მიერ გრიმის ტარების შესახებ მხოლოდ მოსაზრებაა და იურიდიულად არაფრით არ არის გამაგრებული. შეიძლება ჩარგიევი ბანდის ერთი წევრთაგანია მხოლოდ და „ჭალარა„ ხელიდან გავუშვით? შემდეგ ჩიკვაიძის უცნაური მკვლელობა კვლავ ბურუსით არის მოცული. ბანდიტები კატეგორიულად უარყოფენ ამ ბრალდებას. მაგრამ თუ პირობით მაინც დავუშვებთ, რომ ისიც შეპყრობილმა ბანდიტებმა მოჰკლეს, ისმის კითხვა, რა ურთიერთობა ჰქონდა ჩიკვაიძეს ბანდიტებთან? ვინ არის იგი? მსხვერპლი, საქმის მიმცემი, თუ უშუალო მონაწილე ბიძის მკვლელობისა? სად და როგორ დაუკავშირდნენ ანზორს პროფესიული ქურდები? და ბოლოს, რატომ და რა ვითარებაში მოკლეს ჩიკვაიძე? - დაამთავრა მინდელმა და მოლოდინით მიაჩერდა პოლკოვნიკს.

ბალანჩივაძე ცოტა ხანს დუმდა, შემდეგ სავარძლიდან წამოდგა, კაბინეტში ფართოდ ნაბიჯით გაიარა.

- დასაშვებია, რომ ჭალარა და ჩარგიევი სხვადასხვა პირებია, - დაიწყო მან, - ისევე როგორც არც მათი იგივეობაა გამორიცხული, მაგრამ თუ მხედველობაში მივიღებთ ბასკაკოვასა და ხოტოველის დიალოგს, რომლის ჩაწერაც თქვენ 407 ნომერში მაგნიტოფონზე მოახერხეთ და იმას, რომ ტანია ჩარგიევის გარდა არავის შეხვედრია, აგრეთვე ხოტოველისა და ბასკაკოვას ჩვენებათა წინააღმდეგობას და ყოველივე ამას დავუმატებთ თქვენს მოსაზრებას „ჭალარას„ შესახებ, უფრო მეტი შანსია ვიფიქროთ, რომ „ჭალარა„ სხვა არავინაა თუ არა შეგრიმული ჩარგიევი. შემდეგ ყველა მონაცემი გვაქვს ვიფიქროთ, რომ ჩიკვაიძეს ბოლო მოუღეს იმავე ბანდიტებმა, ვისი მსხვერპლიც ტყეშელაიძე გახდა. ხოლო მონაწილეა ჩიკვაიძე

თუ მხოლოდ მსხვრპლი, ამ საკითხზე რაიმე ვერსიის აღება ჯერ ნაადრევია, მით უმეტეს, ჩიკვაიძე საკუთარი დანით არის მოკლული. საერთოდ კი ვფიქრობ, გამოძიება სწორ გზაზე დგას დაეს დღეს კიდევ ერთხელ დადასტურდა.- პოლკოვნიკმა წამით იყუჩა და შემდეგ მტკიცედ დაუმატა:- ახლა მთავარია დავადგინოთ, ვინ არის ეს „საშკა ჩერქეზი“, და სად ეწეოდა თავის შავბნელ საქმიანობას?შეპყრობმლი ბანდიტის ჩარგიევთან დამოკიდებულება თავისთავად მიუთითებს, რომ ის სისხლის სამართლის დამნაშავეთა წრეში საკმაოდ ცნობილი ბოროტმოქმედია, მაგრამ ფაქტია ისიც, რომ მას საქართველოში არ „უმოღვაწნია“, წინააღმდეგ შემთხვევაში რაღაც მაინც გვეცოდინებოდა მასზე. სავსებით გეთანხმებით. სწორედ ამიტომ, ლოგიკურია ჩვენი მოსაზრება იმის შესახებ, რომ ჩარგიევი მისი ნამდვილი გვარიც არ არის. სხვა პირობებში „ჭალარას“, ვინაობის დადგენა გამოძიებას დიდ დროს წაართმევდა, ახლა კი უნდა გამოვიყენოთ ჩვენ ხელთ არსებული ეს მთავარი კოზირი და ისეთი სვლა გავაკეთოთ, რაც ჩარგიევს დაარწმუნებს შემდგომი ჯიუტობის უაზრობაში.

- თუ სწორად გაგიგეთ, თქვენ ჩარგიევის მეტსახელი გაქვთ მხედველობაში,- გაიღიმა მინდელმა.

- არა ცდებით,მაგრამ ეს დიდი უპირატესობა ჩვენ ისე უნდა გამოვიყენოთ, ჩარგიევი დარწმუნდეს, რომ გამოძიებამ მისი ზედმეტი სახელი სხვა ბრალდებულთა გამოტეხით და დანაშაულის სრული აღიარებით დაადგინა. თუ ეს შევძელით, მთავარი სიძნელე დაძლეული იქნება, დანარჩენს თვით ჩარგიევი აღიარებს, ასეთია მათი სტილი,- წარმოთქვა პოლკოვნიკმა მტიცედ, მინდელის დაღლილი სახე შეათვალიერა და რბილად დაუმატა:- გიფიქრია, რა რეაქციას მოახდენს ჩარგიევზე „საშკა ჩერქეზის“, ამ ასპექტში ხსენება?

- გამოგიტყდებით, რომ-არა, დრო აღარ დამრჩა-ჩაილაპარაკა მინდელმა.

- ვხედავ, დრო არ გქონდა,- თქვა პოლკოვნიკმა,- ჩარგიევის შემდგომი დაკითხვა კარგად მოფიქრებული გეგმით უნდა მოხდეს, ფსიქიური ფაქტორის წინა პლანზე წამოწევით, გეგმას ხვალ შევადგენთ, ახლა კი დაისვენე, სახლში წადი! 8 საათისთვის თეატრთან გელით მეუღლესთან ერთად,პრემიერა მიდის. მარტო ქურდების დევნა არ კმარა, კულტურული გართობაც საჭიროა, წავიდეთ!